

# Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

## RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

### Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Ursula K. Leguin \_ Yerdeniz Serisi Cilt5 Yerdeniz Öyküleri

www.kitapsevenler.com

Merhabalar

Buraya Yüklendiğim e-kitaplar Apađýda Adý Geçen Kanuna Ýstinaden

Görme Özürlüler Ýçin Hazýrlanmýptýr

Ekran Okuyucu, Braille 'n Speak Sayesinde Bu Kitaplarý Dinliyoruz

Amacým Yayýn Evlerine Zarar Vermek Deđildir

Bu e-kitaplar Normal Kitaplarýn Yerini Tutmayacađýndan

Kitaplarý Beyenipte Engelli Olmayan Arkadařlar Sadece Kitap Hakkýnda Fikir Sahibi Olduđunda

Apađýda Adý Geçen Yayýn Evi, Sahaflar, Kütüphane, ve Kitapçýlardan Temin Edebilirler

Bu Kitaplarda Hiç Bir Maddi Çýkarým Yoktur Böyle Bir Peyide Düpünmem

Bu e-kitaplar Kanunen Hiç Bir Đekilde Ticari Amaçlý Kullanýlamaz

Bilgi Paylařtýkça Çođalýr

Yapar Mutlu

Not: 5846 Sayýlý Kanunun "altýncý Bölüm-Çepitli Hükümler " bölümünde yeralan "EK MADDE 11. dahil, alenilepmiř veya yayýmlanmýř yazýlý ilim

ve edebiyat eserlerinin engelliler için üretilmiř bir nüshasý yoksa hiçbir ticarî amaç güdü bir engellinin kullanýmý için kendisi veya üçüncü

bir kiři tek nüsha olarak ya da engellilere yönelik hizmet veren eđitim kurumu, vakýf veya dernek gibi kuruluřlar tarafýndan ihtiyaç kadar kaset, CD, braille

alfabesi ve benzeri 87matlarda çođaltýlmasý veya ödünç verilmesi bu Kanunda öngörülen izin n gerçekteştirilebilir."Bu nüshalar hiçbir řekilde

satýlamaz, ticarete konu edilemez ve amacý dýbýnda kullanýlamaz ve kullandýrýlamaz. Ayrýca ar üzerinde hak sahipleri ile ilgili bilgilerin bulundurulmasý

ve çođaltým amacýnýn belirtilmesi zorunludur." maddesine istinaden web sitesinde deneme ya yýnýna geçilmiřtir.

T.C.Kültür ve Turizm Bakanlýđý Bilgi Ýplem ve Otomasyon Dairesi Bařkanlýđý Ankara

Bu kitaplar hazýrlanýrken verilen emeye harcanan zamana saydý duyarak

Lütfen Yukarıdaki ve Apađýdaki Açýklamalarý Silmeyin

bu kitaplar Görme engelliler için düzenlenmiştir.

bu kitabý kimler Taradýysa çok teřekkür ederiz

Ursula K. Leguin \_ Yerdeniz Serisi Cilt5 Yerdeniz Öyküleri

URSULA K. LE GUINÖYKÜLERÝMetis Edebiyat

Yerdeniz V

Ur s ula Le Guinin kýlavuzluđunda,

Yerdeniz Takýmadalar\* lnda yeni bir geziye çýkýyoruz.

Yerdeniz dizisinin son kitabý oLtn Tehanu dan on iki yýl sonra

yayýmlanan bu beř Öykü, takýmadalarýn dön Üryanýnda

dolařtýrýyor bizi; Roke'iaki Büyücülük Okulu'týun

kurulmasýndan bařlayýp, Geddin gidipinden sonra OkuVda

gerçekteşen değişimlere kadar geniş bir zaman yelpazesinde,

Yerdeniz in erkekleri) kadýnlarý ve

ejderhalarýna dair, isimlere ve büyülere dair

yepyeni masallar okuyoruz bu kitapta, ..

Metis Edebiyat ISBN 975-342-327 6

789753"423274

Internet Satýpý: wwwjdcehKe.com METÝS YAYINLARI, ÝPEK SOKAK NO. 3, 80060 BEYOĐLU, ÝSTANBUL

Ursula K. Le Guin YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Ursula Kroeber Le Guin, 1926'da Kaliforniya'da dođdu. Babasý ünlü antropolog Alfred Kroeber, annesi ise yazar Theodora Kroeber'dir. Radcliff

ve Colýmbia üniversite lerinde edebiyat eđitimi gördü. Tarihçi Charles Le Guin ile evlendi. 1950'li yýllarda fantastik öyküler ve roman-lar yazmaya bařladı, ancak bunlar uzun süre yayýmlan-madı. 1962'de ilk bilimkurgu öyküsü yayýmlandý, Mülk-süzler'm yayýmlandýđý 1974 yýlýna kadar altý bilimkurgu romaný yazdı. Bu tarihten sonra zaman zaman bilimkur-gu öyküleri yazmakla birlikte romanlarýnda daha ziyade yan gerçekçi/yan fantastik temalar iřledi. En önemli bi-limkurgu romanlarý arasýnda Mülhüzler (1974; Metis, 1990), Rocannon'un Dünyasý (1966, Metis, 1995), Ba-lýkçýl Gözü (1978, Metis, 1995), Karanlýđýn Sol Eli (1969, Ayrýntý, 1993), Hayaller Pehri (1967, Ýmge, 1994), Dünyaya Orman Denir (1972, Metis, 1996), Pla-net of Exile (Sürgün Gezegeni, 1966) ve Bađýplanmanýn Dört Yolu (1997, Metis, 2001) sayýlabilir. Önemli fantas-tik romanlarý ise řjfc{1980, Ýletipim, 1995) ve "Yerde-niz" adý altýnda toplanan Yerdeniz Büyücüsü, Atuan Me-zarlarý vef« UzakSahilûir (1968,1971 ve 1972; Metis 1994, 1995 ve 1995). Yazar yýllar sonra yazdıđý Teha nu'yu (1990; Metis 1996) "Yerdeniz" dizisinin son kitabý olarak yayýmlamýptýr. Yazarýn denemelerinden oluřan Kadýnlar, Rüyalara, Ejderhalar adlý seçki, 1999 yýlýnda Metis Seçkileri dizisinde yer almýptýr, Ursula Le Guin, ABD'nin Oregon eyaletinde, Port-land kentinde yasamaktadır.

Metis Yayýnlarý Ýpek Sokak 9, 80060 Beyođlu, Ýstanbul

Metis Edebiyat

YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Ursula K. Le Guin

Özgün Adý: Tales from Earthsea

© Ursula K. Le Guin, 2001

© Metis Yayýnlarý, 2001

Virginia Kidd Literary Agency, Inc. ve

Prava i Prevodi aracýlýđýyla.

Ýlk Basým: Ađustos 2001

Yayýn Yönetmeni: Müge Gürsoy Sökmen

Yayýma Hazýrlayan: Bülent Somay

Dizgi ve Baský Öncesi Hazýrlýk: Metis Yayýncýlýk Ltd.

Kapak ve Ýç Baský: Yay 1 acýk Matbaacýlýk Ltd.

Cilt: Sistem Mücellithanesi

TSBN 975-342-227-6

URSULA K. LE GUIN

YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Ýngilizce'den Çeviren: ÇÝĐDEM ERKAL ÝPEK

Ç~\*

METÝS YAYINLARI

## ÝÇÝNDEKÝLER

Bulucu 7

Karagül Ýle pirlanta 113

yerin kemikleri 149

BATAKLIK Yayla 171 EJDARBÖCEĞt 205

BULUCU

## L KARANLIK ÇAĞDA

UZUN yýllar önce Hard rünleriyle yazýlmýp olan Karanlýđýn Kita-bCmn ilk sayfasý pöyledir:

"Elfarran ile Morred ebediyete intikal ettikten ve Solea Ada-sý denizin dibine battýktan sonra çocuk Serriadh tahta çýkýncaya kadar onun yerine Arifler Divaný hüküm sürmüptü. SerrÝadh'ýn saltanatý parlak ama kýsa olmuptu. Enlad'da onu izleyen krallarýn sayýsý yedi idi ve onlarýn zamanýnda ülkelerinde huzur ve zengin-lik artmýptý. Derken, ejderhalar Batý topraklarýný talan etmeye gel-mipler ve büyücüler beyhude yere onlarla savaþmaya gitmiplerdi. Kral Akambar sarayýný, Enlad'daki Berila'dan, Havnor Þehrine ta-pýmýptý; buradan filosunu Kargad Ülkesi'nden gelen istilacýlara karpý yola çýkartmýp ve onlarý Dođu'ya geri sürmüptü. Ama onlar yađmacý gemilerini ta iç Denize kadar yollamaya devam ediyor-lardý. Krallarýn sonuncusu, büyük bir bedel karpýlýđý hem ejderha-larla, hem de Karglarla barýp yapan Maharion idi, Rün Halkasý ký-rýldýktan, büyük ejderha ile Erreth-Akbe Öldükten ve Yürekli Ma-harion bir ihanet sonucu öldürüldükten sonra sanki Adalar Diya-n'nda bir daha iyi bir pey olmadý.

"Maharion'un tahtýnda hak talep edenler çok olmuptu ama kimse tahtta fazla kalamýyordu; üstelik tahtta hak iddia edenlerin kavgalarý her tür bađlýlýđý parçalamýptý. Artýk ne bir ulus kalmýp-tý, ne de adalet; sadece zenginlerin iradesi vardý. Soylu ailelerden gelen adamlar, tüccarlar, korsanlar; asker ve büyücü çalyptýrabile-cek herkes kendisine hükümdar diyor, topraklann ve behirlerin kendi mülkiyetinde olduunu iddia ediyordu. Yerel diktatörler fethettikleri yerlerdeki insanlarý kendilerine köle yapıyordu ama para karpýlýđý çalyptýrdýklarý ve topraklarýný ellerinden alan rakip diktatörlerden, limanlarýný talan eden korsanlardan, geçim kay-naklarýndan mahrum býrakýldýklarý için ortalýđý talan edip soyan serkeþ, sefil adamlarýn oluþturduklarý çeteler ve gúruhlardan ko-ruduklarý adamlarý da köleden pek farklı deđildi."

9

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Anlattýđý çađýn sonlarýnda yazýlmýp olan Karanlýđýn Kitabý çelipkili tarihi Öykülerin, eksik biyografilerin ve bozulmuþ efsa-nelerin bir derlemesidir. Ancak karanlýk yýllara dayanan bu kayýt-larýn tek toplamýdýr gene de. Tarihi gerçeklerden ziyade övölme-ye düþkün olan yerel diktatörler, fakir ve güçsüz insanlara iktida-rýn ne olduunu öðretebilecek kitaplarý yakmýplardý.

Fakat bu diktatörler ellerine bir büyücünün irfan kitaplarý ge-çince onlara dikkatli davranýyor, bir zarar görmemek için kitapla-rý kilit altýnda tutuyor ya da istediklerini yaptýrmak için yanlarýn-da

çalýptýrdýklary býücüye veriyorlardý. Büyücüler veya çýraklary bu kitaplardaki büyülerin, kelime listelerinin kenarlarına ve son sayfalarına bir salgýný, kýtlýđý, talany, ustalarýn deđipimini veya bu tür olaylarda yapılması gereken büyüleri ve bunlaryn ipe yarayıp yaramadýklaryný kaydedebiliyordu. Bu tür tesadüfi kayýtlar, orada burada yakalanabilecek belirgin bir any ortaya çýkartabiliyordu; gerçi o anlar arasında kalan zaman kapkaranlýktý. Týpký, yađmur-lu bir gece vakti denizde uzaktaki ýpyl ýpyl bir geminin bir görünüp bir kaybolması gibi. Ayrýca küçük adalarýn, Havnor'un sessiz yaylalarýnýn o yýllarýn Öykülerini nakleden parkýlary, eski nađmeleri ve türküleri vardý. Körfezin üzerinde bembeyaz yükselen Büyük Havnor Lima-ný dünyanyın kalbindeki behirdir; en yüksek kuledeki Erreth-Akbel nin kýlýcý ise günün ilk ve son ýpyđýný yakalar. Yerdeniz'in bütün ti-caretinin, toplumsal ilipkilerinin, ilminin ve zanaatinin, yani istif-lenemeyen zenginliđin geđtiđi yer ipte bu behirdir. Kral da, iyilep-menin bir belirtisi olarak Halka'nm tamamlanmasýndan sonra bu-raya yerlepmiştir. Ve yine bu behirde, son günlerde, deđipimin bir belirtisi olarak kadýnlar ve erkekler ejderhalarla konupmaktadı. Yalnýz, Havnor ayný zamanda Büyük Ada'dýr, genip, zengin bir topraktýr ve limandan içeriye dođru kurulmuþ köylerde, Onn Dađý'nýn yamaçlarýndaki çiftlik arazilerinde hiçbir zaman fazla bir deđipim olmaz. Oralarda, söylenmeye layýk bir parký tekrar tekrar söylenir. Oralarda yaplý adamlar Morred'den, onu gençlik-lerinde, bir kahraman olduklary zamanlardan tanýyorlarmýp gibi söz ederler. Akþamları ineklerini eve getirmek için evden çýkan

10

#### BULUCU

kýzlar El'in Kadýnlarýnýn Öyküsünü anlatýrlar; oysa bu öykü o ses-siz, günepli yollar ve kýrlar, ev kadýnlarýnýn mutfaklarýnda bir yandan çalıþırken bir yandan sohbet ettikleri ocak baþları hariç, dünyanyın her yerinde, hatta Roke'ta bile unutulmuştur, Krallar zamanýnda büyüler önceleri Enlad sarayýnda, sonra-lary Havnor sarayýnda toplanarak krala akýl verir; fikir alýpveripin-de bulunur, üzerinde anlaptýklary amaçlarına ulaþmak için sanatla-rýný kullanýrlardý. Fakat karanlýk yýllarda büyüler maharetlerini en yüksek parayı verene sattýlar; yarattýklary kötülüđü umursama-dan, ya da umursamamaktan da kötü nedenlerle, güçlerini düello-larda, büyüclük mücadelelerinde birbirlerine karpý kullandýlar. Salgýnlar, kýtlýklar, pýnarlaryn kurumasý, yađmursuz geçen yazlar, yazý olmayan yýllar, yeni dođan hastalýklý, anormal kuzular ve bu-zađýlar, adalardaki insanların hastalýklý ve anormal dođan bebekle-ri bütün bunlar, genellikle de haklý olarak, büyüclerin ve cadý-laryn yaptýklaryna bađlanmýptý. O yüzden güçlü bir diktatörün korumasý altýnda deðilseniz büyüyle uđraþmak tehlikeli olmaya baþlamýptý; o takdirde bile, kendinizden daha güçlü bir büyüyle karpýlaptýđýnýzda yok olma ihtimaliniz vardý. Sýradan insanlar arasında tedbiri elden býrakýr-sanýz, sizi çektikleri bütün kötülüklerin müsebbibi olarak gördük-lerinden ve günahkâr bir varlýk olarak kabul ettiklerinden ellerin-den gelirse sizi öldürürlerdi. O yýlları, insanların büyük çođun-luđunun inancýna göre bütün büyüler kara büyüydü. Ýpte o zamanlarda köy büyüünün ve hepsinden de öte kadýn-laryn cadýlýklarynýn adý kötüye çýkmýptý ve bugüne kadar da o kötü nam onlara yapýpýp kalmýptý. Cadýlar kendilerine ait olduđuna inandýklary bu sanatı icra etmelerini çok pahalýya ödemiplerdi. Hamile hayvanlaryn ve kadýnlarýn bakýmý, dođum, parkýlaryn ve ayinlerin öđretilmesi, tarla ve bahçelerin bereketi ve düzeni, ev-lerle mobilyalarýnýn inþası ve bakýmý, maden

cevheri ve madenle-rin çýkartýlması her zaman için kadmlann vazifesi olmuþtu. Bu meselelerin iyi sonuçlanmasını garantilemek için yapılan büyü ve týlsýmlara ait büyük ve zengin bir irfan, cadýlar arasında paylaýýlý-yordu. Ama bir doðum sırasında veya tarlada bir þey ters giderse,

11

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

bu cadýnın hatası sayýlýyordu. Üstelik birbirleriyle savapan, sonra-sýnın ne olacaðýný pek düþünmeden hemen bir sonuç alabilmek için düþüncesizce zehir ve lanet kullanan büyücüler nedeniyle de ipler, rast deðil ters gidiyordu genellikle. Büyücüler kuraklýða, fýr-týnaya, her yanda bitki hastalýklarýna, yangýnlara ve salgýnlara ne-den oluyorlar ve bunun için de köy cadýlarý cezalandýrýlýyordu. Cadýcýk neden þifa týlsýmýnýn yaranýn kangren olmasına sebep ol-duðunu, dünyaya getirdiði çocuðun neden zekâ özürlü çýktýðým, kutsamasýndan sonra neden tarladaki tohumların yandýðýný ya da adaçtaki elmanın bozulduðunu anlayamýyordu. Fakat bütün bu uðursuzluklar için birilerinin suçlanması gerekiyordu: Uzaklarda-ki diktatörlerin þato veya kalelerinde silahlý adamlarla, savunma büyüleriyle korunmayan, köyde veya kasabada ortalýkta görünen cadýlar ile sihirbazlar oldu suçlananlar. Sihirbazlarla cadýlar zehir-Ýý kuyularda boðulmuþ, kurumuþ tarlalarda yakýlmýþ, Ölü topraðý yeniden zenginleptirmek için diri diri gömülmüþlerdi.

Böylelikle irfanların uygulanması ve öðretilmesi tehlikeli olmaya baþladý. Bu ipi göze alanlar genellikle dýplanmýþ, sakat, ak-lýný yitirmiþ, ailesi olmayan, yani kaybedecek pek az þeyi olan yap-lý adamlar ve kadýnlardý. Güvenilen ve saygý duyulan arif adamlar ve arif kadýnlar yerlerini ortalýðý karýþtıran, numaralar yapan yeter-siz köy sihirbazlarına; þehvet, kýskançlýk ve kin için iksirleri olan acuze cadýlar gibi alelade þahýslara býrakmýþlardý. Çocuklardaki büyü hüneri de korkulacak, saklanması gereken bir þey olmuþtu.

Bu, o zamanların bir öyküsüdür. Bir kýsmý Karanlýðın Kita-bý'ndan alýnmýþtır; bir kýsmý Havnor'dan, Onn'daki yayla çiftlikle\* riyle Faliern'in ormanlýk arazilerinden. Öyküler bölük pörçük par-çalardan bir araya getirilip yarýsý kulaktan dolma, yarýsý da tahmi-ni bilgilerle yazýlan bir yamalı bohça bile olsa, yine de yeterince doðru bir öykü ortaya çýkabilir. Bu, Roke'un Kuruluþunun öyküsü-dür; eðer Roke'un Ustalan böyle olmadýðýný söylerlerse o zaman nasýl olduðunu bize onlar anlatsýnlar. Çünkü Roke'un ilk kez Bil-geler Adası olduðu zamanın üzerini bir bulut kaplamýþtır, bu bulu-tu oraya koyanınsa bilgiler olması ihtimali hiç de az deðildir.

12

## II. SUSAMURU

Bir susamaný vardý bizim pýnarda Girerdi her çepit ölümlü kýlýða, Büyü ve týlsým yapardý her cinsinden Anlardý bütün insan ve yepilbaþların dilinden.

Böyle akar sular uzaðat uzaða,  
Böyle akar sular uzaða.

Susamuru, Büyük Havnor Limaný'ndaki tersanelerde çalıþan bir gemi yapımcýsýnýn oðluydu. Kýrlara ait ismini ona annesi ver-miþti; annesi, Onn Daðý'nýn kuzeybatý tarafýndaki Yolsonu köyün-de, bir çiftlikte yetipmiþ bir kadýný. Birçoðu gibi, þehre ip aramak için gelmiþti. Sýkýntýlý günlerde nezih bir ipte çalıþan, nezih insan-lar olarak gemi yapımcýsý ile ailesi baþlarına bir bela gelir korku-suyla dikkat çekmemek için ellerinden geleni yapıyorlardý. Yani, oðullarýnda bir büyücülük yeteneði olduðu kesinleþince babasý döverek bunu çocuktan çýkarmaya çalıþmýþtý. "Bir bulutu, yaðmur yaðdırdýðý için dövmek gibi bir þey bu," dedi Susamuru'nun annesi.

"Dikkat et de çocuðun içine kötülük sokmayasm," dedi teyze-si.

"Dikkat et de, bir büyüyle elindeki kemeri sana döndürme-sin!" dedi

amcasý.

Ama çocuk babasma karpý hiç büyücülük numarasý yapmadý. Dayaklara sessizce katlanarak, hünerini gizlemeyi öðrendi.

Ona pek bir kıymeti yokmuþ gibi geliyordu. Onun için karan-lyk bir odada gümüşü bir ýþık yapmak, ya da kaybolmuþ bir ið-neyi düþünerek bulmak, ya da elini tahta üzerinde gezdirip konu-þarak eðrilmis bir ek yerini düzeltmek o kadar kolaydý ki, neden bu kadar yaygara yaptýklarýný anlamýyordu. Ama babasý bu

13

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"kestirmeleri" yüzünden ona çok hiddetleniyordu; hatta bir kere-sinde yaptýðý iþle konuþtuðu için aðzýna vurarak, marangoz iþleri-ni sessizce aletlerle yapmasýný saðlamýþtý. Annesi açýklamaya ça-lýþmýþtý. "Bu çok büyük bir mücevher bulmak gibi bir þey," de-miþti, "biz koca bir pýrlanta bulsak, saklamayıp da ne yaparýz? Onu senden satýn alabilecek güçteki herkes, seni öldürebilecek güce de sahiptir. O yüzden saklý tutmak gerek. Kendini büyük in-sanlardan ve onların mahir adamlarýndan sakýn!"

"Mahir adamlar" diyorlardý büyücülere o günlerde.

Gücün bahþettiði hünerlerden biri de gücü tanýmaktýr; çok bü-yük bir ustalýkla gizlenmemiþse, büyücüler büyücüleri hemen bi-lir. Oðlanýn ise, on iki yaþında bile gelecek vaat eden bir allame sayýldýðý gemi yapımcýlýðý dýþýnda hiçbir ustalýðý yoktu. Tam o sý-ralarda, doðumu esnasýnda annesine yardımcı olmuþ olan ebe ge-lerek ailesine, "Býrakýn ipten sonra akþamlarý bana gelsin. Sarký-lan öðrenip isim gününe hazýrlanması gerek," dedi.

Bunda tuhaf bir þey yoktu çünkü Susamuru'nun ablasýna da ayný þeyi yapmýþtý; o yüzden annesiyle babasý akþamları onu ka-dýna yolladı. Fakat kadýn Susamuru'na Yaradýlýþ þarkýlanndan fazlasýný öðretti. Hem onun, hem de kendisi gibi hiçbir ünleri ol-mayan, bazýlarýnýn ise þüpheli bir ünü bulunan bazý erkekler ve kadýnların belli bir dereceye kadar büyücülük hüneri vardý; bun-lar gizli gizli ellerindeki irfaný ve hünerlerini paylaþıyorlardý. "Eðitilmemiþ bir yetenek, kılavuzsuz bir gemiye benzer," dediler Susamuru'na ve bildikleri her þeyi ona öðrettiler. Pek fazla bir þey bilmiyorlardý, öðrettiklerinin içinde büyük sanatlara baþlangıç sa-yýlabilecek þeyler vardý; ailesini kandýrdýðý için kendisini kötü hissetse de bu bilgiye ve zavallý öðretmenlerinin iyilikleriyle öv-gülerine karpý koyamýyordu Susamuru. "Eðer kötülük için kullan-mazsan, bir zaran olmaz,"\* dediler ona; Susamuru da bu konuda söz vermekte hiç zorlanmadý.

Þehrin batý surlannýn dýþýnda akan Serrenen ýrmaðýnda ebe, Susamuru'na gerçek ismini verdi; Havnor'dan uzaktaki adalarda bu isimle hatýrlanýr. Bu insanlar arasýnda, kendi aralarında Dönüpümcü dedikleri

## BULUCU

yaplı bir adam vardı. Dönüpümcü Susamuru'na birkaç gözbağı büyü göstermipti; oğlan on beş yapılarına gelince de yapı adam onu Serrenen kıyıсында ki kırlara götürerek bildiği tek gerçek dö-nüpüm büyüünü gösterdi. "Yık Önce bu çalışıy görünüpte bir ağa-ca çevirdiğini görelim bakalım," dedi ve Susamuru hemencecik yaptı bunu. Gözbağı oğlana o kadar kolay gelmipti ki yapı adam telaşlandı. Susamuru biraz daha bir peyler öğretmesi için ona yal-varıp yakarmak zorunda kalmıp ve sonunda eğer Dönüpümcünün büyük büyüünü öğrenirse onu ister kendi, ister bir başkasını ki olsun, bir yapı kurtarmak dıbyında hiçbir nedenle kullanmayaca-đına dair gerçek ve gizli ismi üzerine yemin etmipti. O zaman yapı adam büyüü ona öğretti. Ama hep gizlemek zorunda oldu-đu için bunun pek bir ipe yaramadığını dübünmüptü Susamuru.

En azından tersanede babası ve amcasıyla çalışırken öğren-diklerini kullanabiliyordu; iyi bir usta olmaya başlamıptı, babası bile bunu kabul ediyordu.

O sıralarda, hem behrin, hem de Havnor'un doğusuyla batısı-nın diktatörü kendisine Yık Deniz'in Kralı diyen Losen adında bir deniz korsamıdı. O zengin ülkeyi haraca kesen Losen, bu parayı diğer ülkeleri talan edip esir toplamaları için yolladığı askerlerini ve filosunu zenginleptirmek için kullanıyordu, Susamuru'nun am-casının da söylediği gibi gemi yapımcılarını ıpsız bırakmıyordu. Yık arayan adamların dilencilikten başka bir ip bulamadıkları ve Maharion saraylarında sıçanların cirit attığı bir zamanda ipleri ol-duğu için minnettarlık duyuyorlardı. Alınlarının akıyla çalıştıyla-rını söylüyordu Susamuru'nun babası; yaptıklarının ne amaçla kullanıldığı onları ilgilendirmezdi.

Fakat Susamuru'nun diğer editimi onu bu konularda huysuz-laıtırıp, vicdanını hassaslaıtırıptı. O sırada inıa etmekte ol-dukları kadırga Losen'in kürek mahkûmları tarafından savaşı gö-türülecek ve bir gemi dolusu yeni esirle geri dönecekti. Bu güzel geminin öyle kötü bir amaca alet edilmesini dübünmek onu yıp-ratıyordu. "Neden eskisi gibi balıkçı tekneleri yapıyoruz?" dedi babasına. "Çünkü balıkçıları bize para ödeyemez," diye cevapladı babası.

## YERDENİZ ÖYKÜLERİ

"Losen kadar çok ödeyemez. Ama hayatta kalırsın," diye tar-tıpmaya çalıştı Susamuru.

"Kralın buyrukları geri çevirebileceğimi mi zannediyor-sun? Yaptığımız bu kadırgalarda kürek mahkûmlarıyla birlikte kürek çekmeye yollandığımız mı görmek istiyorsun? Kafanı kul-lan oğul!"

Böylece Susamuru kararlı bir kafa ve kızgın bir kalple onlar-la çalışmaya devam etti. Bir kapana kıyılmıplardı. Eğer kapandan kurtulmaya yaramayacaksa doğıptan bir güce sahip olmanın kıy-meti ne? diye dübünyordu.

Bir usta olarak vicdanı yapmakta olduğu geminin marangoz-luk iplerinde bir hata yapmasına izin vermiyordu; ama bir büyü-cü olarak vicdanı gemiye bir tılsımcık yapabileceğini, geminin omurgasına veya direklerine bir lanet dokuyabileceğim söylüyor-du. Herhalde bu, gizli sanatını iyilik için kullanmak sayılırdı. Evet, zarar vermek içinde ama sadece zararlılara zarar vermek için. Öğretmenlerine bundan söz etmedi. Eğer yanlıp bir pey

ya-pýyorsa bu onlarýn suçu deđildi ve bu konuda bir þey bilmeyecek-lerdi. Uzun süre düþündü, nasýl yapması gerektiđini çözdü ve bü-yüyü büyük bir titizlikle hazýrladı. Bu bulma büyüünün tam zýd-dýydý: Kaybetme büyüü, diye isim takmýþtı kendi kendisine. Ge-mi yüzecekti, gayet güzel idare edilecek ve dümen kýracaktý ama dümen tam olarak dođru yöne dönmeyecekti. Ýyi bir emeđin ve iyi bir geminin kötüye kullanýlmasýný pro-\* testo etmenin en iyi þekliydi bu. Kendisiyle gurur duyuyordu. Ge-mi denize indirildiđinde (her þey yolunda görünüyordu, çünkü kusuru açýk denize açýlýncaya kadar belli olmayacaktý) yaptýđýný yaplý adamlardan, ebelerden, ölülerle konupabilen kamburdan ve þeylerin isimlerini bilen kör kýzdan olupun ööretmenlerinden giz-leyemedi, Yaptýđý numarayý anlattý; kör kýz güldü ama yaplýlar, "Dikkat et, Ýhtiyatlý davran. Gizli kal," dediler.

16

#### BULUCU

Losen'in hizmetinde, kendi deyimiyle cadýlýđýn kokusunu iyi al-dýđý için kendisine Tazý diyen bir adam vardý. Görevi Losen'in yi-yeceklerini, içeceklerini, giysilerini, kadýnlarý yani düþman büyü-cülerin ona karþý kullanabileceđi her þeyi koklamaktý; savaþ ge-milerini incelemek de onun iþiydi. Gemiler büyülere ve nazara karþt zayıf, tehlikeli unsurlara açýk þeylerdir. Tazý güverteye ayak basar basmaz bir þeyin kokusunu almýþtı. "Hayret," dedi, "bu da kim?" Dümene giderek elini üstüne koydu. "Bu, çok zekice," de-di. "Ama kim bu? Yeni gelen biri sanýrým." Takdirle kokladı. "Çok zekice," dedi.

Hava karardıktan sonra Gemi Yapýmcýlarý Caddesi'ndeki eve gel-diler. Tekmeleyerek kapýý açtýlar ve silahlý, zýrhly adamlar arasýn-da duran Tazý, "O. Diđerlerini býrakýn," dedi. Susamuru'na ise al-çak, dostane bir sesle þöyle dedi: "Kýpýrdama." Genç adamda bü-yük bir güç sezmiþti, onu biraz ürkütmeye yetecek kadar. Fakat Susamuru'nun kendisini kurtarmak veya bu güruhu durdurmak amacyla büyü kullanmayý düþünemeyecek kadar fazlaydý kederi, eđitimi ise çok azdý. Kendisini onlarýn üzerine atýp, sonunda babý-na yediđi bir darbeyle bayýlýncaya kadar bir hayvan gibi bođtu. Bir daha mahir adam yetiptirmesinler diye bir ders vermek ama-cýyla Susamuru'nun babasýnýn çenesi kýrýp, annesiyle teyzesini ba-yýltmcaya kadar dövdüler. Sonra da Susamuru'nu alýp gittiler. Daracyk sokakta bir kapý bile açýlmamýþtı. Kimse gürlütünün ne olduðunu anlamak için dýþarý bakmadý. Kompularýn bir kýsmý-nýn gelip ellerinden geldiðince Susamuru'nun ailesini avutması için adamlarýn gitmesinden sonra epey bir vaktin geçmesi gerek-miþti. "Ah bu bir lanet, bu büyücülük bir lanet!" dediler.

17

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Tazý, týlsým yaparı emniyetli bir yere aldýklarýný söyledi; Losen ise, "Kimin hizmetindeyim?" diye sordu.

"Bizim tersanemizde çalıþýyormuş yüce efendimiz." Losen, kendisine krallara yarapýr sıfatlarla hitap edilmesinden hoþlaný-yordu.

"Onu gemiye týlsým yapması için kim tutmuş ahmak?"

"Görünüþe göre bu onun kendi fıkrýymış hapmetmeap."

"Neden? Bundan çýkarý ne olacakmýþ?"

Tazý omuzlarýný s ilkti, Losen'e, insanların kendi menfaatleri-ni

gözetmeksizin ondan nefret ettiklerini söylememeyi tercih edi-yordu.  
"Mahir olduğunu söyledin. Onu kullanabilir misin?"  
"Denerim yüce efendimiz."  
"Ya ýslah et onu, ya da göm," dedi Losen ve daha önemli ip-lere döndü.

Susamuru'nun sýradan öğretmenleri ona gururu öğretmiplerdi. Korku veya tamahkârlık nedeniyle büyüün kötülük için kullan-masýna göz yuman, Losen gibi adamlar için çalıþan büyücülere karþý derin bir hürmetsizlik duymasýný sađlamýplardı. Onun aklýn-da, başka hiçbir þey, sanatlarına bu þekilde ihanet etmekten daha alçakça olamazdı. O yüzden, Tazý'yý küçük görememesi onu hu-zursuz etmipti.  
Losen'in el koyduđu eski saraylardan birinin deposuna yer-leptirilmipti. Hiç penceresi yoktu; kapýsý demir parmaklýklý, da-marlarý ters meþeden yapılmýptý, üstelik kapýya çok daha dene-yimli bir büyücüyü bile hapis tutabilecek bir büyü yapılmýptý. Lo-sen'in emri altmda çok hünerli ve güçlü adamlar vardı.  
Tazý, kendisini bunlardan biri olarak addetmiyordu. "Benim sadece burnum var," derdi. Her gün, Susamuru'nun aldýđý darbe-den kurtulup kurtulmadýđýný, çýkýk omzunun iyileþip iyileþmedi-đini görmek ve onunla konuşmak için yanýna gidiyordu. Susamu-ru'nun görebildiði kadarýyla iyi niyetli ve dürüst bir adamdı. "Eđer

18

BULUCU

bizim için çalıþmazsan seni öldürürler,'1 dedi. "Losen senin gibi tipleri baþýboþ býrakamaz. Sana vereceði ipi kabul etsen iyi olun"  
"Yapamam."  
Susamuru bunu ahlaki bir bildiri gibi deđil, talihsiz bir gerçek olarak söylemipti. Tazý ona takdirle baktý. Korsan kralla yapıdýđý için kurumlanmalardan ve tehditlerden, kurumlananlardan ve tehdit edenlerden býkmýptý.  
"En çok hangi konuda güçlüsün?"  
Susamuru cevap vermekte gönülsüzdü. Tazý'yi sevmek zo-runda olabilirdi ama bu ona güvenmesini gerektirmiyordu. "Þekil deđiptirme," diye geveledi en sonunda.  
"Biçim dönüþtürme mi?"  
"Hayýr. Sadece numaralar. Bir yaprađý altýna çevirme. Görü-"  
"i "M  
nuþte.  
O günlerde büyü sanatlarý ve çepitleri için belirli isimler kul-lanmýyorlardý; bu sanatlar arasýndaki bađlar da pek belirgin deđil-di. Daha sonralarý Roke'un bilge adamlarýnýn da söyleyeceði gibi, bildikleri þeyde bir ilim yoktu. Ama Tazý, tutsađýnýn kabiliyetini gizlediđini gayet iyi biliyordu.  
"Kendi görünüşünü, görünüşte bile olsa değiptiremiyor mu-sun?"  
Susamuru omuzlarým silkti.  
Onun için yalan söylemek zordu. Bu konuda fazla bir dene-yimi olmadýđý için yalan söylemeyi kendisine yakýptýramýyordu. Tazý daha fazlasýný biliyordu. Büyünün kendisinin dođru olmaya-na karþý durduđunu biliyordu. El çabukluđu, hokkabazlık ve ölü-lerle kurulan sözde ilipkiler büyüün sahtesidir, camýn pýrlantaya, pirincin altýna dönüþtürülmesi gibi. Bunlar sahtekarlıktýr ve ya-lanlar bu toprakta gelipirler. Ama büyü sanatý, kötülük için kulla-nýlsa bile, gerçekle ilgilidir; büyüün çalıptýđý sözler de gerçek sözlerdir. O yüzden gerçek büyücüler, sanatlarý hakkında yalan söylemekte zorlanýr. Çünkü için için, söylenmiþ yalanlarýnýn dün-yayý deđiptirebileceđini bilirler.

Tazý onun adýna üzülyordu. "Biliyor musun seni Gelluk sor-guya çekseydi sadece bir-iki sözcükle her peyi ađzýndan almakla

19

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

kalmaz, aklým da beraberinde alýrdý. Solukyüz soru sorduktan sonra arkasýnda býraktýklarýný gördüm. Dinle bak, rüzgârla çalyþa-bilir misin?" Su samuru tereddüt ettikten sonra, "Evet," dedi.

"Bir heyben var mı?"

Ýklime iler, içinde rüzgârları sakladýklarýný iddia ettikleri deri bir heybe tapýrlar, uygun bir rüzgârý serbest býrakmak veya tam tersini yakalamak için bu heybenin ađzýný açarlardı. Belki bu sa-dece bir gösteripti ama her iklimcinin bir heybesi vardı; ister bü-yük uzun bir çuval olsun, ister küçük bir kese.

"Evde," dedi Susamuru. Bu yalan deðildi. Evde bir kesesi vardı. Ýnce alet edevatý ile tesviye aletini bunun içinde bulundu-rurdu. Rüzgâr konusunda da tam manasýyla yalan söylüyor sayýl-mazdı, Birkaç kere teknenin yelkenlerine biraz büyü rüzgârý ge-tirmeyi becermipti; gerçi gemi iklimcilerinin yapması gerektiði þekilde, futmalarla nasýl savaþýlacađý veya bunların nasýl denetle-neceði hakkýnda hiçbir fikri yoktu. Ama bu delikte öldürölmek-tense bođulmayı tercih ederdi.

"Ama bu hünerini Kral'ýn hizmetinde kullanmak istemezsin, öyle mi?,r

"Yerdeniz'de bir Kral yok," dedi genç adam, müsamahasýzca ve dürüstçe.

"O zaman benim efendimin hizmetinde diyelim," diye düzelt-ti Tazý, s aburla.

4 4

"Öyle," dedi Susamuru ama tereddüt etti. Bu adama bir açýk-lama yapmak zorunda hissetmipti kendisini. "Yani aslmda yap\* mam deðil yapmam, O kadýrganýn tahtaları arasýna tapa yapa-caktým, gemi omurgasýnýn yakýnlarında bir yere - tapayla neyi kastettiðimi anlamýþsýndýr. Açýk denizde çalyþmaya baþlayınca, keresteler de çalyþmaya baþlar." Tazý baþýyla onayladı. "Ama ya-pamadým. Ben bir gemi yapımcýsýyým. Batması için bir gemi ya-pamam. Üzerinde insanlar varken. Ellerim buna izin vermez. O yüzden yapabileceðim peyi yaptým. Onun kendi yolunda gitmesi-ni sađladým. Onun yolunda deðil."

Tazý gülümsedi. "Henüz senin yapmýþ olduðunu da bozama-

20

#### BULUCU

dýlar," dedi. "Yaplı Solukyüz dün geminin içinde homurdanýp söylenerek emekleyip duruyordu. Dümenin deðiptirilmesini em-retti," Kuzey'den gelmiþ Gelluk adýnda soluk benizli bir adam olan ve Havnor'da çok korkulan, Losen'in babbüycüsünü kaste-diyordu.

"Bu bir iþe yaramaz."

"O büyüü bozabilir misin?"

Susamuru'nun yorgun, yýpranmýþ genç yüzünde bir gönöl ra-hatlıđý pýrýltýsý belirdi. "Hayýr/1 dedi. "Kimsenin yapabileceðini de zannetmiyorum."

'Çok fena. Bunu pazarlýk etmek için kullanabilirdin."

Susamuru bir þey söylemedi.

"Tabii bir burun yararlı bir þeydir, satýlabilir bir þey," diye de-vam etti Tazý. "Kendime bir rakip aradýđým dan deðil. Ama bir bu-lucu her zaman iþ bulabilir, dedikleri gibi... Hiç madene gittin mi?"

Bir büyücünün tahmini, bildiği şeyin ne olduğunu bilmese bile, bilgiye yakın bir şeydir. Susamuru'nun kabiliyetinin ilk belirtisi, daha üç yaşındayken kaybolan bir şey varsa, bu ister düpürül-müş bir iğne olsun, ister başka bir yere bırakılmış bir alet, ismini anlamaya başlar başlamaz, doğrudan ona gitmesiydi. Küçük bir oğlanken de en büyük zevki tek başına kırlara çykıp patikalarda veya tepelerde dolanmak, çyplak ayağının tabanıyla ve tüm bedeniyle yer altındaki suların, maden cevherlerinin damarlarının ve döşümelerini, kaya çepitlerinin ve toprağın dizilimlerini ve kat-manlarının hissetmekti. Sanki büyük bir binada yürüyor, geçitleri-ni, odalarının, havadar maðaralara giden inileri, duvarlarda dal-lanmış gümünün pırıldışını görüyordu; yoluna devam ederken de bedeni sanki toprağın bedeni oluyor, toprağın atardamarlarının, or-ganlarının, kaslarının kendi bedeninkiler gibi biliyordu. Çocukken bu güç ona büyük bir zevk veriyordu. Bunu kullanmanın yolunu hiç düşünmemiştir. Bu bir sır olmuştur. Tazı'nın sorusuna cevap vermedi.

"Altımda ne var?" Tazı, kaba kayaðantaplarla döşenmiş yeri işaret etti.

21

#### YERDENİZ ÖYKÜLERİ

Susamuru bir süre sessiz kaldıktan sonra, "Kil, çakıl var, onun altındaki kaya içinde lâl tapı barındırıyor. Behrin bu bölü-münün altında olduğu gibi o kayadan vat Adlarının biliyorum."

"Öğrenebilirsin/"

"Nasıl gemi yapılır, gemiler nasıl yözdürülür onu biliyorum ben."

"Gemilerden uzakta, bütün o dövüpten, yaðmalardan uzakta daha iyi olursun.

Kral, dağın öbür yanındaki Samory madenleri-ni çalıştırıyor. Orada ayağının altında olmazsın. Hayatta kalmak için, onun adına çalışmak zorundasın. Senin oraya yollanmanı sağlayacağım. Eğer gidersen."

Kısa bir sessizlikten sonra Susamuru, "Teşekkür ederim," di-yerek, Tazı'ya kısa, soru yüklü, tartan bir bakış attı.

Tazı onu almıştı, ailesi bayılınca kadar dövülürken durup seyretilmişti ve dayada engel olmamıştı. Yine de bir arkadaş gibi konuşuyordu. Neden?

diyordu Susamuru 'mm yüzü. Tazı buna ce-vap verdi,

"Mahir adamlar birbirlerine sıkı sıkı sarılmalı," dedi. "Hiçbir sanata

sahip olmayan, servetten başka bir şeyleri olmayanlar -onlar, bizi birbirimize düpürüyor; kendi çıkarları için, bizim kara kapımıza, kara gözümüze değil. Biz gücümüzü onlara satıyoruz. Neden böyle yapıyoruz? Eğer hep birlikte kendi yolumuzda iler-lesek, belki daha iyisini yaparız."

Tazı genç adamı Samory'ye gönderirken niyeti iyiydi ama Susamuru'nun iradesinin vassafını anlayamamıştı, Susamuru kendi de anlayamamıştı. Aslında hep kendi eğitimine göre hareket ettiğini göremeyecek kadar çok alıymıştı başkalarına uymaya ve yapacağı herhangi bir şeyin ölümüne neden olabileceğine inanamayacak kadar da gençti.

Onu hücreden çıkarttıkları anda yapılan Dönüştürme'nün kendi-ni dönüştürme büyüsünü kullanarak kaçmayı planlamıştı. Hayatı-nın tehlikede olduğu kesindi, büyüyü kullanmasında bir sakınca

22

#### BULUCU

olmazdı herhalde? Ama bir türlü kendisini neye dönüştürecekğine karar veremiyordu Bir kuş mu olsundu, duman mı, en güvenlisi hangisiydi ki? Ama

büyücülerin numaralarına alıpkın olan Lo-sen'in adamları yiyeceğine ilaç koydular. Bir yulaf çuvalı gibi onu bir katır arabasına attılar. Yolculuk sırasında kendine gelme ema-releri gösterdiği zaman içlerinden biri bapına vurarak onun din-lenmesini istediğini açıkça belli etmişti.

Zehirden hasta ve zayıf dülmüş bir halde, bapı çatlayacak gi-bi ağrıyarak kendine geldiğinde, duvarları ve pencereleri tuğlay-la örölmüş bir odada buldu kendisini. Kapıda parmaklık, görü-nürde kilit de yoktu. Ama ayağa kalkmak istediğinde, bedenini saran, o hareket ettikçe gerilen, esnek ama sıkı büyü bağları his-setti. Ayađa kalkabilse bile kapıya doğru bir adým dahi atamıyordurdu. Bu, sanki kasları kendisine ait değilmemiş gibi korkunç bir nipti. Yine oturarak kıpyrdamadan durmaya çalıştı. Göđsünün etra-fındaki büyü bağları derin nefes almasını engelliyordu; aklı da boğuluyor gibiydi, sanki bütün düpünceleri onlar için çok dar bir alana sıkıptıyormuş gibi.

Uzun bir süre sonra kapı açıldı ve içeri birkaç adam girdi. Ağ-zını tıkayıp, kollarını arkasına bağarlarken, o bir şey yapamadı. "Artık tılsımlar örüp, büyüler söyleyemezsin genç adam," dedi kırpık yüzlü, iri yarı bir adam, "ama bapını bal gibi de sallayabilirsin, değil mi? Seni buraya maden bulasın diye yolladılar, İyi bir bulucuysan iyi beslenir, rahat uyursun. Bapını, zincifre bulunca sallayacaksın. Kral'in büyücüsü, onun hâlâ buralarda, bu eski ma-denin bir yerlerinde bulunduğunu söylüyor. Onu istiyor. O yüz-den bulsak bizim için fena olmaz. Pimdi seni dıparı çıkartıp yürü-teceğim. Hani sanki ben su bulmaya çıkıyorum da, sen de benim çomağımsın gibi, anladın mı? Sen bapı çekeceksin, O tarafa veya bu tarafa gitmek istiyorsan ona göre bapını eđ. Pimdi, anlağma-mız bu, tamam mı? Sen dürüstçe oynarsan, ben de dürüst olurum." Susamuru'nun bapıyla onaylaması için bekledi ama Susa-muru hareketsiz duruyordu, "Surat asma," dedi adam. "Eğer bu ipi beğenmezsen, her zaman fında ip bulunur." Diğerlerinin Yalak dedikleri adam onu, gözlerini kamağtıran

23

#### YERDENİZ ÖYKÜLERİ

sıcak, parlak bir sabaha çıkartmıştı. Hücrelerinden çıkınca büyü bağlarının gevpeyerek döküldüğünü hissetti ama binaların etrafına örölmüş başka büyüler vardı, özellikle de yüksek tap kulenin etrafındaki büyüler havayı yapıpkan iteleme ve direnç hatlarıyla dolduruyordu. Bunları itmeye çalıştığında yüzüne ve karnına öyle sancılar saplanıyordu ki dehpette üzerinde yara bulmaya çalışmıştı; ama hiç yara olmuyordu. Ağzı tıkanmış ve bağlanmış bir halde, büyü yapacak sesi ve elleri olmaksızın bu büyülere karşı bir şey yapamazdı. Yalak, örölmüş deri sicimlerden bir peridin ucunu onun boynuna bağlamıştı, diğer ucunu da onun pebinden giderken elinde tutuyordu. Su samuru'nun birkaç büyüye dalması-ny engellemedi; ondan sonra Susamuru bu büyülerden hep sakındı. Büyülerin nerelerde olduğu yeterince açıktı: Tozlu patikalar onlardan sakınırcasına dönüyordu.

Bir köpek gibi tasma takılan oğan, hastalık ve hiddetten tit-reyerek asık bir yüzle yürümeye devam etti. Etrafına bakınıncaya, genip kapısı yanma yđölmüş odunlarıyla, bir çukur yakınındaki paslı çarkları ve makineleriyle, devasa çakıl ve kil yđönlarıyla tap kuleyi gördü. Ağrıyan bapını çevirmek bapını döndürüyordu.

"Eğer maden bulucusuysan bulsan iyi olur," dedi Yalak, yanına gelip yüzüne bakarak. "Eğer değilsen, buluyormuş gibi yap-maya devam et. Bu yolla, toprak üzerinde biraz fazla kalırsın."

Tap kuleden bir adam çıktı. Ayaklarını sürüyerek garip bir bi-çimde aceleyle, önüne bakarak yürüyüp yanlarından geçti. Çene-si parlıyordu ve göğsü dudaklarından sızan salıyayla ıslanmıştı.

"Burası fıryn kulesi," dedi Yalak. "Yından metalini almak için zincifreyi

pipirdikleri yer. Fýrýncýlar bir-iki yýl içinde ölürlər. Ne-reye gidiyoruz maden bulucu?"

Biraz bekledikten sonra Susamuru soluk, gri tap kuleden uzaklarý iparet etti. Uzun, ađaçsýz bir vadiden ilerlediler, ot bitmiþ çöp yýđýnlarý ve maden artýklarýnýn yanýndan geçtiler.

"Bütün bu yerlerin altý, uzun zamandýr çalyptýrýlýyor," dedi Ya-lak. Susamuru ise ayađýnm altýnda garip toprađý fark etmeye baþ-lamýptý: Bop hava bacalarý, kara toprak içindeki kara hava dolu odalar, dikey bir labirent, içleri kýpýrtýsýz sularla dolu derinden de

24

#### BULUCU

derin çukurlar. "Hiçbir zaman fazla gümüb yoktu, su metali ise çoktan bitti. Dinle genç adam, zincifre nedir, bir fikrin var mı?"

Susamuru baþýný olumsuz anlamda salladı.

"Sana biraz göstereyim. Gelluk onun peþinde. Su metalinin cevheri. Su metali bütün diðer metalleri yer, altýný bile, anlarsýn ya. O yüzden ona Kral diyor. Eðer ona Kral'ýný bulursan, sana iyi davranýr. Sýk sýk buraya gelir. Gel, sana göstereceðim. Köpekler kokuyu almadan iz süremez." Yalak onu madene, metalin kaya üzerinde býraktýđý izleri, bu cevherin içinde bulunabileceði cins toprađý göstermeye indirdi. Uzun bir hattýn ucunda birkaç madenci çalyþýyordu.

Erkeklerden daha ufak tefek olduklarý ve dar yerlerde daha rahat hareket edebildikleri, ya da topraða daha ait olduklarý için, ya da daha büyük bir ihtimalle âdet olduðu için Yerdeniz'de ma-denlerde her zaman kadýnlarý çalyptýrýrlardı. Bu madenciler hür kadýnlardı; fýryn kulesindeki ipçiler gibi köle deðillerdi. Yalak, Gelluk'un kendisini madencilerin ustabaþý yaptýđýný söyledi, ama o hiç madende çalyþmýyordu; madenciler, bir erkeðin eline kürek almasýnýn veya direk dikmesinin çok kötü þans getireceðine içten inandýklarý için bunu yasaklamýplardı. "Bu da ipime geliyor," de-di Yalak.

Alnýna bir mum baðlanmýþ diken diken saçlý, parlak gözlü bir kadýn, kovadaki az miktarda zincifreyi, kýzýl kahve bir pýhtýyy ve kýrýntýlarý göstermek için kazmasmý býraktý. Madencilerin çalyptý-đý toprađýn yüzünden gölgeler geçti. Yaplý keresteler gýcýrdadı, apađýya doðru tozlar elendi. Havada, karanlýk içinden bir serinlik yayýldý, birikintiler ve düzlükler o kadar alçak ve dardý ki eðilip büzüpererek geçmek zorundaydýlar. Tavan yer yer çökmüptü. Mer-divenler yarý yarýya çürümüptü. Maden dehpert verici bir yerdi; yi-ne de Susamuru burada korunduðu hissine kapýlmýptý. Neredeyse yakan güne geri çýktýđýna pipman olmuþtu.

Yalak onu fýryn kulesine deðil de barakalara geri götürdü. Ki-litli bir odadan insanýn eline ađýr gelen küçük, yumupak, sýký do-kunmuþ bir kese çýkarttı. Susamuru'na içinde yatan, tozlu parlak-lýktaki minik birikintiyi göstermek için keseyi açtı. Keseyi kapat-

25

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

týđýnda içindeki metal hareket ediyor, esniyor, kurtulmaya çalyþan bir hayvan gibi torbayý zorluyordu.

"Ýpte Kral," dedi Yalak, hürmet.veya nefret sayýlabilecek bir tonda.

Bir sihirbaz olmasa da Yalak, Tazý'dan çok daha çetin bir adamdı. Yine de Tazý gibi o da zalim deðil kabaydı. Kendisine ita-at edilmesini istiyordu

ama başka bir şey beklemiyordu, Susamu-ru, bütün hayatı boyunca Havnor'da kölelerle köle sahiplerini görmüştü; panslı olduğunun farkındaydı. En azından gündüzleri, Yalak sahiplik ederken. Yemeklerini sadece hücrelerinde açtıkları zaman yiyebi-liyordu. Ekmek soğandığı ona verdikleri; ekmeğin üzerinde de ek-pimiş bir parça yağı olurdu. Her gece ne kadar aç olursa olsun, üzerindeki büyü başlarıyla oturduğunda yemeğini zorla yutabili-yordu. Yemeğin tadı ağızda metal ve kül gibi geliyordu. Geceler uzun ve korkunçtu çünkü büyüler onu sıkıştırıyor, karabasan gibi üzerine biniyor, durmadan nefessiz bırakarak, dehpet içerisinde uyandırıyor; üstelik hiç düşünemiyordu. Zifir zindandığı oda, çünkü orada tiksindirici bir türlü yakamıyordu. Ellerinin arkasına bağlanacağı, ağzının tıkanacağı, boynuna tasma takılacağı an-lamına gelse de, gün ona kelimelere sığınmayacak kadar hoş geli-yordu. Yalak onu sabah erkenden yürüyüşe götürüyordu ve genellikle-le akşamüstü geç vakte kadar dolanıyorlardı. Yalak sessiz ve sabırlıydı. Susamuru'nun cevherin izine rastlayıp rastlamadığını hiç sormuyordu; maden cevherini arıyor mu, yoksa arıyor gibi mi ya-pıyor diye de sormuyordu. Su samuru bu soruya cevap veremez-di. Bu amaçsız gezintiler sırasında yeraltının bilgisi, tıpkı eskiden olduğu gibi içine doluyordu; kendisini bu bilgiye kaplı kapatma-ya çalışmıyordu. "Kötünün emrinde çalışmayacağım!" diyordu kendi kendisine. Sonra yaz havası ve ısı onu yumuşatıyor; çıp-lak ayak tabanları altındaki kuru otlar hissediyordu; otların kök-lerinin altında bir akarsuyun kara toprak arasından süzülmesini, mika tabakalarıyla kat kat olmuş geniş bir kaya çıkıntısından sız-dığını; bu kaya çıkıntısının altında bir mağaranın bulunduğunu ve

26

#### BULUCU

mağaranın duvarlarında ince, kıvrık, parçalanmış zincifre yatakları olduğunu biliyordu... Hiç belli etmedi. Aklında olupmaya baş-lamış olan, ayağının altındaki toprağın haritasının bir işe yaraya-bileceğini düşünmeye başlamıştı; bir de nasıl yapılabileceğini bir düşünseydi. Ama on gün kadar sonra Yalak, "Gelluk Usta buraya geliyor," dedi. "Eğer ona bir maden cevheri çıkmazsa, başka bir maden arayıcı bulması muhtemeldir."

Susamuru bir mil daha, düşünceler içinde yürüdü; sonra bir daire çizip dönerek Yalak'ın eskiden çalışılan yerin sonundan çok uzak olmayan yerdeki bir tepede götürdü. Burada başıyla işaret ederek ayağını yere vurdu. Hücre odasına geri dönüp de Yalak tımarını çözüp ağzını aç-tığında, "Orada biraz cevher var. O eski tüneli, belki bir yirmi ayak kadar dümdüz devam ettirerek oraya varabilirsiniz/" dedi.

"Güzel bir parça mı?"

Susamuru başını hayır anlamında salladı.

"Ancak devam etmeye yetecek kadar mı?"

Susamuru bir şey söylemedi.

"Benim için mahzuru yok," dedi Yalak.

İki gün sonra, eski madeni açıp maden cevherine doğru kaz-maya başladıklarında büyücü geldi. Yalak, Susamuru'nu barakalardaki odada değil de dışarıda güneş altında oturup bırakmıştı. Susamuru ona minnettardı. Elleri başlı ve ağız tıkalıyken tam an-lamıyla rahat olamıyordu ama rüzgâr ile güneş kudretli nimetler-di. Ayrıca derin nefes alabiliyor, geceleri hücrede gördüğü yavaş-rüya olan, ağzını ve burnunu tıkayan toprak rüyalarını görme-den uzaklaşılabiliyordu.

Barakaların gölgesinde\* yerde otururken yan yarıya uykuya dalmıştı, fırtınanın kulesine istif edilen kütüklerin kokusu, planya ipeksi meşe üzerinde kayarken yayılan taze odunun hoş kokusu-nun, evindeki tersanelerin hatırasını canlandırıyor. Bir ses ve-ya bir hareket onu uyandırıyor.

Bakýplarýný kaldýrýnca önünde du-ran, tepesine dikilmip yükselen büyücüü gördü.  
Gelluk papaalý kýyafetler giymişti, o günlerde çoðu büyücü-

27

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

nün yaptıýý gibi. Lorbanery ipeðinden, üzerine altýn ve siyahla riin ve semboller iplenmip uzun, kýzýl bir cüppe giymip, baþýna da kendisini bir adamýn olabileceðinden uzun gösteren genip kenar-lý, sivri uçlu bir þapka takmýptý. Susamuru'nun onu tanýması için kýyafetini görmeye ihtiyacı yoktu. Gecelerini lanetleyen ve baðla-rýný ören eli, o gücün ekþi tadýný ve boðan kavrayýþýný tanýyordu. "Galiba küçük bulucumu buldum," dedi Gelluk. Sesi derin ve yumuþaktý, týpký bir viyolün sesi gibi. "Ýþini baparmýþ biri gibi gü-nepte uyurken. Demek ki onlarý Al Ana'yý bulmaları için kasma-ya yol ladin, öyle mi? Buraya gelmeden önce Al Ana'yý biliyor muydun? Kral'ýn sarayýnýn mensuplarýndan mýsýn? Dur bakalým, artýk iplere, düðümlere gerek yok." Durduðu yerden, parmaðýný þýklatarak Susamuru'nun bileklerini çözdü; aðzýný týkayan mendil de çözülüverdi. "Bunu kendi kendine nasýl yapabileceðini sana öğretirim," dedi büyücü gülümseyerek, Susamuru'nun aðrýyan bileklerini ovup oynatmasýný ve saatlerdir diþlerine yapýptýrýlmýþ dudaklarýný çalıptýrmasýný seyrederken. "Tazý bana senin gelecek vaat eden ve uygun bir yol göstericiyle ilerleme kaydedebilecek bir genç oldu-ðunu söyledi. Eðer Kral'ýn Sarayýný ziyaret etmek istersen seni oraya götürebilirim. Ama belki de benim hangi Kraldan söz etti-ðimi bilmiyorsundur, ha?" Gerçekten de Susamuru büyücünün korsandan mý, yoksa cý-vadan mý söz ettiðinden emin deðildi ama bir tahminde bulunma-yý göze alarak tap kuleye doðru keskin bir bakýþ attý. Büyücünün gözleri kýsýldý, tebessümü yayýldý.

"Adýný biliyor musun?"

"Su metali," dedi Susamuru.

'Adi insanlar öyle diyor; ya da cýva diyorlar, ya da aðýr su. Ama ona hizmet edenler ona Kral, Mutlak Kral, Ayýn Vücudu di-yor." Ýyilik dolu, meraklý bakýþları Susamuru'ndan kuleye yönelip yeniden oðlana döndü. Yüzü genip ve uzundu, Susamuru'nun o güne kadar gördüğü bütün yüzlerden beyazdý; mavimsi gözleri vardý. Çenesinde ve yanaklarýnda orada burada beyaz ve siyah kýllar kývnlmýptý. Sakin ve samimi tebessümü birkaçý eksik küçük

28

#### BULUCU

diþlerini gözler önüne seriyordu. "Gerçekten görmesini öğrenen-ler onu olduðu gibi, tüm maddelerin efendisi olarak görebilir. Gü-cün kökü ondadýr. Ona, sarayýnýn gizliliði içinde ne diyoruz bili-yor musun?" Uzun þapkalý, uzun adam aniden Susamuru'nun yanýna, ol-dukça yakýnýna, topraðýn üzerine oturuverdi. Nefesi toprak toprak kokuyordu. Açýk renk gözleri doðrudan Susamuru'nun gözlerine bakýyordu. "Bilmek ister misin? Ýstediiðin her þeyi bilebilirsin. Senden sýr saklamama gerek yok. Senin de benden," dedi ve gül-dü, tehdit edercesine deðil, keyifle. Yeniden Su samuru'na baktý; iri, ak yüzü pürüzsüz ve düþünceliydi. "Güçlerin var, evet, her çe-pidinden ufak tefek özellikler ve numaralar. Akýllý bir oðlansýn. Ama çok da akýllý deðilsin; bu güzel. Bazýları gibi, öğrenecek

ka-dar akýllý deðilsin... Eðer istersen ben sana öðretirim. Öðrenmek-ten hoplanýyor musun? Bilgiyi seviyor musun? Taþtan sarayýnda-ki parlaklýðý içinde yalnýzken Rral'a ne isim takarýz bilmek ister misin? Gerçek ismi Turresûr. O ismi biliyor musun? Bu Mutlak Kral'ýn lisanýnda bir söz. Kendi ismi, kendi lisanýnda. Bizim basit dilimizde biz ona Ersuyu diyoruz." Yeniden gülümseyerek Susa-muru'nun omzunu okpadý. "Çünkü o tohumdur, meyva vericidir. Kudretin ve hakikatin tohumudur, kaynaðýdýr. Göreceksin. Göre-ceksin. Gel benimle! Gel benimle! Gel gidip Kral'm kullan ara-sýnda uçubunu, kendisini kullarýndan devþiripini görelim!" Kolay-ca ve aniden ayaða kalkarak Susamuru'nun elini tuttu ve onu hay-rette býrakan bir güçle çekip ayaða kaldýrdý. Heyecan içinde gülü-yordu. Susamuru kendisini sonsuz, sýkýntýlý, sersemlemiş yan uyku-lu yan uyanık bir halden hayat dolu bir dünyaya dönmüş gibi his-setti. Büyücünün temasýyla büyü baðlanmın dehþetini deðil de bir enerji ve ümit ihsaný hissetmiþti. Kendi kendine bu adama güven-memesi gerektiðini söylüyordu ama ona güvenmeyi, ondan bir þeyler öðrenmeyi çok arzuluyordu. Gelluk güçlüdü, buyurucuy-du, garipti ama onu serbest býrakmýþtý. Haftalardýr ilk kez Susa-muru serbest ellerle ve üzerinde büyü olmadan yürüyordu. "Bu taraftan, bu taraftan," diye mýrýldandý Gelluk. "Sana hiç-

29

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

bir zarar gelmeyecek." Üç ayak kalýnlýktaki duvarlar arasýndaki dar bir geþit olan fýrýn kulesinin kapýsýna gelmiþlerdi. Büyücü Su-samuru'nun koluna girdi çünkü genç adam tereddüt etmiþti. Yalak ona, kulede çalıþanlarý hasta edip öldürenin ýsýtýlan ma-den cevherinden çýkan metal buharý olduðunu söylemiþti. Susa-muru buraya hiç girmemiþ, Yalak'ýn da girdiðini görmemiþti. Su-samuru buraya, kaçmaya çalıþan bir köleye batacak, onu delirte-cek, ona dolanacak hapis týlsýmlarýyla çevrelendiðini bilecek ka-dar yaklaþmýþtý. Artýk bu týlsýmlarý, kendilerini yaratan büyücüye yol veren örümcek aðlarýnýn telleri, karanlık bir sisin ipleri gibi hissediyordu. 'Derin derin nefes al, nefes al," dedi Gelluk gülerek; Susamu-ru da kuleye girerlerken nefesini tutmamaya çalıþtý. Fýrýn çukuru devasa kubbeli bölümün ortasýndaydı. Alevler önünde kara çomaklara benzeyen suretler aceleyle maden cevher-lerini, koca körüklerle gürül deyerek yanık tutulan kütüklerin üye-rine durmadan kuruyordu; bu arada diðerleri yeni kütükler geti-rip» körüklerin kollarýnda çalıþýyordu. Kubbenin en yüksek nok-tasýndan, duman ve buhar arasýndan kuleye doðru helezon þeklin-de hücreler yükseliyordu. Yalak ona, cýva buðularýnýn buralara ta-kýlýp yoðunlaþtýðýný, sonunda en üstteki kubbeden taþtan bir oluk veya kâseye saf metal akýncaya kadar cývanýn yeniden ýsýtýlýp ye-niden yoðunlaþtýrýldýðýný anlatmýþtý; günde sadece bir veya iki damla çýkar, demiþti, o sýralar fýrýnladýklarý düþük kaliteli cevher-lerden. "Korkma," dedi Gelluk; devasa körüðün kesik kesik soluðu-nu ve atepin sürekli gürlemesini bastýran sesi güçlü ve melodikti. "Gel, gel de bak havaya nasýl uçuyor, kendisini paklýyor, kullarýný paklýyor!" Susamuru'nu fýrýn çukurunun kenarýna götürdü. Göz-leri alevlerin göz kamaþtıran ýþýðıyla parlýyordu. "Kral için çalıþan kötü ruhlar temizleniyor," dedi, dudaklarý Susanvurunun ku-laklarýnýn dibindeydi. "Onlarýn salyalarý aktýkça, içlerindeki ma-den cürufu ve lekeleri de akýp gidiyor. Hastalýklar ve illetler irin-lenip yaralarýndan serbest kalýyor. Sonunda tertemiz yanarak uça-biliyorlar, Kral'ýn Sarayý'na doðru uçabiliyorlar. Gel haydi gel,

30

BULUCU

karanlýk gecenin ayý doðurduðu kuleye çýkalým!"

Susamuru onun ardýndan önceleri genip olan ama gittikçe da-ralan ve sýký sýklaþan, dönen merdivenlere týrmandý, isin yanmýþ cevherlerden çýplak köleler tarafýndan kazýnýp çýkartýldýðý ve ye-niden yanmasý için fýrýnlara küreklendiði tasfiye odalarýna açýlan» kor gibi kýzýl fýrýnlarý bulunan buðu hücrelerinin yanýndan geçti, En tepedeki odaya vardýlar. Gelluk hava bacasýnýn kenarýna çö-melmip olan köleye, "Bana Kral'ý göster!" dedi. Elleriyle kollarýnda açýk yaralar bulunan kýsa boylu, zayıf, saçsýz köle yoðunlaþtırma bacasýnm kenarýndaki taþ kâsenin ka-pađýný açtý. Gelluk bir çocuk gibi sabýrsýzca içine baktý. "Çok mi-nik," diye mýrýldandý. "Çok genç. Küçük Prens, bebek Hükümdar, Lord Turres. Dünyanın tohumu! Ruh cevheri!"

Cüppesinin göðüs kýsmýndan simlerle iplenmip ince deriden bir kese çýkarttý. Keseye bađlý boynuzdan narin bir kapýkla kâse-deki cývayý alarak bunu keseye\*yerleptirdikten sonra sýrýmý yeni-den düðümledi.

Köle, hareketsizce yanlarýnda duruyordu. Fýrýn kulesinin sý-cađý ve buharý içinde çalıþan herkes çýplaktý veya sadece apýþ ara-larýndan geçen bir bez parçasýyla örtünüp sandalet giymiþlerdi. Susamuru, boyundan bir çocuk olduðunu tahmin ettiði köleye bir kez daha bakýnca minik göðüslerini gördü. Bir kadýndý bu. Keldi. Bir deri bir kemik kalmýþ kol ve bacaklarýndaki eklem yerleri pip-mip yumrular halindeydi. Sadece gözlerini hareket ettirerek bir kez Susamuru'na baktý. Ateþe tükürdü, yara bere içindeki ađzýný eliyle sildi ve yine kýpýrdamadan durmaya devam etti, "Doðrusu bu minik hizmetkâr,1" dedi Gelluk kýza yumupak se-siyle.

"Artýklarýný ateþe ver; onlar da canlý gümüp, ayýn ýpýđý hali-ni alacaktır. Ne harika þeydir þu," diye devam etti Susamuru'nu uzaklaþtırýp döner merdivenden apađýya doðru götürürken, Men basit þeyden en soylu þeyin çýkmasý, deðil mi? Bu sanatýn en bü-yük ilkesidir! Apađýlýk Al Ana'dan Mutlak Kral'ýn doðmasý. Öl-mekte olan bir kölenin tükürüðünden gümüp Güç Tohumu'nun meydana gelmesi."

Dönerek inen, kötü kokulu taþ merdiven boyunca konupmaya

31

YERDEN ÝZ ÖYKÜLERÝ

devam etti; Su samuru ise anlamaya çalıþýýyordu çünkü iktidar sa-hibi bu adam ona gücün ne olduðunu anlatýýyordu.

Ama yeniden gün ýpýđýna çýktýklarýnda aklý karanlýkta dönme-ye devam ediyordu; birkaç adým attýktan sonra Ýki büklüm olarak toprak üzerine kustu.

Gelluk onu meraklý, müþfik bir ifadeyle izledi; Susamuru çe-kingen bir edayla nefes nefese ayaða kalktýđýnda büyücü kibarca, "Kral'dan korkuyor musun?" diye sordu.

Susamuru baþýný evet anlamýnda salladı.

"Eðer onun gücünü paylaþýrsan sana zarar vermez. Güçten korkmak, güce karþý savaþmak çok tehlikelidir. Gücü sevmek ve onu paylaþmak krala yakýþýr bir yoldur. Bak. Ne yaptýđýmý sey-ret." Gelluk birkaç damla cývayý koymup olduðu keseyi kaldýrdý. Gözlerini Susamuru'nun gözlerinden ayýrmadan keseyi açtý, du-daklarýna götürdü ve içindekileri içti. Yutmadan önce dilinin üze-rinde toplanan gümüp damlalarýný Süsamuru'na göstermek için te-bessüm ederek ađzýný açtý.

"Artýk Kral benim bedenimde, evimin soylu misafiri. Benim salyalarýmý akýtmayacak, beni kusturmayacak, bedenimde yaralar açmayacak; hayýr, çünkü

ben ondan korkmuyorum, tam tersine onu davet ediyorum, böylelikle benim damarlanma giriyor Bana hiç zarar gelmiyor Kaným gümüş akıyor. Diğer İnsanların bilme-diği şeyler görüyorum. Krallık in sırlarına ortak oluyorum. Benden ayrıldığında da pislikte, öğrençliğin kendisinde gizlenecek; rezil bir yerde benim gelmemi, onu kaldırıp beni temizlediği gibi te-mizlememi bekleyecek; böylece her seferinde ikimiz birlikte da-ha da saflapacağız." Büyücü Susamuru'nun koluna girdi ve onun-la birlikte yürümeye başladığı. Kendinden emin bir gülümsemeyle, "Mehtabı sıçanım ben. Benim gibi kimse yoktur. Üstelik, üstelik Kral benim tohumuma giriyor. Benim ersuyumda. Ben Tur-res'sim, o da ben..." dedi. Susamuru karıymış akimin arasından, artık madenin girişine doğru gittiklerini belli belirsiz fark etmişti. Yeraltına indiler. Ma-denin geçitleri, büyücünün sözleri gibi karanlık bir labirentti. Su-samuru anlamaya çalışarak, tökezleyerek ilerledi. Kuledeki köle-

32

#### BULUCU

yi, ona bakan kadını gördü. Kadının gözlerini gördü. Gelluk'un önlerinden yolladığı soluk tılsımlıydı dıyında yık-sız ilerliyorlardı. Büyücünün her adımı ezbere bildiği anlaşılan, uzun zamandır ayak basılmamış yüzeylerden ilerlediler; belki de büyücü yolunu bilmiyordu da amaçsızca dolanıyordu. Konuşuyor, bazen Susamuru'na yol göstermek veya onu uyarmak için dönüyor, sonra konuşarak yoluna devam ediyordu. Madencilerin eski tüneli uzatılmış yere vardılar. Orada büyü, sivri gölgeler arasındaki mum alevinde Yalakla konuştu. Tünelin sonundaki toprağı elledi, eline bir topak toprak aldı, av-cunun içinde yuvarladı, yodurdu, yokladı, tattı. Bu süre zarfında sessizdi; Susamuru hâlâ anlamaya çalışarak, gözlerini ayırmadan onu seyretti. Yalak onlarla birlikte barakalara geri döndü. Gelluk, yumuşak sesiyle Susamuru'na iyi geceler diledi. Yalak her zamanki gi-bi onu tuğla duvarlı odaya kapatmış, bir somun ekmek, soğan ve bir mısrapa su verdi. Susamuru her zamanki gibi büyü bahçesinin rahatsızlık veren zulmü altında bir yere sindi. Büyük bir susuzlukla su içti. Soğanın keskin toprak tadı iyi gelmişti, hepsini yedi. Tuğlayla Örlüm penceresinin sıvaları arasındaki çatlaklardan odaya sıyan lob yıklar solarken, daha önceki geceler gibi boğ bir ıstıyaba çekeceği yerde uyanık kaldı ve uyanıklıydı gittikçe arttı. Gellukla birlikteyken aklında oluşan o telaşlı kargaşa yavaşça yatıptı. Kargaşa içinden bazen madende gördüğü suret yükseliyor, yaklaşıyor, belirginleşiyordu; suret gölgeli de olsa belirgindi: Ku-lenin yüksek kernerindeki köle; boğ göğsü, irinli gözü, zehir-lenmiş ağızdan sıyan tükürükleri tükürdükten sonra ağız sile-rek durup ölmeyi bekleyen o kadın. Ona bakmıştı. Onu çok belirgin görüyordu, kulede gördüğünden daha belirgin bir şekilde. Hayatında kimseyi görmediği kadar belirgin görüyordu kadını, önce kollarını, dirsek ve bileklerindeki pırpık lekeleri, boynunu, çocuksu ensesini gördü. Sanki kız yanında, odadaydı. Sanki onun içindeydi, sanki oydu. Kız ona baktı. O, kızın kendisine baktığını gördü. Kendisini kızın gözlerinden gördü.

33

#### YERDENİZ ÖYKÜLERİ

Oğlan kendisini bahçeyi büyülerin çizgilerini gördü, karanlıkta ağız

baðlarýný, etrafýndaki çizgilerin karýbmýp labirentini gör-dü. Bu düðümden çýkmanýn bir yolu vardý - eðer böyle dönerse, sonra da böyle ve böyle ve çizgileri eliyle böyle aralarsa; ipte böy-lece serbest kaldý, Artýk kýzý goremiyordu. Odada tek baýnýydý, serbest kalmýp ayakta duruyordu.

Günlerdir, haftalardýr düpünemediði bütün düpünceler, bir fi-kirler ve hisler fýrtýnasý, bir öfke nöbeti, acýma, gurur; hepsi kafa-sýnda kopuþturuyordu.

Ýlk baþta güç ve öcün hiddetli hayallerine boðuldu: Köleleri serbest býrakacaktý, Gelluk'u büyüyle baðlayacak, o arýtan ateþe atacaktý, onu baðlayacak, kör edecek, ölünceye kadar o en üst ke-merdeki cýva buðusunu solusun diye býrakacaktý.,. Ama düpünce-leri yerine oturup daha berrak bir þekilde kopuþturmaya baþladýk-larýnda büyük bir hüneri ve gücü olan bir büyücüýü, bu büyücü deli bile olsa yenemeyeceðini anladý. Bir umudu varsa bu da onun deliliðinden istifade etmek, büyücünün kendi kendisini yenmesi-ni saðlamaktý.

Düþündü. Gellukla olduðu süre zarfýnda ondan bir þeyler öð-renmeye, büyücünün ona anlattýklarýný anlamaya çalıþmýptý. Yine de artýk Gelluk'un fikirlerinin, büyük bir hevesle öðrettiði o þey-lerin onun gücüyle veya herhangi bir gerçek güçle ilgisi olmadý-ðýndan emindi. Maden çýkartmak ve madeni arýtmak gerçekten de kendi sýrlan ve ustalýklarý olan büyük bir marifetti ama görünüşe göre Gelluk'un bu sanatlar hakkýnda hiçbir bilgisi yoktu. Mutlak Kral ve Al Ana hakkýndaki bütün anlattýklarý laftan ibaretti. Üste-lik doðru da deðildi söyledikleri. Ama Susamuru bunlarý nasýl bi-liyordu?

Bütün o sular seller gibi konupması sýrasýnda Gelluk'un Ka-dim Dil'den» büyücülerin büyülerini yaptýklarý lisandan söylediði tek söz tures idi. Bunun ersuyu anlamýna geldiðini söylemiþti, Susamuru kendi büyücülük kabiliyetiyle bunun gerçek söz oldu-ðunu fark etmiþti. Gelluk bunun ayný zamanda cýva anlamýna gel-diðini de söylemiþti ve Susamuru onun yanýldýðýný biliyordu.

34

#### BULUCU

Alçakgönüllü öðretmenleri Yaradýlýp Lisaný'ndan bildikleri bütün sözleri öðretmiþlerdi ona. Bunlarýn arasýnda ne ersuyunun, ne de cývanýn ismi vardý. Ama dudaklarý aralandý ve dili hareket etti "Ayeýur," dedi.

Sesi, tap kuledeki kölenin sesiydi. Cýva'nýn gerçek adým bilen ve onun aðzýndan konupan, o kadýný,

Sonra bir süre bedeni de aklý da hiç kýpýrdamadan, ilk kez ola-rak gücünün nerede yattýðýný anlamaya baþlayarak durdu.

Kilitli odada karanlýkta durdu ve serbest kalabileceðini anla-dý çünkü zaten serbestti- Ýçini bir övünç fýrtýnasý kapladý.

Bir süre sonra, bilerek^ büyü baðlarýnýn kapanýna girdi, eski yerine gitti, ot þiltesinin üzerine oturdu ve düþünmeye devam et-ti. Onu tutsak tutan büyü hâlâ oradaydý ama artýk üzerinde bir gü-cü yoktu. Sanki yere belirgin çizgiler çizilmiþ gibi bu kapana gi-rip çýkabiliyordu. Bu hürriyet için duyduðu minnettarlýk içinde kalbi gibi düzenli atýyordu.

Ne yapması gerektiðini ve nasýl yapması gerektiðini düþündü. Kýzý kendi mi çaðýrmýptý, yoksa o kendi iradesiyle mi gelmiþti emin olamýyordu; kýzýn Kadim Dil'deki sözü ona veya onun aþ-zýyla nasýl söyleyip olabileceðini bilemiyordu. Ne yaptýðýný veya kým ne yaptýðýný bilmiyordu ve büyü yaparsa Gelluk'u uyandıra-caðýndan neredeyse emindi. Sonunda gözünü karartarak ama kor-kuyla -çünkü bu tür büyüler ona büyücülük öðretenler arasýnda sadece birer söylentiden ibaretti- tap kuledeki kýzý çaðýrdý. Kýzý aklýna getirdi, onu görmüş olduðu gibi gördü yine, ora-da, o odada;

kýza seslendi, kыз geldi.

Kýzýn hayaleti yine tam büyüünün örümcek ađýnýn telleri dýbýn-da durup ona baktý; onu gördü, çünkü odayý yumupak, mavimtý-rak, kaynaksýz bir ýpýk doldurmuþtu. Yaralý, derisi sýyrýlmýþ du-daklarý titredi ama konupmadý. Konuþtuðunda, gerçek ismini kýza söyledi: "Ben Medra'yým."

"Ben Anieb," diye fýsýldadý kыз.

"Nasýl kurtulabiliriz?"

"Onun adý."

"Bilsem bile... Onun yanýndayken konupamam.1'

35

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Eđer senin yanýnda olursam, ben adýný söyleyebilirim."

"Seni çađ ýramam."

"Ama ben gelebilirim,1' dedi kыз.

Kыз etrafýna bakýndý, o ise bakýplarýný kaldýrdý. Ýkisi de Gel-luk'un bir þeyler hissettiðini, uyandýðýný biliyordu. Susamuru bađ-larýn sýkýþýp gerildiðini hissetti ve o eski gölge düþtü üstüne.

"Geleceðim Medra," dedi kыз. Ýnce elini bir yumruk halinde uzattý, sonra sanki bir þey sunarmýþ gibi avucu yukarý gelecek þe-kilde açtý elini.

Sonra gitti,

Ipýk da kызla birlikte gitti. Karanlýkta tek baþýna kalmýptý. Bü-yülerin soðuk pençesi onu boðazýndan yakalayarak boðar gibi ol-muþ, ellerini bađlamýþ, ciðerlerine baský yapmaya baþlamýptý. Ne-fes almaya çalıþarak büzüptü. Dþünemiyor, hatýrlayamýyordu. "Benimle kal," dedi; kiminle konuþtuðunu bile bilmiyordu. Kor-kuyordu ve neden korktuðunu bilmiyordu. Büyücü, güç, büyü... Her yer zifiri karanlýktý. Ama bedellinde, aklýnda deðil bedeninde artýk adýný koyamadýðý bir bilgi, yeraltýnda maðaralardan olup-an labirentte ellerinde tuttuðu minik fener misali bir kesinlik yaný-yordu. Gözlerini ýþýðýn tohumundan ayýrmadý.

Bunalmaktan kaynaklanan o boðucu ve kötü rüyalar çöktü üzerine ama onu ele geçiremediler. Derin derin nefes aldý. Sonun-da uyudu. Yaðmurla örtülmüþ uzun dađ yamaçlarýný ve yaðmurun arasýndan parlayan ýþýðý gördü rüyasýnda. Adalarýn kýyýlanndan geçen bulutlarýn ve denizin bitiminde pus ile güneþ ýþýðý içinde duran yüksek yepil bir tepenin rüyasýný gördü.

Kendisine Gelluk diyen büyücü ile kendisine Kral Losen diyen korsan yýllarca birlikte çalıþmýþlardý; ikisi de birbirini destekleyip gücünü artýrarak, her biri diðerini kendisinin hizmetkârý zannede-rek. Gelluk, kendisi olmasa Losen'in o aptalca krallýðýnýn hemen çökeceðinden ve bir dþpman büyücünün yarým yamalak büyüsü-le kralýný silip atacaðýndan emindi. Fakat Losen'in, kendisinin

36

#### BULUCU

efendisiymiþ gibi davranmasýna izin veriyordu. Ýsteklerinin sađ-lanmasýna alýpmýþ, bol bol bop zaman bulanT ihtiyaçlarý ve deney-leri için sonsuz bir köle kaynaðýnýn elinin altýnda olmasýna alýp-mýþ büyücü için korsan, bir kolaylýktý. Losen'in kendisine, sefer-lerine, yaðmalarýna yaptýðý koruma büyülerini, kölelerin çalıþtýk-larý ve hazinelerin bulunduðu yerlere yaptýðý muhafaza týlsýmlarý-ný korumak kolaydý. Bu büyüleri yapmak

ayrý bir meseleydi, uzun ve zorlu bir ipti. Ama artýk hepsi yerli yerindeydi ve Havnor üzerinde bunlarý bozabilecek bir büyücü de yoktu. Gelluk korkabileceði bir insanla hiç karþýlaþmamýþtý. Yolun-dan, az sayýda da olsa dikkat etmesini gerektirecek güçte büyücü geçmiþti ama kendisine denk maharet ve güçte hiçbir büyücü ta-nýmamýþtý. Son zamanlarda Losen'in yaðmacýlarý tarafýndan Way adasýn-dan getirilmip bir irfan kitabýnýn sýrlarýna gitgide dalan Gelluk, daha önce öðrendiði veya kendi kendisine bulduðu sanatlarýn bir-çoðuna karþý kayýtsýzlaþmamýþtý. Kitap ona, bütün bunlarýn çok daha büyük bir ustalýðýn gölgesi veya imasý olduðunu ispatlamýþtý. Na-sýl tek gerçek unsur bütün maddeleri denetleyebiliyorsa, tek ger-çek bilgi de tüm diðerlerini içeriyordu. Bu maharete gitgide yak-laþtýkça büyücülerin becerilerinin, Losen'in unvaný ve hükümrán-lýðý kadar kaba ve yanlýp olduðunu anlamýþtý. Gerçek unsura sa-hip olunca, tek gerçek kral da o olacaktý. Ýnsanlar arasýnda yara-týlýp ve yok olup sözlerini konupabilen tek kiþi. Ejderhalarý kapý-þma köpek yapacaktý. Genç maden arayýcýsýnda bir güç görmüþtü; kullanabileceði eðitilmemip, yontulmamýþ bir güç. EÜndekinden çok daha fazla miktarda cývaya, o yüzden de bir bulucuya ihtiyacý vardý. Bulmak temel bir maharetti. Gelluk bu konuda hiç çalyþmamýþtý ama deli-kanlýda böyle bir vergi olduðunu görebiliyordu. Oðlaný gerçekten denetimi altýna aldýðýndan emin olabilmek için gerçek ismini öð-rense fena olmayacaktý. Ýyi olduðu konuda oðlana eðitim verirken geçecek zamaný düþünerek içini çekti. Üstelik ondan sonra da, daha cevherin topraktan kazýlýp çýkarýlmasý ve metalin arýtýlmasý gerekecekti. Her zamanki gibi Gelluk'un aklý engellerden ve ge-

37

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

cikmelerden atlayýp geçerek sonundaki harika sýrlara varmýþtý. VWay'den gelen, nereye gitse büyüyle mühürlenmip bir kutuda yanýnda tapýdýðý irfan kitabýnda gerçek arýtma atepiyle ilgili bö-lümler vardý. Bunlarý uzun zamandýr inceleyen Gelluk saf metal-den yeterince elde edince, bir sonraki safhanýn bu saf madeni da-ha da arýtýp, Ayýn Vücudu haline sokmak olduðunu biliyordu. Ki-tabýn rumuzlu lisanýnýn saf cývayý daha da arýtmak için atepin sa-dece tahtadan deðil, insan cesetlerinden oluþturulmasý gerektiði anlamýna geldiðini anlamýþtý. O gece barakalanndaki odada bu sözleri bir kez daha okuyup düþünürken, bundan muhtemel baþ-ka bir anlam daha çýkarttý. Bu irfanýn kelimelerinde hep baþka bir anlam daha oluyordu. Belki de kitap sadece basit tenlerin deðil de daha apaðýlýk ruhlarýn kurban edilmesini kastediyordu. Kuledeki koca atep ölü bedenleri deðil de canlýlarýný yakmalýydý. Canlý ve bilinçli. Fenalýktan doðan saflýk: Istýraptan doðan mutluluk. Bü-tün bunlar, büyük ilkenin bir parçasýydý; bir kez görünce insana son derece açýk görünen bir gerçek. Haklý olduðundan emindi, en sonunda tekniði anlamýþtý. Ama acele etmemesi gerekiyordu, sa-býrlý olmalýydý, emin olmalýydý. Baþka bir pasaja dönerek ikisini mukayese etti ve gece geç vakitlere kadar kitap üzerinde düþün-dü. Bir aralýk, bir pey akimi baþka yöne çekti, farkýndahðýnýn eteklerinde bir yerde bir saldýn olmuþtu; oðlan bir numara falan deniyordu. Gelluk sabýrla tek bir söz söyledi ve Mutlak Kral'ýn di-yarýnýn mucizelerine geri döndü. Tutsaðmýn rüyalarýnýn kendisin-den kaçmýþ olduðunu fark etmemiþti bile, Ertesi gün Yalak'a oðlaný kendisine yollamasýný söyledi. Onu görmek için, ona karþý iyi olmak için, ona bir peyler öðretmek için, bir gün önce yaptýðý gibi oðlaný biraz okþamak için can atý-yordu. Onunla birlikte güneþin altma oturdu. Gelluk çocuklarý ve hayvanlarý severdi. Bütün güzel peyleri severdi. Etrafta genç bir canlýnýn olmasý ne güzeldi. Susamuru'nun

anlaýýlmaz korkusu çok hoýtu, týpký anlaýýlmayan gücü gibi. Zayýflýklary, hilekârlýkla-rý, çirkin, hastalýklý bedenleriyle köleler insana býkkýnlýk veriyor-du. Tabii ki Susamuru da onun kölesiydi ama bunu bilmesine ge-rek yoktu. Onlar hoca ve çýrak olabilirlerdi. Ama çýraklar vefasýz

38

#### BULUCU

olur diye düpündü Gelluk, aklýna haddinden fazla zeki çýrađý Er-ken gelince; onu daha sýký denetim altýnda tutmayý unutmamalýy-dý. Baba ođul, evet, Susamuruyla böyle olabilir. Çocuđun ken-disine Baba demesini sađlayacaktý. Onun gerçek ismini bulmaya niyetlendiđini hatýrladý. Bunu yapmanýn çepitli yollar vardý ama en basiti, ođlan zaten onun denetiminde olduđuna göre, kendisi-ne sormaktý. "Adýn ne?" diye sordu, Susamuru'nu dikkatle izleye-rek.

Çocuđun aklýnda hafif bir mücadele oldu ama ađzý açýldý ve dili hareket etti: "Medra."

MÇok güzel, çok güzel Medra," dedi büyücü. "Bana Baba di-yebilirsiniz."

"Al Ana'yý bulman gerek," dedi. Yine barakaların dýpýnda yan ya-na oturuyorlardý. Güz güneþi ýlýktý. Büyücü konik papkasýný çýkart-mýþ, gür beyaz saçlarýný yüzüne salmýþtý. "Onlara kazmalarý için o ufak yolu bulduđunu biliyorum ama orada birkaç damladan fazla yok. O kadar az bir miktar için, o kadar ateþe ya deđer, ya deđmez. Eđer bana yardım edecekse ve eđer ben sana bir peyler öđrete-ceksem, biraz daha fazla gayret etmen gerekir. Sanýrým nasýl yapý-lacađýný biliyorsun." Susanýuru'na gülümsedi. "Öyle deđil mi?"

Susamuru baþýyla onayladý.

Büyücünün üzerinde vasýtasýz ve mutlak bir güç kazanmasmý sađlayacak olan ismini söylemeye Gelluk'un onu bu kadar rahat-lýkla zorlamasýnýn pokunu hâlâ yapıyor, bu onu sarsmaya devam ediyordu. Artýk Gelluk'a hiçbir þekilde karþý koyma ümidi kalma-mýþtý. O gece tam bir umutsuzluk içindeydi. Ama derken aklýna Anieb geldi: Kendiliđinden geldi, kýzýn kendi vasýtasýyla. O kýzý çađýramazdý, hatta kýzý düþünemezdi ve Gelluk'un yanýndayken bunu yapmaya cüret de edemezdi. Ama o geldi ve aklýnda hazýr bulundu.

Büyücünün konuşması ve etraf mý karanlýkla ören sürekli ve yarý bilinçli denetim týlsýmları arasýndan kýzý fark etmek zordu.

39

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Ama Susamuru bunu yapabildiđinde artýk bu, sanki kýz onunla biriýkteymýþ gibi deđil de, kýz oymuş veya o kýmýþ gibi oluyordu. Kýzýn gözleriyle görüyordu. Kýzýn sesi aklýnda, Gelluk'un sesin-den ve büyülerinden daha güçlü ve daha net duyuruyordu kendi-ni. Kýzýn gözlerinden görebiliyor, aklýyla düþünebiliyordu. Onun bedeni ve ruhuna tamamen hâkim olduđunu düþünen büyücünün, Susamuru'nu kendi iradesine bađlayan týlsýmlar konusunda dik-katsiz olduđunu fark etmeye baþladý. Bađ, bir irtibattýr. O -veya içindeki Anieb- Gelluk'un týlsýmlarýnýn bađlantýlarýný izleyerek Gelluk'un aklýna geri gidebilirlerdi.

Tüm bunlardan bihaber olan Gelluk, kendi büyüleyici sesinin nihaysiz týlsýmý peþinde, konuşmaya devam ediyordu,

"Gerçek rahmi, saf ay tohumunu barýndýran Yer'in dölyatađý-ný bulmalýsýn.

Ay'ýn, Yer'in babasý olduðunu biliyor muydun? Evet, evet; onunla yattý, babalarýn hakký olduðu üzre. Onun adi çamurunu gerçek tohumla diriltti. Ama o, Kral'ý doðurmuyor. Yer anarým korkusu güçlü, adiliði direngen. Onu zaptetmiþ, derinlerde gizliyor, kendi efendisini doðurmaya korkuyor Ýpte o yüzden, onu doðurmasý için canlý canlý yakýlmasý gerek,"

Yüzü heyecan yüklü Gelluk susup bir süre düþünerek, bir þey söylemedi. Susamuru onun aklýndaki görüntülere bir göz attý: Alev içinde kocaman ateþler, eller ve ayaklarla yanan çomaklar, yepil aþaçlarýn yangında attýklarý çýðlýklar gibi çýðlýk atan cayýr cayýr yýðýnlar.

"Evet," dedi, derin sesi yumuþak ve hülyalýydý; "canlý canlý yanmalý. O zaman, sadece o zaman o çýkacak, tüm parlaklýðýyla! Ah, artýk zamaný geldi de geçiyor. Kral'ý doðurtmalýyýz. Büyük maden damarýný bulmalýyýz. Burada; bundan hiç þüphem yok: 'Ana'nýn rahmi Samory'nin altýnda/ "

Yine bir duraklama. Sonra birdenbire doðrudan, büyücünün kendisini onun aklý içinde yakalayacaðýný düþünerek dehþetle do-nan Susamuru'na baktý. Gelluk o yan keskin, yan kör bakýþýyla ona bakýp gülümsedi. "Küçük Medra!" dedi, sanki onun orada ol-duðunu yeni görüyormuþ gibi, sonra Susamuru'nun omzunu sý-vazladý. "Senin gizlenmiþ olaný bulma vergin olduðunu biliyo-

40

#### BULUCU

rum. Bu oldukça büyük bir vergidir, gerektiði gibi eðitilebildiði takdirde. Hiç korkma oðlum. Hizmetkârlarýmý, onlarla oynayp oyalayarak neden sadece küçük bir damara götürdüðünü biliyo-rum. Ama artýk ben geldiðime göre bana hizmet edeceksin ve hiç-bir þeyden de korkmana gerek kalmadý. Ayrýca benden bir þey gizlemeye çalıþmanın da bir faydasý yok, öyle deðil mi? Uslu ço-cuklar babalarýný severler ve ona itaat ederler, babalar da onlan hak ettikleri biçimde ödüllendirir." Pek sevdiði biçimde iyice oð-lana sokularak kibarca ve kendinden emin bir tonda, "Eminim ana daman bulabilirsin/' dedi.

"Nerede olduðunu biliyorum," dedi Anieb.

Su samuru konuþamýyordu ama kýz onun içinden konuþuyor-du. Oðlanýn sesi tok ve güçsüzdü.

Çok az insan, o zorlamadýkça Gelluk'la konuþabilirdi. Yakla-þan herkesi denetim altýna alan, zayıflatın ve susturan týlsýmlar onda o kadar alýþkanlýk haline gelmiþti ki bunlarý hiç düþünmü-yordu bile. Dinlenilmeye alýþmýþtı, dinlemeye deðil, Gücünün doruðunda düþüncelerine öyle dalmýþtı ki bunlarýn dýþýnda bir þey düþünemiyordu. Susamuru'nu planlarýnýn bir parçasý, kendisinin bir uzantýsý olarak görmek dýþýnda, çocuðun farkýnda deðildi. "Evet, evet, bileceksin," dedi ve yine gülümsedi.

Fakat Susamýmý hem fiziksel hem de denetleyici hudutsuz bir güç olarak Gelluk'un þiddetle farkýndaydı; ona öyle gelmiþti ki Anieb'in konuþması Gelluk'un gücünün o kadarýný üzerinden kal-dýrmýþ, ona durabilecek, ayaðýný basabilecek kadar bir yer açmýþ-tý. Gelluk o kadar yakýnýndayken, korkunç derecede yakmýnday-ken bile konuþmayý becerebilmiþti.

"Sizi oraya götüreceðim," dedi gerginlikle, zorla.

Gelluk, bir þey söyleyebileceklerse bile, insanların ađýzlarına onun tarafýndan konmuþ sözleri söylemelerine alýþkındý. Bunlar onun istediði yüzlerdi ama bunlarý duymayý beklemiyordu. Genç adamýn kolunu tuttu, yüzünü yüzüne iyice yaklaþtırarak onun sin-mesini hissetti.

"Ne kadar da akýllýsýn," dedi. "O ilk bulduðundan daha zen-gin bir yer mi buldun? Kazmaya ve iþlemeye deðer..."

41

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Bu, büyük bir damar," dedi genç adam.

Yavaş, gergin sözler büyük bir yük taşıyordu.

"Ana damar mı?" Gelluk doğrudan ona bakıyordu, yüzleri arasında bir karışık bile yoktu. Adamın mavi gözlerinin yıpırdı cıva gibi yumuşak ve deliydi.

"Rahim mi?"

"Sadece Efendi oraya girebilir,"

"Ne Efendisi?"

"Evin Efendisi. Kral."

Bu konuşma Susamuru için, yine, minik bir fenerle engin bir karanlıkta ilerlemek gibiydi. Anieb'in anlayışlıydı o fener. Her adım, atması gereken bir sonraki adım ortaya çıkartıyordu ama hiçbir zaman içinde bulunduğ yeri göremiyordu. Bir sonra neyin geleceğini bilmiyor, gördüğü şeyi anlayanıyordu. Ama onu görüyordu ve kelime kelime ilerliyordu.

"O Ev'i nereden biliyorsun?"

"Gördüm."

"Nerede? Buraya yakın mı?"

Susamuru başıyla onayladı.

"Yerin içinde mi?"

Gördüğü şeyleri anlat ona, diye fısıldadı Anieb Susamuru' nun aklına ve o da konuştu: "Parlak bir çatı üzerinde, karanlık içinden bir su akıyor. O çatının altında Kralın Evi var. ÇatıT yer-den çok yüksek, yüksek sütunlar üzerinde. Zemin kırmızı. Bütün sütunlar kırmızı. Üzerlerinde parlak rünler var."

Gelluk nefesini tuttu. Kısa bir süre sonra, "Rünleri okuyabili-yor musun?" dedi.

"Okuyamıyorum." Susamuru'nun sesi ifadesizdi. "Ben oraya gidemem. Oraya, Kral'dan başka kimse bedenlen giremez. Ne yazık ki sadece o okuyabilir." Gelluk'un soluk yüzü daha da soldu; çenesi biraz titredi. Ani-den ayağa kalktı, her zaman yaptığı gibi. "Beni oraya götür," de-di kendine hâkim olmaya çalışarak ama Susamuru'nun ayağa kal-kıp yürümesi için onu o kadar biddetle zorlamıyordu ki genç adam sendeleyerek ayağa kalkıp neredeyse düpecekmi gibi tökezleyerek birkaç adım gitti. Sonra adımlarının hızlanmasına neden olan

42

## BULUCU

bu zorlayıcı, tutkulu isteğe karşı koymamaya çalışarak, ileri doğru tutuk ve garip bir şekilde yürüdü.

Gelluk hemen arkasından onu ittiriyor, sık sık da koluna giri-yordu. "Bu taraftan/" dedi birkaç kez. "Evet, evet! Yol bu taraf-tan." Yine de Susamuru'nu izliyordu. Teması ve büyüleri Susamuru'nu itiyor, ona acele ettiriyordu ama Susamuru'nun gitmeyi seç-tiği yöne doğru.

Fırtın kulesini geçtiler, eski ve yeni maden kuyularını geçtiler; Susamuru'nun ilk geldiği gün Yalak'ın onu götürdüğü uzun vadi-ye gittiler. Artık sonbaharın son günleriydi. Daha önce yemeyipil olan fundalarla çalılıklar da gün boz ve kuruydu; rüzgâr çalılıklar-da kalan son yapraklar da hırpırdatıyordu. Sollarında, küçük, sığ bir ırmak sığır çalılar arasında akıyordu. Ilık bir güneş ile uzun gölgeler tepe yamaçları üzerine yol iz bırakıyordu.

Susamuru Gelluk'tan kurtulabileceği bir anın yaklaştığını biliyordu: Bir gece önceden beri bundan emindi. Aynı zamanda, eğer büyücüyü kendi kurduğu hayallerle hareket ettirip kalkanını düpürürse ve Susamuru onun adını öğrenebilirse, Gelluk'u yine-bileceğini, gücünü elinden alabileceğini

biliyordu.

Büyücünün týlsýmlary hâlâ akýllaryný birbirine bađlýyordu. Su-samuru büyük bir cüretle Gelluk'un asýl ismini arayarak, aklýna girdi. Ama ne nereye bakacađýný, ne de nasýl bakacađýný biliyor-du. Kendi sanatýný bilmeyen bir bulucu; Gelluk'un dübünceleri arasýnda açýk seçik görebildiði tek þey anlamsýz sözlerle dolu bir irfan kitabýnýn sayfalary ve onun daha önce tarif ettiði manzaray-dý: Al sütunlarýnda gümüş rünlerin dans ettiði engin, kýrmýzý du-varlý bir saray. Ama Susamuru ne kitabý, ne de rünleri okuyabili-yordu. Okumayý hiç öðrenmemipti ki.

Bu süre zarfýnda Gelluk ile birlikte kuleden, varlýđý bazen za-yýflayan, solan ve Susamuru'nun çađýrmaya cüret edemediði Ani-eb'den uzaklaþýyorlardý.

Artýk Önlerinde, sadece birkaç adým ötede ayaklarýnýn altýnda, yeraltýnda, iki üç ayak apađýda kara suyun süzöldüü ve yumuşak topraktan sýzýp mika tabakasýnýn üzerine aktýđý yer vardý. Bunun altýnda boþ maðara ve zincifre damarý bulunuyordu.

43

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Gelluk tamamen kendi hayalindeki görüntünün esiri olmuþtu ama Susamuru'yla akýllary bađlantýlý olduðu için Susamuru'nun gördüklerini de görüyordu.

Susamuru'nun kolunu yakalayarak durdu. Eli þevkten titriyordu.

Susamuru önlerinde yükselen yamacý iparet etti. "Kral'in Evi orada," dedi.

O zaman Gelluk'un dikkati tamamen ondan ayrýla-rak yamaca ve yamacýn içinde gördüü hayale kilitlendi, O za-man Susamuru Anieb'i çađýrdý. Kýz hemen hem aklýna, hem de varlýđýna geldi; orada onunla birlikteydi, Gelluk kýpýrdamadan duruyordu ama titreyen elleri pençe gi-bi kasýlmýþ, uzun bedeni iz sürmek isteyen ama bir türlü kokuyu alamayan bir tazý gibi titriyor ve seðiriyordu. Ne yapacađýný bile-miyordu. Ýpte otlary, çalırlartyla son güneþin altýnda uzanan yamaç oradaydý ama hiç girip yoktu. Otlar çakýllý bir topraktan yetiþiyor-du; izsiz yolsuz bir toprakta. Susamuru kelimeleri düþünmese bile Anieb onun sesiyle, ay-ný zayıf ve donuk sesle konuþtu: "Sadece Efendi kapýyy açabilir. Anahtar sadece Kral'da var."

"Anahtar/' dedi Gelluk.

Susamuru kendisini aradan çekerek hareketsiz duruyordu, týpký Anieb'in kuledeki odada durmuş olduðu gibi.

"Anahtar," diye tekrarladý Gelluk, telaþla.

"Anahtar Kral'ýn ismidir."

Bu önünü görmeden kendini bopluða býrakmaktý. Hangisi söylemiþti bunu?

Gelluk hâlâ ne yapacađýný bilemeden gergin bir halde titreye-rek duruyordu. "Turres," dedi bir süre sonra, neredeyse bir fýsýltý halinde. Rüzgâr kuru otlary süpürdü.

Gözleri alevlenen büyücü aniden ileri atýldý, haykýrdý: "Kral'ýn adma açýl! Ben Týnaral!" Elleri seri, güçlü bir hareketle, sanki ađýr perdeleri aralarmýþ gibi hareket etti.

Önündeki yamaç titredi, kývrandý ve açýldý. Bir yank açýldý, derinlepti. Ýçinden su kaynayarak büyücünün ayaklan altýna ya-yýldý.

44

#### BULUCU

Bakakalarak geri çekildi büyücü, elinin bir hareketiyle, rüz-gârda

savrulan çeşme suyu gibi akarsuyu püskürtüp attı. Yerdeki yarık derinleşerek mikadan kayayı ortaya çıkarttı. Keskin bir yır-tılma çatırtısıyla parlak taş ayrıldı. Altında karanlık vardı, Büyücü ileri bir adım attı. "Geliyorum," dedi nebeli, sevecen sesiyle ve hiç korkmadan yerdeki açık yaraya doğru ilerledi; elle-riyle başında beyaz bir yelek oynatıyordu. Fakat mağaranın kırık çatışmasının kenarına gelirken bir meyil veya bir merdiven göreme-yince tereddüt etti ve tam o sırada Anıeb Susamuru'nun sesiyle haykırdı, "Tinaral, düp!" Çılgınlara gibi sendeleyerek büyücü döndü, deliğin ufalanmakta olan kenarından ayağı kaydı ve karanlıkta düştü; kızıl çuvası yu-karı doğru bismi, tılsımlıyı ise yanında kayan bir yıldız andı-ıyordu. "Kapan!" diye haykırdı Susamuru dizleri üzerine çökerek; el-lerini toprağa koymuştu, çıplak dudakları büyük yarıktaydı. "Ka-pan Ana! Yıle, bütün ol!" Yalvardı, yakardı, Yaratma lisanının konuşuncaya kadar bilmediği kelimeleriyle konuştu, "Ana, bü-tünle!" dedi; kırık yer homurdandı, yarığın dudakları birbirine yaklaşıp hareket ederek kendisini iyileştirdi. Kızıl bir çizgi kalmıdı; toprak, çakıl ve köklenmiş otlar arasında bir yara. Rüzgâr bodur meşe çalıların üzerinde yapraklar arasında hışırdadı. Güneş tepiyi aşmıdı, bulutlar ise alçak, gri bir kütle olarak iniyordu. Susamuru oraya, tepenin yamacının eteğine çömeldi; tek başına. Bulutlar karardı. Yağmur küçük vadiyi geçip toprağın ve ot-ların üzerine düştü. Bulutların üzerinde güneş, gökyüzünün par-lak evinin batı merdivenlerinden iniyordu. Sonunda Susamuru doğruldu. İslanmıdı, üüyordu, aklını ka-çıracak gibiydi. Neden buradaydı? Bir şey kaybetmişti ve bulması gerekiyordu. Ne kaybettiğini bilmiyordu ama kaybetmişti şey ateşli kulede, taş merdivenlerin duman ve buğu arasında tırmandığı yerdeydi. Oraya gitmesi ge-

45

#### YERDENİZ ÖYKÜLERİ

rekiyordu. Ayağa kalktı; ayaklarının sürüyerek, topallayarak, ka-rarsızca vadiden geri İnmeye başladı. Saklanmak veya kendisini korumak aklına gelmiyordu. Pan-sına, etrafta hiç muhafız yoktu; zaten birkaç muhafız vardı, onlar da büyücünün sihirleri hapishaneyi kapalı tuttuğu iç İn tetikte de-ildi. Sihirler bozulmuştu ama kuledeki insanlar bunu bilmiyor, ümitsizliğin daha büyük tılsımı altında çalışmaya devam ediyor-lardı, Susamuru fırlan çukumyla acele acele hareket eden kölelerinin kubbeli bölümünü geçip en üstteki odaya varıncaya kadar yavaş-ça dönen, kararan, pis kokulu merdivenleri tırmandı. Oradaydı; onu iyileştirecek olan hasta, hazineye sahip olan fakir kadın, kendisi olan o yabancı. Kapı eğinde sessizce durdu. Eritme kabının yanında, taş ze-minde oturuyordu kız; zayıf bedeni taşlar gibi grilemiş ve karar-mıdı. Çenesi ve göğüsleri ağzından akan tükürüklerle ıyıldıyordu. Oğlanın aklına kıyılmış topraktan fıpkıran su kaynağı geldi. "Medra," dedi kız. Ağzı anlaşılmaz şekilde konuşuyordu. Oğlan diz çökerek kızın ellerini tutup yüzüne baktı. "Anıeb," diye fıslıladı, "benimle gel." "Eve gitmek istiyorum," dedi kız. Kızın kalkmasına yardım etti. Kendilerini korumak veya giz-lemek için hiçbir büyü yapmadı. Bütün enerjisini harcamıdı. Kızın içinde, onu oğlanla birlikte vadi-deki o garip yolculuğa adım adım götürüp büyücüyü ismini söylemesi için kandıracak kadar büyük bir irfan olmasına rağmen,

bildiði bir sanat veya büyü yok-tu; hiç gücü de kalmamýptý.  
Hâlâ kimse onlara bakmýyordu bile, sanki üzerlerinde bir ko-ruma týlsýmý varmýp gibi. Barakalarýn yanýndan geçtiler ve maden-lerden uzaklaþtýlar. Seyrek adaçlý ormanlar içinden, Onn Daðý'ný Samory ovalarýndan saklayan dað eteklerine doðru yürüdüler,

46

#### BULUCU

Anieb, o kadar zaman aç kalmýp ve çökmüp birinden beklenme-yecek kadar rahat ayak uyduruyor, yaðmurun soðuðunda nere-deyse çýrýlcýplak yürüyordu. Kýzýn bütün iradesi yürüyerek ilerle-meye odaklanmýptý; aklýnda baþka bir þey yoktu, ne oðlan, ne de baþka bir þey. Ama orada bedenen Susamuru'nun yanýndaydý ve oðlan onun varlýðýný en az onu çaðýrdýðý zamanlardaki canlýlýðý ve garipliðiyle hissediyordu. Yaðmur kýzýn çýplak baþý ve bedeninden apaðýya süzülüyordu. Oðlan, gömleðini giydirmek için kýzý durdurdu. Gömleðinden utanmýptý, þu son haftalar hiç üzerinden çýkarmadýðý için kirliydi çünkü. Kýz, oðlanýn gömleði baþýndan geçirmesine izin verdikten hemen sonra yürümeye devam etti. Hýzlý gidemiyordu ama sonunda gece yaðmur bulutlan altýnda er-ken çöküp de ayaklarýný atacak yeri görememeye baþlayýncaya kadar, gözlerini izledikleri soluk araba izlerinden ayýrmadan dur-madan ilerledi.

"İþýðý yap," dedi. Sesi acýklý bir iniltiydi. "İþýðý yapamýyor musun?"

"Bilmiyorum," dedi oðlan ama týlsýmýþýðýný yanlarýna çaðýr-maya çalıptý; bir süre sonra da önlerindeki yer hafifçe panldadý.

"Korunaklý bir yer bulup dinlenelim," dedi,

"Ben duramam," dedi kýz ve yeniden yürümeye baþladý.

"Bütün gece yürüyemezsin."

"Eðer yatarsam bir daha kalkamam. Dað'ý görmek istiyorum."

Kýzýn ince sesi, tepelerin üzerini ve adaçlarýn arasýný süpüren yaðmurun farklı farklı sesleriyle örtülüyordu.

Yaðmurun gümüp çizgileri arasýndan fırlayan týlsýmýþýðýnm soluk gümüþü ýþýðıyla sadece önlerindeki yolu görerek karanlýk içinde ilerlemeye devam ettiler. Kýz tökezlediðinde oðlan onu ko-lundan yakaladý. Ondan sonra hem teselli, hem de birazcýk ýsýn-mak için yan yana, birbirlerine sokularak yollarýna devam ettiler. Daha yavaþ yürüdüler, gittikçe yavaþladýlar ama hep yürümeye devam ettiler. Kara gökten dökülen yaðmurdan ve araba yolunun üzerindeki çamur ile ýslak otların öpen sýrýlsýklam ayaklarýnýn çý-kardýðý hafif sestten baþka ses yoktu.

"Bak," dedi kýz durarak. "Medra bak."

47

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Oðlan neredeyse uyuyarak yürüyordu, Týlsýmýþýðýnm solgun-luðu, daha soluk, daha engin bir berraklýk içinde iyice solmuþtu. Gök ile yer, hepsi ayný grilikteydi ama önlerinde ve tepelerinde, çok yüksekte, hareket eden bulutlarýn da üzerinde daðýn yüksek sýrtlarý kýpkýzýl parlýyordu.

"Ýpte," dedi Anieb. Daðý iparet ederek gülümsedi. Önce yol ar-kadaþýna, sonra da yavaþça yere baktý. Dizleri üzerine çöktü. Oð-lan da kýzla birlikte diz çöktü, kýza destek olmaya çalıptý ama kýz onun kollarýndan kaydý. En azýndan kýzýn baþým yoldaki çamur-dan korumaya çalıptý. Kýzýn kollarý ve yüzü seðirdi, dipleri birbi-rine çarptý. Oðlan onu ýsýtmaya çalıþarak sýký sýký sarýldý.

"ETin," diye fýsýldadý. 'Kadýnlarý. Onlarý sor. Köyde, Ben da-öý gördüm." Bakýplarýný kaldýrarak yeniden oturmaya çalyptý ama titremek, sarsýlmak onu mahvetmipti. Nefessiz kalmaya baýladı. Artýk da-öýn doruðundan ve doðu göðünde parlamaya baýlayan kýzýl ýþýk-ta, kýzýn aözýndaki köþük ve tükürüðün kýpkýzýl aktýðýný gördü. Kýz bazen oðlana sarýlýyordu ama bir daha konupmadý. Kýzýl ýþýk solup daðýn önünden geçen bulutlarýn doðmakta olan güneþi sak-lamasýyla grileptikçe, o ölümüyle boðuþtu, nefes almak için bo-ðuþtu. Son zahmetli nefesini baþka bir nefes izlemediðinde artýk gün doðmuþtu ve yaðmur yaðýyordu. Adý Medra olan genç adam kollarýnda ölü kýzla çamurda otur-mup ađlýyordu. Farien Ormaný'ndan yüklediði meþe odunuyla katýrýnýn ya-nýnda yürüyen bir arabacý gelerek her ikisini de Ormankýýýsý'na götürdü. Genç adamý, kýzýn ölüsünü býrakmasý için bir türlü ikna edememipti. Ne kadar zayıf ve halsiz olursa olsun yükünü bir tür-lü arabanýn yükünün üzerine býrakmýyordu; arabaya kýzý kucaðýn-da tutarak týrmanmýþ ve Ormankýýýsý'na varýncaya kadar bütün yol boyunca da býrakmamýptý. Bütün söylediði, "Hayatýmý kurtar-dýt" idi; arabacý da soru filan sormamýptý. "O benim hayatýmý kurtardý ama ben onu kurtaramadým," de-di hiddetle dað köyündeki adamlara ve kadýnlara. Hâlâ kýzý kuca-ðýndan indirmiyor, yaðmurdan sýrýlsýklam olup, sertleþmip be-

48

#### BULUCU

deni sanki birilerine karþý savunuyormuþçasýna sýkýca tutuyordu. Zamanla kadýnlardan birinin Anieb'in annesi olduðunu ve kýzý annesinin kucaðýna vermesi gerektiðini anlamasýný sađladýlar. So-nunda Öyle yaptý; kadýnýn arkadaþýna yeterince nazik davranýp davranmadýðýný, onu koruyup korumadýðýný anlamak için dikkatle bakmýptý. Sonra uysal bir halde baþka bir kadýný izledi. Kadýnýn verdiði kuru giysileri giydi, kadýnýn verdiði az miktardaki yiyeceði yedit verdiði ot þiltede yattý, yorgunluk içinde hýçkýrdý ve uyudu.

Bir-iki gün içinde Yalak'ýn adamlarýndan birileri gelip ulu büyü-cü Gelluk ile genç bulucuyu görüp görmediklerini veya onlar hakkýnda bir þeyler duyup duymadýklanný sordular - her ikisinin de iz býrakmadan yok olduðunu söylediler, sanki yer yarýlmýptý da içine girmiplerdi. Ormankýýýsý'nda hiç kimse Çayýr'm elma amba-rýnda gizlenen yabancý hakkýnda tek bir söz bile etmedi. Onu sak-ladýlar. Belki de ora halkýnýn köylerine artýk Ormankýýýsý deðil de Samurbarýnaðý demesinin nedeni budur.

Uzun ve zorlu bir sýnavdan geçmiþ, çok büyük bir güce karþý þan-sým denemiþti. Bedensel gücü kýsa bir süre sonra geri geldi, çün-kü gençti, ama aklý kendisini bulmakta yavaptý. Bir þey kaybet-miþti, bir þeyi sonsuza kadar kaybetmiþti, bulduðu anda kaybet-miþti. Hatýralarýný araþtırdý, gölgeler arapma baktý, tekrar tekrar ha-yallerini yokladı: Havnor'daki evindeki saldýrý; tap hücre ile Tazý; Gelluk ile oturmalarý; köleler, atep, kulenin tepesindeki odaya du-man ile buðu arasýndan týrmanan döner merdiven. Hepsini yeni-den keþfetmesi gerekti, yeniden geçmesi, aramasý. Tekrar tekrar o kule odasýnda oturdu ve kýza baktý; kýz da ona. Tekrar tekrar kü-çük vadiden, kuru otlardan, büyücünün hummalý hayallerinden geçti kýz ile birlikte. Tekrar tekrar büyücünün düþþünü seyretti,

49

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

toprađýn kapanýpýný gördü. Dađýn kýzýl zirvesini pafakta gördü. Kollarýnda tutarken Anieb öldü, kýzýn harap yüzü onun koluna yaslanmýptý. Kýza kim olduđunu sordu, ne yaptýđýný, nasýl yaptýđý-ný sordu ama kýz ona cevap veremedi.

Kýzýn annesi Ay o ile annesinin kýz kardepi Çayýr irfan sahibi kadýnlardý. Ilýk yađlarla masaj yaparak, pifalý otlarla ve dualarla ellerinden geldiđince Susamuru'nu iyileptirmeye çalyptýlar. Onun-la konuþtular ve o konuþtuđunda dinlediler. Her ikisinin de ođla-nýn büyük güce sahip olduđu konusunda kuþkusu yoktu. O bunu inkâr etti. "Kýzýnýz olmasaydý ben hiçbir þey yapamazdým," dedi.

"Ne yaptý?" diye sordu Ayo yavaþça.

Ođlan elinden geldiđince anlattý. "Yabancıydýk. Yine de bana ismini verdi,11 dedi. "Ben de ona kendi ismimi verdim." Duraksa-yarak, uzun aralýklarla konuþuyordu. "Büyücünün etkisinde kala-rak onunla yürüyen bendim ama o da benim yanýmdaydý ve hür-dü, Böylece birlikte büyücünün gücünü kendisine karpý çevirebil-dik ki kendi kendini yok etsin." Uzun bir süre düþündükten son-ra, "Bana gücünü verdi," dedi.

"Onda çok büyük bir vergi olduđunu biliyorduk," dedi Ayo ve bir süre sessizlepti. "Ona nasýl öðretebileceðimizi bilmiyorduk. Dađda artýk öðretmen kalmadý. Kral Losen'in büyücüleri, sihir-bazlarla cadýlarý yok etti. Baþvurabileceðimiz kimse yok,"

"Bir zamanlar dađýn yükseklerine çýkmýptým," dedi Çayýr, "bir bahar kar futmasına tutuldum ve yolumu kaybettim. Oraya geldi. Yanýma geldi ama bedeniyle deðil, sonra beni yeniden yo-lun olduđu yere götürdü. O zamanlar sadece on iki yapýndaydý."

"Bazen ölümlerle yürürdü," dedi Ayo çok alçak sesle. "Orman-da, Faliern'e dođru inerek. Büyükannemin bana anlattýđý kadim güçleri biliyordu, toprađýn güçlerini. Oralarda onlann güçlü oldu-đunu söylemipti."

"Ama ayný zamanda diðerleri gibi bir kýz çocuđuydu," dedi Çayýr yüzünü gizleyerek. "Ýyi bir kýz/' diye fýsýldadý.

Bir süre sonra Ayo, "Gençlerin bir kýmýyla FinVe inmipti. Oradaki çobanlardan yapađý almak için. Geçen bahar bir yýl oldu. O sözünü ettikleri büyücü oraya gelerek büyüler yapmýþ. Köle al-

50

## BULUCU

mýþ," dedi. Sonra hepsi sessizleptiler.

Ay o ile Çayýr birbirlerine çok benziyorlardý; Susamuru onlar-da Anieb'in neye benzeyeceðini görüyordu: Yuvarlak yüzlü, par-lak gözlü, birçok insanýn olduđu gibi düz deðil kývýrcýk, gür siyah saçlý, kýsa boylu, ince, kýpýr kýpýr bir kadýn. Havnor'un batýsýnda-ki insanların çođunun saçý öyleydi.

Ama Anieb, fýrýn kulesindeki bütün köleler gibi keldi.

Kýzýn günlük adý Zambak'tý, pýnarlarýn mavi süseni. Annesiy-le teyzesi ondan Zambak diye söz ediyorlardý.

"Her ne isem, her ne yapabilirim, yeterli deðil," dedi oğlan.

"Hiçbir zaman yetmez," dedi Çayýr. "Kim tek baþýna bir þey yapabilir ki?"

Kadm önce bapparmađýný kaldýrdý; soma diðerlerini de açýk-tan sonra yeniden elini yumruk yaptý; yavaþça bileðini döndüre-rek, avuç içi yukarı gelecek þekilde, sanki bir þey sunuyormuþça-sýna elini açtı. Ođlan Anieb'in de o hareketi yaptýđýný görmüþtü. Dikkatli bakýnca bunun bir büyü deðil de bir iparet olduđunu düþündü. Ay o da onu izliyordu.

"Bu bir sýrdýr," dedi kadýn.

"Sýrrýn ne olduðunu bilebilir miyim?" diye sordu oðlan bir sü-re sonra.

"Zaten biliyorsun. Onu Zambak'a vermiptin. Zambak da sana verdi. Güven."

"Güven," dedi genç adam. "Evet. Ama... Ama onlara karþý mý? Gelluk gitti.

Belki de artýk Losen devrilir. Bir þey deðiþecek mi? Köleler hürleþecek

mi? Dilenciler yiyecek bir lokma bulacak mý? Adalet yerine gelecek mi?

Galiba bizde, insanlýkta bir kötü-lük var. Güven bunu inkâr ediyor. Bunun

üzerinden atlýyor. Bu derin uçurumdan atlýyor. Ama uçurum orada. Ve

yaptýðýmýz her þey sonunda kötülüde hizmet ediyor çünkü biz kötüyüz.

Açgözlü-lük ve zulüm. Dünyaya bakýyorum, buradaki ormanlara ve daða,

gökyüzüne, her þey yerli yerinde, olmasý gerektiði gibi. Ama biz öyle

deðiliz. Ýnsanlar deðil. Biz hatalýyýz. Yanlýþ yapıyoruz. Hiç yanlýþ yapan

hayvan yok. Nasýl yapsýnlar? Ama biz yapabiliriz ve yapıyoruz. Ve hiç

durmuyoruz."

51

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Onu dinlediler; ne hemfikirdiler ne de itiraz ettiler, ama oðla-nýn umutsuzluðunu kabul ettiler Oðlanýn sözleri onların kulak aç-mýþ sessizliklerine eriperek orada günlerce dinlendikten sonra de-ðiþmip olarak oðlana geri geldi,

"Biz, birbirimiz olmadan hiçbir þey yapamayýz," dedi oðlan. "Ama bir araya gelip birbirlerini güçlendirenler açgözlü olanlar, zalim olanlar Ve onlara katýlmayanlar ise, tek bablarına ayrı ayn duruyor." Onu ilk gördüü haliyle, kule odasında tek babına dur-muş ölmekte olan bir kadýn olarak Anieb'in hayali hep onunlaydý. "Gerçek güç yabana gidiyor. Her büyücü kendi sanatýný diðerleri-ne karþý kullanýp açgözlü insanlara hizmet ediyor. O þekilde kul-lanýlan bir sanattan nasýl iyilik beklenir? Bopa harcanýyor. Ya kö-tüye kullanýlýyor, ya da çar çur oluyor. Týpký kölelerin hayatları gibi. Kimse tek babına hür olamaz. Bir büyücü bile. Hepsi hapis-hane hücrelerinde büyülerini yapıp, hiçbir þey kazanmýyor. Hiç-bir þey deðiþmiyor. Gücü iyiye kullanmanın bir yolu yok."

Ayo elini kapatýp, avuç Ýçi yukarı bakacak þekilde açtı; bir el hareketinin, bir iparetinin kırsakýk süren bir görüntüsü.

Bir adam, Firn'den bir odun kömürü yakýcýsý daðý týrmanýp Ormankýýýsý'na geldi. MKanm Nesty irfan sahibi kadýnlara bir ha-ber yolladı," dedi; köylüler onu Ayo'nun evine götürdüler. Adam kapý eþiðinde dururken hýzla bir hareket yaptı: Açýk bir avuca dö-nüþen bir yumruk. "Nesty size, kargaların erken uçtuðunu ve ta-zýnýn susamurunun peþinde olduðunu söylememi söyledi," dedi.

Ateþin yanýnda oturmuş ceviz içlerini ayýklayan Susamuru ký-pýrdamadan durdu. Çayýr adama teþekkür ederek, bir bardak su ve bir avuç ceviz içi ikram etmek için onu içeri aldı. Ayo ile birlik-te, adamın karýsý hakkýnda sohbet ettiler Adam gittiðinde kadýn Susarnuru'na döndü.

"Tazý Losen'in emrinde," dedi oðlan. "Bugün gideyim."

Çayýr kýz kardeþine baktý, "O halde seninle biraz konuşmamý-zýn zamaný geldi," dedi kadýn, ocak başında oðlanın karþısına otu-rarak. Ayo masanın yanýnda, sessizce duruyordu. Ocakta canlý bir ateþ yanýyordu. Soðuk, nemli zamanlardý; burada, daðlarda bol olan bir þey varsa o da ateþ için odundu.

52

#### BULUCU

"Bu yörelerde, belki daha da ilerde, senin de söylediðin gibi, hiç

kimsenin tek babýna irfan sahibi olamayacađýný düþünen in-sanlar var. O yüzden bu insanlar birbirlerine el vermeye çalyþýyor. Ýpte o yüzden bize El deniyor, ya da hepimiz kadýn olmasak da El'in Kadýnlarý. Ama kendimize kadýn demek iþimize geliyor çün-kü önemli adamlar kadýnlarýn bir araya gelip bir iþ çýkartabilece-ðine inanmýyor. Ya da idare veya kötü idare hakkýnda bir düþün-cesi olabileceðine. Ya da bir güçleri olabileceðine."

"Diyorlar ki," dedi Ayo gölgeler içinden, "Krallar yönetimi altýndaymýþ gibi adaletli bir idarenin hüküm sürdüðü bir ada var-mýþ. Morred'in Adasý diyorlar oraya. Ama Krallarýn Enlad'ýnda, hatta Ea'da deðil. Havnor'un kuzeyinde deðil, güneyinde olduðu-nu söylüyorlar. Orada El'in Kadýnlarý'nýn büyücülerin yaptýđý gi-bi kadim sanatlarý sadece kendilerine saklamayþ, koruyup öðret-tiklerini söylüyorlar."

"Belki öyle bir eðitimle sen büyücülere bir ders verebilirsin," dedi

Çayýr.

"Belki o adayý bulabilirsin,11 dedi Ayo, Su samuru bir ona, bir ona baktý. Belli ki ona en büyük sýrla-rýný, yüreklerindeki en büyük ümidi söylemişlerdi.

"Morred'in Adasý," dedi oðlan.

"Bu, anlamým büyücülerden ve korsanlardan gizlemek için sadece El'in Kadýnlarý'nýn söylediði þekli. Onlar, kupkusuz ki baþ-ka bir isim kullanýyordur."

"Çok uzun bir yol olacaktýr," dedi Çayýr.

Ýki kýz kardeş ve bütün köylüler için dünya Onn Dađý'ndan ibaretti ve kâinatýn sýnýn da Havnor kýýýlarıydý. Bunlarýn ötesi söylenti ve rüyaydý sadece.

"Güneye gittikçe denize varýldýđý söylenir," dedi Ayo.

"Zaten bunu biliyor kardeşim/1 dedi Çayýr ona, "bize bir ge-mi yapýmcýsý olduðunu söylememiş miydi? Ama yine de denize kadar müthiş bir mesafe olmalı. Þeþinde bu büyücüyle oraya na-sýl gideceksin?"

"Hiçbir koku tapýmayan suyun rahmetiyle/1 dedi Susamuru ayaða kalkarak. Kucađýndan bir ceviz kabuðu çöþü düþtü yere;

53

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

ocak süpürgesini alarak bunu küllerin arasýna süpürdü. "Gitsem iyi olacak."

"Ekmek var," dedi Ayo ve Çayýr hemen sert ekmeði, sert pey-niri ve cevizleri, koyun ipkembesinden bir keseye koymaya ko-yuldu. Çok fakir insanlardý. Elllerinde ne varsa ona verdiler. Ani-eb de öyle yapmýþtý. "Annem Yolsonu'nda doðmuş, Faliern Ormaný'nm öte yanýn-da/' dedi Susamuru. "O kasabayý bilir misiniz? Ona Üvez'in kýzý Gül derler."

"Arabacýlar yazlarý Yolsonu'na iner."

"Eđer biri onun oradaki akrabalarýyla konupabilirse, akraba-larý ona haber iletebilir. Oðlan kardeþi Azkül, bir-iki yýlda bir þeh-re gelirdi." Baþlarıyla onayladýlar.

"Yapadýđýmý bir bilse/' dedi oðlan.

Anieb'in annesi babýyla onayladı; "Duyacak."

"Þimdi yoluna devam et/' dedi Çayýr.

"Suyla gidesin," dedi Ayo.

Oðlan kadýnlara sarýldý, kadýnlar da ona; ve oðlan evden ay-rýldý. Dađýnýk kulübelerden ayrýlýp Ormankýýysý'ndaki bütün gece-lerinde uykusunda þarký söylediðini duyduðu hýzlý akan, gürültü-lü akarsuya koþtu. Ona dua etti: "Al ve kurtar beni," diye rica et-ti. Yaplı Dönüpümcü'nün uzun zaman önce ona öðrettiði büyüü yaptý, ve dönüpüm sözünü söyledi. Derken artýk gürültüyle akan suyun kenarýnda bir adam durmuyordu; bir susamuru suya dala-rak gözden yitmişti.

### III. DENÝZ KIRLANGICI

Bir arif yapardı bizim daðlarda, Bulmuþtu yolunu eripmenin muradýna. Hem suretini deðiþtirdi, hem ismini Ama o günden sonra ayný kalacak diðeri. Böyle akar sular uzaða, uzaða, Böyle akar sular uzaða.

Kiplardan bir kýp, akþamüstü, Ormeva Nehri'nin Büyük Hav-nor Körfezi'nin kuzey yönüne doðru çatallandýðý yerde, nehir ký-yýsýnda bir adam çamurlu kumlar üzerinde doðruldu: Kötü giyim-li, kötü pabuçlu, zayıf, esmer, kara gözlü, onu yaðmurdan koru-yacak kadar gür saçlý bir adam. Nehir aðzýnýn apaðý kumsallarýn-da yaðmur yaðýyordu; o gri kýpýn ince, soðuk, kasvetli yaðmuru. Giysileri sýrýlsýklam olmuþtu. Kamburunu çýkartýp etrafýna bakýn-dýktan sonra, sahilde uzaktan gördüðü bir baca dumanýna doðru ilerlemeye baþladı. Arkasýnda, sudan çýkan bir su samurunun dört ayaðýnýn izi vardý ve bunlarý ileri doðru, bir adamýn iki ayaðýnýn izleri izliyordu.

Ondan sonra nereye gittiði parkýda söylenmiyor. Sadece do-laþtýðýndan bahsediliyor, "uzun süre bir diyardan bir diyara dolap-týðý" . Eðer Büyük Ada'nýn kýyyýsý boyunca ilerlediyse, o köylerin birçoðunda El'in iparetini bilen ve ona yardým eden bir ebe, irfan sahibi bir kadın veya bir sihirbaz bulunup olma; ama ensesinde Tazý olduðuna göre büyük bir ihtimalle ya Ebavnor Boðazý'n-dan bir balýkçı teknesinde, ya da Ýç Deniz'den bir tacirin gemisinde denizci olarak ip bularak en kýsa zamanda Havnor'dan aynimiptý.

Ark adasýnda, Hosk adasýndaki Orrimy'de, Doksan Adalar'da, krallarýn adaletinin ve büyücülerin saygýnlýðýnýn hâlâ hatýrlandýðý Morred'in Adasý'ný aramaya gelen bir adama dair masallar vardýr.

### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Çok deðiþik isimler kullandýðý, Susamuru ismini ise kullandýysa bile çok az kullanmýþ olduðu için bu öykülerin Medra'yla ilgili olup olmadýðýný bilmek imkânsýzdýr. Gelluk'un düþüþü Losen'i yerinden etmemipti. Korsan kralýn parayla tuttuðu baþka büyücü-leri de vardý; bunlarýn arasýnda Gelluk'u yenen zýpçýktýýý bulma-yý çok isteyen Erken isminde bir adam vardý. Erken'in onun izini bulma þansý da oldukça fazlaydı. Losen'in gücü bütün Havnor üzerine ve Ýç Deniz'in kuzeyine yayýlmýþ, yýllar geçtikçe de büyü-müþtü; Tazý'nýn burnu da her zamanki kadar keskindi. Belki de bu avdan kaçmak için gelmiþti Ýç Denýz'in batýsýnda çok uzaklarda bulunan Pendor'a Medra; ya da belki de Hosk'taki El'in Kadýnlarý arasýndaki bazý söylentiler onu oraya sürüklemiş-ti. Ejderha gelmeden önce Pendor zengin bir adaydı. O zamana kadar Medra nereye gittiyse ülkeleri ya Havnor gibi, ya da daha kötü durumda bulmuþtu: Savaþa, talanlara ve korsanlýða batmýþ, tarlalarým ot bürümüş, kasabalarý hýrsýz dolu. Ýlk baþlarda Pen-dor'a gelince Morred'in Adasý'ný bulduğunu düþünmüş olabilir; çünkü þehir çok güzel, huzur dolu; insanlarý ise zenginmiş. Orada gerçek adý kaybolmuş olan Highdrake adýndaki yaplý büyücüyle karþýlaþmýþtı. Highdrake Morred'in Adasý öyküsünü duyunca gülümseyerek, hüznle baþým salladı. "Burada deðil/" dedi. "Bu deðil Pendor Hükümdar lan iyi adamlardýr. Onlar kral-larý hatýrlýyor. Savaþmak veya yaðmalamak

pepinde deðiller. Ama oðullarýný batýya ejderha avýna yolluyorlar. Eðlence olsun diye, Sanki Batý Uçýörelerindeki ejderhalar avlanacak ördek veya kaz-mýþ gibi! Bu ipin sonu hayýr olmaz!" Highdrake Medra'yý seve seve öðrencisi olarak kabul etti, "Ben sanatýmý\* bildiði her þeyi bana bedavaya öðreten bir büyü-cüden öðrenmiþtim ama sen gelinceye kadar bu bilgiyi verebilecek kimse bulamamýþtým," dedi Medra'ya. "Genç adamlar bana gelip, 'Bu ip ne ipe yarar? Altýn bulabilir misin?' diyor. Taplan pýr-lantaya çevirmeyi öðretebilir misin? Bir ejderhayý öldürebilecek bir kýlýç verebilir misin bana? Nesneler arasýndaki dengeden ko-nuþmanýn yararý ne? Ýnsan ondan kâr elde edemez ki,' diyorlar. Hiç kâr yok!" Ve yaplý adam gençlerin ahmaklýklarý ve

modern

56

#### BULUCU

çaðýn kötülükleri hakkýnda yakýnmaya devam etti. Sýra bildiði þeyi öðretmeye gelince hiç yorulmuyordu, cö-mert ve titizdi. Medra'nýn ilk kez büyüü garip bazý vergiler ve anlamsýz marifetler toplamý olarak deðil de uzun çalıþmalar sonu-cunda gerçekten bilinebilen, uzun alýþtırmalardan sonra doðru bir þekilde kullanýlabilen ve bu partlarda dahi garipliðini hiçbir za-man kaybetmeyen bir sanat olarak görmesini saðlamýþtı. High-drake'in büyüler ve týlsýmlar üzerindeki ustalýðý öðrencisinden çok fazla sayýlmazdı ama aklýnda çok daha büyük bir þeyin, bil-ginin bütünlüðünün fikri vardý. Ve onu irfan sahibi bir büyücü ya-pan da buydu.

Onu dinleyen Medra'nýn aklýna, ancak atacaklarý bir sonraki adýmý aydýnlatan týlsýmýþýðýnýn soluk pýrýltýsýyla Anieb ile birlikte karanlýk ve yaðmur içinde yürüyüþleri, þafak vakti daðýn kýzýl zir-vesine bakýþlarý geldi.

"Her týlsým, bir þapka týlsýma dayanýr," dedi Hýghdrake. "Tek bir yapraðýn her hareketi, Yerdeniz'deki her bir adadaki, her aða-cýn her yapraðýný hareket ettirir! Bir nizam vardýr. Onu araman ve ona güvenmen gerek. Nizamýn bir parçasý olarak hareket etmeyen hiçbir þey doðru olmaz. Hürriyet ancak onun içindedir."

Medra bir yýl kadar Highdrake ile kaldý; yaplý büyücü öldü-ðünde Pendor Hükümdarý, Medra'dan onun yerini almasýný rica etti. Ejderha avlarýna karþý atepli konuþmalarý ve azarlamalarýna raðmen Highdrake, adasýnda saygý görüyordu ve ardýlý ayný hür-met ve güce sahip olacaktý. Belki de bu adanýn o güne kadar gör-düklerinin arasýnda Morred'in Adasý'na en yakýn yer olduðu kan-dýrmacasýyla Pendorda biraz daha kaldý. Genç hükümdarla, onun gemisine binerek ejderhalarý görmek için Toringates'i geþip Batý Uçýörelerin uzaklarýna kadar gitti. Gönlü bir ejderha görmeyi çok arzuluyordu. Fakat o yýllarýn zamansýz fırtýnalarý ve kötü havala-rý gemilerini üç kez Ýngat'a geri sürdü ve Medra gemiyi tekrar o fırtýna rüzgârlarýnýn içine, batýya yollamayý reddetti. Havnor Kör-fezi'nde tek direkli küçük yelkenli siyle geçirdiði günlerden bu ya-na iklimcilik hakkýnda çok fazla þey öðrenmiþti.

Yeniden güneyin cazibesiyile o taraflara giderek Pendor'dan

57

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

ayrýldýktan bir süre sonra Ensmer'e gitmiþ olabilir. En sonunda þu veya bu

kisveyle, Doksan Adalar'daki Geath'e gelmipti.

Orada, bugün hâlâ yaptıkları gibi balina avlıyorlardı. Bu, onun dahil olmak istemediği bir işti. Gemileri de kokuyordu, ka-sabaları da. Bir köle gemisine binmek hıpna gitmemiştir ama Geath'ten doğuya giden tek vasyta, O Liman'na balina yağı taşıyan bir kadırgaydı. O'nun güney ve doğusunda bulunan, az bili-nen, iç Deniz adalarındaki ülkelerle ticareti az olan zengin adala-rın olduğu Kapalı Deniz'den söz ettiklerini duymuştu. Belki de aradığı buradaydı. Böylece bir ikünci olarak kırk kölenin kürek-lerini çektiği kadırgaya bindi.

İlk kez hava güzeldi: Arkalarından esen bir rüzgâr, küçük bir-kaç beyaz bulutu olan mavi bir gök ve baharın son günlerinin ılımlı güneşi.

Geath'ten iyice uzaklaşmışlardı. Akşamüstü geç va-kitlerde geminin sahibinin dümenciye, "Bu gece gemiyi güney-den götür de Roke'u uyandırmayalım," dediğini duydu.

O adadan söz edildiğini hiç duymamıştı; sordu, "Orada ne var?"

"Ölüm ve keder," dedi bir balinanın gibi küçük, hüzünlü, bilgili gözleri olan geminin sahibi. "Savaş mı?"

"Çok eskiden. Hastalık, kara büyü. Etrafındaki sular lanetli-dir."

"Kurtçuklar," dedi gemi sahibinin kardeşi olan dümenci. "Ro-ke yakınlarında bir yerden balık tut, gübre içinde kalmış it lepi gi-bi içi kurtçukla dolu olur."

"Orada yapayan var mı?" diye sordu Medra; kardeşi, "kurtçuk yiyenler," derken gemi sahibi, "Cadılar," dedi.

Adalar Diyarı'nda bu tür bir sürü ada vardı, rakip büyücülerin bitkileri yok eden hastalıklan ve lanetleriyle bopaltılmış ve terk edilmiş bir sürü ada; buraları gidilmeyecek, hatta yanından geçil-meyecek kadar kötü yerlerdi ve o gece çökünceye kadar Medra bu ada hakkında da bir daha düşünmemişti bile.

Yüzünde yıldızların yığılmasıyla güvertede uyuyan oılan basit, canlı bir rüya gördü: Gündüz vaktiydi, bulutlar berrak gökyüzün-

58

## BULUCU

de kopuşturuyordu» denizin ötesinde yüksek yepil bir tepenin gü-nep altındaki kavisini gördü. Bunun on yıl önce, Samory maden-lerindeki büyülerle kilitlenmiş baraka odasında gördüğü rüya ol-duğunu bilerek görüntü tüm tazeliğiyle aklındayken uyandı.

Doğrulup oturdu. Karanlık deniz o kadar sakindi ki, yıldızlar uzun dalgaların ipek gibi parlak olan köpüksüz taraflarından yan-sıyorlardı zaman zaman. Kürekli kadırgalar kara parçalarının gö-rüp alanından nadiren çıkardı; herhangi bir koya veya limana de-mirler, gece kürek çekmeye nadiren devam ederdi; ama bu geçip alanında demirleyebilecekleri bir yer yoktu ve hava da bu kadar durgun olduğu için geminin direğini dikerek büyük kare yelkeni açmışlardı. Gemi hafifçe ileri doğru sürükleniyor, kürek mah-kûmları sıralarının üzerinde, dümenci ve gözcü hariç hür tayfalar yerlerinde uyuyordu; gözcü de olduğu yerde uyuklamaya başla-mıştı. Su geminin yanlarında fışıldadı, ahşapları hafifçe gıcırdadı, kölelerin zincirleri tıkırdadı, sonra bir daha tıkırdadı.

"Böyle bir gecede iklimciye ihtiyaçları yok, üstelik bana öde-me yapmadılar daha," dedi Medra vicdanına. Rüyasından, aklın-da Roke ismiyle uyanmıştı. Neden bu ada hakkında hiçbir şey duymamış veya onu bir deniz haritası üzerinde görmemiştir? Söy-ledikleri gibi lanetlenmiş ve terk edilmiş olabilirdi ama yine de insan bu aday deniz haritalarına koymaz mıydı?

Bir deniz kırlangıcı olarak oraya uçup gün doğmadan yine ge-miye geri

dönebilirim, dedi kendi kendine tembel bir tavýrla. O Li-manýna gidiyordu. Yýkýntý haline dönüpmüþ topraklar her yerde vardý. Uçarak gidip bakmaya hiç gerek yoktu. Kývrýlmýþ halatlann üzerine kendini iyice yerleþtirerek yýldýzlarý seyretti. Batýya ba-kýnca deniz üzerine iyice alçalmýþ Ocakl in dört parlak yýldýzmý gördü. Pek net deðillerdi ve o onlarý izlerken birer birer karardýlar.

Yavaþça kabaran pürüzsüz dalgalar üzerinden belli belirsiz, ah çeker gibi bir titreme gelip geçti.

"Usta," dedi Medra ayaða kalkarak, "uyan."

"Ne var þimdi?!"

"Bir cadý rüzgârý yaklaþýyor. Pepimizden geliyor. Yelkeni in-dirin."

59

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

En ufak bir kýpýrtý bile yoktu. Hava yumuþaktý, koca yelken gevþek duruyordu. Sadece, yavaþça yükselen sessiz karanlýkla batý yýldýzlan soluyor, yok oluyordu. Geminin sahibi buna baktý. "Cadý rüzgârý mý diyorsun?" diye sordu gönülsüzce.

Mahir adamlar hava kopullarýný bir silah gibi kullanýr, düþma-nýn askerlerini biçmek için bir rüzgâr veya gemilerini batýrmak için bir fýrtýna yollardý; acayip ve kýzgýn olan bu tür fýrtýnalar gön-derilmip olduklarý yerleri geþip yollarýna devam edebilir, yüzler-ce mil ötedeki çiftçiler ve gemicilerin baþýna bela olabilirdi.

"Yelkeni indirin," diye emretti Medra. Geminin sahibi esne-yip lanet okuduktan sonra baðýrarak emirler yaðdırmaya baþladý. Tayfalar uyanýp yavaþça garip yelkeni içeri almaya baþladýlar; ge-mi sahibi ile Medra'ya birkaç soru sorduktan sonra kürekçi baþý kölelere kükreyip, aralarýnda yürüyerek düðümlü ipiyle sað ve solundakileri uyandırmaya baþladý. Yelkenin yarýsý inmiþ, kürek-lerin yarýsýnýn basma adamlar gelmiþ, Medra'nýn uzak tutma týlsý-mý yarý söylenmiþti ki cadý rüzgârý vurdu. Mutlak bir karanlýktan çýkan ani, koca bir gök gürlemesi ve çýlgýn bir yaðmurla vurmuþtu. Gemi, geri geri kaçan bir at gibi baþ vurduktan sonra o kadar sertçe uzaklara yuvarlanmýþtı ki ist-ralyasý dursa da direði yerinden kopmuþtu. Yelken suya çarpmýþ, içi dolmuþ ve kadýrgayý da ters çevirmişti; ýskarmozlardan kayan koca kürekler, sýralarýnda uðraþan ve baðýran zincirli köleler, ye-rinden kurtulup gümbürtüyle birbiri üzerine binen yað varilleri gemiyi alabora edip devrik kalmasýna neden olmuþtu; koca bir fýrtýna dalgasý gelip gemiyi suyla doldurarak batýnncaya kadar güverte denize diklemesine durmuþtu. Adamlarýn baðýran, çýðlýk-lar atan sesleri aniden kesiliverdi. Acayip rüzgâr doðuya doðru geþip gittikçe azalan yaðmurun deniz üzerindeki gümbürtüsün-den baþka ses kalmamýþtı. Tüm bunlarýn arasýndan beyaz bir de-niz kupu kara sulardan kanatlarýný çýrparak yükselip, kýrýlgan ve çaresiz, kuzeye doðru uçtu.

60

#### BULUCU

Sabahýn ilk ýþýklarýnda, granit uçurumlarýn altýndaki dar kumlar üzerinde yere inen bir kupun izleri vardý. Bu izlerden ise, uçurum ile deniz arasýnda gittikçe daralan kumsaldan yukarıya doðru ne-reye gideceðini bilmeden dolaparak yürüyen bir adamýn ayak iz-leri devam ediyordu. Sonra ayak izleri kesildi.

Medra insanýn kendi suretinden baþka bir surete devamlý ola-rak bürünmesinin tehlikesini biliyordu ama gemi kazasýndan ve uzun süren

uçuştan sonra sarsýlmýþ ve bitap düpmüþtü; üstelik gri kumsal da onu týrmanması mümkün olmayan dik bir uçuruma dođru götürüyordu. Bir büyü yaparak bir kez daha kelimeyi söy-leyince deniz kýrlangýcý güçlükle çýrpýlan hýzlý kanatlarıyla uçuru-mun tepesine uçtu. Sonra, uçuşun etkisinde kalan adam, üzerine güneþ dođmakta olan gölgeli topraklar üzerinden uçtu. Uzakta, ilk güneþ ýþýklarıyla parlayan yüksek yepil bir tepenin kavisini gördü.

Buraya uçtu ve üzerine kondu; tam toprağa değdiği an yeni-den insan olmuþtu.

Bir süre orada kalakaldý, þapkýnlýk içinde. Kendi suretine, ken-di yaptıđý bir þeyle veya kendi kararıyla dönmemiþ gibi gelmiþti ona; yere, bu tepeye deđmekle kendisi oluvermiþti sanki. Kendi-sininkinden çok daha büyük bir büyü hüküm sürüyordu burada.

Merakla ve ihtiyatla etrafýna bakýndý. Bütün tepede kývýlcým-otlan çiçek açmýþtı, uzun taç yapraklan otlar arasýnda sapsarı par-lýyordu, Havnorlu çocuklar bu çiçeđi bilir. Atep Efendisi ejderha Orm adalara saldýrdýđýnda ve Eneth-Akbe onu batýnýn en sonuna Selidor'a kovaladıđý zaman ilien'in yanmasýndan çýkan kývýlcým-lar olduđunu söylerler bunun. Orada dururken Medra'nýn aklýna kahramanlann masalları ve türküleri gelmiþti: Erreth-Akbe ile ondan önceki kahramanlar; Kargları dođuya süren Akambar, ba-rýþçý Serriadh, irfan sahibi Büyücü Ath ve Ak Efsuncu, sevgili Kral Morred. O cesurlar ve arifler, çađýrmađýđý halde sanki çađý-nlmýplar gibi, sanki onlara seslenmiþ gibi önüne gelmiþlerdi, On-lan gördü. Yüksek otlarýn, sabah meltemýyle boyunlanný eđen alev biçimli çiçeklerin arasýnda durmuþlardý.

Sonra hepsi gitti; sarsýlmýþ ve merak içinde tepede tek baýna

61

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

kalakaldý Medra. "Yerdeniz'in efendilerini ve krallarýný gördüm," diye düþündü, "onlar bu tepede yetiþen otlardan baþka bir þey de-ðilmiþ."

Ufuktan birkaç parmak yükselmiþ olan güneþin ýþýđýyla daha þimdiden aydýnlanan ve ýsýnan tepenin dođu tarafýna yavaþça do-landý. Güneþin altýna dođru bakýnca dođuya ve dünyanın yansýný aþan denizin yüksek kenar çizgisine açýlan bir körfezin baýýndaki kasabanýn çatýlarýný gördü. Batýya dönünce tarlaları, çayýrları ve yolları gördü. Kuzeyde uzun yepil tepeler vardý. Arazinin güney tarafýndaki kývrýmı dikkatini yüksek ađaçlardan oluþan bir koru çekti; gözlerini oradan bir türlü alamadı. Bunun Havnor'daki Fa-liern gibi büyük bir ormanm baþlangýcý olduđunu düþünmüþtü; sonra korunun ardýndaki ađaçsýz kýrlýkları ve çayýrları fark ederek neden böyle düþündüđünü bilemedi.

Yüksek otlarla kývýlcýmotları arasýndan apađýya inmeden ön-ce orada uzun süre durdu. Tepenin eteđinde bir yola rast geldi. Yol onut oldukça ýssýz görünse de son derece bakýmlý duran çift-lik topraklarýndan geçiriyordu. Kasabaya dođru ilerleyen bir yol, bir patika aradı ama dođuya giden bir yola rastlayamadý. Bazýla-n daha yeni sürülmüþ tarlalarda tek bir insan bile yoktu. Geçer-ken ona havlayan köpek de olmamýþtı. Sadece bir dört yol ađýn-da, taþlýk bir çayýrda otlayan yaþlý bir epek tahta parmaklýklara ka-dar gelmiþ, bir dost beklentisiyle baþmý uzatmýþtı. Medra kahve-rengý-boz, kemikli yüzü okpamak için durdu. Bir þehir ve tuzlu su adamý olarak çiftlikler ve hayvanları hakkýnda çok az þey biliyor-du ama epeđin kendisine iyi niyetle baktýđýný düþünmüþtü, "Nere-deyim ben epek kardeþ?" dedi hayvana. "Gördüđüm kasabaya na-sýl gidebilirim?"

Tam gözlerinin üzeri ve kulaklarýnýn altýna gelen bölgeyi ka-þýmaya devam etmesi için epek baýný e-line yasladı. Epeđin iste-diđini yaptıđýnda hayvan uzun sađ kulađýný titretti. Böylece epek-ten aynldýđýnda, onu

yeniden tepeye götürüyormuş gibi görünse de dört yol ađzýndaki sađ yolu seçti; kýsa bir süre sonra da evle-rin arasýna ve oradan da onu körfezin baþýndaki kasabanýn içine kadar götüren bir sokađa vardý,  
62

#### BULUCU

Burasý çiftlik arazileri gibi garip bir sessizlik içersindeydi. Ne bir ses, ne bir yüz. Tatlý bir bahar sabahý, sýradan görünüplü bir kasabada insanýn kendisini huzursuz hissetmesi zordu ama bu ka-dar sessizlik içinde burasýnýn gerçekten de bir illetin kasýp kavur-duđu bir yer mi, yoksa lanetlenmiþ bir ada mý olduđunu merak et-mekten kendisini alamamýþtý. Yoluna devam etti. Bir ev ile yaplý bir erik ađacýnýn arasýna bir çamapýr ipi asýlmýþtý; ipteki çamapýr-lar da günepli esinti altýnda çýrpýnýyordu. Bir bahçenin köpesinden bir kedi çýkageldi, öyle terk edilmip, aç bilaç deðil de beyaz pati-li, uzun býyyýklý, bakýmlý bir kediydi. Sonunda, kaldýrým tapý döþe-li küçük dik sokaktan inince sesler duydu, Dinlemek için durduđunda hiçbir þey duymadı.

Sokađýn ucuna gitti. Küçük bir pazar yerine açýlýyordu yol, Ýnsanlar burada toplanmýþlardý, çok fazla deðillerdi. Ne bir þey alýyorlar, ne de satýyorlardý. Kurulmuş tezgâh veya çadýr yoktu. Onu bekliyorlardý. Þehrin üzerinde yükselen yepil tepede yürümeye baþladýđýn-dan ve otlar arasýndaki parlak gölgeleri gördüđünden beri içinde bir huzur vardý. Bir beklenti içindeydi, büyük bir tuhaflýk hissi çökmüþtü üzerine ama korkmuyordu. Kýpýrdamadan durarak onu karþýlamaya gelen insanlara baktý. Ýçlerinden üçü ona dođru ilerledi: Geniþ omuzlu iri, parlak beyaz saçlý yaplý bir adam ile iki kadýn. Büyücüler büyücüleri bi-lir; Medra da kadýnlarýn güç sahibi kadýnlar olduđunu biliyordu. Elini bir yumruk olarak kaldýrdýktan sonra çevirip avuç içi yukarý bakacak þekilde onlara dođru açtý.

"Ha," dedi kadýnlardan biri, daha uzun boylu olaný ve güldü. Ama bu harekete bir cevap vermedi.

"Býze kim olduđunu söyle," dedi beyaz saçlý adam oldukça kibar bir tonda; ama onu selamlayacak veya hoþ karþýlandýđý gös-terecek bîr söz söylememiþti. "Bize buraya nasýl geldiđini anlat."

"Havnor'da dođdum; bir gemi yapýmcýsý ve sihirbaz olarak yetiþtirildim, Geath'ten O Limaný'na giden bir gemideydim. Dün gece, bir cadý rüzgârý vurduđunda bođulmaktan bir tek ben kur-tuldum." Sonra sessizleþti. Gemiyle içindeki adamlar, kara deni-

63

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

zin gemiyi yuttuđu gibi onun da aklým yutmuþtu. Sanki bođulmak üzereyim þi de kurtuluyormuş gibi bir nefes aldý.

"Nasýl geldin?"

"Bir... bir kup, bir deniz kýrlangýcý olarak. Burasý Roke Adasý mý?"

"Kendini mi dönüþtürdün yani?"

Baþýyla onayladı.

"Kime hizmet ediyorsun?" diye sordu kadýnlarýn daha kýsa boylu ve genç olaný ilk kez konuparak. Canlý, sert bir yüzü ve uzun kara kaþlarý vardý.

"Benim bir efendim yok."

"O Limaný'nda ipin neydi?"

"Yýllar önce Havnor'da köleydim. Bana hürriyetimi verenler bana efendilerin olmadýđý, Serriadh'ýn kurallarýnýn hatýrlandýđý ve sanatlarýn

saygýn olduđu bir yerden söz ettiler. Yedi yýldýr bu ye-ri, bu adayý arýyorum."

"Bu adadan sana kim bahsetti?"

"El'in Kadýnlarý."

"Herkes elini yumruk yapýp avuç içini gösterebilir," dedi uzun boylu kadýn samimiyetle. "Ama herkes Roke'a uçarak gele-mez. Ya da yüzemez, ya da yelken açamaz; ya da herhangi bir va-sýtayla buraya varamaz. O yüzden seni buraya neyin getirdiđini sormak zorundayýz."

Medra hemen cevap vermedi. "Tasadüf," dedi sonunda, "uzun süren bir arzuya boyun eđen tesadüf. Sanat deđil. Bilgi de deđil. Santnm aradýđým yere geldim ama bilmiyorum. Bana anlatýlan insanlar siz olmalýsýnýz ama bilmiyorum. Tepeden gördüđüm ađaçlar büyük bir sýr gizliyor sanýrým ama bilmiyorum. Tek bildi-đim o tepeye adýmýmý attýđým an, çocukluđumda olduđum gibi, Enlad'tn Kahramanlýklarý'nýn ilk okunduđunu duyduđum zaman-ki gibi olduđumdur. Harikalar içinde kayboldum."

Ak saçlý adam iki kadýna baktý. Diđer insanlar da yaklaþmýþ-lardý ve aralarýnda sessiz bir konuþma geçiyordu.

"Eđer burada kalýrsan, ne yapacaksýn?" diye sordu kara-kah-verengi renkli bir kadýn.

64

BULUCU

MGemi yapabilirim veya tamir ederim, onlarý yüzdürürüm. Toprađýn üstünde ve altýndakiler! bulabilirim. Ýklimle uđraþýrým, eđer böyle bir peye ihtiyacýnýz varsa. Ve herhangi birinizin bana öđreteceđi sanatý

öğrenirim."

"Ne öđrenmek istiyorsun?" diye sordu uzun boylu kadýn yu-muþak sesiyle.

O zaman Medra, kendisine þu ya da bu þekilde hayatýnýn ge-ri kalanýnuý bađlý olduđu sorunun sorulduđunu hissetti. Yine bir süre sessiz kaldý.

Konuþmaya niyetlendi, konuþmadý; en sonunda konuþtu. "Birini, bir kiþiyi bile, benim hayatýmý kurtarmýþ olan birini bile kurtaramadým," dedi.

"Bildiđim hiçbir þey onu hür ký-lamamýþtý. Hiçbir þey bilmiyorum. Eđer siz nasýl hür olunduđunu biliyorsanýz, yalvarýrým, bana da öđretin!"

"Hür!" dedi uzun boylu kadýn ve sesi bir kýrbaç gibi sakladý. Sonra yanýndakilere baktý ve bir süre sonra biraz gülümsedi. Tek-rar Medra'ya dönerek, "Bizler tutsađýz; o yüzden de hürriyet bi-zim çalyþtýđýmýz bir konu," dedi, "Sen buraya bizim hapishanemi-zin duvarlarýný apýp geldin. Hürriyeti aradýđýný söylüyorsun. Ama Roke'u terk etmenin, oraya gelmekten daha zor olabileceđini bil-melisin. Hapishane içinde hapishane; üstelik bir kýsmýný biz ken-dimiz inþa ettik." Diđerlerine bakarak, "Ne diyorsunuz?" diye sordu.

Aralarýnda neredeyse tamamen sessizce fikir alýþverisinde bulunduklarý ve anlaþtýklarý belli olan insanlar çok az konuþtu. Sonunda kýsa boylu kadýn hiddetli gözleriyle Medra'ya baktý. "Eđer istersen kal," dedi.

"Kalacađým;1

"Sana ne dememizi istiyorsun?"

"Deniz Kýrlangýcý," dedi Medra; ve öyle dediler.

Roke'ta bulundu, bu kadar uzun zamandýr peþinde olduđu umut ve söylentinin hem fazlasýydý, hem de azý. Roke Adasý, ona söy-lendiđi gibi Yerdeniz'in kalbiydi. Zamanýn baþlangýcýnda Se-

65

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

goy'ým sulardan çekip çýkarttýdý ilk kara parçasý kuzey denizinin parlak Ea'sýydý, ikincisi Ýse Roke. O yepil tepe, Roke Tepesi'nin kökleri tüm adalardan daha derine inerdi. Gördüü, bazen adanm bir yanmda, bazen baþka bir yanýndaymýþ gibi görünen adaçlar dünyadaki en eski adaçlardý; bunlar büyüün kaynađý ve merke-ziydiler.

"Eđer Koru kesilirse bütün büyücülük biter. O adaçların kök-leri bilginin kökleridir. Güneþ altýnda yapraklarınýn gölgesinin düþürdüü þekiller Segoy'un Yaradýlýþ'ta söylediði sözleri yazar."

Böyle söylemipti Kor, yani hiddetli, kara kaplý öðretmeni.

Roke'taki bütün büyü sanatý öðretmenleri kadýndý. Adada hiç güç sahibi adam yoktu; çok az adam vardý zaten.

Otuz yıl önce, Wathort'un korsan hükümdarları Roke'u, üze-rinde zaten pek fazla bulunmayan zenginlikler için deðil de çok fazla olduðu söylenen büyüünün gücünü kırmak amacıyla fethet-mek için bir filo yollamýptý. Roke büyücülerinden biri adanın sır-larýný Wathort'un mahir adamlarýna vermip, adanın savunma ve uyarý büyülerini azaltmýptý. Böyle bir gedik açýldýktan sonra kor-sanlar adayý büyücülükleriyle deðil, ateþe verip can alarak ele ge-çirmiþti. Gemileri Thwil Körfezi'ne dolupmup, içinden inen guruh yakmýþ, yýkmýþ, köle tacirleri adamları, oðlanları, genç kadýnları alýp götürmüþtü. Küçük çocuklarla yaþlıları katletmiþlerdi. Önle-rine çýkan bütün evleri ve tarlaları yakmýplardı. Birkaç gün sonra yelken açýp ayrıldýklarında ayakta duran tek köy kalmamýptý; çift-lik binaları ya harabeye çevrilmiþ, ya da terkedilmiþti, Körfezin baþýndaki kasaba Thwil, Tepe ile Koru'nun tekinsiz-liðinden bir þeyler tapýýyordu çünkü talancılar kasabaya köle bul-mak ve yaðmalamak için girmiþlerdi, ama tutuþturdukları ateþler sönmüp ve dar sokaklar yollarýný þapýrtmýptý. Hayatta kalan adalı-larýn çoðu kasabada veya Varlýk Korusu'nda saklanan irfan sahi-bi kadýnlar ile çocuklarıydý. Roke'ta kalmýþ olan erkekler saklanýp da büyüebilmip o çocuklar ile artýk çok yaþlanmýþ adamlardı. El'in Kadýnlarındaki baþka bir yönetim yoktu çünkü Roke'u o ka-dar uzun süredir korumup olan ve artýk çok daha sýký koruyan on-larýn týlsýmlarıydý.

66

## BULUCU

Erkeklerle pek güvenmiyorlardý. Onlara bir erkek ihanet et-miþti. Erkekler saldýrmýptý. Bütün sanatları kazanç için kötüye kullanan þeyin erkeklerin hýrsý olduðunu söylediler. "Biz onların yönetimleriyle ip yapmýyoruz/' dedi uzun boylu Peþe yumupak sesiyle.

Yine de Kor Medra'ya, "Her þeyi biz kendi kendimize boz-duk," dedi.

Yüz yıl kadar önce El'in Kadýnları Roke'ta bulupmup, bir bü-yücüler birliði kurmuþlardý. Kendi güçlerinden gururlu ve emni-yet içinde, diðerlerine açýktan açýda ayaklanabilecek hale gelince-ye kadar, savaþ ve köle tacirlerine karpý gizlice örgütlenmeyi öð-retmenin yollarýný aramýplardı. Kadýnlar genip ve ince bir direniþ ađý örerek Roke'tan, Ýç Denizdeki diðer kara parçalarına gitmiþ-lerdi. Hâlâ o aþdan kalan ipliklere ve düðümlere rastlamak müm-kündü. Medra bunlardan biriyle Anieb'in köyünde karpýlaþmýþ ve o gün bu gündür onu izlemipti. Ama onu buraya getiren o ipler deðildi. Yaðmadan sonra Roke Adası kendisini tamamen tecrit et-mip, kendisini adanın irfan sahibi kadýnları tarafından tekrar tek-rar örülmüp güçlü koruma büyüleri içine kapatmýþ ve diðer insan-larla hiçbir alýþveriþleri kalmamýptý. "Onları koruyamayýz," dedi Kor. "Kendimizi bile koruyamadýk."

Kibar sesi ve tebessümüne raðmen, Peþe yatýpmak bilmiyor-du bir türlü.

Medra'ya, onun adada kalmasýna onay verse bile bu-nu, onu gözünün önünden ayýrmamak için yaptýðýný söylemipti. "Bizim savunmamýzý bir kez kýrdýn, '1 dedi. "Kendin hakkýnda söylediklerin doðru olabilir de olmayabilir de. Sana güvenmemi saðlamak için bana ne söyleyebilirsin?" O da diðerleriyle birlikte, adama limanýn yakýnlarýnda küçük bir ev ve yaptýðý ipi kendi kendisine öğrenmiþ olan ve adamýn hü-nerlerini memnuniyetle karpýlayan Thwil gemi ustasý kadýnýn ya-nýnda bir ip vermeye razý olmuþtu. Gemi ustasý, adamýn ipini zo-ra koþmamýþ ve onu her zaman iyilikle karpýlamýþtý. Ama ona, "Sana güvenmemi saðlamak için bana ne söyleyebilirsin?" de-miþti; Medra'nýn kadýna verebilecek bir cevabý yoktu. Kor genellikle Medra'yla karpýlaþýnca kaplarýný çatýyordu.

67

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Ona beklenmedik sorular soruyor, cevabýný dinliyor ve hiçbir þey söylemiyordu,

Adam ona, biraz çekinerek Varlýk Korusu hakkýnda bir soru sordu; çünkü diðerlerine sorduðu zaman onlar, "Kor sana anlatýr," diyordu. Kadýn adamýn sorusunu küstahça olmasa da kesin bir üs-lupla reddederek, "Koru hakkýndaki þeyleri sadece içindeyken ve ondan öğrenebilirsin," dedi. Bir akþamüstü Kor Thwil Körfezinin kumlarýna, Medra'nýn bir balýkçý kayýðýný tamir ettiði yere indi. Elinden geldiðince ona yardým etti, gemi inþasý ile ilgili sorular sordu; Medra da ona anlatarak elinden gelen her þeyi gösterdi. Huzur dolu bir akþamüstüydü ama sonra Kor o ani tarzýyla kalkýp gidiverdi. Medra korkuyordu ondan; ne yapacaðý önceden belli olmuyordu. Uzun bir süre sonra kadýn ona, "Uzun Dans'tan son-ra Koru'ya gideceðim. Eðer istersen gel," dediðinde hayretler içinde kaldý.

Roke Tepesi'nden Koru'nun tümü görölüyor gibi de olsa, insan oraya girdiðinde her zaman tarlalara çýkamýyordu, Aðaçlarýn, me-þelerin, kayýnlarýn, diþbudaklarýn, kestanelerin, cevizlerin, söðüt-lerin, baharda yeþeren kýþýn çýplak kalan o bildik aðaçlarýn altýnda yürümeye devam ederdiniz; kara köknarlar ve Medra'nýn bilmedi-ði yumuþak kýrmýzýmtýrak gövdeleri, kat kat yapraklan olan, yap-raklarýný dökmeyen uzun aðaçlar vardý; insan yürümeye devam ederdi ve hiçbir zaman aðaçlar arasýnda geçtiði yerden bir daha geçemezdi. Thwil'deki insanlar ona, tekrar tarlalara çýkabilmenin en garantili yolu girdiðin yoldan geri dönmek olduðu için, çok faz-la içine dalmamasýnýn en iyisi olduðunu söylemiþlerdi.

"Orman nereye kadar uzanýyor?" diye sordu Medra; Kor, "Aklýn erdiði yere kadar, '1 dedi.

"Aðaçlarýn yapraklarý konupur," dedi Kor, "gölgelerini de okuyabilirsin. Ben onlan okumayý öğreniyorum/'

Medra Orrimy'deyken Adalar Diyarý'nm ortak yazýsýný oku-mayý öğrenmipti. Daha sonra Pendorlu Highdrake ona bazý güç rünlerini öğretmipti. Bu, bilinen irfandý. Kor'un, Varlýk Korusu'n-da tek baþýna öğrenmiþ olduðu, bilgisini paylaþtýklarý dýþýnda kimse tarafýndan bilinmeyen bir þeydi. Kadýn bütün yaz boyunca

68

#### BULUCU

Koru'nun çatýsý altýnda yapadý; baþýný sokacaðý dallardan baþka korunaðý» aðaçlarýn arasýndan çýkýp körfeze doðru akan küçük nehre karýþan minik

akarsuyun yanýnda yaktýđý atepten baþka bu-seyi yoktu. Medra da yakýnlara bir yere kamp kurmuþtu. Kor'un kendi-sinden ne beklendiđini bilemiyordu; belli ki Öðretmek, onun Koru ile ilgili sorularýna cevap vermeye baþlamak istiyordu. Ama ka-dýn hiçbir þey söylemedi; o da utangaç ve temkinliydi, onu en az Koru'nun garipliđi kadar yýldýran kadýnýn yalnýzlyđýný bozmaktan korkuyordu. Oraya gittiđinin ikinci günü kadýn ona kendisiyle birlikte gelmesini söyledi ve onu Koru'nun çok derinlerine götür-dü. Saatler boyunca sessizce yürüdüler. Yaz günlerinin öðle vak-tinde orman sessiz oluyordu. Þakýyan kuþ olmuyordu. Yapraklar kýpýrdamýyordu. Aðaç sýralarý hem sonsuz bir farklılýk içindeydi hem de hepsi týpatýp aynýydý. Ne zaman geri döndüklerini bilemi-yordu ama Roke'un kýýýýlarından daha uzun yol yürüdüklerini bi-liyordu, Ilýk akþam vaktinde yeniden, sürülmüþ tarlalara ve çayýrlara çýktýlar. Kamp kurduklarý yere geri yürürlerken adam batý tepele-rinin üzerinden çýkan Ocak'ýn dört yýldýzýný gördü. Kor, ondan sadece bir 'Ýyi geceler/' diyerek ayrýldý. Ertesi gün, "Aðaçların altýnda oturacađým," dedi. Kendisin-den ne beklendiđinden pek emin olamayan Medra kadýný belirli bir uzaklýktan takip etti; o oturduðunda oturarak kadýn etrafý izle-yip, dinleyip, kýpýrdamadan durdu; o da etrafý izleyip, dinleyip, kýpýrdamadan durdu. Birkaç gün böyle yapmaya devam ettiler. Sonra bir sabah isyan ederek, Kor Koru'ya girdiđinde o akarsu-yun yanýnda kaldý. Kadýn arkasýna bakmadý. O sabah Peçe Thvvil Kasabasý'ndan gelerek onlara bir sepet dolusu ekmek, peynir, lor ve yaz mey vasi getirdi. "Ne öðrendin?" diye sordu Medra'ya o soðuk, kibar tavayla; adam da "Bir ahmak olduðumu," dedi. "Neden öyle diyorsun Deniz Kýrlangýcy?" "Ahmađýn teki aðaçlar altýnda sonsuza kadar da otursa bilge-lepemez."

69

yerdeniz öyküleri

Uzun boylu kadýn biraz tebessüm etti. "Kýz kardeşim daha önce hiç bir erkeðe bir þey öðretmernipti," dedi. Adama baktý; sonra bakýplarýný yaz tarlalarýna çevirdi. "Daha önce bir erkeðe hiç bakmamýþtý." Medra sessiz kaldý. Yüzü atep gibi yanýyordu. Bakýplarýný ye-re indirdi. "Sanmýþtým ki..." dedi, sonra sustu. Peçe'nin sözlerinde, Kor'un sabýrsýzlyđýnýn, acýmasýzlyđýnýn, sessizliđinin diðer yüzünü gördü. Kadýnýn yumuþak kahverengi tenine, parlak siyah saçlarýna dokunmayý çok istediđi halde Kor'a dokunulamaz biri olarak bak-maya çalıþýyordu. Kadýn ona ani, anlaþýlmaz bir meydan okumay-la baktýđýnda, kendisine kýzđýđýný düþünmüþtü. Yanlýþ bir þey söy-lemekten, onu kırmaktan çok korkuyordu. Kadýn neden korkuyor-du? Adamýn arzusundan mı? Kendisinininkinden mi? - Ama bilgi-siz küçük bir kız deðildi ki, irfan sahibi bir kadýndý, bir büyücü; Varlýk Korusu'nda yürüyüp gölgelerin nizamýný anlayan biri! Bütün bunlar, Peçe ile ormanýn kýýýsýnda durmuþken, bendi-ni apmýþ gelen bir sel gibi aklýna dolupuyordu. "Ben büyücüler kendilerini ayn tutarlar sanýyordum," dedi sonunda. "Highdrake sevipmenin gücü bozacađýný söylemiþti." "Evet, bazı irfan sahibi adamlar böyle söyler," dedi Peçe tat-lýlýkla; yine gülümsedi ve hopça kal diyerek ayrýldý. Adam bütün öðleden sonrasýný aklý karýþmýþ, kızgýn bir þekil-de geçirdi. Kor Koru'dan çýkýp nehir yukarý duran çardađına gi-dince, Peçe'nin getirdiđi sepeti bahane ederek o da yanýna gidip, "Seninle konuþabilir miyim?" diye sordu. Kadm kara kaþları çatarak kısa bir baþ hareketiyle konuþa-bileceđini belirtti.

Adam hiçbir þey söylemedi. Sepette neler olduđuna bakmak için kadýn yere çömeldi. "Þeftali!" diyerek gülümsedi.

"Ustam Highdrake, seviþen büyücülerin güçlerini bozacakla-rýný söylemiþti," diye kaçýn verdi ađzýndan sonunda Medra.

Kadýn bir þey söylemedi; sepetin içindekileri çýkartýp, ikisi için bölüptürüyordu.

"Sence bu doğru mu?" dedi Medra.

70

#### BULUCU

Kadýn omuzlarýný silkerek, "Hayýr," dedi,

Deniz Kýrlangýcý'nýn dili tutuldu, kalakaldý. Bir süre sonra ka-dýn adama kaldýrdý bakýplarýný. "Hayýr," dedi yumupak, sakın bir sesle, "dođru olduđunu zannetmiyorum. Bence bütün gerçek güç-ler, bütün kadim güçler, kökünde tektir."

Hâlâ olduđu yerde duruyordu; kadýn, "Þeftalilere bak T dedi.

"Olgunlaþmýþlar Hemen yememiz gerekiyor."

"Eğer sana ismimi söylersem," dedi adam, "gerçek ismimi,.."

"Ben de sana kendiminkini söylerim," dedi kadýn. "Eđer... eđer böyle baþlamamýz gerekiyorsa."

Ama þeftalilerle baþladýlar.

Her ikisi de utangaçtý. Medra kadýnýn elini tuttuđunda eli titri-yordu; gerçek adý Elehal olan Kor ise kaþlarýný çatarak baþýný çe-virdi. Soma, hafifçe adamýn eline dokundu. Siyah parlak saçlarý-ný okþadýđmda kadýn sanki adamýn dokunupuna zor tahammül edi-yor gibiydi; Medra durdu. Kadýna sarýlmaya çalıþtıđýnda, kadýn kaskatý kesilerek adamý reddetti. Sonra dönerek öfkeyle, aceleyle, acemice adama sarýldý. Birlikte geçirdikleri ilk gece, hatta ilk ge-celer her ikisine de pek zevk vermemiþ, rahatlýk sađlamamýþtý. Ama birbirlerinden öđrendiler; utanç ve korkudan geçip tutkuya vardýlar. Sonra ormanda geçen uzun sessiz günleriyle yýldýzların aydýnlattýđý uzun geceleri onlar için bir neþe kaynađý oldu.

Peçe onlara son þeftalilerin kalanlarýný getirmek için kasaba-dan geldiđinde güldüler; þeftaliler onlarýn mutluluđunun simgesi olmuþtu. Peçe'nin kalýp akþam yemeđini onlarla yemesi için ýsrar ettiler ama kadýn kalmadı. "Vaktiniz varken burada kalýn/' dedi.

O yıl, yaz çok erken bitti. Yađmurlar erken geldi; kar, Roke kadar güneye bile sonbaharýn ilk günlerinde düþtü. Rüzgârlar san-ki mahir adamlarýn burunlarýný sokup kurcalamalarına karþý hid-detle esiyormuþ gibi, fırtýnalar fırtýnalarý izledi. Kadýnlar yalnız çiftlik evlerinde atepin baþýnda birlikte oturuyordu; insanlar Thwil Kasabasý ocak baþlarýnýn çevresine toplanmýþtý. Ya rüzgâ-rýn esiþini, ya yađmurun vurupunu, ya da karýn sessizliđini dinli-yorlardý. Thwil Körfezi dýþmda deniz, hiçbir teknenin üzerinde gitmeye cesaret edemeyeceđi deniz, adayý çevreleyen kayalara ve

71

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

uçurumlara gümbürdeyerek çarpýyordu.

Ellerindekileri paylaþtýlar. Bu konuda gerçekten de Morredin Adasý'ydý burasý. Roke Adasý'nda kimsenin ihtiyacýndan fazla bir þeyi olmamasýna rađmen kimse açlýktan ölmüyor, evsiz kalmý-yordu. Dünyanın geri kalanýndan sadece deniz ve fırtýnalarla de-ðil, ayný zamanda adayý gizleyen ve

gemilerin yollarým kaybet-melerine neden olan savunma sistemleriyle de gizlenen ada halký çalyptý, konuþtu; þarkýlarýný, Kýþ Þarkýlarýný, Genç Kralýn Kahra-manlýklarý türkülerini söyledi. Ayrýca kitaplarý da vardý: Enlad Vakayinameleri ile Ýrfan Sahibi Kahramanlarýn Tarihi. Balýkçý kadýnlarýn aðlarýný örüp tamir ettikleri nhtýmlardaki toplantý sa-lonlarýnda yaþlý adamlar ve kadýnlar bu kýymetli kitaplardan bö-lümler okuyordu. Burada bir ocak vardý ve ateþ yakýyorlardý. Adanýn öte yanýndaki insanlar bile bu tarih kitaplarýnýn okunma-sýný sessizlik içinde ve dikkatle dinlemek için geliyorlardý. "Ruh-larýmýz aç," dedi Kor. Günlerinin birçoðunu kýz kardeþi Peçe ile geþirse de, Medra ile birlikte Að-Evi'nden çok uzakta olmayan küçük evde oturu-yordu Kor. Saldýrganlar Warthortftan geldiklerinde Kor ile Peçe Thwil yakýnýndaki bir çiftlikte yaþayan iki küçük çocukmuþ. An-neleri onlan çiftliðin ambarýna sakladýktan sonra saklanmayýp is-tilacýlarla dövüpmeyi tercih eden kocasý ve erkek kardeþlerini ko-ruyabilmek için büyüsunü kullanmýþ. Hayvanlarıyla birlikte onlar da katledilmip. Ev ile ahýrlar yakýlmýþ. Küçük kýzlar o gece ve onu izleyen geceler ambarda kalmýþ. Sonunda çürüyen hayvanla-rýn bedenlerini gömmek için gelen kompular iki çocuðu açlýktan ölecek halde, bir kazma ve kýnk bir pullukla silahlanmýþ, ölüleri-nin üzerine yýðýklarý taþlar ve toprakla kendilerini savunmaya hazýr bulmuþlar. Medra, hikâyenin Kor'dan duyduðu kýsacýk bir parçasýndan biliyordu bunlarý. Bir gece Kor'dan üç yaþ büyük olan ve o yüz-den daha iyi hatýrlayan Peçe olanlan bütünyle anlattý ona. Kor da onlarla oturdu, sessizlik içinde dinleyerek. Karþýlýk olarak o da Peçe ile Kor'a Samory madenlerini, bü-yücü Gelluk'u ve köle Anieb'i anlattý.

72

#### BULUCU

Sözünü bitirdiði zaman Peçe uzun bir süre sessizlik içinde oturduktan sonra, "Demek buraya ilk geldiðinde söylemek istedi-ðin buymuþ," dedi.

"Beni kurtaran tek insaný ben kurtaramadým.11

"Sen de bana, Sana güvenmemi saðlamak için bana ne söyle-yebilirsin? demiþtin."

"Ýpte söyledin," dedi Peçe.

Medra kadýnýn elini tutarak alnýna koydu. Öyküsünü anlatýr-ken gözyaþlarına hâkim olmuþtu. Artýk hâkim olamýyordu.

"O bana hürriyetimi verdi," dedi, "Ve hâlâ yaptýðým her þeyi onun sayesinde ve onun için yaptýðýmý hissediyorum. Yo, onun Ýçin deðil. Ölüler için hiçbir þey yapamayýz. Ama belki..."

"Kendimiz için," dedi Kor. "Öldürülmeden ve öldürmeden, saklanarak yaþayan bizler için. Ölüler ölmüþtür. Ulular ve kudret-liler anlaþýlmadan geþip gidiyor. Dünyadaki bütün ümit, hiç hesa-ba katýlmayan insanlardadır,"

"Sonsuza kadar saklanmalý mıyýz?"

"Erkek gibi konuþtun," dedi Peçe kibar, yaralý tebessümüyle.

"Evet," dedi Kor. "Saklanmalýyýz, gerekirse sonsuza kadar. Çünkü bu kýýýlar ötesinde öldürülmek ve öldürmekten þapka bir þey kalmadı. Bunu sen anlattýn bana; ben de inanýyorum."

"Ama gerþek bir gücü saklayamazsýn," dedi Medra. "Uzun süre saklayamazsýn. Saklanýrsa, paylaþýlmazsa ölür."

"Büyü Roke'ta ölmez," dedi Peçe. "Roke'ta týlsýmlar güçlü-dür... Ath da Öyle söylemiþtir. Üstelik sen aðaçlarýn altýnda yürü-dün... Bizim görevimiz o gücü korumaktýr - evet, gizlemektir. Genç bir ejderhanýn ateþini biriktirdiði gibi biriktirmektir. Ve pay-laþmaktýr. Ama sadece burada. Burada, güvenli olacaðý, burada kimse hesaba katmadýðý için, büyük hýrsýzlarýn ve katillerin baka-caðý son yer olan bu yerde bir kipiden

diðerine geçirmektir. Ve g-nn birinde ejderha güçlenecek. Bin yıl alsa bile..."

"Fakat Roke'un dpnda," dedi Medra, "köle edilen, açlık e-ken ve mutsuzluk içinde ölen sıradan insanlar var. Onlar bin yıl daha umutsuzca m yapasnlar?"

Kz kardeplerin bir birine, bir diðerine baktı: Biri son derece sevecen» son derece sarsılmaz; diðeri katlk kisvesi altında, tutu-

73

#### YERDENİZ ÖYKÜLERİ

pan atepin ilk alevi kadar tez canlı ve yumuşak.

"Havnor'da," dedi, "Roke'tan çok uzakta Onn Dağı'ndaki bir köyde, dünyayı hiç tanımayan insanlar arasında bile hâlâ El'in Kadnlar var. Onca yıl sonra bile bu ağ bozulmamp. Nasıl do-kunmutu?"

"Hnerle," dedi Kor.

"Ve çok geniş bir alana atlmpt!" Yine bir birine, bir diðeri-ne baktı.

"Havnor ðehrinde pek iyi eğitim alamamptm," dedi. "ğretmenlerim bana büyüyü kötüye kullanmamam söylediler ama korku içinde yapyorlard, kuvvetlilere karp hiç güçleri yok-tu. Bana ellerindeki hepsini verdiler ama verdikleri çok azd. ðansl olduğum için yanlp yola sapmadm. Bir de Anieb'in bana armağan ettiği güç sayesinde. Ama eğer o olmasaydı ben pimdiki Gelluk'un uçağı olacaktm. Aslında o da eğitimsizdi, o yüzden de esir edilmeydi. Eğer büyücülük en iyiler tarafından yanlp ğretili-yorsa, kudretliler tarafından kötüye kullanlyorsa, bizim burada-ki gücümüz nasıl büyüyecek? Genç ejderhalar neyle beslenecek?"

"Burası merkez," dedi Peçe, "Bizim merkezi sağlam tutma-mz lazım. Ve beklememiz."

"Vermemiz gerekeni vermek zorundayız/' dedi Medra, "Eğer kendimizden başka herkes köle olacaksa, bizim hrriyetimizin kıymeti ne olacak?"

"Gerçek sanat yanlp karsnda galip gelecektir. Nizam bo-zulmaz," dedi Kor kaplarm çatarak. Ocaktaki adalarn bir araya toplamak için gelberiye uzanp vurarak yğn yeniden tututurdu. "Bunu biliyorum. Ama bizim yapamlarmz kısa, nizam ise çok uzun. Eğer Roke bir zamanlar olduğu gibi olup olsaydı; eğer gerçek sanata sahip daha çok insan buraya toplayabilseydik, bir yandan korunurken bir yandan da öğretip ğrenebil peydik.,,"

"Eğer Roke bir zamanlar olup olduğu gibi olsaydı, bizden korkanlar yeniden bizi yok etmek için gelirlerdi," dedi Peçe.

"Sr, gizli kalmakta," dedi Medra. "Ama sorun da orada."

"Bizim sorunumuz erkeklerle," dedi Peçe, "affna sğnyorum sevgili kardeşim. Erkekler, diðer erkeklere, kadınlar ve çocuklar-dan daha çok önem veriyorlar. Burada elli cady bir araya topla-

74

#### BULUCU

mp olsak, pek önemsemezler. Ama burada güç sahibi bep adam ol-duğunu duysalar bizi yeniden yok etmenin yollarını ararlar"

"Ypte o yüzden, aramızda adamlar da olsa bize hep El'in Ka-dnlar dendi/ dedi Kor.

"Hâlâ da deniyor," dedi Medra. "Anieb de sizden biriydi. O, siz, hepimiz ayn hapishanede yapıyoruz."

"Ne yapabiliriz?" dedi Peçe.

"Gücümüzü öðrenebiliriz!" dedi Medra.

"Bir okul," dedi Kor. "Ýrfan sahiplerinin, birbirlerinden bir peyler öðrenebilmek, nizamý incelemek için gelebilecekleri bir yer.. Kori bizi barýndýrýr."

"Savaþçý hükümdarlar bilginleri ve Öðretmenleri küçümser."

"Bence onlardan korkuyorlar da," dedi Peçe.

Böyle konuþtular o uzun kýp boyunca ve diðerleri de onlarla birlikte konuþtu. Zamanla, konuþmalarý yavaþ yavaþ bir hayalden bir niyete, bir özlemde bir plana dönüþtü. Peçe her zaman için tedbirliydi, tehlikelere karþý uyarýyordu. Ak saçlý Kumul o kadar hevesliydi! Kor, onun Thwirdeki bütün çocuklara sihirbazlýk öð-retmeye baþlamak istediðini söyledi. Kor bir kere Roke'un hürriye-tinin, diðerlerine de hürriyet sunmaktan geçtiðine inanmaya baþla-yýnca, bütün aklýný El'in Kadýnlarýnýn yeniden nasýl kuvvetlendirilebileceðine verdi. Fakat aþaclar arasýndaki uzun yalnýzhðýyla pe-killenmiþ aklý her zaman için biçim ve açýklýk arýyordu;

"Ne oldu-ðunu kendimiz bilmeden sanatýmýzý nasýl öðreteceðiz?" dedi.

Bu konuda konuþtular, adanýn bütün irfan sahibi kadýnlarý: Büyünün gerçek sanatýnýn ne olduðunu, nerede hata yapýldýðýný; nesneler arasýndaki dengenin nasýl korunduðu veya nasýl kaybol-duðunu; hangi marifetlerin gerekli, hangilerinin yararlý, hangile-rinin tehlikeli olduðunu; neden kiminin bir vergisi varken, bir di-ðerinin baþka bir vergisi olduðunu; doðuþtan bir vergisi olmasa da insanýn bir sanatý öðrenip öðrenemeyeceðini. Bu tartýþmalarda, o günden sonra deðiþik ustalýklara verilecek isimleri bulmuþlardý: Bulma, iklimcilik, dönüþüm, þifa, çaðrý, isim verme, gözbaðý ma-rifetleri ve þarkýlarýn bilgisi. Bunlar bugün dahi Roke Ustalan'nýn sanatlarýdýr; gerçi bulmanýn irfan sahibi bir büyücüye layýk olma-

75

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

dýðý, sadece yararlý bir marifet olduðu düþünüldüðü için Bulu-cu'nun yerini Okuyucu almýþtır,

Ýpte Roke'taki Okul bu tartýþmalar sýrasýnda doðmuþtu.

Okulun baþlangýcýnýn çok daha farklı olduðunu söyleyenler de vardýr.

Onlar, Roke'un yerin Kadim Güçleriyle birlik içinde olan Kara Kadýn adlý biri tarafýndan yönetilmiþ olduðunu söyler. Ýlk Babbüycü Roke'a gelip maðaranýn mührünü açýp girerek Ka-ra Kadýn'ý yenip onun yerine geçinceye kadar kadýnýn Roke Tepe-si'nin altýndaki bir maðarada yapadýðýný, hiç gün ýþýðýna çýkmadý-ðýný, hem toprak hem deniz üzerine erkekleri kendi kötü istekle-rine çeken engin sihirler dokuduðunu söylerler.

Bu öykünün doðru bir tarafý yoktur ama büyük maðarayý açýp giren gerçekten de Roke'un ilk Ustalarýndan biridir. Ama Roke'un kökleri bütün adalarýn kökü olmasýna raðmen o maðara Roke'ta deðildi.

Aynca Medra ile Elehal zamanýnda Roke halkýnýn, ister kadýn olsun ister erkek, yerin Kadým Güçlerinden hiç korkularý olmadý-ðý, daha ziyade bu güçlere saygý duyduklarý, onlardan güç ve ba-siret bulmaya çalıþtýklarý doðruydur. Ama bunlar ilerleyen yıllarla hep deðiþmiþtir.

Soðuk ve fırtýnalý geçen o yıl, ilkbahar geç gelmiþti. Medra tekne yapmaya baþladý.

Þeftaliler çiçek açmaya baþladýðýnda Havnor tarzýnda inþa et-tiði ince, güçlü bir açýk deniz balýkçý teknesi yaptı. Tekneye Ümit-li ismini verdi. Bundan kýsa bir süre sonra tekneyle Thwil Körfe-zi'nden dýþarı yelken açtý, yanýna da kimseyi almamýþtı. "Ya2 so-nunda bekleyin beni," demiþti Kor'a.

"Koruda olacaðým," dedi kadýn. "Kalbim ise sizinle olacak kara susamurum,

ak deniz kýrlangýcým, apkým, Medra."

"Benimki de seninle olacak atepimin koru, bahar ađacým, ap-kým, Elehal."

76

## BULUCU

Ýlk bulma yolculuklarýnda Medra, ya da herkesin bildiđi ismiyle Deniz Kýrlangýcý, kuzeye, birkaç sene önce gördüđü iç Deniz'de-ki Orrimy'ye dođru yelken açtý. Orada güvenebileceđi El'in insan-larý vardý. Bunlardan biri Karga isminde, kendisinde büyü vergi-si olmasa da yazýlmýþ þeylere, irfan ve tarih kitaplarýna karþý bü-yük tutkusu olan zengin bir münzeviydi. Kendisinin de söylediđi gibi, sonunda okumayý becerene kadar Deniz Kýrlangýcýnýn bur-nunu bir kitaba bastýran Karga olmuþtu. "Okuma bilmeyen büyü-cüler Yerdeniz'in lanetidir!" diye haykýrdý. "Cehalet içindeki güç felakettir!" Ýradeli, kibirli, cömert ve tutkusunu koruyacak kadar da cesareti olan Karga, garip bir adamdý. Yýllar önce Losen' in gücüne baþ kaldýrarak Havnor Limaný'na kýlýk deđiptirip giünip ve eski kraliyet kütüphanesinden dört kitap alarak gelmiþti. Bir de kýsa süre önce ele geçirdiđi, ete geçirmekten mühip gurur duydu-đu, Way'den gelme cýva ile ilgili esrarlý bir ilmi inceleme vardý. "Bunu da tam Losen'in burnunun dibinden aldým, '1 dedi Deniz Kýrlangýcýna. "Gel de bir bak þuna! Mephur bir büyücüye ait."

"Týnaral," dedi Deniz Kýrlangýcý. "Onu tanýyordum."

"Kitap beþ para etmez, deđil mi?" dedi, eđer konu kitaplarsa koku almakta son derece hýzly olan Karga.

"Bilmiyorum. Ben daha büyük bir av peþindeyim."

Karga baþýný kaldýrdý.

"isimler Kitabý."

"Batýya gittiðinde Ath ile kaybolan kitap," dedi Karga.

"Highdrake admda bir büyücü bana, Ath1 in Pendor'da kaldýđý zaman isimler Kitabý'm Doksan Adalar'da saklamasý için bir ka-dýna býraktýđýný söylediðini anlatmýþtý."

"Bir kadýn mı! Korusun diye! Doksan Adalar'da! Deli miy-miþ?"

Karga bu konuda attý tuttu ama isimler Kitabý'nm hâlâ var ol-masý ihtimalinin düþünceci bile, Deniz Kýrlangýcýnýn istediđi an-da Doksan Adalar'a gitmek için yola çýkmasýna kâfiydi.

Böylece Ümitli ile güneye yelken açarak pis kokulu Geath'e ayak bastýlar; sonra seyyar satýcý kýlýđýnda, karýþýk kanallar ara-sýnda bir adadan diđerine yollarýna devam ettiler. Karga tekneyi,

77

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Adalý ev sahiplerinin çoðunun alýþýk olmadýklarý kadar iyi mallar-la doldurmuþtu; Efeniz Kýrlangýcý da onlara makul fiyatlar biçi-yor,

Adalýlarda pek para olmayacađý için deđip tokuþa gidiyordu. Ünleri kendilerinden önce yayýlmýþtý. Kitapla deđip tokuþ yaptýk-larý, özellikle de eski ve gizemli kitaplarý alacaklarý duyulmuþtu. Ama zaten Adalarda bütün kitaplar eski ve gizemliydi, tabii eđer varsa.

Karga, beþ gümüþ düðme, inci kabzalý bir býçak ve bir deðir-mi Lorbanery ipeđi karþýlýđýnda Akambar zamanýndan kalma, su lekeleri olant hayvan hikâyeleri anlatan bir kitap aldýđýna çok se-vinmiþti. Ümit I i'do oturup harikki, otak ve buzay ýsýna ait kadim tanýmlamalarý alçak sesle okumaya

baþlamýptý. Ama Deniz Kýr-langýcý bütün adalarda karaya çýkýyor, ev kadýnlarýnýn mutfakla-rýnda veya adamlann oturduklary uyupuk meyhanelerde mallarýný gösteriyordu. Bazen öylesine yumruðunu sýkýp sonra avuç içi yu-karý gelecek þekilde elini açýyordu ama burada kimse onun ipare-tine karþýlýk vermemiþti.

"Kitap mý?!" dedi Kuzey Sudidi'den saz Örücüsü bir adam. "Oradaki gibi mi?" Evinin sazdan dam örtüsüne katýlmýþ uzun parþömen þeritlerini göstererek. "Baþka bir ipe de yarýyorlar mýy-mýþ?" Evin saçaklarý arasýnda orada burada görünen kelimelere bakakalan Karga hiddetle titremeye baþlamýptý. Patlamadan De-niz Kýrlangýcý onu alýp aceleyle tekneye geri götürdü.

"Sadece bir hayvan þifacýsýnýn el kitabýydý o kadar," diye iti-raf etti Karga, sakinleptikten sonra yollarýna devam ederken. "Oy-nak yeri þipmiþ at ayaðýný gördüm, bir de diþi koyunlarýn meme-leri ile ilgili bir þeyler. Ama cahillik! Bu hayvani cahillik! Evinin damýný onlarla aktarmasý!"

"Üstelik yararlı bir bilgiymiþ," dedi Deniz Kýrlangýcý. "Bilgi saklanmadýktan ve öðretilmedikten sonra insanlar cahil olmasýn-lar da ne olsunlar? Eðer kitaplar bir yerde bir araya getirilebile-cek olsa..."

"Krallarýn Kütüphanesi gibi yani/!" dedi Karga, kaybolmuþ güzellikleri düþleyerek.

"Ya da senin kütüphanen," dedi, artýk eskisine göre daha ma-

78

BULUCU

hir bir adam olan Deniz Kýrlangýcý.

"Parçalar," dedi Karga, bütün yapamýný alan çalıþmasýný bir kalemde silerek. "Artýklar!"

"Baþlangıçlar," dedi Deniz Kýrlangýcý.

Karga sadece iç çekmekle yetindi.

"Bence yine güneye gidebiliriz," dedi Deniz Kýrlangýcý, açık kanala dümen kırkarken. "Pody'ye doðru."

"Senin doðudan ticaret yeteneðin var," dedi Karga. "Nereye bakman gerektiðini biliyorsun. O ahýrýn tavanýndaki kitaba gittin doðruca... Ama burada arayacak pek bir þey yok. Önemli bir þey yok. Ath irfan kitaplarýnýn en büyüðünü dam sazý yapsýnlar diye bu yontulmamýþ insanlar arasýna býrakmazdý! Ýstersen bizi Pody' ye götür. Sonra da oradan Orrimy'ye dönelim. Yeterince ortalýkta dolandým."

"Üstelik düðmelerimiz de bitti," dedi Deniz Kýrlangýcý. Neþe-liydi; Pody'yi düþünür düþünmez doðru yönde olduðunu anlamýþ-tý. "Belki yolda bir þeyler bulurum," dedi. "Bu bana vergi bir þey biliyorsun."

Ýkisi de daha önce Pody'ye gitmemiþti. Gül rengi kurmasýn-dan inþa edilmip, Telýo adýnda güzel, eski bir liman kasabasý, be-reketli olmasý gereken tarlalan ve meyva bahçeleri ile uykulu bir güney adabýydý. Fakat Vvathort hükümdarlarý bir asýrdýr burayý yönetiyor, vergi kesiyor, esir alýyor, topraðý ve insanlarý yýpratý-yordu, Telio'nun günepli caddeleri hüþün dolu ve pisti. Ýnsanlar buralarda vahþi doðada yapar gibi yapýyordu: Çadýrlar ile kırpýn-týlardan, bina duvarlarýna dayandýrarak yapýlmýþ, eðri çatýlý kulü-belerde, veya hiç barmaksýz olarak. "Of, bu bir ipe yaramayacak," dedi Karga tiksintiyle, bir öbek insan dýþkısına basmamaya çalıþ-arak. "Bu yaratýklarýn kitaplarý yok Deniz Kýrlangýcý!"

"Bekle, bekle," dedi yol arkadaþý. "Bana bir gün taný."

"Tehlikeli," dedi Karga, "manasýz", ama daha fazla karþý çýk-madý. Okuma yazma öðrettiði basit, saf genç adam akýl sýr ermez rehberi olup çýkmýptý. Ana caddelerden birinden apaðýya, oradan da küçük evlerin bulunduðu bir mahalleye, eski dokumacı semtine giden adamý iz-

79

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

ledi. Pody'de keten yetiptiriyorlardý; ketenlerin iplendiði artýk ço-ðu kullanýlmayan, taþtan binalar vardý; evlerin bazýlarýnýn pence-relelerinden dokuma tezgâhlarý görünüyordu. Küçük bir meydanda, sýcak güneþten korunacak kadar gölgesi olan bir kuyu baþýnda oturmuþ ið eðiren dört beþ kadýn vardý. Yakýnlarda, sýcaðý umur-samayan, bir deri bir kemik, yabancýlara pek ilgi duymadan ba-kan çocuklar oynuyordu. Deniz Kýrlangýcý hiç tereddüt etmeden o tarafa doðru yürüdü, sanki nereye gittiðini biliyormuþ gibi. Der-ken durup kadýnlarý selamladı.

"Aman güzel adam," dedi içlerinden biri tebessümle, "boh-çanda ne olduðunu bize gösterme bile çünkü ne bakýr, ne fildiþi tek bir meteliðim bile yok ve bir aydýr görmedim bile."

11 Ama belki bir parça keteniniz vardýr haným, ha? Dokunmuþ veya ip halinde? Pody keteni en iyisidir: Bunu Havnor kadar uzak bir yerde bile böyle duyduk. Aynca eðirdiðiniz þeyin kalitesini de hemen anladým. Çok güzel bir ip." Karga yol arkadaþýný eðlene-rek ama biraz da küçümseyerek izliyordu; kendisi de bir kitap için son derece maharetle pazarlýk edebilirdi ama basit kadýnlarla düð-meler ve Ýplikler hakkýnda gevezelik etmeyi kendine yediremez-di. "Durun þunu bir açayým," diyordu Deniz Kýrlangýcý bohçasýný kaldýnm taþlan üzerine yayarken; kadýnlar ve pis, ürkek çocuklar onlara göstereceði harikalan görebilmek için yaklaþýlar. "Dokun-muþ kumaþ bakýyoruz, bir de boyanmamýþ iplik; baþka þeyler de var, düðmelerimiz azaldý. Belki sizde boynuzdan veya kemikten düðme vardýr? Buradaki kadife baþlýklarý üç veya dört düðmeye veririm. Ya da þu kurdele rulosuna, þunun rengine bir bakýn hele. Senin de saçma ne iyi gider haným! Ya da kâðýt veya kitaba karpý-lýk veririm. Bizim Orrimy'deki ustalar bu tür þeyler arýyor, belki aranýzda öyle bir þeyi kaldmp saklamýþ olan vardýr."

"Ay sen çok güzel bir adamsýn," dedi ilk konuþmuþ olan ka-dýn, kýrmýzý kurdeleyi kara örgülerine tutup gülererek, "Ah keþke sana göre bir þeyim olsaydý!"

"Bir öpücük isteyecek kadar cüretkâr deðilim," dedi Medra, "ama belki açýk bir el?"

Ýpareti yaptı; kadýn bir süre adama baktý. "Bu kolay," dedi ya-

80

## BULUCU

vaþça ve karpýlýk olarak o da el iparetini yaptı, "ama yabancýlar arasýnda her zaman güvenli bir hareket deðildir."

Mallarýný gösterip kadýnlar ve çocuklarla þakalaþmaya devam etti. Kimse bir þey almadý. Ýncik boncuða sanki hazineymiþ gibi bakýyorlardý. Onlann bakmasýna ve istediklerini ellemelerine izin verdi; hatta çocuklardan birinin parlatýlmýþ pirinçten minik bir aynayý pejmürde gömleðinin altýna sokarak yürütmesine bile göz yummuþ, bir þey söylememiþti. Sonunda yoluna devam etmesi gerektiðini söylemiþti; o bohçasýný toplarken çocuklar da uzaklaþ-týlar.

"Bir kompum var/' dedi siyah örgülü saçlarý olan kadýn, "bel-ki onda biraz kâðýt vardýr, eðer aradýðýn kâðýtta,"

"Üzerine yazýlmýþ mı?" dedi kuyunun kapaðýna oturmuþ sý-kýntýdan patlamakta olan Karga. "Üzerinde iparetler var mı?"

Kadýn onu tepeden týrnaða bir süzdü. "Üzerinde iparetler var beyim," dedi. Sonra Deniz Kýrlangýcý'na, deðipik bir tonda, "Eðer benle gelmek istersen,

kadýn bu tarafta oturuyor. Sadece bir kýz da olsa, fakir de olsa, sana söyleyeyim satýcý, açýk bir eli vardýr. Ger-çi hepimizin eli açýk olmayabilir."

"Üçte üç," dedi Karga, ipareti kaba taslak yaparak, "yani sir-keni idareli kullan kadýn."

"Yo, sirkesini idareli kullanmasý gereken sensin beyim. Biz fakir insanlarýz burada. Ve cahiliz," dedi kadýn gözleri pımpекler çakararak ve yoluna devam etti.

Onlarý yolun sonunda bir eve getirdi. Bir zamanlar son dere-ce güzel bir yer olan ev, taþtan iki katlý olarak inþa edilmiþti ama artýk yan boþ, güzelliði gitmiþ, pencere doðramalarý ve cephe kaplamalarý sökülmüþ bir haldeydi. Ýçinde bir kuyusu olan avlu-yu geçtiler. Kadýn yan kapýýý çalýnca bir kýz cevap verdi.

"Hah, bir cadý ini," dedi Karga, pifalý otlar ve kokulu bir du-manýn esintisiyle; geriye bir adým attý.

"Pifacý," dedi rehberleri. "Yine hasta mı Dory?"

Kýz önce Deniz Kýrlangýcý'na, sonra da Karga'ya bakarak ba-pýyla onayladı. On üç, on dört yaþlarmdaydı; zayıf olmasına rað-men iri yapýlý, asýk yüzlü, ciddi bakýplý bir kýzды.

81

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Bunlar El'in adamlarý Dory; birisi kýsa boylu, güzel, birisi uzun boylu ve maðrur; kâðýt aradýklarýný söylüyorlar. Sende bir zamanlar biraz olduðunu biliyordum ama belki pımdı kalmamýþ-týr. Bohçalarýnda sana lazým olan bir þey yok ama belki istedikle-ri þeye karþýlýk sana bir parça fildiþi verirler Olur mu?" Parlak gözlerini Deniz Kýrlangýcý'na çevirdi; o da ba-pýyla onayladı.

"Çok hasta Rush," dedi kýz. Yeniden Deniz Kýrlangýcý'na bak-tý. "Sen bir pifacý deðil misin?" Bu bir suçlamaydı.

"Hayýr."

"Kýz bir pifacý,1' dedi Rush. "Annesi ve anneanesi gibi. Bizi içeri al Dory, ya da en azýndan beni al, ben onunla bir konuşa-yým.1' Kýz bir an için geri gitti ve Rush Medra'ya "Veremden ölü-yor anacýðý. Onu iyi edebilecek bir pifacý yok. Ama o sýraca ille-tini ve sancýlarý iyi edebilirdi. Bir harikaydı, Dory'nin onun gibi olma ihtimali var," dedi. Kýz, iparet ederek onlarý içeri çaðýrdý. Karga dýparýda bekle-meyi tercih etti. Oda yüksek tavanlý ve uzundu, eski zarafetinden izler taþýyordu ama çok eski ve fakir görünüplüydü. Pif acýnýn ta-kým taklavatý, kurumakta olan pifalý otlarý, belli bir düzenle sýra-lanmýþ da olsa dört bir yana daðýlmýþtı. Bir tutam tatlý otun yan-dýðý güzel pöminenin yakýnlarýnda karyola duruyordu. Karyola-daki kadýn o kadar bitaptý ki, loþ ýpýkta bir deri bir kemik bir göl-geden baþka bir þey deðilmiþ gibi görünüyordu. Deniz Kýrlangýcý yaklaþırken doðrulup konuşmaya çalıþtı. Kýzý yastýk üzerine uzanmýþ baþýný kaldýrdý, Deniz Kýrlangýcý iyice yaklaþınca kadýnı duyabildi: "Büyücü," dedi kadýn. "Þans eseri olamaz," Güç sahibi bir kadýn olarak adamýn ne olduðunu biliyordu. Onu oraya kadýn mı çaðýrmýþtı?

"Ben bir bulucuyum," dedi adam. "Bir arayýcý.11

"Kýza bir þeyler öğretebilir misin?"

"Onu öğretebileceklerin yanma götürebilirim."

"Götür öyleyse."

"Götüreceðim."

Kadýn baþýný geri yaslayarak gözlerini kapattý.

Karþýlaþtıðý iradenin yoðunluðuyla sarsýlan Deniz Kýrlangýcý

## BULUCU

dođrularak derin bir nefes aldý. Dönüp Dory denen kýza baktý. Kýz onun bakýplarýna karþýlýk vermedi; annesini kayýtsýz, somurtkan bir hüznle seyrediyordu. Ancak kadýn uykuya daldýktan sonra hareket etti; bir dost ve kompu olarak yatađýn etrafýna saçýlmýþ kanlý bezleri toplayarak bir iþe yaramaya çalyþan Rush'a yardýma gitti,

"Biraz önce kanamasý baþladý, durduramadým," dedi Dory, Göz yaþlarý gözlerinden inip, yanaklarýndan süzöldü. Yüzü pek deđipmemiþti.

"Ah çocuđum, ah kuzum," dedi Rush kýza sarýlarak; Rush'a sarýlsa da Dory eđilmemiþti.

"Oraya, duvara gidiyor ve ben onunla gidemiyorum," dedi kýz. "Tek baþýna gidiyor ve ben onunla gidemiyorum. Sen oraya gidemez misin?" Rush'dan ayrýlarak yeniden Deniz Kýrlangýcý'na baktý. "Sen oraya gidebilirsin!"

"Hayýr," dedi adam. "Yolu bilmiyorum."

Yine de Dory konuþurken, adam kýzýn görmöþ olduđu þeyi görmüþtü: Karanlýđa dođru inen uzun bir tepe ve karþýsýnda, ala-cakaranlýđýn sýnýrýnda, taþtan alçak bir duvar. Adam bakarken duvarýn yanýnda yürüyen çok ince, kuvvetsiz, bir deri bir kemik, gölge misali bir kadýn gördüđünü düþündü. Ama bu ölüm döþe-đindeki kadýn deđildi. Aniebi idi.

Sonra bu görüntü gitti, kendisini cadý kýzýn karþýsýnda buldu. Kýzýn suçlayýcý bakýþý yavaþça deđipti. Kýz elleriyle yüzünü örttü.

"Gitmeleri için onlara müsaade etmemiz gerek," dedi adam.

"Biliyorum," dedi kýz.

Rush canlý, parlak gözleriyle bir birine, bir diđerine baktý. "Sadece yardýmsever bir adam deđil," dedi, "ayný zamanda mahir bir adam. Eh, sen ilk deđilsin."

Gözlerinde soruyla baktý Medra.

"Buraya Ath'ýn Evi derler/" dedi kýz.

"Burada yaþýyordu," dedi Dory, çaresiz acýsýnýn içinden bir anlýđýna bir gurur sýyrýlmýþtı. "Büyücü Ath. Yüzlerce yıl önce. Batýya gitmeden önce. Benim bütün büyükannelerim hep irfan sahibi kadýnlardı. O da burada kalmýþ. Onlarla."

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Bana bir leđen ver/" dedi Rustu "Bunlarý ýslatmak için su ala-cađým."

"Suyu ben getiririm," dedi Deniz Kýrlangýcý. Leđeni alýp av-luya, kuyuya gitti. Daha önceki gibi Karga kuyunun üzerinde otu-ruyordu, sýkýlmýþ ve huzursuz bir halde,

"Neden burada vakit kaybediyoruz?" diye bilmek istedi, De-niz Kýrlangýcý kovayý kuyuya sallarken. "Artýk cadýlar için su çe-kip taþýmaya mı baþladýn?"

"Evet," dedi Deniz Kýrlangýcý, "ve o Ölünceye kadar da taþý-yacađým. Sonra da kýzýný Roke'a götüreceđim. Sen de Ýsimler Ki-tahý'm okumak istersen bizimle gelebilirsin."

Böylece Roke'taki okul ilk öđrencisini denizin ötesinden buldu, ilk kütüphanecisiyle birlikte. Artýk Yalnýz Kule'de bulunan Ýsim-ler Kitabý, Roke'taki büyüün temeli olan isimlendirme'nin bilgi-si ve usulünün temeli olmuþtu. Söylendiđine göre öđretmenlerini eđiten Dory ismindeki kýz tüm þifa sanatlarýnýn ve þifalý otlar bi-liminin hanýmefendisi olmuþ ve bu

mahareti itibarlı bir bey olarak Roke'ta tesis etmişti. Karga'ya gelince; o Ýsimler Kitabý'ndan bir aylýðýna bile aynlamadýðý için Orrimy'deki kitaplarıný yanýna al-dýrýp kitaplarıyla birlikte Thwü'e yerlepti. Öðrendiklerini baþkala-rýna ve dolayýsýyla kendisine göstermeleri partýyla okuldan gelen insanların bunlarý incelemelerine izin vermişti. Böylece Deniz Kýrlangýcý için yýllarca sürecek olan düzen kendisini belli etmişti, Ýlkbaharýn son günlerinde Ümitli ile yel-ken açýp Roke Adasý'ndaki okul için öðrenci arayýp bulacaktý - is-ter çocuk olsun, ister genç; bazen çoðu büyü vergisine sahip ye-tipkin adamlarý ve kadýnlarý da getiriyordu. Çocukların çoðu fa-kirdi; kimseyi zorla almadýðý halde ebeveynleri veya ustalarý na-diren gerçeði bilirdi: Deniz Kýrlangýcý teknesinde çalyptýracak oð-~~lan~~ veya dokuma barakalarında çalyacak kýz arayan bir balýkçýy-dý; ya da baþka bir adada bulunan efendisi için köleler alan biri, Eðer bir çocuðu ona bir þans vermek için yolluyorlar, ya da onun

84

#### BULUCU

yanýnda çalyþmasý için satýyorlarsa, onlara gerçek fildiþi ile Öde-me yapıyordu; eðer çocuðu ona bir köle olarak satýyorlarsa altýn-la ödeme yapıyordu ve ertesi gün, altýn sýðýr tezeðine dönüptü-ðünde de gitmiþ oluyordu.

Adalar Diyarý rýýn dört bir yanýnda dolaþtý, hatta Doðu Uçýö-relere bile gitti; arasýna yýllar koymadan ayný kasaba veya adaya iki kere gitmedi. Öyle olmasýna raðmen adýndan söz edilmeye baþlamýþtý. Çocuk Alýcý diyorlardý ona: Çocuklarý buzlu kuzeyde bulunan adasýna tapýýýp kanlarıný emen korkunç bir sihirbaz. Hâ-lâ Way ile Felkway'de çocuklara, yabancýlara güvenmemeleri için Çocuk Alýcý'yý anlatýrlar.

Bu zaman zarfýnda Roke'ta olup biteni bilen bir sürü El insa-ný olmuþtu.

Bu kípiller tarafýndan yollanan genç insanlar geliyor-du adaya. Adamlar ve kadýnlar öðretmek ve öðrenmek için geli-yordu. Birçoðu gelmek için çok zorlanýyordu çünkü adayý gizle-yen, onu bir bulut kümesi veya dalgalar arasýndaki kayalýklar gi-bi gösteren büyüler her zamankinden daha güçlüydü; ayrıca gü-vertesinde rüzgârý nasýl geri çevireceðini bilen bir sihirbaz olmaz-sa bütün gemileri Thwil Körfezi'nden uzak tutan Roke Rüzgârý da esiyordu. Yine de geldiler; yýllar ilerledikçe Thwil Kasabasýnda-ki okullardan daha büyük bir binaya ihtiyaç duyuldu.

Yerdeniz'de gemileri adamlar, evleri kadýnlar inþa ederdi, usul buydu; ama büyük bir yapı inþa edilirken kadýnlar adamlar-la birlikte çalyþýrdý; onlarda erkekleri madenlerden uzak tutan ma-dencilerin veya geminin dümeni yerleþtirilirken kadýnların sey-retmesini engelleyen gemi yapımcýlarının batýl inançlarý yoktu. Roke'taki Büyük Evi büyük güce sahip kadýnlar ile erkekler dik-miþti. Temeli Thwil Kasabasýnýn üzerinde, Tepe'ye bakan, bir pý-narýn kaynadýðý tepe baþýna atýlmýþtý. Duvarlarý sadece tap ve ah-þapla inþa edilmekle kalmamýþ büyü'nün derinlerine dayandýrýlýp, týlsýmlarla güçlendirilmiþti.

Büyük Ev'in ilk yapılan bölümü en iç kýsmý, kalbiydi: Çepme-li avlu. Medra burada, daha etrafýna duvarlar inþa edilmeden beyaz kaldýrýmlar üzerinde Elehal ile yürümüþtü. Elehal Koru'dan getir-

85

diđi genç bir üvez fidanýný çepmenin yanma dikmipti. Ađacýn bü-yüyüp büyümediđinden emin olmak için gelip bakmýptý. Bahar rüzgârý Tepe'den denize dođru güçlü esiyor, çepmenin suyunun yolunu paşýrtýyordu. Tepe'de küçük bir grup insan vardý: O'lu si-hirbaz Hega halka olmuş genç öđrencilerine gözbađý numaralarý öđretiyordu; ona El Usta diyorlardý. Çiçekleri geçmiş kývýlcým ot-lan rüzgârla küllerini saçýyordu. Kor'un saçlarýnda gri çizgiler vardý.

"Git öyleyse," dedi kadýn, "býrak biz de bu Kanun meselesini halledelim." Çatýk kaplarý her zamanki kadar hiddetliydi ama se-si, onunla konupurken nadiren bu kadar sert çýkardý.

"Ýstersen kalýrým Elehal."

"Senin kalmaný istiyorum. Ama kalma! Sen bir bulucusun, gi-dip bulman gerek. Ama Yol'u bulmak -ya da Waris'in söylememi-zi istediđi bekleyle Kanun'u kurmak- Ev'in binasýný inpa etmekten iki kere daha zor. On kat da fazla tartýpmaya neden oluyor. Bun-dan kurtulabilmeyi isterdim! Seninle yürümek isterdim, böyle... Ve senin kuzeye gitmemeni isterdim/1

"Neden tartýpýyoruz?" dedi adam daha ziyade umutsuzluđa kapýlmýpçasýna.

"Çünkü artýk sayýmýz arttý! Güç sahibi yirmi veya otuz kişiyi bir odaya topla, hepsi kendi aklýnýn yoluna gidecektir. Üstelik ne zaman akýllarýnýn dikine giden adamlarý, kendi yollarýna sahip ka-dýnlarla bir odaya koyarsan, birbirlerini kýzdýrýrlar. Sonra, bizim aramýzda bazý gerçek, hakiki farklılýklar var Medra. Bunlarýn bir karara bađlanması gerek ve kolay kolay da bir karara bađlanmaz. Biraz iyi niyet uzun bir yol alabilir tabii."

"Waris mi?"

"Waris ile birkaç adam daha. Onlar erkek ve bunu her peyin ötesinde önemli tutuyorlar. Onlar için Kadim Güçler iđrenç. Ka-dýnlarýn gücü ise kupku duyulması gereken bir pey, çünkü onlar, bütün kadýn güçlerinin Kadim Güçlerle ilgili olduđunu farz edi-yor, Sanki o Güçler herhangi bir ölümlü tarafýndan denetlenebilir veya kullanýlabilmemiş gibi! Onlar erkekleri, bizim dünyayý koy-duđumuz yere koyuyor. O yüzden de gerçek bir büyücünün erkek

86

## BULUCU

olması gerektiđini savunuyorlar. Ve bekâr olması gerektiđini. Dün gece kýz kardeşim bana» Ennio ve marangozlarla birlikte on-lara, Ev'in bir bölümüne sadece onlara ait bir yer, hatta ayrı bir bi-na inpa etmeyi önerdiklerini söyledi, böylece safiyetlerini koruya-bilsinler diye. Bu benim lafým deđil, Waris'in lafý. Ama onlar red-detmiş. Roke Kanunlarýnýn erkekleri kadýnlardan ayýrmasýný istiyorlar, herkes için kararlar erkeklerin vermesini istiyorlar Pimdi bunlarla nasýl uzlaşabiliriz? Eđer kadýnlarla çalıpmayacaklardysa neden buraya geldiler?"

"Çalıpmayacak adamlarý buradan uzaklaştýrýrýz."

"Uzaklaştýrmak mı? Üstelik bir de kýzdýrarak mı? Gidip Wat-hort veya Havnor'daki Lordlara Roke'taki cadýlar kazanlarýnda bir fırtýna kaynatýyorlar desinler diye mi?"

"Unuttum - Hep unutuyorum ben," dedi adam, yine mahzun. "Hapishanenin duvarlarýný unutuyorum. Duvarlarýn dýşýndayken bu kadar ahmak olmuyorum... Buradayken, burasýnýn bir hapis-hane olduđuna inanamýyorum. Ama orada, sen olmayınca, hatýr-lýyorum... Gitmek istemiyorum ama gitmek zorundayým. Burada-ki herhangi bir peyin yanlýp olduđuna veya yanlýp gidebileceđine inanmak istemiyorum ama inanmak zorundayým... Bu kez de gi-deceđim, kuzeye gideceđim Elehal. Ama geri geldiđimde burada kalacađým. Bulmam gerekeni burada bulacađým. Zaten bulma-dým mı?"

"Hayýr," dedi kadýn, "sadece beni buldun. Ama Koru'da bir sürü bey arayýp bulmak gerek. Bu senin bile yerinde duramamaný engelleyebilir. Niye kuzeye?"

"Elfi Enlad ile Ea'ya uzatmak için. Oraya hiç gitmedim. On-larýn büyücülükleriyle ilgili hiçbir bey bilmiyoruz. Krallarýn En-lad'ý, adalarýn en yaþlýsý parlak Eal Mutlaka oralarda da kendi-mize müttefik bulabiliriz."

"Ama aramýzda Havnor var," dedi kadýn.

"Teknemi Havnor'dan geçirmem sevgilim. Etrafýndan dolan-mayý planlýyorum. Su üzerinden." Her zaman kadýný güldürmeyi babarýrdý; onu güldürebilen tek kiþi oydu. O gittiðinde, kadýn ya-pýlmasý gereken iþte sabýrsýzlyðýn bir iþe yaramadýðýný öðrendiðin-

87

#### YERDENÝM ÖYKÜLERÝ

den sessiz ve mülayim oluyordu. Bazen kaplarýný hâlâ çatýk tuttu-ðu oluyordu, bazen gülümsüyordu ama hiç gülmezdi. Ne zaman fýrsat bulsa, her zaman yaptýðý gibi Koru'ya tek babýna gidiyordu. Fakat Ev'in inþasýnýn ve okulun kurulupunun sürdüðü o yýllarda oraya çok nadiren gidebiliyordu; gittiðinde de yanýna ormanýn yol ve yordamýný, yapraklarýn nizamýný öðrenmeleri için birkaç öðren-ci almak zorunda kalabiliyordu; çünkü o þekillemeceydi.

Deniz Kýrlangýcý o yýl yolculuðuna geç çýktý. Yanýna on beþ yapýnda, iklimci olarak gelecek vaat eden ama denizde bir eðiti-me ihtiyacý olan Mote adýnda bir oðlan ile onunla birlikte yedi-se-kiz yýl önce Roke'a gelmiþ altmýþ yaplarýnda Sava adýnda bir ka-dýn vardý. Sava, Ark'taki El'in Kadýnlarýmdan biriydi. Kadýnda hiç büyücülük vergisi olmamasýna raðmen grup halindeki insanlarýn birbirlerine güvenip birlikte çalyþmasýný saðlayanýn yolunu o ka-dar iyi biliyordu ki Ark'ta ve þimdi de Roke'ta irfan sahibi bir ka-dýn olarak tanýnýyordu. Deniz Kýrlangýcýmdan kendisini ailesini, annesi, kýz kardeþi ve iki oðlunu görmesi için götürmesini rica et-miþti; Mote'u da onlarla birlikte býrakacak ve Roke'a dönerken onlarý alacaktý. Böylece yaz aylarýnda kuzeydoðuya doðru iç De-niz'i geçmeye baþladýlar; Deniz Kýrlangýcý, Ark'a Uzun Dans'tan önce varmalarýný garantilemek için Mote'a yelkenlere biraz büyü rüzgârý doldurmasýný söyledi.

O adanýn kýyyýlarý boyunca ilerlerken Deniz Kýrlangýcý Ümiî-/i'nin etrafýna bir büyü yaptı ki kayýk gibi deðil de sürüklenen bir kütük parçasý gibi görülsün; çünkü korsanlar ve Losenin köle toplayýcýlarý bu sularda cirit atýyordu.

Adam yolcularýný býraktýðý ve Uzun Dans'ý yaptıðý Ark'ýn do-ðu kýyyýsýndaki Sesesry'den sonra Ömer'in güney sahillerine var-mak için batýya yönelmeyi amaçlayarak Ebavnor Boðazý'na yel-ken açtý. Gözbaðýný teknesinden hiç kaldýrmadý. Yaz ortalarýnýn parlak berraklýðý içinde kuzey rüzgârý eserken uzaklarda mavi bo-ðazýn ve karanýn mavimtyrak kahverengi müphemliði üzerinde Onn Daðý'nýn uzun beyaz sýrtlarýný gördü.

Bak Medra. Bak!

Havnor'du burasý, vataný, ailesinin olduðu yer -hayatta olup

88

#### BULUCU

olmadýklarýný bile bilmiyordu-; Anieb'in, orada daðýn yükseklerinde

yattýđý yer. Hiç geri dönmemişti, hiç bu kadar yaklaşmamýþ-tý. Ne kadar olmuştú? On altý, on yedi ýýl. Kimse onu tanımadý, Susamuru'nun annesi, babası ve kýz kardeşi hariç - tabii onlar da hayattalarsa. Kimse Susamuru adýndaki oðlaný hatýrlamazdı. Son-ra mutlaka Büyük Liman'da El'in insanları vardı. Bir oðlanken bunları bilmiyordusa bile, şimdi onların tanırdı mutlaka.

Onn Dađý, Havnor Körfezinin ađýndaki burunlar tarafýndan gizleninceye kadar genip bođaza yelken açtı. Eđer o dar geçitten geçmezse bir daha körfezi görmeyecekti. O zaman dađýn körfe-zin, hani on iki yapındayken büyücü rüzgarý çýkartmaya çalıştıđý o sakin sularýn üzerinde tüm hâmetiyle yükselişini görecekti; sonra yoluna devam edince sulardan kulelerin yükselişini, önce belli belirsiz, noktalar ve çizgiler olarak yükselişini görecekti, sonra parlak bayrakları dalgalanan, dünyanın ortasýndaki beyaz þehri.

Artık Havnor'dan uzak durmak salt korkaklıktan başka bir þey değildi - tatlı canı için korkuyordu, ailesinin hayatta olmay-ışını öğrenmekten, belki de Anieb'i tüm canlılığıyla hatýrlamaktan korkuyordu.

Nasıl kızı canlıyken kendisine çağırýyorduysa, Ölü olarak kı-zın onu çağırabileceğim dübüdüdü zamanlar olmuştú. Onları birbirlerine bağlayan ve kızın onu kurtarmasýnı sağlayan bađ da-ha kopmamýştı. Rüyalarına çok kez girmiş, onu Samory'nin pis kokulu kulesinde ilk gördüğü zamandaki gibi, sessizce durmuştú. Ayrıca yıllar önce onu Telio'daki þifacýnın hayali içinde tap duva-rın kenarında alacakaranlıkta görmüştü. Artık Elehal ve Roke'ta-ki diğerlerinden o duvarın ne olduğunu öğrenmişti. Duvar canlı-larla ölüler arasında uzanıyordu. O hayalde, Anieb duvarın bu ta-rafında yürüyordu, karanlııda inen tarafında değil.

Onu kurtaran bu kızıdan korkuyor muydu?

Güçlü rüzgârda orsa ederek Güney Ucu'ndan dönüp Büyük Havnor Körfezi'ne yelken açtı.

89

## YERDENİZ ÖYKÜLERÝ

Bayraklar hâlâ Havnor Þehri kulelerinde dalgalanıyor, kral hâlâ burada hüküm sürüyordu; bayraklar ele geçen kasabaların ve ada-ların bayrakları, kral da diktatör Losen idi. Losen hiçbir zaman bütün gün boyunca oturduđu, köleleri tarafýndan hizmet gördüđu, Erreth-Akbelnin kılýcýnın gölgesinin evlerin çatýlan üzerinden bir güneş saatinin ibresi gibi ilerleyişini seyrettiði mermer sarayı terk etmezdi. Emirler verirdi ve köleleri, "Derhal Hâmetmeap," der-di. İnsanları huzuruna kabul ederdi, yapıları adamlar gelip, "Size ita-at ediyoruz Hâmetmeap," derdi. Büyücülerini çağır-ırdı, büyücü Erken yerlere kadar edilerek gelirdi. "Beni yürüt!" diye bađır-ırdı Losen, felçli bacaklarını güçsüz elleriyle döverek. Büyücü, "Hâmetmeap biliyorsunuz benim zavallı hünerim bir yarar sađlama-dý ama Narveduen'de yapayan Yerdeniz'in en büyük þif acýsýna ha-ber saldým; o geldiğinde Hâmetmeap mutlaka yeniden yürüye-cektir; evet, yürüyecek ve Uzun Dans'ý yapacaktır," derdi.

O zaman Losen küfürler edip ağlardı; köleleri ona þarap geti-rirdi; büyücü de yerlere kadar edilerek yanýndan ayrılırken felç etme tılsımının durup durmadığını kontrol ederdi.

Kendisinin Havnor'u açıkça yönetmesinden Losen'in kral olması ona daha uygun geliyordu. Savaş sanatýndan anlayanlar hüner sahibi adamlara güvenmiyorlar ve onlara hizmet vermek-ten hoşlanmıyorlardı. Büyücünün gücü ne olursa olsun, eđer as-kerler ve denizciler itaat etmek istemezlerse orduları ve filoları bir arada tutamazdı, İnsanlar Losen'den korkup ona itaat etme edilimi içindeydi; artık yerleşmiş, eski bir edilimdi bu.

Ýnsanlarýn gözündeki itibarý, gözüpek stratejileri, katý liderliði ve mutlak zulmünden kaynaklanan gücünden; emrindeki büyücülere olan hâkimiyeti gibi, hiç sahip olmadıyý güçlerden kaynaklanýyordu. Artýk Losen'e Erken ile birkaç sýradan sihirbazdan baþka hiz-met eden büyücü yoktu. Erken, Losen'in gözdesi olan rakiplerini birer birer sürmüp ya da öldürmüþtü ve artýk yýllardýr Havnor üze-rinde mutlak bir hükümranlıđýn keyfini sürüyordu.

Gellukun çýrađý ve asistanýyken ustasýný Way irfanýný incele-

90

## BULUCU

mesi için yüreklendirmip, Gelluk cývasýnýn peþinde koparken o hür kalmýptý. Gelluk'un beklenmedik kaderi onu sarsmýptý. Sýr do-lu bir yaný vardý bu olayýn, bir þey, bir insan eksikti. Yardým et-mesi için, çok ipine yarayan Tazý'yý çađýrmýþ, ne olduðuna dair ti-tiz bir araþtırma yapmýptý. Gelluk'un nerede olduðu, tabii ki bel-liydi. Tazý onu yamaçtaki bir ize kadar izlemipti ve orada gömü-lü olduðunu söylemipti. Erken'in onu mezardan çýkarmaya niyeti yoktu. Ama onunla birlikte olan oðlanýn izini bir türlü bulamýyor-du Tazý: Tepe'nin altýnda Gelluk'un yanýnda mı olduðunu, yoksa kiripi kýrmýþ mı olduðunu bilemiyordu. Büyücünün yaptýđý gibi büyü izleri býrakmamýþ, demiþti Tazý; üstelik ertesi akþam da çok þiddetli yađmur yađmýptý; Tazý oðlanýn izini bulduðunu zannetti-ði zaman da bu izler bir kadýnýn çýkmýptý; kadýn ise ölmüþtü.

Erken basansýzhđýndan dolayı Tazý'yý cezalandýrmadý ama bunu hep hatýrladı. Baþarýsýzlýklara alýpkýn deðildi, hoþlanmazdý baþarýsýzlýktan. Tazý'nýn Su samuru denilen bu çocuk hakkýnda an-lattýklarýný sevmemiþti ve bunu da hep hatýrladı.

Güç arzusu kendisiyle beslenir; hýrsla yedikçe büyür. Erken açlýktan mustaripti. Açlýktan ölüyordu. Dilenciler ve fakir çiftçi-ler ülkesi olan Havnor'u idare etmek onu pek tatmin etmiyordu. Üstünde sarhoþ bir sakat oturduktan sonra Maharion'un Tahtýna sahip olmak ne iþe yarýyordu? Ýçinde sürünen kölelerden baþkasý yapamadýktan sonra Þehrin saraylarý ne iþe yarardı? Ýstediði her kadmy elde edebilirdi ama kadýnlar onun gücünü kurutur, kuvve-tini emerdi. Yakýnýnda kadýn madýn istemiyordu. Bir düþmana ih-tiyacy vardý: Yok etmeye deðecek bir rakip.

Ajanlarý birkaç yýldýr gelip ona hüküm sürdüğü yerlerde gizli bir baþkaldýry, kendilerine El ismini vermip isyankâr sihirbaz gruplarý hakkýnda bir þeyler mýryldanýp duruyorlardý. Düþmanýný bulmak için yanýp tutuþan Erken böyle bir grubu soruþturtmuþtu. Bunlar kocakarýlardan, ebelerden, marangozlardan, lađymcýlar-dan, tenekeci çýraklarýndan, küçük oðlanlardan olupma bir grup-tu. Kendisini küçük düþürülmüþ hissedene ve hiddetlenen Erken, hepsini birden, onlarý kendisine ihbar eden adamla birlikte öldürt-müþtü. Bu, halkýn önünde Losen'in adýna, krala düzenlenen

91

yerdeniz öyküler t

komploya karpý ceza olarak infaz edilen bîr idam olmuþtu. Belki de son zamanlarda bu tür gözdaðlarý pek verilmiyordu. Ama bu tabiatýna uymamýptý. Kendisini korkutmayý beceren ahmaklarýn halkýn gözleri önüne serilmesinden hoþlanmamýptý. Onlarla kendi yöntemleriyle, kendi seçtiði bir zamanda alakadar olmayý tercih ederdi. Bir sonuca ulaþabilmek için korkunun çabuk yaplanması gerekir; insani arýn ondan korktuklarýný görmesi, dehþetlerini

duy-masý, kokmasý, tatmasý lazýmdý. Ama Losen'in adýna hüküm sür-düðüne göre ordularýn ve halkýn korkmasý gereken Losen'di; ken-disi arka plana çekilip köle ve çýraklarla idare etmeliydi. Kısa bir süre önce bir ip için Tazý'yý çađýrtmýptý; ip bitince yap-lý adam ona, "Roke Adasý'ný duydun mu?" diye sordu. "Kamery'nin güneyinde ve batýsýnda. Wathort Lord'u kýrk-el-li yýl kadar hâkim olmuþtu adaya." Đehirden nadiren ayrýlmasýna raðmen Erken, gemicilerin ra-porlarýndan ve sarayda tutulan o harika kadim deniz haritalarýn-dan azar azar bir araya getirdiði bilgiler sayesinde bütün Adalar Diyarý'm avucunun içi gibi bilmekle Övünürdü. Geceler boyunca bunlarý inceler, imparatorluðunu nereye kadar ve nasýl geniþlete-ceðini düþünüp dururdu. Tazý, sanki Roke'un yerinden baþka bir þeyle ilgilenmiyormuş gibi baþýyla onayladý. "Eec?" "Hepsini birden yakmadan Önce ipkence ettiðin kocakarýlar-dan biri vardý, hatýrlýyor musun? Ýpte, ipkenceyi yapan adam ka-dýnýn Roke'taki oðlu hakkýnda konuþtuðunu söyledi. Oðluna gel-mesi için sesleniyormuş, anlarsýn ya, ama sanki buna muktedir olabilecekmýþ gibi." "Ece?" "Tuhaf geldi. Adanýn içlerinden, denizi hiç görmemiş bir ko-cakarý o kadar uzaktaki bir adadan söz etsin." "Oðlu seyahatlerini anlatan bir denizcidir." Erken elini salladý. Tazý burnunu çekti, baþýyla onaylayarak ayrýldý. Erken, Tazý'nýn söz ettiði önemsiz þeyleri hiç kulak ardý etmezdi çünkü çoðu hiç de önemsiz çýkmamýptý. Erken, Tazý'nýn

92

## BULUCU

bunu bildiðini, bilirdi. Bu yüzden yaplý adamý hiç sevmezdi, bu yanýlmazlýðýndan dolayı. Tazý'yý hiç övmezdi ve adamý mümkün olduðu kadar az kullanýrdý ama kullanmamak mümkün olmaya-cak kadar iþe yarayan bir adamdý. Roke ismini aklýnýn bir köþesine yazdý; bu adý tekrar ayný baðlamda duyduðunda Tazý'nýn yine doðru iz üzerinde olduðunu anladý. Çalıntý bir balýkçý kayýðýný büyü rüzgânıyla götüren on beþ, on altý yaplarýnda iki oðlanla on iki yapýndaki bir kýz çocuðu, Lo-sen'in devriyeleri tarafýndan Ömer'in güneyinden alýnıp getiril-mipti, Devriye, kendi güvertelerinde dalga çýkartıp çalıntý kayýðý suyla dolduran bir iklimci olduðu için onlarý yakalayabiliyordu. Ömer'e geri götürülen çocuklardan biri konuþmaya baþlayıp, El'e katýlmakla ilgili bir þeyler gevelemiydi. Bu sözü duyan adamlar onlarýn ipkence görüp öldürüleceklerini söyleyince, oðlan eðer onu affederlerse onlara El, Roke ve Roke'taki büyük büyücüler hakkýndaki her þeyi anlatacaðýný haykýrmýptý. "Onlarý buraya getirin/" dedi Erken haberciye. "Kýz kaçtý lordum," dedi adam istemeyerek. "Kaçtý mı?" "Kýz bir kupa dönüþtü. Balýk kartalı olmuþ diyorlar. O kadar küçük bir kızdan bunu beklemiyorlarmýþ. Ne olduðunu anlaya-madan gitmiş." "O halde oðlanlarý getirin," dedi Erken ölümcül bir sabýrla. Ona oðlaný getirdiler. Diðeri gemiden atlamýp, Havnor Körfe-zi'ni geçerken bir okla ölmüþtü. Getirilen oðlan öylesine bir deh-pet krizine tutulmuþtu ki Erken bile oðlandan tiksindi. Zaten kor-kuyla körlepmiş ve parçalanmýþ bir yaratýðý nasýl korkutabilirdi? Oðlaný taþtan bir heykel gibi dimdik ve kýpýrtýsız tutan bir baðla-ma tılsýmý yaptıktan sonra bir gün ve bir gece böyle býraktý. Ara-da sırada heykelle konuþuyor, ona zeki bir delikanlý

olduđunu, belki de burada, sarayda iyi bir çýrak olabileceđini söylüyordu. Belki de Roke'a giderdi, zaten Erken de Roke'u bir ziyaret etme-yi düpünüyordu, oradaki büyücülerle tanıymak için. Ođlanýn bađým çözdüđünde ođlan hâlâ tapmýp numarasý yap-

93

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

maya çalıptý ve konupmadý. Erken ođlanýn aklýna girmek zorunda kaldý, uzun yýllar Önce Gelluk gerçekten sanatýnýn ustasýyken on-dan öđrendiđi bekilde. Mümkün olan her peyi öđrendi. Ođlanýn artýk bir ipe yarayacak hali kalmayýnca, ondan kurtulmak gereki-yordu. Yine bu insanların ahmaklýklarýna yenilmiþ olmak onur ký-rýcýydý; Roke hakkýnda bütün öđrendiđi de El'in ve büyücülük öđ-retilen bir okulun burada olduđuydu. Ayrýca bir adamýn da ismini öđrenmipti.

Büyücüler için bir okul fikri onu çok güldürmüptü. Yaban do-muzlan için bir okul, diye düpündü, ejderhalar için bir akademi. Ama güç sahibi adamlann Roke'ta toplanýp çepit çepit entrikalar çevirmesi akla yatkýndý; üstelik bir büyücüler birliđi veya grubu düpündükçe onu daha da korkutmaya baþlamýptý. Bu tabii bir pey deđildi ve ancak çok büyük bir güç altýnda varlýđýný sürdürebilir-di, baskýn bir irade altýnda: Güçlü büyücülerini hizmetinde tutacak kadar güçlü bir büyücünün iradesi/Ýpte arayýp da bulamadýđý düp-man buydu!

Tazý'nýn apađýda, kapýda olduđunu söylediler. Erken onu ça-đýrtmýptý.

"Deniz Kýrlangýcý kim?" dedi, yaþlý adamý görür gör-mez.

Yapý ilerledikçe Tazý'nýn görüntüsü de ismine benzemeye baþ-lamýptý: Kýnþýk yüzlü, uzun burunlu» mahzun gözlü biri. Đöyle bir havayý kokladý ve tam bilmiyorum diyecekti ki durdu; Erken'e yalan söylememesi gerektiđini bilecek kadar bilgiliydi. Ýçini çek-ti. "Susamuru," dedi. "Ýhtiyar Solukyüz'ü öldüren."

"Nerede saklanýyor?"

"Saklanmýyor ki. Đehirde gezip insanlarla konupuyor. Dađýn öte yanýndaki Yolsonu'ndaki anasýný görmeye gitti. Đimdi orada."

"Bunu bana daha Önce söylemeliydin,"dedi Erken.

"Onun peþinde olduđunu bilmiyordum. Ben uzun bir süredir onun peþindeydim. Beni aldattý." Tazýnýn konupmasýnda hýnç yok-tu.

"Benim ustam olan büyük büyücüyü faka bastýrýp öldürdü. Tehlikeli biri. Öcümü almak istiyorum. Burada kimlerle konuptu? Onlarý istiyorum. Sonra onunla görüþürüz."

94

#### BULUCU

"Rýhtýmdan birkaç yaþlý kadýn. Yaþlý bir sihirbaz. Kýz karde-Si."

"Onlarý buraya getir. Adamlarýmý al."

Tazý havayý kokladý, içini çekti ve baþýyla onayladý.

Adamlarýnýn getirdiđi insanların ađzýndan fazla bir pey alýn-mýyordu, Yine ayný pey olmuptu: El1 in mensubuydular; El de Morred'Ýn Adasý'nda veya diđer adýyla Roke'taki güçlü büyücüler birliđiydi; aslen Havnorlu olan Susamuru ya da Deniz Kýrlangýcý denen adam oradan gelmipti; sadece bir bulucu olmasýna rađmen ona büyük saygý gösteriyorlardý. Kýz kardeþi ortadan yok olup-tu, belki de Susamuru ile birlikte annelerinin yapadýđý Yolsonu'na gitmipti. Erken insanların puslu, kýt zekâlý akýllarýný karýptýrdý, en gençlerine ipkence yaptýrdýktan sonra Losen'in penceresinin

ke-narına oturup seyredebileceği bir yerde yaktırdı. Kralın biraz eđ-lenceye ihtiyacı vardı.

Bütün bunlar iki gün içinde olup bitmişti; bütün bu süre zarfında Erken, olup biteni izlesin diye kendi suretini ve Tazı'yı ön-den yollayıp Yolsonu köyüne doğru bakıyor, ortalığı yokluyordu. Adamın nerede olduğunu anlayınca, kartal kanatlarıyla derhal oraya gitti; çünkü Erken, ejderha kılığına bile girecek kadar gözü pek, büyük bir dönüpmüdü.

Bu adama karpı dikkatli olması gerektiğini biliyordu. Tinaral'i yenmişti ve üstelik bu Roke meselesi de vardı. Onun içinde ya da ona destek olan bir güç vardı. Ama Erken için ebelerle falan do-laşan, sade bir bulucudan çekilmek zordu. Bir türlü gizlenerek yaklaştı kendisine yediremedi. Günün ortasında Yolsonu kö-yünün düzensiz meydanına Ynerek, pençelerini insan bacağına, kanatlarını da kollarına döndürdü.

Çocuğun teki zırlayarak annesine koştı. Etrafta başka kimse yoktu. Ama Erken bapını çevirerek hâlâ üzerinden atamadı kar-talın seri, sert bap hareketleriyle bakındı. Büyücüler büyücüleri tanırlar: Avının hangi evde olduğunu biliyordu. Oraya yürüyerek ka-pışını savururcasına açtı.

Masada oturan zayıf, kahverengi tenli adam bakışlarını kaldı-rıp ona

baktı.

95

#### YERDENİZ ÖYKÜLERİ

Erken, adamın üzerine bir bağlama tılsımı yapmak için elini kaldırmaya başladı. Yan kalkmış eli yanında hareketsiz kalakaldı.

Bir müsabakaydı bu demek; savaşıma değer bir düşman! Erken geriye doğru bir adım attı sonra gülümseyip her iki elini de açarak son derece yavaş ama sürekli bir biçimde kaldırdı; diğer adamın yapabileceği herhangi bir şey tarafından engellenmeden üstelik.

Ev yok oldu. Ne duvarlar, ne çatı, ne kimse. Erken, elleri ha-vada, sabah güneşi altında köy meydanının tozu toprağı ortasında duruyordu.

Bu sadece bir gözbağıydı tabii ki ama yaptığı büyü bir anlık da olsa onu denetim altına almıştı; sonra gözbağını bozması, du-varlarıyla, çatısıyla, çanak çömleğin üzerindeki yık pırıldısıyla, ocak bapındaki taşlarıyla, masasıyla evi etrafına yeniden getirme-si gerekiyordu elbette. Ama masada oturan kimse yoktu. Düşma-nı gitmişti.

O zaman kızdı, çok kızdı, elinden yemeği alınıp aç bir adam gibi kızdı.

Adamı döndürmek için çağırdı ama gerçek adım bil-mediği gibi

gönlündekilere ve aklındakilere de sahip değildi. Çağılan cevapsız kaldı. Sert adımlarla evden uzaklaştı, döndü ve evi alevler içinde bý-rakan bir ateş tılsımı yaptı; saz damdan, duvarlardan ve bütün pencerelerden alevler fıpkınıyordu. Kadınlar evden çýđlık çýđlıđa kaçmıştı. Belli ki arka odada saklanıyorlardı; onlara bakmadı bile. "Tazı," diye dübüdü. Tazı'nın gerçek ismini kullanarak çağırma sözünü söyleyince kaplı adam mecburen geldi. Gerçi yüzü asıktı ve, "Buradaki meyhanedeydim, günlük adımı söyleyip olsaydın da gelirdim," dedi.

Erken ona tek bir bakış fırlattı. Tazı'nın çenesi kapandı ve ka-palı kaldı.

"Müsaade ettiğimde konuş," dedi büyücü. "Adam nerede?"

Tazı bapıyla kuzeydoğuyu gösterdi.

"Orada ne var?"

Erken, Tazı'nın ağzını açarak, donuk ve ölü bir tonda söyle-yebilmesine yetecek kadar ses verdi: "Samory."

96

BULUCU

"Ne kýlýðýnda?"

"Susamuru," dedi donuk ses.

Erken gülerək» "Onu bekleyeceđim," dedi; insan ayaklan sa-rý pençelere, kollarý da tüylü kanatlara dönüptü ve bir kartal rüz-gârýn önünde uçmaya başladı.

Tazý havayý kokladı, içini çekti ve arkasýndaki köyde alevler sönerken, çocuklar ađlarken, kadýnlar ise kartalýn ardýndan bela-lar okurken, isteksizce ayaklarým sürüyerek onu izledi.

Ýyi bir pey yapmanýn tehlikesi, aklýn iyilik niyeti ile ipleri dođru dürüst yapma eylemini karýptýrmasýnda yatar. Susamuru Yenna-va'dan apađýya dođru hýzla yüzerken bunlarý dübünmüyordu. Hýz-lý olmasý gerektiđinden, yönünden, nehir suyunun hođ tadýndan ve yüzmenin o tatlý gücünden başka pek bir pey dübünmüyordu. Ama Medra, tam kapý açýlýp da o korkunç parlaklýktaki suret ora-da durmadan önce anneannesinin Yolsonu'ndaki evinde masanýn baýýnda oturmuđ annesi ve kýz kardepiyle konuđurken böyle bir peyler dübünüyordu.

Medra Havnor'a, niyeti kötü olmadýđý için, bir kötülük yap-mayacađý dübüncesiyle gelmipti. Ama tamiri mümkün olmayan bir kötülüđü dokunmuđtu. Adamlar, kadýnlar ve çocuklar sadece o orada olduđu için ölmüptü. Azap ýçinde ölmüplerdi, canlý canlý yakýlarak. Kýz kardepiyle annesini, kendisini ve onun aracýlýđýyla Roke'u korkunç bir tehlike içine atmýptý. Eđer (sadece günlük is-mini ve ününü bildiđi) Erken onu yakalayýp, insanlarý kullandýđý gibi onu da kullanýrsa, onlara yaptýđý gibi aklýn bođ bir çuval gi-bi býrakýrsa o zaman Roke'taki herkes büyücünün gücü, onun em-rindeki filolann ve ordularýn kudreti karpýsýnda tüm çýplaklýđýyla ortaya çýkardý, Ýsmini hiç söylemedikleri büyücü nasýl Roke'u Wathort'a ifpa ettiyse Medra da Havnor'a ifpa etmiđ olurdu. Belki o adam da bir kötülük yapmaya niyetli deđildi.

Medra bir kez daha ve hâlâ kendi çýkarýný hiç dübünmeden Havnor'dan nasýl hemen ve dikkat çekmeden ayrýlabileceđini dü-

97

YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

sunuyordu büyücü geldiğinde.

Đýmdi ise bir susamuru olduđundan, bir susamuru olarak kal-mak istediđini, o tatlý kahverengi sular içinde, canlý nehirde son-suza kadar bir susamuru olmak istediđini dübünüyordu. Bir susa-muru için ölüm yoktur, sonuna kadar yapam vardýr. Ama bu par-lak yaratýkta ölümlü bir akýl vardý; nehrin Samory'nin batýsýndan geçtiđi yerde susamuru çamurlu kýýýya çýktý ve hemen oracýkta çömelmiđ titreyen bir adamcađýz belirdi.

Đimdi nereye gidecekti? Neden buraya gelmipti?

Bunu dübünmemiđti. Aklýna ilk gelen þekle girmiđ, týpký bir susamuru gibi nehre kođmuđ ve bir susamurunun yüzdüđu gibi yüzmüptü. Ama ancak kendi kýlýðýnda, kendisini avlayan büyücü-ye karpý bir insan gibi dübünebiliyor, saklanabiliyor, karar verebi-liyor veya bir insan ya da büyücü gibi hareket edebiliyordu.

Erken1 le boy ölçüpmeyeceđini biliyordu. O ilk bađlama týlsý-mý, içindeki bütün direnme gücünü harcamýptý; gözbađý ile dönü-püm ise bildiđi tek numaralardý. Eđer büyücüyle bir kez daha kar-pýlapýrsa mahvolurdu. Onunla birlikte Roke da. Roke ve çocukla-rý ve biricik apký Eiehal ve Peçe, Karga, Dory; hepsi, avludaki çepme, çepmenin yanýndaki ađaç- Sadece Koru ayakta kalýrdý. Sa-dece sessiz, sabit yepil tepe. Elehal'in kendisine,

Aramýzda Hav-nor var, dediđini duydu. Bütün gerçek güçler, bütün kadim güçler kökte birdir, dediđini de duydu. Babýný kaldýrdý. Nehrin yukarý s ýndaki tepe, içinde Anieb'in varlýđýyla, Tinaral ile birlikte geldiđi tepeydi. Yazýn yepil otlarý arasýnda hâlâ belirgin olan ize, toprađýn birleþim yerine bir-iki adým vardý. "Ana," dedi orada, dizleri üzerine çökerek, "Ana, açýl bana." Elini toprađýn kavuþtuđu yere koydu ama ellerinde hiç güç yoktu. "Býrak gireyim ana/1 diye fýsýldadý, en az tepe kadar kadim olan bir lisanda. Toprak biraz titredikten sonra açýldý. Bir kartalýn çýđlýđýný duydu. Ayađa kalktý. Karanlýđa atladý. Kartal vadinin, yamacýn, nehrin yanýndaki söđütlerin üzerin-de halkalar çizip, çýđlýklar atarak döndü. Halkalar çizerek aradý

98

#### BULUCU

durdu ve geldiđi gibi uçup gitti. Uzun bir süre sonra, yaþlý Tazý ayaklarýný sürüyerek vadiden yukarý geldi. Arada bir durup kokluyordu. Yerdeki izin yanýnda yere oturup yorgun bacaklarýný dinlendirdi. Tazý çamur kýrýntýla-rýnýn bulunduđu, otlarýn yatmýþ olduđu yeri inceledi. Yatmýþ ot-lan dikeltmek için okpadý. Sonunda ayađa kalktý, söđütler altýn-daki berrak kahverengi sudan içmeye gittikten sonra madenlere dođru vadiden apađýya yollandý.

Medra karanlýk içinde acýlarla uyandý. Uzun bir süre karanlýktan baþka bir þey yoktu. Acýlar gelip gidiyordu ama karanlýk kaldý. Bir keresinde ortalýk alacakaranlýk misali aydýnlanýr gibi oldu. Yattýđý yerden, aralarýnda yine karanlýđýn uzandýđý taþlardan bir duvara dođru bir yokup indiđini gördü. Ama duvara kadar gide-bilmek Ýçin yerinden kalkamýyordu; o sýrada da kolundaki, kal-çasýndaki ve babýndaki ađrý büyük bir þiddetle geri gelmiþti. Sonra etrafýný karanlýk kapladý; sonra da hiçbir þey yoktu. Susuzluk: Yetmezmiþ gibi ađrý. Susuzluk ve akan suyun se-si. Nasýl ýþýk yapýldýđýný hatýrlamaya çalıþtý. Anieb ona acýklý bir þekilde, "Ipýđý yapamýyor musun?11 demiþti. Ama yapamýyor-du. Su sesi artmıca, altýndaki kayalar ýslanýncaya kadar karan-lýkta süründü ve eli suyu buluncaya kadar da el yordamýyla yok-ladý. Ýçti; sonra da ýslak kayalardan ayrılmaya çalıþtý çünkü çok üþümüþtü. Kollarýndan biri incinmiþti ve içinde hiç güç yoktu. Babý yeniden ađrýmaya baþlamýþtı; ýsýnmak için büzüpmeye ça-lýþýyor, inliyor, titriyordu. Sýcaklýk ve ýþýktan eser yoktu. Yatmýþ olduđu yerin biraz ötesinde oturmuþ, hâlâ mutlak bir karanlýkta olmasýna rađmen kendisine bakýyordu. Minik akarsu-yun mika katmanýnýn kenarından damladýđý yerin yakýnlannda büzüpmüþ, sakat bir halde yatýyordu. Biraz uzakta büzüpmüþ baþka bir yýđýn vardý; çürümüþ kýrmýzý ipek, uzun saçlar ve ke-mikler. Onun ardýnda mađara uzanýp gidiyordu, Odalanm ve

99

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

geçitlerinin bildiđinden daha uzaklara uzandýđýný gördü. Bunu da Tinaral'in cesediyle, kendi bedenini gördüđu ayný umursamaz il-giyle görmüþtü. Hafif bir pipmanlýk hissetti. Burada, öldürdüđu adamýn yanýnda ölüyor olmasý son derece adildi. Hakti. Yanlýþ bir tarafý yoktu. Ama içinde bir þeyler acýyordu; bu þiddetli bir beden ađrýsý deđildi; uzun, hayatý boyunca hissettiđi bir sýzýydý.

"Anieb," dedi.

Sonra yeniden kolunda, kalçasında, bapında piddetli bir ađrýy-la kendine geldi; kör karanlýk içinde kendini hasta hissediyor, ba-pý dönüyordu. Kýpýrdayınca inledi; ama dođrulup oturdu. Yapa-mam lazým, diye dübüdü. Nasýl yapa-nması gerektiđini hatýrla-mam lazým. Nasýl ýþýk yapýlması gerektiđini. Hatýrlamam lazým. Yaprakların gölgelerini hatýrlamam lazým. Orman nereye kadar uzanýr?

Aklýn erdiđi yere kadar.

Karanlýđa baktý. Bir süre sonra sađlam elini biraz kýpýrdatma-ya baþladı ve loþ bir ýþýk elinden aktý.

Maðaranýn tavaný çok yukarýlardaydı. Mika katmanýndan damlayan sularýn süzüldüğü yerler týlsýmý sýđýnda kýsa çizgiler ha-linde pýrýldýyordu. Maðaranýn bedeninden ayrılmýþken gördüğü odaları ve geçit-lerini artýk göremiyordu. Sadece týlsýmýþýđýnýn kýpýrtýsýnýn etra-fýnda ve tam önünde gösterdiklerini görebiliyordu. Týpký Anieb ile birlikte gece içinden geçip, her adýmlarýný karanlýđa dođru at-týklarý, kýzýn ölümüne dođru gittikleri zaman gibi.

Dizlerinin üzerine dođrulup, "Sađ olasýn ana/' diye fýsýldama-yý akýl etti. Ayađa kalktý, düptü çünkü sol kalçasýna avazý çýktýđý kadar bađýrmasýna neden olan piddetli bir ađrý saplanmýþtı. Bir sü-re sonra yeniden deneyerek, ayađa kalktý. Ondan sonra ilerleme-ye baþladı.

Maðarayý geçmesi uzun zaman aldı. Sakat kolunu gömleđinin içine alarak, biraz daha rahat yürüebilmek için sađlam eliyle kalçasýnýn eklem yerine bastýrýyordu. Duvarlar daralarak geçit gi-bi bir þeye dönüþüyordu. Burada tavan çok daha alçaktý, tam ba-pýnýn üzerindeydi. Duvarların birinden su sýzýyor, ayak altýndaki

100

#### BULUCU

taþlar arasýnda minik birikintiler oluþturuyordu. Burasý Tinaral'in hayalinde canlandýrýđý çatallanarak yükselen sütunlar üzerinde mistik rúnlerin bulunduđu kýzýl saray deđildi. Sadece toprak, ça-mur, kaya ve suydur. Hava serin ve sakindi. Akarsuyun pýpýrtýsý hariç sessizdi.

Týlsýmýþýđýnýn dýþýnda karanlýktý.

Medra, orada durmuþ, bapýný eđmiþti. "Anieb,M dedi, "bu ka-dar uzađa gelebilir misin? Ben yolu bilmiyorum." Bir süre bekle-di. Karanlýđý gördü, sessizliđi duydu. Yavaþça, dura dura girdi ge-çide.

Erken, adamýn kendisinden nasýl kaçtýđýný anlayamadý ama iki þey kesindi: Erken'in pimdiye kadar karpýlaþtýđý bütün büyücüler-den çok daha güçlüydü ve gücünün merkezi ve kaynađý orasý ol-duđuna göre en kýsa zamanda Roke'a dönecekti. Ondan önce ora-ya gitmeye çalıþmanýn bir anlamý yoktu; o bapý çekecekti. Ama Erken bu yolu izleyebilirdi; eđer kendi gücü yetmeyecekse yaný-na hiçbir büyücünün dayanamayacađý bir kuvvet alýrdý. Morred bile düþman büyücünün maharetiyle deđil de düþmanýn yýđýn yý-đýn askeriyle alt edilmemiþ miydi?

"Haþmetmeap filolarýný yolluyorlar," dedi Erken, krallarýn sa-ray ýndaki koltuđunda oturan yaplý adama. "Size karpý büyük bir düþman toplandı, iç Deniz'in güneyinde; biz de gidip onları yok edeceđiz. Büyük Liman'dan, Ömer'den, Güney Limaný'ndan, Hosk'taki týmarýnýzdan yüz gemi yola çýkacak; dünyadaki gelmiþ geçmiþ en büyük donanma! Onlara ben önderlik edeceđim. Þan ve þeref size ait olacak." Losen'in sonunda kimin efendi, kimin köle olduđunu anlamaya baþlayarak ona bir çepit deþpetle bakma-sýna neden olacak þekilde açýkça gülüyordu,

Erken, Losen'in adamlarýný o kadar büyük bir hünerle elinde tutuyordu ki, iki gün içinde büyük filo Havnor'dan yola çýkýp yol-da takviyelerini

topladý. Seksen gemi, onlarý dođrudan Roke'a gö-türen gerçek ve sabit bir büyü rüzgânyla yelken açarak Ark ile lli-en'in yanýndan geçtiler Bazen elinde Kuzey'in en ucundaki bir

101

yerdeniz öyküleri

deniz hayvanýnýn boynuzundan yapılmýþ uzun beyaz bir asa tapý-yan, ipek beyaz cüppesiyle Erken, babý çeken, yüzlerce küređi ka-nat çýrpan bir martýnýn kanatlarý gibi parlayan kadýrganýn pruva güvertesinde duruyordu- Bazen kendisi filonun üzerinde veya önünde uçan bir martý, kartal veya ejderha oluyordu; onun uçtu-đunu gören adamlarý da haykýrýyorlardý:

"Ejderhalarýn efendisi! Ejderhalarýn efendisi!"

Su ve yiyecek almak için illien'e yanapmýplardý. Yüzlerce adamý o kadar kısa sürede bir araya getirmekle uđraþmak gemiler için erzak toplayacak zaman býrakmamýptý, tllien'in batý kıyyýsýn-daki kasabalarý istila edip istediklerini aldýlar; ellerine geçeni yađmalayıp kalaný da yakarak ayný þeyi Vissti ve Kamery'de de tekrarladýlar. Sonra büyük filo batýya dönerek, Roke Adasý'nýn tek limaný Thwil Körfezi'ne dođru yöneldi. Erken limaný Havnor'da-ki haritalardan tanýyor ve yanýnda bir tepe olduđunu biliyordu. Roke'a yaklaþtýkça ejderha kılýđýna girerek gemilerin üzerine sü-zülerek yükseldi, o tepeyi görebilmek için batýya bakarak onlara yol gösterdi.

Tepeyi, denizin pusu üzerinde soluk ve yepil tepeyi ilk gördü-đünde haykýrdý -gemilerdeki adamlar ejderhanýn çýđlýk attýđýný duydular- ve onlarý fetih için kendisini izlemek üzere geride bý-rakarak daha hýzlý uçmaya baþladý.

Roke hakkýndaki söylentilere göre ada büyülerle korunuyor, týlsýmlarla gizleniyor, sýradan bir göze görünmüyordu. Eđer o te-pe veya o anda tepenin önünde açýldýđýný gördüđü koy etrafýna örülmüþ bir büyü vardýysa bile onun için tül gibiydi, þeffaftý. Ko-yun, minik kasabanýn, kasabanýn üzerindeki yamaçtaki yarým bi-nanýn üzerinden yüksek yepil tepenin babýna uçarken hiçbir þey gözünü bulandıryp iradesini rahatsýz etmedi. Oraya ejderha pen-çeleriyle uzanýp, pas kırmýzýsý kanatlarýný çýrparak kondu. Kendi suretinde duruyordu. Bu dönüpümü kendisi yapmamýp-tý. Ne yapacađýný bilemeden tetikte durdu.

Rüzgâr esti, uzun otlar rüzgârda boyunlarýný büktüler Yaz ilerliyordu ve otlar artýk kuruydu, saranyorlardý; üzerinde hiç çi-çek yoktu da dantelköpüđünün minik beyaz baþlan vardý. Bir ka-

102

BULUCU

din yüksek otlar arasýndan, tepeden ona dođru týrmanýyordu. Bir yolu izlemiyor, acele etmeden rahatça yürüyordu.

Elini kadýný durdurmak için büyü yapmak üzere kaldýrdýđýný düþündü ama elini kaldýrmamýptý ve kadýn gelmeye devam edi-yordu. Adamdan sadece birkaç kol boyu uzakta durdu kadýn; hâ-lâ ondan biraz apađýdaydý.

"Bana ismini söyle," dedi kadýn; adam da, "Teriel," dedi.

"Buraya niçin geldin Teriel?"

"Sizi yok etmek için/1

Adam kadýna bakakaldı; yuvarlak çehrelî, orta yaplý, kısa boylu, güçlü, saçlarýna ak düpmüþ, kara kaplarý altýnda kara göz-leri olan bir kadýndý; onun gözlerini alýkoyan, onu alýkoyan, ger-çeđi dile getirmesine neden

olan gözlere sahip bir kadýn.

"Bizi yok etmek için mi? Bu tepeyi yok etmek için mi? Ora-daki ağaçları?" Kadýn tepeden pek uzakta olmayan Koru'ya bak-tý. "Belki bunları, onları yapmýb olan Segoy bozabilir. Belki yer kendi kendini bozabilir. Belki kendisini bizim ellerimizle bozar, sonunda. Ama seninkilerle deðil. Sahte kral, sahte ejderha, sahte adam, üzerinde durduðun topraðý bil inceye kadar Roke Tepesi'ne gelme," Eliyle yere doðru bir hareket yaptı. Sonra dönüp yüksek otlar arasýndan tepeden inmeye baðladı, geldiði yoldan. Tepede baþka insanlar da bulunduðunu görmüþtü adam þim-di, bir sürü insan; adamlar, kadýnlar, çocuklar, yapayanlar ve ölü-lerin ruhları; bir sürü, bir sürüsü. Onlar karpýsýnda dehpete düþtü, olduðu yere sindi, kendisini hepsinden gizleyebilecek bir büyü yapmaya çalıþýyordu. Ama büyü müyü yapmadý. Ýçinde artýk büyü kalmamýþtı. Git-miþti, içinden bu korkunç tepeye, altýndaki bu korkunç topraða akýp gitmiþti, yoktu. Büyücü filan deðildi, diðerleri gibi güçsüz bir adamý o kadar. Hâlâ büyüler söylemeye çalıþtıðý, sihirli sözlerle kollarýný kaldýrdıðý, hiddetle havayı yumrukladıðý halde bunu biliyordu, bunu kesin olarak biliyordu. Sonra doðuya baktý, gözlerini kýsýp kadýrga küreklerinin pýrýltýsýný, bu insanların cezalandýrmaya, ken-disini de kurtarmaya gelecek olan gemilerin yelkenlerini aradı.

103

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Bütün görebildiði su üzerindeki pustu, koyun aðzýnýn gerisin-de, suyun üzerini kaplayan pus. O seyrederken pus yoðunlaþtı, karardı, yavaþça dalgalanan deniz üzerinden süzüldü.

Güneþe karpý donen yer, günleri ve geceleri yaratýr ama kendi içinde gün yoktur. Medra gece içinde yürüdü. Çok kötü sakatlan-mýþtı ve her zaman týlsýmýþýðýný yanýk tutamýyordu. İþyk söndü-ðünde durup oturması ve uyumasý gerekiyordu. Uyku, hiçbir za-man onun düþündüğü gibi ölüm olmuyordu. Her zaman üþüyerek, her zaman acý içersinde, her zaman susuz uyanýyor ve ne zaman bir ýþyk pýrýltýsý yaratabilse ayaða kalkýp yoluna devam ediyordu. Anieb'i hiç görmedi ama orada olduðunu biliyordu. Onu izledi. Bazen büyük odalar oluyordu. Bazen hareketsiz su birikintileri oluyordu. Bunların yüzeylerinin hareketsizliðini kırmak zor olu-yordu ama bunlardan içiyordu. Sonunda o su birikintilerinin en uzununa rasüayýncaya kadar uzun bir süre devamlý dibe doðru in-diðini düþündü; ondan sonra da hep yukarı týrmandý. Artýk bazen Anieb onu izliyordu. Kýzýn ismini söylüyordu ama o hiç cevap vermiyordu. Diðer ismi söyleyemiyordu ama ağaçları düþünebili-yordu; ağaçların köklerini. Burası ağaçların köklerinin krallýðý-dý. Orman nereye kadar uzanýr? Ormanın erdiði yere kadar. Ya~samlar kadar uzaða, ağaçların kökleri kadar derine. Yapraklar gölge düþürdüğü sürece. Burada hiç gölge yoktu, sadece karanlýk vardı ama o sonunda Anieb'i önünde görünceye kadar ilerledi, ilerledi. Kýzýn gözlerindeki þimþeði» kývırcık saçlarının bulutunu gördü. Kız ona bir an için baktýktan sonra yana döndü, karanlýða doðru inen dik ve uzun bir yamaçtan apaðýya hafifçe kopmaya baðladı. Adamın durduðu yer tamamen karanlýk deðildi. Yüzüne hava geliyordu. Çok ileride, týlsýmýþýðý olmayan soluk, minik bir ýþyk vardı. Ýlerledi. Uzun bir zamandır sürünüyor, ađýrlýðýný kaldýra-mayan sað ayaðý sürüklüyordu. Ýlerledi. Akþam rüzgârýný kok-ladı ve ağaçlarla dalların arasýndan akþam göðünü gördü, Kemer

104

## BULUCU

yapmýb bir mepe kökü bir adamýn veya porsuðun ancak sürünüp geçebileceði büyüklükteki maðaranýn aðzmý biçimlendiriyordu. O da sürünerek geçti. Orada, ýpýðýn solmakta olduðunu, yýldýzla-rýn yapraklar arasýndan birer birer çýktýðým görerek, aðacýn kökü altýnda yattý.

Tazý onu orada buldu, vadiden millerce ötede, Samory'nin ba-týsýnda, büyük Faliern ormanýnýn kýýýsýnda,

"Yakaladým seni," dedi yaplý adam, çamur içinde kendini sal-mýb yatan adama bakarak. "Ýp ipten geçtikten sonra," diye ekledi sonra pipmanlýkla. Eðilip onu kaldýrabilecek mi, yoksa sürükle-mek zorunda mý kalacak diye baktý ve yapamýn hafif sýcaklýðým hissetti- "Zorlu bir adamsýn/" dedi.

"Haydi uyan. Haydi. Susamu-ru uyan."

Medra Tazý'yý tanýdý; ama doðrulup oturamýyor, doðru dürüst konuşamýyordu. Yaplý adam ceketini onun omuzlarýna koyup, matarasýndan su verdi. Sonra yanma çömelip, sýrtýný mepenin mu-azzam gövdesine dayayarak bir süre ormaný seyretti. Sabah saat-leri ilerlemiyti, sýcaktý; yaz aylarým güneði yapraklar arasýnda yepilin binlerce tonuna bürünerek süzülüyordu. Mepede tepelerde bir yerde bir sincabýn sesi duyuldu, bir alakarga cevap verdi. Ta-zý boynunu kapýyarak içini çekti.

"Büyücü her zamanki gibi yanlýb iz üzerinde," dedi sonunda. "Senin Roke Adasý'na gitmiþ olacaðýný ve seni orada yakalayaca-ðým söyledi. Ben bir þey söylemedim."

Sadece Susamuru olarak tanýdýðý adama baktý.

"Oraya, o deliðe, yaplý büyücünün yanýna gittin deðil mi? Onu buldun mu?"

Medra baþýyla onayladı.

"Hýmmm.H Tazý, kýsa hýrýltýlý bir kahkaha attý. "Aradýðým bu-luyorsun, Öyle deðil mi? Benim gibi." Arkadaþýnýn sýkýntýda oldu-ðunu görerek, "Seni buradan çýkartacaðým," dedi. "Biraz soluk-landýktan sonra oradaki köyden bir arabacý getiririm. Dinle. Kay-gýlanma. Bunca yýldýr seni Erken'e teslim etmek için aramadým. Gelluk'a teslim etmiþ olduðum gibi, O yüzden çok pipman oldum. Bu konuda düþündüm. Sana, hüner sahibi adamlarýn bir araya

105

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

gelmeleri konusunda söylediðim þeyler. Ve kimin için çalyptýðý-mýz. Bu konuda fazla bir þansým olduðunu düþünmüyordum. Ama sana daha önce kötülük yaptýðým için bir daha karþýlaþacak olursak, elimden gelirse, sana iyilik yapmayý düþünmüþtüm. Ha-ni birbirine yardým eden iki bulucu gibi, anladýn mý?"

Susamuru zor nefes alýyordu. Tazý elini bir an için Susamu-ru'nun eli üzerine koyarak, "Endipelenme," dedi ve ayaða kalktý. "Rahat rahat

dinlen."

Onlarý Yolsonu'na götürecek bir arabacý buldu. Susarnuru'nun annesiyle kýz kardeþi, yanmýb evlerini ellerinden geldiðince tamir etmeye çalyþýrken bir kuzenlerinin yanýnda kalýyorlardý. Onu, ina-nýlmaz bir mutlulukla baðýrlarýna bastýlar. Tazýnýn diktatör ve bü-yücü ile olan baðýný bilmediklerinden ona da kendilerinden biriy-miþ, sadece zavallý Susamuru'nu ormanda yan ölü halde bulup eve getiren iyi kalpli adamýmý gibi davrandýlar. Ýrfan sahibi bir adam, dedi Susarnuru'nun annesi Güt'e, kesinlikle irfan sahibi bir adam. Böyle bir adama yakýptýrýlacak hiçbir sýfat yetmezdi.

Susarnuru'nun iyileþmesi, yaralarýnýn geçmesi çok uzun sürü-yordu. Çýkýkçý

kýrýk kolu ve zarar görmüp kalçasý için elinden ge-leni yaptı; irfan sahibi kadýnlar, kayalarýn elinde, babýnda ve diz-lerinde açtýklarý kesiklere merhem sürdüler; annesi bahçelerde, böðürtlen çalırlarýnda bulduðu bütün leziz yiyecekleri getirdi; ama o Tazý'nýn onu ilk bulduðu zamanki kadar zayıf ve halsiz yatýyor-du. Yolsonulu irfan sahibi kadýn, içinde hiç gönlü kalmadıđýný söyledi. Sorun başka bir yerde; endiye, korku veya utançla, ken-dini yiyip bitirmekle ilgiliydi.

"Öyleyse nerede?" dedi Tazý.

Susamuru, uzun bir sessizlikten sonra, "Roke Adasý," dedi.

"Erken'in koca filoyla gittiði yer. Anlıyorum. Orada arkadaş-larýn var. Gemilerden birinin döndüğünü biliyorum çünkü gemi-deki adamlardan birini orada, meyhanede gördüm. Gidip bir so-rupturayým. Yalnız bu kadarýný söyleyeyim, benim gördüğüm ka-darýyla Erken eve dönmekte gecikti. Hýmmm, hýmmm," diye de-vam etti, kendi pakasýný pek beñenerek. "Eve dönmekte gecikti," diye tekrarladı ve ayaða kalktı. Bakýlacak pek bir tarafý kalmamýp

106

#### BULUCU

olan Susamuru'na baktý. "Rahat rahat istirahat et/1 dedi ve gitti.

Birkaç gün kadar geri dönmedi. Sonunda atlarýn çektiði bir arabayla öyle bir havaly geri geldi ki Susamuru'nun kýz kardeşi koparak ona, "Tazý ya bir savaşı kazanmýp, ya da bir hazine bul-mup! Bir Behir atýnýn çektiði bir Behir arabasýna binmip, bir prens gibi!" diye yetiptirdi.

Tazý hemen kýzýn peşinden odaya damladı. "Eh," dedi, "önce, behre vardýđýmda saraya gittim, haberleri bir duymak için; bir de ne göreyim? Yaplı Korsan Kralý ayakta, eskisi gibi bađýra çađýra, oraya buraya emirler verirken görmeyeyim mi? Ayakta! Yýllardýr ayaða kalkamýyordu. Bađýra çađýra emirler veriyordu! Üstelik ki-misi verdiði emirleri yapıyordu, kimisi yapmýyordu, O yüzden ben de oradan ayrýldým, o tür ortamlar saray içinde biraz tehlike-li olacađýndan. Sonra arkadaşlarýma uđradým, bizim Erken'in ne-rede olduğunu, filonun Roke'a gidip dönmüp olup olmadıđýný, ya-ni bütün bunlarý sordum. Erken mi? dediler, kimse Erken'in babý-na neler geldiğini bilmiyor. Ona ait veya ondan gelen tek bir ipa-ret bile yokmup. Belki ben onu bulurmupum, dediler, benimle eđ-lenerek, hýmmm. Ona bayýldýđýmý bilirler. Gemilere gelince, bir kýsmý geri gelmip, adamlarý Roke Adasý'na hiç varmadýklarýný, adayý hiç görmediklerini, deniz haritalarýnda adanýn olmasý ge-rektiði yerden geçip gittiklerini ve hiçbir adaya rastlamadýklarýný söylüyor. Sonra büyük kadýrgalardan birinden bazı adamlar var-dý. Onlar, adanýn olmasý gereken yere yaklaştýklarýnda, ýslak bir kumaşı kadar yođun bir sisle karşılaştýklarýný söylediler; üstelik burada deniz de yođunlaştýp, kürekçiler küreklerini zorla çekebi-liyorlarmýp, bir gün ve bir gece bu sise yakalanýp kalmýplar. Çýk-týklarýnda denizde filodan bir gemi bile kahmamýp ve köleler ne-redeyse isyan edecekmiş, o yüzden geminin kaptaný gemiyi mümkün olduñunca hýzlý geri getirmiş. Başka bir gemi, Losen'in bahsi gemisi Fýrtýnabuñutu ben oradayken geldi. Onun müretteba-týndan birkaç kipiyle konuñtum. Roke'un olmasý gereken yerin et-rafýnda sisten, kayalardan başka bir şey yokmup; onlar da yanla-rýndaki yedi gemiyle biraz güneye inmipler ve Wathort'tan gel-mekte olan bir filoya rastlamýplar. Herhalde oradaki hükümdarlar

107

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

yaðmaya gelen büyük bir filo hakkýnda haber almýþ olacaklar çünkü durup soru bile sormadan bizim gemilere büyücü atepi yol-lamýþlar ve güverteye adam indirmek için yanaþmaya çalyþmýþlar; konuþtuðum adamlar onlardan kaçmanýn bile büyük bir çatýþma sonucu mümkün olduðunu ve herkesin de bundan sað çýkamadý-ðýný söyledi. Bütün bu zaman zarfýnda Erken'den hiç haber ala-mamýþlar; gemide kendi heybecileri olmasaymýþ onlar için rüzgâ-rý ayarlayan da olmayacakmýþ. Böylece, it dalabýndan çýkmýþ itler gibi, dedi Ftrîýnabulutü mürettebatýndan biri, birbirlerinin kuyru-ðunda Ýç Deniz'i aþmýþlar. Þimdi, söyle bakalým sana getirdiðim haberleri beðendin mi?"

Susamuru aðlamamak için kendini zor tutuyordu; yüzünü sakladý. "Evet," dedi, "sað ol,"

"Ben de beðenebileceðini düþünmüþtüm. Kral Losen'e gelin-ce," dedi Tazý, "kim bilebilir." Havayý koklayarak içini çekti. "Onun yerinde olsaydým kendimi emekliye ayýrýrdým," dedi. "Þah-sen ben öyle yapmayý düþünüyorum." Susamuru yüzüne ve sesine yeniden hâkim olmuþtu. Gözleri-ni ve burnunu sildi, boðazýný temizledi, "Ýyi bir fikir olabilir. Ro-ke'a gel. Daha güvenli/" dedi.

"Bulması zor bir yere benziyor," dedi Tazý.

"Ben bulabilirim," dedi Susamuru.

108

## iv. medra

Kapýmýzýn eþiðinde yaplý bir adam vardý Zengin fakir herkese açardý kapýýý; Büyük küçük çok oldu geleni Ama Medra'nýn Kapýsýndan azdý geçebileni.

Böyle akar sular uzaða, uzaða,

Böyle akar sular uzaða.

Tazi Yolsonu'nda kaldý. Orada bir bulucu olarak hayatýný kazana-biliyordu; üstelik meyhaneyi ve Susamuru'nun arnýesinin misafir-perverliðini de çok sevmiþti.

Güz sonlarýna doðru Losen, Krallarýn Sarayý'nýn pencerele-rinden birinden ayaðýna baðlanmýþ bir iple sallanmýþtý; o çürüme-ye býrakýlmýþken altý diktatör onun krallýðý için çatýþýyor, büyük filonun gemileri birbirlerini kovalýyor, Boðazlarda, büyücülerin allak bullak ettikleri denizlerde savaþýyordu.

Ama Havnor El'inden iki genç sihirbazý tapýyan Ümitli yelken açýp Medra'yý iç Deniz'den apýrýp sað salim Roke'a ulaþtırdý.

Kor, rýhtýmda onu bekliyordu. Sakatlanmýþ, zayıflamýþ olan Medra kadýna gidip ellerini tuttu ama yüzünü kaldýrýp ona baka-madý. "Gönlümde çok fazla ölüm var Elehal," dedi.

"Benimle Koruya gel," dedi kadýn.

Birlikte Koru'ya gidip kýþ basýncaya kadar orada kaldýlar. Bu-nu izleyen yü, Koru'dan akýp gelen Thwilburn kýýýsýna minik bir ev inþa edip yazlarý burada yapadýlar.

Büyük Ev'de çalyþýyorlar, orada öğretmenlik yapýyorlardý. Tap be tap yükseliþini, her tapm koruma, dayanma ve barýþ týlsýmlarý-na bürünþünü izlemiplerdi. Umduklarý kadar saðlam olmasa da, Roke Kanunlan'nm yapýlýþýný görmüþlerdi; bu sürede hep karpý çýkmalar yapanmýþtý çünkü büyücüler diðer adalardan gelmiþ,

109

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Okul'un öðrencileri arasýndan yükselmipti; güç, bilgi ve gurur sa-hibi kadýnlar ve adamlardý, Kanunlar adýna birlikte, herkesin iyi-liði için çalıbmaya yemin etmiplerdi ama hepsi de bunun yolunun farklı olduðu görüpündeydi.

Yaplanan Elehal Okul'un ihtiraslarýndan ve sorunlarýndan yo-rulmuş, gün geçtikçe aðaçlar onu daha çok çekmeye bağlamýptý, o da tek babýna aklýnýn erdiði yere kadar aðaçlar arasýnda geziyor-du. Medra da yürüyordu orada, ama kadýn kadar ileriye gidemi-yordu çünkü sakattý.

Kadýn öldükten sonra bir süre Koku yanýndaki evde tek babýna yapıadı. Bir sonbahar günü Okul'a geri geldi. Roke Tepesi'nin kýrlarýna tırmanan yola açýlan arka kapýdan girdi. Hollerden ve tap ko-ridorlardan geçerek en içteki yere, çeþmenin bulunduðu mermer zeminli avluya, Elehal'in dikmiþ olduðu, yemiþleri kýmarmakta olan aþacm artýk tüm yüksekliðiyle durduðu yere vardý.

Onun orada olduðunu ipiten Roke Hocalarý, marifetlerinin us-talarý olan kadýnlar ve erkekler de oraya geldi. Medra Koku'ya gi-dinceye kadar Bulucu olmuþtu. Artýk, genç bir kadýn öðretiyordu bu sanatý, onun da o kýmza öðretmiþ olduðu gibi.

"Düþünüyordum da," dedi. "Sekiz kípisiniz. Dokuz, daha iyi bir sayýdır. Eðer kabul ederseniz beni de bir usta sayýn."

"Ne yapacaksýn Deniz Kýmrlangýcý Usta?" diye sordu Ýlienden gelen beyaz saçlý Çaðrýcý.

"Kapýyý bekleyeceðim," dedi Medra. "Sakat olduðum için ka-pýdan pek uzaklaþmam. Yaplı olduðum için gelenlere ne diyeceðimi bilirim. Bir bulucu olduðum için de buraya ait olup olmadýk-larýný ortaya çýkartabilirim."

"Bu bizi hem büyük bir zahmetten, hem de az da olsa tehlike-den kurtaracaktır," dedi genç Bulucu.

"Nasýl yapacaksýn bu işi?" diye sordu Çaðrýcý.

"Onlara isimlerini soracaðým," dedi Medra. Gülümsedi. "Eðer isimlerini söylerlerse içeri gelebilirler. Her þeyi öðrendik-lerini düþündükleri zaman da tekrar dýþarı çýkabilirler. Eðer bana ismimi söyleyebilirlerse."

110

## BULUCU

Böyle de oldu. Yapamýnýn geri kalanýnda Medra Roke'taki Büyük Ev'in kapýsýný bekledi. Tepe'ye bakan arka kapý uzun süre, yüzyýllar geçip evdeki þeylerin pek çoðu deðiþtikten sonra bile Medra'nýn Kapýsý diye bilindi.

Havnor'daki Onn'un etekleri civarýndaki köylerde ve Yolso-nu'nda iðlerini eðirip kumaþ dokuyan kadýnlar, son mýsraý belki de adý Medra, Susamuru ve Deniz Kýmrlangýcý olan adamla ilgili bir bilmece tekerlemesi okurlar. Uç þey vardý, olmayacak bir daha: Solea'nýn parlak adasý, dalgaların üstünde Denizde yüzen bir ejderha, Uçan bir deniz kuþu mezar içinde.

111

Karagül ile pirlanta

Batý Havnor'dan bir tekne türküsü:

Apkýmýn gittiði yer nere siy se Varayým oraya. Teknesi nereye kürek çekerse Ben de o tarafa.

Birlikte güleceðiz onunla. Aðlayacaðýz birlikte. Ben yaparým, o yaparsa Ölürüm ölürse.

i

Apkýmýn gittiði yer neresiyse Varayým oraya. Teknesi nereye kürek çekerse Ben de o tarafa.

Havnor'un batýsýnda, mepe ve kestanelerle bezenmiþ tepeler arasýnda Açýklýk adýnda bir kasaba vardýr. Bir süre önce bu kasa-býnýn zengini, Altýn adýnda bir tüccardý. Altýn, Havnor'un Güney Limaný ve Büyük Havnor Limaný'nda inþa edilen gemiler için mepe kütüklerini biçen býçkýhanenin sahibiydi; en büyük kestane korularý ona aitti; kütükleri ve kestaneleri satmak için tepelerden apýrýp tapýyan arabalarý vardý ve arabacýlarý kiralardý. Aðaçlardan çok güzel para kazanýyordu; oðlu doðduðu zaman anne, "Ona Kestane veya Mepe desek mi?" demiþti. Ama baba, "Pýrlanta," de-di; onun takdirine göre pýrlanta, altýndan daha kýymetli olan tek peydi, Böylece Pýrlanta Açýklýk'taki en güzel evde büyüdü; tombul, parlak gözlü bir bebek, saðlýklý, nepeli bir oðlandý. Çok tatlý bir sesi, iyi bir kulaðý ve müziðe büyük bir sevgisi vardý; o yüzden annesi Tuly ona bir sürü sevecen ismin yaný sýra Þakýyan Serçe ve Tarlakubu da diyordu çünkü hiçbir zaman "Pýrlanta" adýný tam

115

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

manasýyla sevmemiþti. Oðlan evin dört bir yanýnda þakýyor, þar-kýlar söylüyordu; duyar duymaz bütün sarkýlan öðreniveriyor, ye-ni bir þey duymazsa da kendisi icat ediyordu. Annesi, irfan sahi-bi kadýn Arapsaçý'nýn ona Ea'nýn Yaradýlýþým ve Genç Kralýn Kahramanhklarım öðretmesini saðlamýþtý; on bir yapýndayken Gündönüþü'nde de, Açýklýk1 in üzerindeki tepelerdeki ülkesini zi-yarete gelmiþ olan Batý Topraklandýn Lordu için Kýp Türküsünü okumuþtu. Bey ile Haným oðlanýn icraatýný övmüþ, kapaðýna bir pýrlanta kakýlmýþ minik bir altýn kutu armaðan etmiþlerdi; bu Pýr-lanta ile annesine çok zarif ve güzel bir hediye gibi gelmiþti. Fa-kat Altýn bu þarký söyleme ipinden ve incik boncuktan biraz hu-zursuz oluyordu. "Senin yapman gereken daha önemli ipler var oðul," dedi, "Kazanman gereken daha büyük ödüller."

Pýrlanta babasýnýn ipini kastettiðim düþünmüþtü -kütükçüler, býçkýcýlar, býçkýhane, kestane konýlan, toplayýcýlar, arabacýlar, arabalar- tüm bu ipler, bu konudaki konupmalar, tasanlar, teferru-atlý, büyük adam ipleriydi. Bunlarýn kendisiyle bir ilgisi olduðu-nu hiç hissetmemiþti; yani bu iplere nasýl bulapacaktý babasýnýn beklediði ölçüde? Belki büyüünce anlardý.

Ama aslýnda Altýn sadece ipi düþünmüyordu. Oðlunda, gözle-rini iplerinden daha yukarlara dikmesine neden olmasa bile za-man zaman biraz daha yukarý bakmasýna ve sonra gözlerini ka-patmasýna sebebiyet veren bir þey gözlemlemiþti.

ilk baþlarda Pýrlanta'da her çocukta önceleri olup sonra kay-bolan bir beceri, tesadüfi bir büyüçülük kývýlcýmý olduðunu dü-pünmüþtü. Küçük bir oðlanken Altýn da gölgesinin parlayýp pýrýl-damasýný saðlayabiliyordu. Annesiyle babasý onu bu numarasýn-dan dolayý övmüþ, konuklara da ayný numarayý yaptýrtmýþtý; son-ra yedi-sekiz yaþlanna gelince bu hünerini kaybetmiþ ve bir daha da bu numarayý hiç yapamamýþtý.

Pýrlanta'nm merdivenlerden, merdivenlere hiç deðmeden in-diðini gördüðünde gözlerinin yanýldýðýný düþünmüþtü ama birkaç gün sonra çocuðun, sadece tek bir parmaðýný meþe parmaklýk bo-yunca kaydýrýp merdivenlerden uçarak çýktýðým görmüþtü. "Ýner-ken de bunu yapabilir misin?1" diye sordu Altýn; Pýrlanta da, 'ta-

116

#### KARAGÜL ÝLE PIRLANTA

biit bak böyle," dedi ve güney yeli önündeki bîr bulut gibi rahat-ça apaðýya süzölüverdi.

"Bunu nasýl öğrendin?"

"Kendi kendime buldum sayýlýr," dedi oðlan, belli ki babasý-nýn bunu tasvip edip etmediðinden pek emin deðildi.

Geçici, çocuksu bir hüner, hani o sesindeki tatlý tmý gibi ola-bilecek bir þey için boþu boþuna çabalayýp gereksiz yere aklýný bu konuya takmamak için Altýn çocuðu övmedi. Zaten þu þarký ko-nusunda yeterince yaygara yapýlýyordu.

Fakat býr-iki yýl sonra Pýrlanta oðlaný oyun arkadaþý Gül ile birlikte arka bahçelerinde gördü. Çocuklar kamburlarýný çýkarýp diz çökmüþ, kafa kafaya vermip gülüyorlardý. Çocuklarýn yoðun ve esrarengiz havasý adamý merdiven aralýðýnda durup onlarý pen-cereden izlemeye itmiþti. Aralarýnda bir þey zýplayýp duruyordu, bir kurbaða mýydý? Bir çekirge miydi? Bahçeye çýkýp çocuklara yaklaþtý; kocaman bir adam olmasýna raðmen sessizce hareket et-tiði için, yaptýklarý iþe dalmýþ olan çocuklar onu duymadýlar. Çýp-lak ayaklan arasýnda zýplayýp duran bir taþ parçasýydý. Pýrlanta elini havaya kaldýrdýðýnda taþ havaya sýçrýyor, elini biraz salladý-ðýnda taþ havada asýlý kalýyor, parmaklarýný yere doðru kýpýrdattý-ðýnda topraða düþüyordu.

"Þimdi sýra sende," dedi Pýrlanta Gül'e; kýz da oðlanýn yaptý-ðý gibi yapmaya baþladý ama taþ biraz kýpýrdadý. "Ay," diye fýsýl-dadý kýz, "baban burada."

"Çok akýllýca," dedi Altýn.

"Pýrýl uydurdu bunu," dedi Gül.

Altýn bu çocuðu sevmiyordu. Kýz hem patavatsýzdý, hem tem-kinli; hem gözü karaydý, hem ürkek. Bir kýz çocuðuydu, Pýrlan-tadan bir yap küçüktü ve bir cadýnýn kýzýydý. Oðlunun kendi ya-þýtý diðer oðlanlarla oynamasýný isterdi, kendi dengi, Açýklýktaki saygýn ailelerden gelen çocuklarla. Tuly cadýya "irfan sahibi ka-dýn" demekte ýsrar ediyordu ama cadý cadýydý iþte; kýzý da Pýrlan-ta'ya uygun düþen bir arkadaþ deðildi. Gerçi oðlunun bir cadý ço-cuða numaralar öğretmesini görmek onu biraz eðlendirmemip de deðildi.

117

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Baþka neler yapabiliyorsun Pýrlanta?" diye sordu adam.

"Flüt çalabiliyorum," dedi Pýrlanta hemen ve cebinden anne-sinin on ikinci yap günü için verdiði küçük fifreyi çýkarttý. Dudak-larýna götürüp batý sahilllerinden "Apkýmýn Gittiði Yer Neresiyse" adlý tatlý, bildik bir ezgiyi çalmaya baþladý.

"Pek hop/1 dedi baba. "Ama herkes fifre çalabilir, biliyorsun."

Pýrlanta Güle baktý. Kýz bakýplarýný yere Ýndirerek baþýný çe-virdi.

"Çok çabuk öğrendim ama," dedi Pýrlanta.

Altın, pek etkilenmeden homurdandı.

"Kendi kendine çalabilir," dedi Pýrlanta ve fifreyi dudakların-dan uzakta tuttu. Parmakları delikler üzerinde dans ediyordu, fif-re ise hýzly, kýsa bir ezgi çaldı. Birkaç yanlıp notaya basıp, son no-tada cýyakladı. "Daha tam öğrenemedim," dedi Pýrlanta, canı sý-kýllyp mahcup olarak.

"Pek güzel, pek güzel," dedi babası. "Çalıpmaya devam et." Sonra yoluna devam etti. Ne söylemesi gerektiğini bilemiyordu. Oðlanı müzikle veya kızla daha fazla vakit harcaması için heves-lendirmek istemiyordu; zaten yeterince vakit harcamıptı ve her ikisi de onun hayatta bir yere gelmesine yardımcı olamazdı. Ama bu vergi, bu inkâr edilemez vergi -taþı havaya kaldırmak, üflen-meden çalınan fifre- bunlara çok fazla anlam yüklemek yanlıp olurdu herhalde, ama cesaretini de kırmamalıydı.

Altın'm anlayışına göre para güç demekti ama tek güç deðil. Ýki çepit güç daha vardı; biri epit, biri daha büyük. Soydan gelen güç vardı. Batı Toprakları'nın Beyi, Açýklık yakınlarındaki ülke topraklarına geldiğinde Altın ona sadakatini göstermekten çok memnun olmuştu. Bey, hüküm sürmek ve barış korumak için doğmuştu, nasıl Altın ticaret ve parayla uğraşsın diye doğmuşsa, her ikisinin de yeri belliydi; ve her ikisi de ister soylu ister sıradan olsun iyi ve dürüstçe hizmet veriyor, saygı ve þerefi hak ediyordu. Ama Altın'ın alıp satabileceði, borç verebileceði veya yal-vartabileceði daha alt seviyede beyler de vardı, sadakat veya þerefe hak etmeyen ama soylu doğmuş insanlar. Doğudan gelen güç ile paradan kaynaklanan güç tesadüf idi ama elden yitirmemek

118

#### KARAGÜL İLE PIRLANTA

için kazanılması, hak edilmesi gerekiyordu.

Ama zenginler ve soyluların ötesinde Güç Adamları denen kişiler vardı: Büyücüler. Onların gücü, çok az bulunsa da, kesin-di. Adalar Diyarı'nın uzun yıllar bapsız kalmış krallığının kaderi onların elindeydi, Eðer Pýrlanta bu tür bir güçle doğmuş ise, eðer onun vergisi buysa, Altın'ın onu bu ip için yetiştirme, araba yollarını genişletip Güney Limanımla sürekli bir ticarete dönüştürme, Reche üzerin-deki kestane ormanlarını alma rüyaları ve planları -bu türdeki bü-tün planları- bopa çıkacaktı. Pýrlanta (annesinin amcasının yaptığı gibi) Roke Adası'ndaki Büyücülük Okulu'na gidebilir miydi? Amcanın yaptığı gibi Büyük Havnor Limanı'ndaki Kral Naibi Sa-rayı'nda Büyücülük yaparak hem asiller, hem halk karpısında ai-lesine ve arazisine þan þeref kazandırabilir miydi? Bu tür hayal-lerle kanatlanan Altın adeta uçarcasına merdivenlerden süzül-müştü. Ama ne oðlana, ne de oðlanın anasına bir þey söyledi. Hayal-lere, gerçek oluncaya kadar itibar etmeyen, ketum olmaya dikkat eden bir adamdı; kan sı ise sevecen bir ep, anne ve ev kadını olsa bile Pýrlanta'nın hüneleri ve basanlarını daha pimdiden çok abar-tıyordu. Ayrıca, bütün kadınlar gibi çene çalma ve dedikodu etme edili-mindeydi, dostlukları konusunda ise seçici değildi. Gül adlı kızın Pýrlanta'ya takılması'nın nedeni Tuly'nin Gül'ün annesi olan cadıyı kendisini ziyaret etmesi için yüreklendirmesiydi, ne zaman Pýrlanta'nın bir þeytan tırnağı olsa ona danışır, cadıya Altın'ın ev yapantısı hakkında onun veya herhangi birinin bilmesi gereken-den fazlasını anlatırdı. Onun iplerinden cadıya neydi ki? Öte yan-dan, oðlunun gerçekten bir ümit vadedip etmediğini, büyücülük vergisi olup olmadığını ancak Arapsa'yı anlayabilirdi... Ama kadına sormak, oðlu hakkında bir hükme varması bir yana herhangi bir konuda cadının fikrini almak düþüncesi bile ters geliyordu Altın'a. Bekleyip izlemeye karar verdi. Güçlü bir iradeye sahip sabır-ly bir adam olarak, Pýrlanta on altı yaşına gelinceye kadar, dört yıl böyle yaptı. Ýri, iyi gelişmiş, oyunlarda ve derslerinde baparlı bir genç olan oðlanın

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

liydi. Oðlan sesinin deðiþmesine, o tatlý týnýnýn akordunun bozul-masýna ve kabalapmasýna zor alýpmýptý. Altýn bu deðiþimin oðla-nýn þarkýlarýnýn sonu olacaðýný ummuþtu, ama oðlan gezgin mü-zisyenler, halk þairleriyle falan dolapmaya ve o beþ para etmez þeyleri öðrenmeye devam etti. Babasýnýn mallarýna, býçkýhanele-rine, ipine sahip olacak ve ipini yürütecek bir tüccarýn oðlu böyle bir hayat süremezdi; Altýn bunu ona söyledi. "Þarký söyleme za-maný bitti oðul," dedi. "Artýk erkek olmayý düþünmenin zamaný geldi."

Pýrlanta'ya gerçek ismi, Açýklýk'in üzerindeki tepelerdeki Amia pýnarlarýnda verilmiþti. Büyücü olan büyük amcasýný taný-yan sihirbaz Köknar, Güney Limaný'ndan ona ismini vermek için gelmiþti. Ayrýca Köknar, bir ýýl sonraki isim günü þöleni olan, herkese bira ve yemek, Batý Havnor'da eskiden beri âdet olduðu üzre her çocuða ister bir gömlek, bir etek veya bir çuval elbise ol-sun bir giyecek verilen, ýlýk güz akþamýnda köyün kýrlýðýnda danslar edilen büyük eðlenceye de çaðýrýlmýptý. Pýrlanta'nýn bir sürü arkadaþý vardý; kasabada kendi yapýndaki bütün oðlan çocuk-larý ve bütün kýz çocuklarý. Gençler dans ettiler, kimisi biraz faz-la bira içti ama kimse sýnýn çok apmadý, hoþ ve akýllarda yapaya-cak bir gece oldu. Ertesi sabah Altın oðluna yeniden bir erkek ol-mak konusunda düþünmesini söyledi.

"Bu konuda biraz düþündüm," dedi oðlan, kýsýk sesiyle.

"Eee?"

"Þey, ben," dedi Pýrlanta ve takýldý.

"Her zaman senin ailemizin ipini devam ettireceðine güven-miþtim," dedi Altýn. Tarafsýz bir tonda konuþuyordu, Pýrlanta bir þey söylemedi. "Ne yapmak istediðine dair bir fikrin var mı?"

"Bazen."

"Köknar Usta'yla hiç konuþtun mu?"

Pýrlanta tereddüt ederek, "Hayýr," dedi. Babasýna sorarcasýna baktý.

"Onunla dün gece konuþtum," dedi Altýn. "Bana bastýrýlmasý sadece zor olmayýp ayný zamanda yanlýþ ve tehlikeli olan bazý do-ðal vergiler olduðunu söyledi."

#### KARAGÜL ÝLE PÝRLANTA

Pýrlanta'mn kara gözlerine yeniden ýþýk gelmiþti.

"Usta, bu tür vergilerin veya kabiliyetlerin eðitilmezse sade-ce bopa gitmekle kalmayýp bazen tehlikeli de olabileceðini söyle-di. Sanat öðrenilmeli, tatbik edilmeli, dedi."

Pýrlanta'mn yüzü ýþýldadý.

"Ama bunun sadece kendi hatýrýna öðrenilip uygulanmasý ge-rektiðini söyledi.11

Pýrlanta sabýrsýzca babýný salladý.

"Eðer bu gerçek bir vergiyseT sýra dýþý bir kabiliyetse, bu da-ha da geçerli oluyor. Apk iksirleri yapan bir cadýnýn fazla bir zararý olmazmýþ ama bir köy sihirbazý bile, dedi, dikkat etmeliy-miþ çünkü sanat basit bir amaç için kullanýlýrsa zayıflar ve zarar-lý olurm. Elbette sihirbazlara bile para ödenir. Büyücüler ise, senin de bildiðin gibi,

beylerle birlikte yapar ve ne islerlerse ona sahip olurlar/1  
Pýrlanta kulaklarıný açmýp dinliyordu, biraz kaplarıný çatmýptý.  
"Yani, bu konuda dobra dobra konuşmak icap ederse Pýrlan-ta, bunun bizim  
iþimize dođrudan bir faydasý olmaz. Kendi için-de geliptirilmesi ve  
denetim altýnda tutulması gerekiyor - öğrenil-meli ve vâkýf olunmalı.  
Ancak o zaman hocalarınýn sana bu ver-giyle ne yapabileceđini, bunun sana  
ne yarar sađlayacađýný söyle-yebileceklerini anlattý. Ya da baþkalarına,'1  
diye ekledi özenle.  
Uzun bir sessizlik oldu.  
"Ona," dedi Altýn, "senin elinin bir hareketiyle ve tek bir söz-le  
tahtadan bir kupa uęurup pakýttýđýný gördüđümü söyledim. Bir ýþýđýn havada  
parlamasını sađladýđýný gördüđümü söyledim. Sen, benim izlediđimi  
biliniyordun. Ýzleyip uzun süre bir þey söyleme-dim. Çocuksu bir oyunu  
fazla büyötmek istemiyordum. Ama se-nin bir vergin olduğunu düþünüyorum,  
belki de büyük bir vergi. Köknar Usta'ya yaptýđým gördüđüm þeyleri  
anlatýnca, o da bana katýldý. Onunla gidip Güney Limaný'nda bir yýl, ya da  
daha fazla eğitim görebileceğini söyledi."  
"Köknar Usta'yla mı çalıþpacađým?11 dedi Pýrlanta, sesi yarým oktav  
yükselmipti.  
"Eğer istersen."

121

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Ben, ben, ben bunu hiç düþünmemiþtim. Bu konuda düþüne-bilir miyim? Bir  
süre - bir gün?"  
"Tabii," dedi Altýn, ođlunun ihtiyatýndan memnun kalarak. Pýrlanta'nýn bu  
teklifin üstüne atlayabileceğini düþünmüþtü, bu son derece doğal olurdu  
belki ama -belki de- yumurtasýndan kar-tal çýkan baykuþ misali, baba için  
ýstýrap verici olacaktý.  
Çünkü Altýn Büyü Sanatý'na, gerçek bir tevazuyla, eripemeye-ceđi bir þey  
olarak bakýyordu: Öyle müzik veya masal anlatmak gibi salt bir oyuncak  
deđil, kendi iþinin hiçbir zaman denk olama-yacađý, geçerli bir iþ. Ve her  
ne kadar bunu itiraf etmek istemese de büyöcülerden korkuyordu. El  
çabukluđu, gözbađý, ývýr-zývýr türü þeyler yapan sihirbazları biraz hor  
görüyordu ama büyöcö-lerden korkuyordu.  
"Annem biliyor mu?" diye sordu Pýrlanta.  
"Zamaný gelince öđrenecek. Ama onun, senin kararýnda bir rol oynamamasý  
gerekir Pýrlanta. Kadýnlar bu iþi hiç bilmezler, hiç ilgileri yoktur. Sen  
kararını tek baþýna, bir erkek gibi verme-lisin. Bunu anlýyor musun?"  
Altýn kararlýydý, ođlaný anasýndan ayýrmaya baþlayabileceđini fark  
etmipti. Annesi, bir kadýn olarak ođlana sarýlacaktý ama o bir erkek  
olarak býrakmayý öđrenmeliydi. Pýrlanta da babasýný tatmin edecek kadar  
kuvvetle sallamýptý babýný, ancak gene de yüzünde düþünceli bir ifade  
vardý.  
"Köknar Usta benim, bende olduğunu düþündüđu, bende ola-bilecek olan  
verginin, yeteneğin ne olduğunu...?"  
Altýn onu, büyöcünün o kadar söylediđini, ama ne tür bir ver-gisi  
olduđunun sonradan anlaþýlacađý konusunda ikna etti. Ođla-nýn  
alçakgönüllülüđu onu çok rahatlatmýptý. Pýrlanta'nýn onu ezip kendisiyle  
övünerek hemen gücünü göstermeye kalkýþmasýndan korkuyordu ya bilinçli  
bir þekilde. Karþýsýnda Altýn'in serveti-nin, ustalıđýnýn ve mevkiinin  
küçölüp aciz kaldýđý o gizemli, teh-likeli, hesaplanamaz gücünü göstermeye  
kalkýþmasýndan.  
"Tepekkür ederim baba," dedi ođlan. Altýn ona sarýlýp ođlan-dan son derece  
memnun kalarak yanýndan ayrýldý.

## KARAGÜL TLE PIRLANTA

Buluþma yerleri, Amia'mn demirhanenin altýndan aktýðý yerdeki bodur söðütlerin, söðüt çalylýrýnýn olduðu yerdeydi. Gül oraya va-rýr varmaz Pýrlanta, ''Benim gidip Köknar Usta'yla çalyþmamý is-tiyor!" dedi. "Þimdi ben ne yapacaðým?" "Bir büyücüyle mi çalyþacaksýn?"

"Benim çok büyük bir hünerim olduðunu zannediyor. Týlsým ýçm.

"Kim zannediyor?"

"Babam. Bizim yaptýðýmýz birkaç þeyi görmüþ. Ama, Kök-nar'ýn gidip ondan eðitim görmem gerektiðini, yoksa tehlikeli olabileceðini söylediðini, söylüyor. Of!" Pýrlanta baþýný dövmeye baþladı.

"Ama senin bir kabiliyetin var."

Oðlan inleyerek kafasýna yumruk yaptýðý elleriyle vurup du-ruyordu.

Söðütler içinde bir kameriye gibi duran, akarsuyun ya-kýnlardaki kayalardan akarken çýkardýðý sesi ve ilerideki demirha-nenin tak-tuklanný duyabildikleri, eski oyun alanlarýnýn toprak zemininde oturmuþtu. Kýz da ona dönük oturuyordu.

"Yapabildiðin þeylere bir baksana," dedi kýz. "Eðer sende bir vergi olmasaydý bunlarýn hiçbirini yapamazdýn."

"Az bir vergi var," dedi Pýrlanta belli belirsiz. "Numaralar yapmaya yetecek kadar." "Nereden biliyorsun?"

Gül'ün teni çok esmerdi; kývýrcýk bulutumsu saçlarý, ince bir aðzý, dikkatli, ciddi bir yüzü vardý. Ayaklarý, bacaklarý, elleri çýp-lak ve kirliydi; eteði ile ceketi rezaletti. Kirli ayak ve el parmak-lan narin ve inceydi; yýrtýlmýþ, düðmesiz ceketinin altýndan ame-tist kolyesi parlýyordu. Annesi Arapsaçý hastalara þifa daðýtýp iyý-leptirerek, kýrykçýlýk-çýkýkçýlýk yaparak, doðumu kolaylaþtırarak, bulma, uyku týlsýmlarý ve apk iksirleri satarak iyi para kazanýyor-du. Hem kendisi, hem de kýzmý daha iyi giydirebilir, ayakkabý alabilir, temiz olabilirdi ama böyle yapmak aklýna gelmiyordu. Evine bakmak da onun ilgi alanlarýndan biri deðildi. Genellikle kendisine kümes hayvanlarıyla ödeme yapýldýðýndan, çoðunlukla

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Gül'le ikisi haþlanmýþ tavuk, yaðda yumurtayla besleniyorlardý. Ýki odalý evlerinin avlusu kedi ve tavuk cennetiydi. Kedileri, ka-rakurbaðalarým ve mücevherleri çok seviyordu. Ametist kolye» Altýn'ýn baþ ormancýsýnýn oðlunun doðumunu sað salim yaptýrma-sýnýn ödülüydü. Arapsaçý dirseklerine kadar, tez bir týlsým yapar-ken þimpekler çakan, tangýrdayýp tungurdayan bilezikler, ayakla-rýna halhallar takýyordu. Zaman zaman omzunda bir kedi yavru-su taþýyordu. Meraklý bir anne deðildi. Gül, yedi yapýndayken, "Eðer istemiyorduysan, neden doðurdun beni?" diye sormuþtu.

"Eðer doðurmazsan, nasýl adam gibi bebek doðurtabilirsin?,, demiþti annesi.

"Yani alýptýrma mý yapýyordun?" dedi Gül öfkeli bir sesle.

"Her þey alýptýrma dýr," dedi Arapsaçý. Hiç huysuzluk etmezdi, Kýzma bir þey yapmak pek nadiren gelirdi aklýna ama kýzýný hiç kýrmaz, hiç azarlamazdý; yemek olsun, kendisine ait bir karakur-baðasý olsun, ametist kolye olsun, cadýlýk dersleri olsun, istediði her þeyi verirdi. Eðer Gül isteseydi ona yeni kýyafetler de alýrdý ama kýz hiç istemedi. Gül küçük

yaftan itibaren kendi babýnýn ça-resine bakmayý öğrenmipti; Pýrlanta'nýn onu çok sevmesinin ne-denlerinden biri de buydu. Kýzla birlikteyken hürriyetin ne oldu-đunu biliyordu. O yanýnda olmaymca sadece müzik duyduđu, parký söylediđi veya çaldýđý zaman bunu elde edebiliyordu. "Bir vergi var bende," dedi, artýk pakaklarýný ovuyor, saçlarý-ný çekiþtiriyordu, "Babýna zarar vermeyi keser misin," dedi Gül ona. "Tarry'nin bende bir vergi olduđunu düþündüđünü biliyo-rum," "Tabii ki sende bir vergi var! Tarry'nin ne düþündüđünün ne önemi var? Daha þimdiden onun bugüne kadar çalabildiđinden on kere daha iyi harp çalmaya baþladýn." Pýrlanta'nýn onu sevmesinin bir þakka nedeni de buydu. "Hiç müzisyen büyücü var mı?" diye sordu ođlan, bakýplarýný kaldýrarak. Kýz düþündü. "Bilmiyorum." "Ben de. Morred ile Elfarran birbirlerine parký söylüyorlar-

124

#### KARAGÜL ÝLE PIRLANTA

mýþ; Morred de bir büyücüydü. Galiba Roke'ta parkýlarý ve tarihi öðreten bir Okuyucu Usta var Ama müzisyen olan bir büyücü hiç duymadým." "Neden olmasýn ki." Zaten kýz hiçbir zaman bir þeyin olma-masý için bir sebep göremezdi. Ođlamn onu sevmesinin bir þakka nedeni. "Bana hep birbirlerine benziyorlar gibi gelir/" dedi ođlan, "büyü ve müzik. Týlsýmlar ve týnýlar. Her þey bir yana, her ikisini de tam yerinde yapman gerekir." "Pratik," dedi Pýrlanta, biraz hýrçýnlýkla. "Biliyorum." Pýrlan-ta'ya bir çakýl tapý attý. Yarý yolda tap kelebeđe dönüptü. O da ký-za bir kelebek attý ve iki kelebek, birer çakýl tapý olarak yere düþ-mezden önce bir an için uçupup kýpýrdaptýlar. Pýrlanta ile Gül, es-ki tap sýçratma numaralarýna böyle birkaç varyete uydurmuþlardý. "Gitmen gerekir Pýrýl," dedi kýz. "Sadece olup olmadýđým öð-renmek için." "Biliyorum," "Ya bir de büyücü olursan! Ah! Bana öðretebileceđin bütün o þeyleri bir düþün! Biçim dönüþtürme mesela. Ne istersek olabili-riz. At! Ayý!" "Kötebek," dedi Pýrlanta. "Gerçekten yer altýna gizlenmek istiyorum. Hep, adýmý aldýktan sonra babamýn bana kendi iþiyle ilgili þeyleri öðretmeye baþlayacađýný düþünmüþtüm. Ama bunca yýldýr niyetini gizlemiş. Uzun bir zamandır aklýnda bu varmýþ sa-nýrým. Ama ya oraya gidersem ve büyücülükte, muhasebe tut-maktan daha iyi olmadýđým ortaya çýkarsa? Neden, yapabildiđimi bildiđim þeyi yapmama izin vermiyorlar?" "Peki niye hepsini birden yapmayasýn? En azýndan hem bü-yüyü, hem de müziði? Ne zaman istesen bir muhasebeci tutabilir-sin." Kýz güldüđünde ince yüzü aydýnlanýyor, ince ađzý sonuna ka-dar açýlýyor, gözleri yok oluyordu. "Ah Karagül," dedi Pýrlanta, "seni seviyorum." "Tabii ki seviyorsun. Sevsen iyi olur. Eđer sevmezsen sana cadýlýk yaparým."

125

#### yerdeniz öyküleri

Dizleri üzerinde birbirlerine yaklaþtýlar, yüz yüze, kollan iki yanlarýnda sallanıyordu, elleri ise birleþmipti. Ýkisi de diđerinin yüzünü, gözünü

öptü. Gül'ün dudaklarına Pýrlanta'nýn yüzü, son zamanlarda týrap etmeye baýladýý dudaklarý ve çenesi çevresin-deki hafif batma hissi olmasa, olmuþ bir erik gibi pürüzsüz geli-yordu, Pýrlanta'nýn dudaklarý ise Gül'ün yüzünü, biraz önce pis eliyle kabýdýýý yerdeki kumlu hissi olmasa ipek gibi yumuþacýk algýlýýyordu. Göðüsleri ve göbekleri deðecek þekilde birbirlerine biraz daha yaklaþtýlar, ama elleri yanlarında durmaya devam edi-yordu. Öþümeye devam ettiler.

"Karagül,11 diye fýsýldadý oðlan kýzýn kulaðýna, bu onun kýza taktýýý gizli isimdi.

Kýz bir þey söylemedi ama oðlanýn kulaðýna sýcak nefesini verince oðlan inledi. Elleri kýzýn ellerini sýkýca kavradý. Oðlan bi-raz geri çekildi. Kýz geri çekildi.

Bilekleri üzerine oturdular.

"Ah Pýrýl/' dedi kýz, "gittiðin zaman çok kötü olacak."

"Gitmeyeceðim," dedi oðlan. "Hiçbir yere. Hiçbir zaman."

Ama tabii ki babasýnýn arabacýlarından biri tarafýndan sürülen ba-basýnýn arabalanndan birinde, Köknar Usta'yla birlikte Güney Havnor Limaný'na gitti. Ýnsanların büyücülerin söylediklerini yapmaları âdettir. Üstelik bir büyücünün insaný öðrencisi veya çý-raðý olmasý için çaðýrmasý da azýmsanacak bir onur deðildir. Asa-sýný RokeTta kazanmýþ olan Köknar, gelip kendilerini sýnamasý ve eðer o konuda bir vergileri varsa onlara bir þeyler öðretmesi için yalvaran oðlanlara alýþýktý. Neþe dolu kibar tavýrlarý biraz gönül-süzlük ve güvensizlik gizleyen bu oðlan onun merakýný kabart-mýþtý. Oðlanda bir vergi olduðu kendisinin deðil babasýnýn fikriydi. Bu pek olaðan sayýlmazdý; gerçi belki zenginler arasýnda halk arasýnda olduðu kadar olaðan dýþý da deðildi. Sonuç olarak altýn ve fildiþi olarak þepinen ödenmiþ iyi bir çýraklýk parasýyla birlik-te geliyordu oðlan. Eðer çocukta büyücü olma istidadý var ise Köknar onu eðitirdi; yok, Köknar'ýn kupkulandýý gibi sadece ge-

126

#### KARAGÜL İLE PIRLANTA

lip geçici çocuksu bir þeyse, öðretmenlik ücretinden kalan paray-la eve geri yollardý. Köknar hisler ve düþüncelere pek ilgi duyma-yan dürüst, namuslu, ciddi, tahsilli bir büyücüydü. Onun vergisi isimlerle ilgiliydi. "Sanat, isimlendirmekle þaplar ve biter," dedi; tabii þaplangýç ile sonuç arasýnda oldukça fazla þey vardýr gerçi, ama bu gerçekten de doðrudur. Böylece Pýrlanta týlsýmlar, gözbaðlarý, dönüþümler ve Kök-nar'ýn deyimiyle bu tür þatafatlý numaralar öðreneceði yerde, bü-yücünün eski þehrin dar bir arka sokaðýndaki dar evinin, dar arka odasýnda,Yaradýlýþ Lisaný'ndaki güç isimlerden ve isimlerden ve isimlerden olupmuþ uzun uzun listelerini ezberleyerek oturdu durdu. Bitkiler ile bitkilerin bölümleri, hayvanlar ile hayvanların bölümleri, adalar ile adaların bölümleri, gemilerin bölümleri, in-san bedeninin bölümleri. Kelimeler hiçbir anlam ifade etmiyor, hiçbir cümle meydana getirmiyordu; sadece listeler vardý. Uzun uzun listeler.

Aklý þapka yerlere gidiyordu. "Kirpik" Gerçek Lisan'da si-asa'dýr, diye okudu ve kirpiklerin, kara kirpiklerin kelebek buse-leri gibi yanaklarını süþürüpünü hissetti. Ýrkilerek bakýplarýný kal-dýrdý ve ona neyin deðmiþ olduðunu anlayamadý. Sonra kelimeyi tekrarlamaya çalıþýnca, dut yemiþ bülþül gibi kalakaldý.

"Hafýza, hafýza," dedi Köknar. "Hafýza olmazsa hüner bir iþe yaramaz!" Kaba deðil sertti. Pýrlanta Köknar'ýn kendisi hakkýnda ne düþündüðünü hiç bilemiyor ve oldukça düþük bir þeyler oldu-ðunu tahmin ediyordu. Büyücü bazen, çoðunlukla gemilere ve ev-lere koruma, kuyulara arýnma büyüleri koymak, þehir toplantýla-rýnda nadiren konuþarak ama hep dinleyerek hazýr

bulunmak olan ipine giderken oðlaný da yanýna alýyordu. Roke eðitimli olmayan ama þif acýlýk vergisine sahip baþka bir büyücü Güney Limaný'nda-ki hastalara ve ölüm döþeðinde olanlara bakýyordu. Köknar, buna izin vermiþ olmaktan memnundu. Pýrlanta'nýn görebildiði kada-rýyla o araþtýrma yapmaktan ve hiç büyü kullanmamaktan zevk alýyordu. "Denge'yi korumak, her þey bunda," dedi Köknar, "Bil-gi, düzen, denetimde." Bu sözleri o kadar sýk söylüyordu ki bun-lar Pýrlanta'nýn kafasýnda bir melodi oluþturmuþ, kendi kendileri-

127

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

ni tekrarlayýp duruyorlardý: Bilgi, dü-zen ve deneti-----m.,. Pýrlanta isimleri uydurduðu melodilere uyarlayýnca çok daha çabuk öðreniyordu; ama o zaman da melodi isimle birlikte geli-yordu ve oðlan bunu melodisiyle söyleyiveriyordu: Çünkü artýk sesi kendisini yeniden bulmuþtu, güçlü, esrarlý bir tenor olarak; bu da Köknar'ýn yüzünü ekþitmesine neden oluyordu. Köknar'ýn evi çok sessiz bir evdi. Öðrencinin çoðunlukla Usta'sýnýn yanýnda olmasý veya irfan ve kelime kitaplarýnýn bulunduðu odada Ýsim listelerini çalıþmasý veya uyumasý gerekirdi. Köknar erken yatýp, erken kalkan disip-linli bir adamdý. Ama zaman zaman Pýrlanta'nýn bir-iki saatlik bir hürriyeti oluyordu. Her defasýnda rýhtýma gidip iskeleye veya de-nize inen merdivenlere oturarak Karagül'ü düþünüyordu. Evden çýkýp da Köknar Usta'dan uzaklaþýr uzaklaþmaz Karagül'ü düþün-meye baþlýyor ve akhna pek baþka bir þey getirmeden hep onu dü-þünmeye devam ediyordu. Bu onu biraz hayrete düþürüyordu. Sý-la özlemi duymasý gerektiðini, annesini özlemesi gerektiðini dü-þünüyordu. Soðuk bezelye bulamacýndan (çünkü en azýndan bu büyücü Altýn'ýn hayal ettiði gibi saltanat içinde yapamýyordu) iba-ret cýlýz akþam yemeðinden sonra çýplak, dar, küçük odasýnda dö-þeðine uzandýðýnda annesi sýk sýk aklýna geliyordu ve sýk sýk sýla özlemi çekiyordu. Geceleri Pýrlanta'nýn aklýna Karagül hiç gelmi-yordu, Annesini veya günepli odalarý, sýcak yemekleri düþünüyor-du; veya aklýna bir þarký geliyordu ve aklýndaki harpta bunu zi-hinsel olarak çalıþýyordu; ya da uykuya dalýyordu. Karagül aklý-na sadece rýhtýma indiðinde, limanýn sularýna, iskelelere, balýkçý kayýklarýna bakarken geliyordu; sadece Köknar'dan ve adamýn evinden uzaktayken. Böylece boþ vakitlerini, sanki kýzla gerçek birer bulupmaymýþ gibi aziz tutuyordu. Kýzý her zaman sevmiþti ama onu herkesten ve her þeyden öte sevdiðini anlayamamýþtý. Onunla birlikteyken, hatta nhtýmda onu düþünürken bile, yapýyordu. Köknar Usta'nýn evinde ve yanýnda ise kendisini hiçbir zaman tam anlamýyla yapý-yor hissetmiyordu. Biraz ölü gibi hissediyordu kendini. Ölü deðil ama biraz ölü.

128

#### KARAGÜL İLE PIRLANTA

Birkaç kez, kirli liman sularý bir sonraki basamaða çarparken, martýlar ile liman ipçilerinin baðýrýplarý havayý tiz ve kaba bir ez-giyle kaplarken, denize inen merdivenlerde oturduðunda gözleri-ni kapatmýþ, sevgilisini o kadar net, o kadar yakýnýnda görmüþtü ki kýza dokunmak için elini uzatmýþtý. Zihinsel harpým çalarken elini sadece aklýnda uzatabiliyorsa, o zaman gerçekten de kýza dokunabilirdi. Kýzýn elini elinin içinde hissetti; dudaklarýna yas-lanan o serin-ýlýk, ipeksi-çamurlu

yanađým. Kafasýnýn içinde onunla konuþtu ve Karagül kafasýnýn içinde ona cevap verdi; ký-zýn sesi» kýzýn bođuk sesi adýný söylüyordu, "Pýrlanta..." Ama Güney Limaný caddelerinden geri dönerken kaybediyor-du onu. Kýzý yanýnda tutacađýna yemin ediyordu, onu düþünece-đine, o gece düþüneceđine ama kýz solup gidiyordu. Köknar Us-tarnýn kapýsýný açtýđýnda kendisini isimlerin listesini tekrarlayýp dururken veya -çođunlukla aç olduđu için- akþam yemeđine ne olduđunu düþünürken buluyordu.Yeniden bir saat bulup nhtýma kopunca geliyordu kýz ancak aklýna.

O yüzden bu saatlerin Karagül ile gerþek birer bulupma oldu-đunu hissetmeye baþlamýptý ve ayaklarý çakýl taþlarýna deđinceye, gözü limana ve denizin ufkuna çevrilinceye kadar ne için yapadý-đýný bilmeden, sýrf bu saatler için yapıyordu. O zaman hatýrlanma-ya deđecek olan þeyi hatýrlýyordu.

Kýþ ile baharýn ilk serin günleri geþip gitti, baharýn son sýcak günlerinde bir arabacý annesinden mektup getirdi. Pýrlanta mek-tubu okuduktan sonra, "Annem bu yaz bir ayý evde geþirip geþi-remeyeceđimi soruyor,11 diyerek Köknar Usta'ya götürdü.

"Büyük bir ihtimalle gidemezsiz," dedi büyücü; sonra Pýrlan-ta'yý birdenbire fark etmiþ gibi kalemini yere býraktý ve "Genç adam, sana benimle çalıþmaya devam etmek isteyip istemediđini sormak zorundayým," diye sordu,

Pýrlanta, ne demesi gerektiđini hiç bilmiyordu. Bunun kendi-sine bađlý olduđu fikri hiç aklýna gelmemiþti. "Sizce devam etme-li miyim?" diye sordu sonunda,

"Herhalde etmesen daha iyi olur," dedi büyücü.

Pýrlanta içinin rahatlamasýný, serbest kaldýđýný hissetmeyi

129

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

bekliyordu ama kendisini reddedilmiþ hissetti, utandý.

"Üzgünüm," dedi Köknar'ýn ona bakmasýna neden olan bir ađýrbaþlýlýkla.

"Roke'a gidebilirsin," dedi büyücü.

"Roke'a mı?"

Ođlanýn ayran budalasý gibi bakması Köknar'ý rahatsýz etmiþ-ti. Tabii ki bundan rahatsýz olmamasý gerektiđini biliyordu Kök-nar Büyücüler kendi türlerinin gençlerindeki kibirli özgüvene alýpkýndýrlar. Alçakgönüllülüđün sonradan olmasýný beklerler, o da olursa tabii. "Roke dedim/1 dedi Köknar, söylediđini tekrarla-maya alýþýk olmadýđýný belli eden bir tonda. Sonra bu ođlana, ađýrbaþlý sabrýyla sevgisini kazanmýþ olan bu uysal, þýmartýlmýþ, dalgın ođlana acýdý ve "Ya Roke'a gitmelisin, ya da ihtiyacýn olan þeyi öðretmesi için kendine bir büyücü bulmalýsýn. Tabii ki benim öðretebileceđim þeylere de ihtiyacýn var. Ýsimlere ihtiyacýn var. Sanat isimlendirmekle baþlar ve biter. Ama senin vergin bu deđil. Kelimeler konusunda zayıf bir hafýzan var. Bu konuda gayretle çalıþman lazým. Öte yandan, belli bir yeteneđin olduđu da son de-rece açýk ve bu konunun da iþlenmesi ve disiplin altýna alınması gerekir, bunu da bir baþkasý benden daha iyi yapabilir," dedi. Ýþte te vazı, te vazıyü böyle dođurur, hatta bazen hiç beklenmedik yer-de. "Eđer Roke'a gidecek olursan, özellikle Çađrıçı Usta'nýn dik-katine bir mektup yazarým."

"Yaa," dedi Pýrlanta, hayretle. Çađrıçı'nýn sanatý, büyü sanat-larý içinde belki de en esrarlý ve tehlikeli olanýydý.

"Belki de yamlýyordur," dedi Köknar kuru, ifadesiz sesiy-le. "Sende þekilleme vergisi olabilir. Belki de sýradan bir biçim-lendirme ve dönüþtürme vergisidir. Emin deđilim."

"Ama siz... ben gerþekten..."

"A, tabii. Kendi yeteneđini fark etmekte olađanüstü denecek kadar yavaþsýn

genç adam." Bu sertçe söylenmiş bir sözdü ve Pýr-lanta biraz soðuklaştı.  
"Ben, kendimde müzik yeteneði olduðunu düþünüyordum," dedi.  
Köknar bunu elinin bir hareketiyle bir kenara itti vererek, "Ben

130

#### KARAGÜL ÝLE PIRLANTA

Gerçek Sanat'tan söz ediyorum," dedi. "Þimdi sana karþý açık sözlü olacağım. Sana ebeveynine mektup yazıp onlara, eðer kara-rýn o yolda olursa Roke'taki Okula gitmek istediðini bildirmeni tavsiye ederim. Onlara ben de yazacağım; ya da eðer seni kabul ederse, ki ben tavsiye edersem kabul edeceðini zannediyorum, Büyük Liman'daki Büyücü Sabýrsýz'a git. Ama evini ziyaret etme-meni tavsiye ederim. Ailenin, arkadaşlarınýn falan olaya karýþma-sý, senin kurtulman icap eden bir þey. Hem þimdi, hem ileride."

"Büyücülerin ailesi olmaz mı?"

Köknar oðlanda bir parça ateþ görmekten memnun olmuþtu. "Onlar kendi içlerinde bir ailedir," dedi.

"Hiç arkadaşları da mı olmaz?"

"Arkadaşlık edebilirler. Ben sana kolay bir hayat olacak mı dedim?" Bir sessizlik. Köknar doðrudan Pýrlanta'ya bakýyordu. "Bir kız varmýþ," dedi. Pýrlanta bir an onunla göz göze geldi, bakýplarýný indirdi ve sesini çýkartmadý.

"Baban anlattý bana. Bir cadýnýn çocuðu, çocukluk arkadaşýn. Senin ona numaralar öğrettiðini düþünüyordum."

"O bana öğretti."

Köknar başıyla onayladı. "Bu çocuklar arasında oldukça an-laşýlýr bir þey. Ve artık tamamen imkânsýz bir þey. Bunu anlıyor musun?"

"Hayır," dedi Pýrlanta.

"Otur," dedi Köknar. Bir an bekledikten sonra Pýrlanta, ada-mýn karþısındaki sert, yüksek sýrtlý sandalyeyi aldı,

"Seni burada koruyabilirim ve korudum da. Roke'ta tabii ki tamamen emniyette olacaksın. Duvarlar bile yeterlidir orada... Ama eðer eve dönersen, kendini korumaya gönüllü olman gere-kir. Genç bir adam için bu çok zordur, çok zor - henüz çelik gibi olmamýþ bir irade, henüz gerçek amacýný görmemiş bir akıl için bir sýnavdır. Ben sana tüm samimiyetimle böyle bir sýnavı göze almamaný öneririm. Ebeveynine bir mektup yaz ve ya Büyük Li-man'a, ya da Roke'a git. Sana geri vereceðim yýllık ücretinin ya-nsý ilk masraflarına yeter," Pýrlanta kýpýrdamadan\* dimdik oturu-

131

yerdeniz öyküleri

yordu. Son zamanlarda babasýnýn boyuna ve endamýna eripmiþti, çok genç de görünse bir erkeðe benziyordu.

"Beni burada koruduðunuzu söyledinizde ne kastettiniz Köknar Usta?"

"Sadece kendimi korumak için ne yapıyorsam onu," dedi bü-yücü; bir süre sonra da, hýrçýnlýkla ekledi: "Pazarlýk bu, oðul. Kendi gücümüz için ödediðimiz güç. Varlýðýn daha apaðý halleri-ni baptan býrakýyoruz.

Herhalde her gerçek güç adamýnýn bekâr olduðunu bilirsin.<sup>11</sup>

Bir sessizlik oldu; Pýrlanta, "Yani siz þuna mı göz kulak oldu-nuz...?"

Ben...<sup>11</sup>

"Tabii. Hocan olarak bundan sorumluydum."

Pýrlanta başıyla onaylayarak. "Teþekkür ederim," dedi. Kısa bir süre sonra

ayaða kalktý. "Müsaadenizle Usta," dedi. "Dübün-mem gerek."

"Nereye gidiyorsun?"

"Sahile."

"Burada kalsan daha iyi."

"Burada dübünemiyorum."

Köknar o zaman neyle karpý karpýya olduðunu anlamýp olabi-lirdi; fakat oðlana bundan sonra onun ustasý olamayacaðýný söy-lediði için vicdanen artýk ona hükrnedemezdi. "Gerçek bir vergin var Essin," dedi, oðlana Amia pýnarlarýnda verdiði, Kadim Li-san'da Söðüt anlamýna gelen ismini kullanarak. "Tam olarak an-layamýyorum. Senin ise hiç anladýðým zannetmiyorum. Dikkat et! Bir vergiyi yanlýp kullanmak veya kullanmayý reddetmek büyük bir kayba neden olabilir, büyük bir zarar verebilir.1' Pýrlanta, ýstýrap içinde, pipmanlýkla, itaatkâr bir edayla, kýmýl-damadan baþýyla onayladý.

"Haydi git," dedi büyücü ve o da gitti,

Daha sonra oðlanýn evden ayrýlmasýna hiç izin vermemiş ol-masý gerektiğini anladý. Pýrlantanýn iradesini veya kýzýn ona yap-týðý büyüün gücünü takdir edememişti. Bu konuşma sabah ol-muştu; Köknar açıklayıcı bilgiler düptüdü efsuna geri döndü; ak-pam yemeði vaktine kadar öğrencisi aklýna gelmemiştir; akpam

132

#### KARAGÜL ÝLE PIRLANTA

yemeðini tek baþýna yediðinde bile Pýrlantanýn kaçmýp olduðunu kabul lenmemiştir henüz.

Köknar daha alt seviyedeki büyü sanatlarýný kullanmayý hiç sevmezdi. Herhangi bir sihirbazýn yapacaðý gibi bir bulma büyü-sü yapmadý. Baþka herhangi bir yolla da Pýrlanta'yý çaðýrmaya kalkmadý. Kýzgýný; belki de incinmişti. Oðlan hakkýnda iyi þey-ler dübünüyordu, ÇaðrıçVya onun hakkýnda mektup yazmayý dü-þünmüştü ve daha ilk kípilik smavýnda Pýrlanta paramparça ol-muştu. "Cam," diye mýrýldandý büyücü. En azýndan bu zayıflýk oðlanýn tehlikeli olmadýðýný ispatlamýştý. Bazý yeteneklerin baþý-boþ býrakýlmamasý gerekir arna bu çocuðun içinde bir zarar, kötü bir niyet yoktu. Hiç hýrs yoktu. "Omurgasýz," dedi Köknar evin sessizliði içinde. "Sürünerek anasýna gitsin."

Yine de Pýrlanta'mn tek bir tepekkür veya özür sözü söyleme-den kendisini yüzüstü býrakmasý yüreðini daðlýyordu. Ne kibar-lýk, diye düþündü.

Cadýnýn kýzý lambayý üfleyip yataða yattýðýnda bir baykuþ sesi duydu; hafif, bazýlarýnýn onlara gülen baykuþ demesine neden olan o yumuşak hu-hu-hu-hu sesi. Bunu içi cýz ederek duydu. Yaz aylarýnda, herkes uykudayken gizlice Amia kýyýsýndaki söðütlük-te bulupmaya gittiklerinde ikisinin iparetiydi bu. Gece onu dübün-mek istemiyordu. Kýþýn, her gece oðlana gönderide bulunmuştu, Annesinin gönderme büyülerini öğrenmişti ve bunun gerçek bir büyü olduðunu biliyordu. Oðlana temasýný yollamýştý, onun ismi-ni söyleyen sesini yollamýştý tekrar tekrar. Hava ve sessizlikten olupmup bir duvarla karpýlapmýştý. Hiçbir þeye deðememişti. Oð-lan onu duymuyordu.

Bir-iki kere, aniden, gündüz vakti, kafasýnýn içinde oðlaný çok yakýnda hissetmişti; eðer uzansa ona dokunabilirdi. Ama gecele-ri sadece boş bir yokluk, bir reddedip vardý. Aylar önce ona ulaþ-maya çalıþmaktan vazgeçmişti ama gönlü hâlâ yaralıydý.

"Hu-hu-hu," dedi baykuþ penceresinin altýndan; sonra da,

133

YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Karagül!" dedi. Mutsuzluđundan sýçrayýp sýyrýlan kýz yataktan atlayýp panjurlarý açtý.

"Dýparý gel," diye fýsýldadý yýldýz ýpýđýnda bir gölgeden ibaret olan Pýrlanta.

"Annem evde deđil. Ýçeri gel!" Kýz onu kapýda karpýladý.

Birbirlerine sýký sýký sarýldýlar, uzun bir süre sessiz kaldýlar.

Pýrlanta'ya, sanki geleceđini, kendi yapamýný, tüm yapamýný kol-larý arasýnda tutuyormuþ gibi gelmipti.

Sonunda kýz hareket etti, ođlaný yanađýndan öperek, "Seni öz-ledim, seni özledim, seni özledim. Ne kadar kalabileceksin?" di-ye sordu.

"Ýstediđim kadar.11

Ođlanýn elini tutarak içeri aldý. Ođlan her zaman, kendi temiz, konforlu evinden çok farklı olan, büyücünün evinin sođuk ciddi-yetinden ise çok çok daha farklı, kadýnlarýn ve cadýlarýn gizleriy-le dolu, keskin kokulu dađýnýk bir yer olan cadýnm evine girmek-te müteredit davranýrdý. Orada durmuþ bir at gibi titriyordu; þi-falı otlarýn bađlý olduđu çatý kiripi için fazla uzun boyluydu. Hiç yemek yemeden kýrk mili on altý saatte yürüdüđü için son derece gerilmiþ ve yorulmuþtu.

"Annen nerede?" diye sordu bir fýsýltý halinde.

"Yaplı Ferny ile oturuyor. Bu akþamüstü öldü, annem bütün gece orada olacak. Ýyi ama sen buraya nasýl geldin?"

"Yürüdüm."

"Büyücü evi ziyaret etmene izin mi verdi?"

"Kaçtým."

"Kaçtýn mı! Neden?"

"Seni kaybetmemek için."

Kýza; saçtan bulutu içindeki o canlý, hiddetli, esmer yüze bak-tý. Kýz sadece bir gömlek giyiyordu; ođlan kýzýn göđüslerinin o nihaysizce narin, nazik yükseltisini gördü. Kýzý kendine çekti ama kýz ona sarýlsa da kaplarýný çatarak kendisini yeniden uzak-laþtırdý.

"Beni kaybetmemek için mi?" diye tekrarladı. "Bütün bir kýþ boyunca beni kaybetmek seni pek rahatsız etmemiþ gibiydi. Seni

134

KAR ACUL İLE PÝRLANTA

getiren ne oldu?"

"Roke'a gitmemi istedi."

"Roke'a mı?" Kýz hayretle baktý. "Roke'a mı Pýrýl? O halde gerçekten bir vergin var - bir sihirbaz olabilir misin?"

Kýzý Köknar'ýn tarafýnda bulmak Pýrlanta için bir darbe ol-muþtu.

"Sihirbazlar onun gözünde hiçbir þey deđil. Benim bir büyü-cü olabileceđimi söylemek istiyor. Büyücülük yapabileceđimi. Sadece cadýlýk deđil yani."

"Aa, anlıyorum," dedi Gül bir süre sonra. "Ama senin neden kaçtýđýný anlayamýyorum."

Ellerini býraktýlar.

"Anlamýyor musun?" dedi ođlan, kýzýn anlamamýþ olmasý ca-nýný sýkmýþtý, çünkü kendisi de anlamýyordu. "Büyücülerin kadýn-larla bir ipi kalmaz. Cadýlarla. Öyle þeylerle."

"Ha, biliyorum. Tenezzül etmezler."

"Sadece tenezzül edip etmemek değil..."

"Ama öyle. Eminim, sana öğrettiğim bütün sihirleri unutman

&#9632; +  
gerekti. Öyle olmadý mı?, f  
"Bu ayný þey deðil"  
"Deðil. Bu Yüksek Sanat deðil. Bu, Gerçek Lisan deðil. Bü-yücüler dudaklarýný sýradan sözlerle kirletmemeli. 'Kadýnlarýn bü-yüleri kadar zayıf, kadýnlarýn büyüleri kadar habis, onlarýn söy-lediklerini bilmediðimi mi zannediyorsun? Yani, söyle bakalým neden buraya geri geldin?"  
"Seni görmek için!"  
"Neden?"  
"Aklýndan neler geçiyor?"  
"Buradan gittiðin süre boyunca bana hiç gönderme yapma-dýn, sana göndermeme izin vermedin. Sen büyücülük oynamak-tan býkýncaya kadar benim beklemem gerekiyordu. Eh ben de beklemekten býktým." Sesi neredeyse duyulmuyordu, kaba bir fý-sýltý halindeydi.  
"Birileri buraya geliyordu," dedi oðlan, kýzýn kendisine sýrt çevirmesinden kuþkulanmýþtý, "Pepindeki kimdi?"

135

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Öyle biri varsa bile bu seni hiç alakadar etmez! Sen git, sen sýrtýný bana dön. Büyücülerin benim yaptýklarýmla, annemin yap-týklarýyla bîr ilgisi olamaz. Eh, ben de senin yaptýklarýnla hiç ilgi-lenmiyorum, hem de hiç. Git öyleyse!"  
Açlýktan ölecek halde, düþ kýrýklýðýna uðramýþ, yanlýþ anlaþýl-mýþ Pýrlanta kýza yeniden sarýlmak, kýzýn bedeninin kendi bedeni-ni anlamasýný saðlamak, bütün yapamlarýnýn tüm yýllarýný barýndý-ran, o ilk derin kucaklaþmayý tekrarlamak için uzandý. Kendisini bir metre geride buldu, ellerine iðneler batýyor, kulaklarý çmlýyor, gözleri kararýyordu. Gül'ün gözleri çakmak çakmaktý, sýktýðý yumruklarý ise kývýlcýmlar saçýyordu.  
"Bir daha yapma bunu," di-ye fýsýldadý.  
"Hiç merak etme," dedi Pýrlanta, olduðu yerde döndü ve ko-ca adýmlarla uzaklaþtý. Baþýna bir dizi kuru adaçayý takýlýp arka-sýndan sürüklendi.

O geceyi, bodur söðütler arasýndaki eski yerlerinde geçirdi, Bel-ki de kýzýn geleceðini umuyordu ama kýz gelmedi ve oðlan da ký-sa bir süre içinde yorgunluðuna yenik düþüp uyudu. Günepin ilk, soðuk ýþýðýyla uyandý. Doðrulup düþündü. Yapama o soðuk ýþýkta baktý. Ýnandýðý þeyden farklı bir meseleydi, isimlendirilmip oldu-ðu nehre indi. Su içti, elini yüzünü yýkadý, elinden geldiðince kendisine çeki düzen verdi, kasabadan geçip en uçtaki en güzel eve, babasýnýn evine gitti.  
Ýlk baðýrýþlardan, kucaklaþmalardan sonra hizmetkârlar ve annesi onu hemen kahvaltýya oturttular. Böylece midesine biraz sýcak yemek ve Ýçine de belli bir serinlik gelince ancak yüzleþe-bildi kahvaltýdan Önce Büyük Liman'a doðru yola çýkan araba kervanýný geçirmeye gitmiþ olan babasýyla.  
"Vay, oðul!" Yanaklarýný deðdirdiler. "Köknar Usta sana bir tatil verdi demek ki?"

'Hayýr efendim. Ben ayrýldým."

Altýn baktý; sonra tabaðýný doldurarak oturdu. "Ayrýldýn ha,"

136

dedi.

"Evet efendim. Büyücü olmak istemediðime karar verdim."

"Hýmmra," dedi Altýn, lokmasýný çidneyerek. "Kendi babýna mý ayrýldýn? Yoksa Usta'nýn izniyle mi?"

"Tamamen kendi kararýmla, onun izni olmadan ayrýldým."

Altýn çok yavaþ çidniyordu, gözleri masadaydý. Pýrlanta baba-sýnda bu ifadeyi bir kez ormancý kestane korularýný böcek sardý-ðým söylediðinde ve katýr satýcýsýnýn kendisini dolandýrdýðým an-ladýðýnda görmüþtü.

"Çaðrýcý Usta ile çalıþmam için Roke Adasý'na gitmemi isti-yordu. Beni oraya yollayacaktý. Gitmemeye karar verdim.11

Bir süre soma Altýn, bakýplarý hâlâ masa üzerindeyken, "Ne-den?" diye sordu.

"Ýstediðim hayat o deðil"

Bir sessizlik daha. Altýn pencerenin yanýnda ayakta durup sessizlik içinde dinleyen karýsýna baktý. Sonra oðluna baktý. Ya-vaþça yüzündeki hiddet, hayal kýrýklýðý, þapkýnlýk ve saygý karýþý-mý yerini daha basit bir þeye, bir suç ortaklýðý ifadesine, neredey-se sinmek gibi bir ifadeye býraktý.

"Anlýyorum," dedi. "Peki ne yapmak istediðine karar verdin?"

Bir sessizlik. "Bunu," dedi Pýrlanta. Sesi ölçülüydü. Ne baba-sýna bakýyordu, ne annesine.

"Hah!" dedi Altýn. "Eh! Memnun olduðumu söylemeliyim oðul." Küçük bir etli böreði bir lokmada yuttu. "Büyücü olmak, Roke'a gitmek, bütün bunlar hiçbir zaman bana gerçek gibi gel-memiþti, tam olarak deðil yani. Üstelik sen oradayken bütün bun-larýn ne faydasý olduðunu düþünüp duruyordum, doðrusunu söy-lemek gerekirse. Bütün bu ipimin. Burada olursan her þeyin nede-ni belli oluyor. Âlâ! Ama dur bakayým, büyücünün yanýndan öy-lece kaçýp da mý geldin? Senin ayrýldýðýný biliyor muydu?"

"Hayýr. Ona yazacaðým," dedi Pýrlanta, yeni, ölçülü sesiyle.

"Kýzmayacak mý? Büyücülerin çabuk sinirlendikleri söylenir. Çok gururludurlar, '1

"Kýzdý," dedi Pýrlanta, "ama bir þey yapmayacak."

Öyle de oldu. Gerçekten de Köknar usta çýraklýk parasýnýn

137

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

kurupı kurupına bepte ikisini geri yollamýþtı. Güney Limam'na bir yük direk götüren Altýn'ýn arabacılarından biri tarafýndan geti-rilen paketin yanýnda Pýrlanta'ya da bir not vardý. Notta, "Gerçek sanat tek bir gönül ister," diye yazýyordu. Dýþýndaki adres, söðü-dün Hardca rünüydü. Not, Köknar rünüyle imzalanmýþtı ki bunun da iki anlamý vardý: Köknar aþacı ve acý çekmek.

Pýrlanta üst kattaki aydınlık odasýnda, rahat yataðý üzerinde oturmuþ, evin içinde dolapan annesinin þarký söyleyen sesini din-liyordu. Büyücünün mektubunu tuttu, mesajý ve iki rünü tekrar ve tekrar okudu. O sabah bodur söðütler arasýnda ona doðmuþ olan soðuk ve uyupuk akýl bu dersi aldý. Hiç büyü yok. Bir daha hiç. Hiçbir zaman gönlü buna düþmemiþti zaten. Onun için bir oyun olmuþtu, Karagül ile oynadýklarý bir oyun. Hatta büyücünün evin-de öðrendiði Gerçek Lisan'ýn isimleri bile, içlerindeki güzellik ve gücü hissetmiþ olsa da, býrakabileceði þeylerdi, aklýndan kayýp gitmelerine izin verebiliyor, unutabiliyordu.

Lisanýný sadece kýzla konupabilirdi. Kýzý kaybetmiþti, elinden kayýp gitmesine izin vermiþti. Çift gönlün gerçek bir lisaný yok-tu. Bundan sonra sadece görev lisanýný konupacaktý: Kazanmak ve harcamak, gelir ve gider, kâr ve zarar.

Ve bunun gerisinde, hiç. Gözbaðları vardý, küçük týlsýmlar, kelebeðe dönüþen çakýl taþları, bir-iki dakikalýðýna canlý kanatlar-la uçan tahta

kuplar. Hiçbir zaman bir seçim hakkı olmamıştı aslında. Gidebileceği tek bir yol vardı.

Altın son derece mutluydu ve kesinlikle bunun farkında değildi. "Yaplı adam mücevherini geri aldı," dedi arabacı ormancıya. "Ta-ze kaymak yemip kadar keyifli." Keyifli olduğunun farkında ol-mayan Altın, sadece hayatının ne kadar tatlı olduğunu düşünüyor-du. Reche korusunu da almıştı, gerçi fahiş fiyata olduğu kesindi ama en azından Dođutepe'den Alçakdal almamıştı ya; üstelik ar-tık Pýrlanta ile birlikte burayı gerektiği gibi geliştirebilirdi. Kes-taneler arasında, kesilip gemi direği, seren ve kereste olarak satıl-

138

#### KARAGÜL İLE PIRLANTA

ması, yerine kestane fidanlarının dikilmesi gereken bir sürü çam vardı. Zamanla, tipki Büyük Koru gibi katıksız bir koru, kestane krallığının kalbi olacaktı. Zamanla tabii ki. Meşe ve kestane, kı-zılağaç ve söğüt gibi bir gecede sürgün vermezdi. Ama zaman vardı. Artık zaman vardı. Oğlan ancak on yedi yaşındaydı, kendi-siyse kırk beş yaşında. Tam olgun yaşındaydı. Kendisini yapı his-sediyordu ama anlamsız bir şeydi bu. Tam olgunluk çağındaydı. Artık meyva vermeyen en yapı ağaçlar da çamlarla birlikte sö-külmeliydi. Bu ağaçlardan mobilya için de kaliteli kereste çıkar-ılabilirdi.

"Yi, iyi," diyordu karısına sık sık, "yeniden güllerin açtı ha? Göz bebeğin yine evde ha? Artık kederli olmak yok ha?"

Tuly gülümseyerek adamın elini okşadı.

Bir keresinde teessüm edip sözlerini onaylayacağı yerde, "Onun yeniden evde olması çok güzel ama," demişti; ama Altın dinlemekten vazgeçti. Analar, çocukları için endişelenmek için yaratılmışlardı; kadınlar ise hiç tatmin olmamak için. Tuly'nin hayatı boyunca sürdürdüğü o endişe nakaratlarının dinlemesine bir neden yoktu. Tabii ki kadının bir tüccarın hayatını oğluna yeterli bulmuyordu. Havnor'da Kral olmanın bile oğluna yetmeyeceğini düşünürdü o.

"Kendisine bir kız bulduğunda," dedi Altın, kadının her ne di-yorsa ona karşılık olarak, "her şey yoluna girer. Büyücülerle ya-pamak, onların yapam biçimlerini bilirsin ya, onu biraz tutuk yap-mış. Pýrlanta için endişelenme. Gördüğü zaman ne isteyeceğini bilir o!"

"Umarım," dedi Tuly.

"En azından cadının kızını görmüyor," dedi Altın. "O ip bitti." Daha sonra, karısının da cadıyı artık görmediğini fark etti. Yıllar boyunca, bütün uyanlarına rağmen aralarından su şızmamıştı; şimdi ise Arapsacı evin yakınlarında bile görülüyordu. Kadın-ların dostlukları da kısa ömürlü oluyordu. Karısına bu yüzden ta-kıldığı. Kadının güvelere karşı sandıklara ve elbise dolaplarına ya-ban fesleğeni ve değ irmene izi anı koyduğunu görünce, "Arkada-şın irfan sahibi kadının onlara büyü yapıp yok etmiyor mu? Yoksa

139

yerdeniz öyküler t

artık onunla konuşmuyor musunuz?'1 dedi.

"Hayır/" dedi karısı yumuşak, ölçülü sesiyle, "konuşmuyo-ruz."

"Çok da iyi olmuşt!" dedi Altın açıkça. "Onun o kızına ne ol-du peki?"

Duyduğuma göre bir hokkabazla gitmiş, öyle mi?"

"Bir müzisyenle," dedi Tuly. "Geçen yaz"

"Bir isimgünü eđlencesi," dedi Altýn. "Biraz oyunun, müziđin, dansýn zamaný ođul. On dokuz yađýndasýn. Bunu kutla!"

"Sul'un katýrlanyla Dođutepe'ye gideceđim."

"Yo, yo, yo. Sul bunu tek bađýna bařarabilir. Sen evde kal ve eđlen. Çok sýký çalıřýyorsun. Bir orkestra tutarýz. Ülkenin en iyi-si kim? Tarry'yle grubu mu?"

"Baba ben eđlence istemiyorum," dedi Pýrlanta ve kaslarý bir at gibi seđirerek ayađa kalktý. Artýk Altýn'dan daha iri olmuřtu; aniden hareket ettiđinde de insan boř bulunup bađýnyordu. "Ben Dođutepe'ye gideceđim," diyerek odadan ayrýldý.

"Neydi pimdi bu?11 dedi Altýn karýsýna, cevap beklediđinden deđil. Kadýn adama bakýp bir pey söylemedi, bu da karpýlýk bek-leyen bir cevaptý. Altýn çýktýktan sonra kadýn ođlunu, muhasebe odasýnda def-terleri kontrol ederken buldu. Sayfalara baktý. Ýsimler ve rakam-larýn uzun uzun listeleri, borçlar, krediler, kârlar, kayýplar.

"Pýrýl,11 deyince ođlan bađýný kaldýrdý. Yüzü hâlâ yuvarlak, bi-raz yumurta gibiydi, gerçi artýk kemikleri daha ađýrdý ve gözlerin-de hüznü vardı.

"Babamý incitmek istememiřtim," dedi ođlan.

"Eđer bir eđlenti istiyorsa, bunu yapar," dedi kadm. Yüksek perdeden çýkan gizemli bir renge sahip sesleri birbirine benziyor-du ve kapsamlý, sýnýrlý, belli seviyede bir sükunet içeriyordu. Ça-lýpma masasýnýn yanýnda, ođlanýn yanýnda bir tabureye iliřti.

"Yapamam," dedi oğlan ve durdu; sonra devam etti, "gerçek-ten dans falan etmek istemiyorum."

140

KARAGÜL tLE PIRLANTA

"Çöpçatanlýk yapmaya çalıřýyor," dedi Tuly, neřesiz, beřkatle.

"O iş umurumda değil."

"Olmadıđýný biliyorum."

"Sorun..."

"Sorun müzik/1 dedi annesi sonunda.

Bađýyla onayladý delikanlý.

"Ođlum, bir neden yok," dedi kadýn, aniden beřkle, "sevdi-đin her peyden vazgeçmen için bir neden yok!"

Yan yana oturlurken, ođlan kadýnýn elini alýp öptü.

"Birbirine karýřmýyor," dedi, "Öyle olmalı ama olmuyor. Bunu öđrendim.

Büyücüden ayrýlýnca. Her pey olabileceđimi zannediyordum. Bilirsin - büyücü, müzisyen, babamýn ođlu, Gül'ün sevgilisi... Öyle olmuyor.

Birbirine karýřmýyor."

"Karýřýr, karýřýr," dedi Tuly. "Her pey birbiriyle bađlantýlýdır, karýřmýptýr!"

"Belki kadýnlar için öyledir. Ama ben... ben çift gönüllü ola-mam/"

"Çift gönüllü mü? Sen mi? Büyücülükten, vazgeçmezsen ona ihanet edeceğin için vazgeçtin."

Ođlan bu sözleri gözle görölür bir pokla karpýladý ama inkâr etmedi.

"Ýyi ama müzikten neden vazgeçtin?11

"Gönlümde tek bir peyin olmasý gerekir. Katýrcýlarla pazar-lýk yaparken harp çalamam. Meyva toplayıcılarýný Alçakdal'a kaçýrmamak için kaç para ödememiz gerektiđini hesaplarken bir yandan da türküler söyleyemem!" Sesi artýk, biraz da olsa titri-yordu: Vibralo. Gözleri ise hüznölü deđil, hiddetliydi.

"Kendine bir büyü yapmalýsýn," dedi kadýn, "týpký büyücü-nün yaptýđý gibi. Seni emniyette tutacak bir büyü. Seni katýrcý-lardan, kestane toplayýcýlarýndan ve bunlardan koruyacak bir büyü." Ýsimler ve rakamlar dolu hesap defterine vurdu; böyle hafif, boş ver dercesine bir fiske. "Bir sessizlik büyüsü/" dedi sonra. Uzun bir süre sonra genç adam, "Başka ne yapabilirim?" de-di.

141

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Bilmiyorum caným. Senin emniyette olmaný istiyorum. Ba-baný mutlu görmek istiyorum, seninle gurur duymasýný. Ama se-nin mutsuz olmana dayanamýyorum, üstelik gururun kýrýk! Bilmi-yorum. Belki de haklýsýn. Belki de erkekler için hep tek bir şey vardýr. Ama senin þarký söylemeni özledim."

Kadýn gözyaşları içindeydi. Birbirlerine sarýldýlar; kadýn oð-lanýn gü-r, parlak saçlarıný okpadý, kýrýcý olduđu için özür diledi; oðlan, kadýna bir daha sarýldý ve dünyanın en iyi annesi olduđunu söyledi. Ama annesi ayrýlýrken bir an döndü ve, "Býrak bir eðlen-ce tertip etsin Pýrýl. Býrak sen de eðlen."

"Öyle yapacađým," dedi oðlan, kadýný teselli etmek için.

Altm bira, yiyecek ve havai fiþek sipariþini verdi ama müzisyen-leri tutma ipine Pýrlanta baktý.

"Tabii ki orkestramý getiririm/" dedi Tarry, "böyle bir fýrsat kaçır mý! Babanýn eðlentileri için buraya, dünyanın batýsýndaki bütün kavalcýlar gelir."

"Onlara, bu ip için parayla tutulan orkestranýn seninkisi oldu-đunu söylersin."

"Onlar sýrf þaný için bile gelirler," dedi kýrk yaşlarında ince, uzun çeneli, patlak gözlü harpçý. "Belki sen de bizimle bir çalar-sýn öyleyse ha? Para kazanmaya baþlamadan Önce senin de mera-kýn vardý. Sesin de fena deðil, eðer biraz da çalıþýrsan."

"Zannetmem," dedi Pýrlanta.

"Senin sevdiðin o kýz, cadýnýn Gül'ü, duyduđuma göre o da Labby'yle takýhyormuş. Onların da geleceðine kupku yok."

"O zaman görüþürüz," dedi iriyarý, yakýþýklý ve umursamaz görünen Pýrlanta; sonra yürüyüp gitti.

"Bugünlerde durup konuşmayacak kadar burnu büyüdü, kud-ret sahibi oldu," dedi Tarry, "halbuki harp çalmayý ona ben öğret-miptim. Ama zengin bir adam için bunun ne önemi var?"

142

#### KARAGÜL ÝLE PIRLANTA

Tarry'nin acýmasýzlýđý sinirlerini yýpratmýþtı; parti fikri sonunda iptahý kesilinceye kadar bir yük gibi omuzlarına binmiþti. Bir sü-re umutla, hasta olup eðlentiýi kaçýracađýný düþündü. Ama günü geldiðinde oradaydı. Babasý kadar apikâr, o kadar ziyadesiyle ve o kadar þapaalý bir biçimde olmasa da oradaydı, gülümsüyor, dans ediyordu. Bütün çocukluk arkadaşları da oradaydı; görünüşe göre daha pimdiden yarýsý, diðer yansýyla evlenmiþe ama hâlâ orta-lýkta yeterince birbirlerine kur yapan vardý ve onun yanında her zaman birkaç güzel kýz bulunuyordu. Biracý Gadge'in harika bi-rasýndan epey içince, dans ederse, dans ederken de konuşup gü-lerse müziðe

katlanabildiğini fark etti. Böylece sırayla bütün gü-zel kızlarla dans ettikten sonra yeniden önüne kim çıkarsa dansa devam etti, ki hepsi yine denk gelmişti kızların.

Bu, o güne kadar Altın'ın tertiplendiği en büyük eğlentiydi; dans alanı Altın'ın evinin ilersinde kasabanın yepilliği üzerine ku-rulmuş, yapıların içinde yiyip içip dedikodu yapabilmeleri için bir çadır dikilmiş, çocuklara yeni giysiler alınıyor, hokkabazlar ve kuklacılar gelmişti; kimisi parayla tutulmuş kimisi de ister bakır para olsun, ister beş bira, ne bulsalar kâdâr düğünceyle kendi-liğinden gelmişti. Bütün pölenler gezgin göstericileri ve müzisyenleri çekti; bu onların yapam tarzıydı, çadır in yamamı olmalarıyla rağmen iyi karışılanlardı. Vızıltı sesli bir tulum çalan, vızıl-tı sesli bir masalcı, tepe başındaki koca mekenin altında toplanmış bir grup insana Ejderha Efendisi'nin Maceralarını okuyordu. Tarry'nin harp, fifre, viyol ve davuldan oluşan orkestrası solukla-nıp doya doya içmek için ara verdiğinde, yeni bir grup dans alı-na çıkıvermişti. "Aa, işte Labby'nin orkestrası!" diye bağırdı Pýrlanta'mın en yakınında duran güzel bir kız. "Haydi gel, en iyisi bunlardır!"

Soluk tenli, frapan görünümlü biri olan Labby çift kamışlı tah-ta klarnet çalıyordu. Yanında bir viyolacı, bir tefçi ve fifre çalan Gül vardı. İlk parçaları hareketli, hızlı, kıpır ki pırdı; dansçıların çoğu için fazla hızlı kaçmıyordu. Pýrlanta ile yanındaki kız dansa de-vam ettiler; kan ter içinde danslarının bitirince etraftakiler tezahü-

143

#### YERDENİZ ÖYKÜLERİ

ratta bulunup alkıpladı. "Bira!" diye bağırdı Pýrlanta ve genç adamlarla kadınlardan oluşmuş bir girdabın içinde oradan uzak-lapıyordu. Arkasından bir sonraki parçanın başladığı duymuştu; viyol tek başına çalıyor, güçlü ve hüzünlü bir tenor da, "Akımn gitti-ği yer neresiyse," diyordu.

Tek bir dikipte bir mırpa biray bitirdi; yanındaki kızlar o birasını içerken, boynundaki güçlü kasaları seyreliyorlar, gülüyor-lar, konuşuyorlardı; o ise at sineği tutmuş arabacı atı gibi titriyor-du. "Ah! Yapamayacağım..." dedi. Biracının cadın etrafına asıl-mış fenerlerin ardındaki karanlıda daldı. "Nereye gidiyor?" dedi biri; bir diğeri de, "Geri gelecektir," dedi ve gülüp çene çalmaya devam ettiler. Parça bitti. "Karagül," diye seslendi oğlan, kızın arkasından, karanlığın içinden. Kız başını çevirerek ona baktı. Dans edilen platforma bağda kurmuş oturan kızla, otlar üzerine diz çökmüş oğlanın başı aynı seviyedeydi.

"Budur sözlüde gel," dedi.

Kız bir şey söylemedi. Kıza bir bakıp atan Labby tahta boru-yu dudaklarına götürdü. Davulcu zilli tefine üç kez vurdu ve bir denizci havasına başladılar,

Kız bir daha baktığında Pýrlanta gitmişti.

Tarry apağı yukarı bir saat içersinde geri döndü; verdikleri molaya ve özellikle de biraya nankörlük ediyordu. Parçayı ve dansı bölerek Labby'ye toz olmasını söyledi.

"Sen avucunu yala, harç başı," dedi Labby, Tarry alındı, in-sanlar taraf tuttu; tartıma en hararetli yerindeyken Gül fifresini cebine sokarak süzülüp gitti.

Eğlencenin fenerlerinden uzakla-nca gece karanlıktı ama kız karanlıkta bile yolunu biliyordu. Oğlan oradaydı. Bu iki yılda bo-dur sözlüler büyümüştü. Yemil sürgünler ve uzun, dökük yaprak-lar arasında oturabilecek azıcık bir yer kalmıyordu.

Rüzgârın ve akan nehrin mırıltısıyla bulanıklaşan müzik baş-ladı uzakta.

"Ne istiyorsun Pýrlanta?1"

144

#### KARAGÜL ÝLE PIRLANTA

"Konupmak."

Birbirleri için ses ve gölgeden başka bir şey deðillerdi.

"Yani," dedi kýz.

"Benimle kaçýp kaçmayacaðýný sormak istemiþtim," dedi oð-  
lan.

"Ne zaman?"

"O zaman. Tartýþtýðýmýzda. Her şeyi yanlýþ tarafýndan söyle-dim.

Düþünmüþtüm ki..." Uzun bir sessizlik. "Sürekli kaçabilece-ðimi  
düþünmüþtüm. Seninle, Çalgýlarýmýzý çalarak. Karnýmýzý do-yurarak.

Birlikte. Bunlarý söylemek istemiþtim."

"Söylemedin."

"Biliyorum. Her şeyi tersinden söyledim. Her şeyi yanlýþ yap-tým. Her şeye  
ihanet ettim. Büyü. Müzik. Ve sen."

"Ben iyiyim," dedi kýz.

"İyi misin?"

"Fifrede o kadar iyi deðilim ama yettiði kadar. Bana öğretme-diðin şeyleri  
de, mecbur kalýrsam büyüyle tamamlýyorum. Or-kestraya gelince, onlar da  
iyi. Labby göründüğü kadar kötü deðil-dir. Kimse bana sarkýntýlýk etmiyor.  
Oldukça iyi para kazanýyo-ruz. Kýplarý gidip annemle kalýp ona yardým  
ediyorum. Yani iyi-yim. Ya sen Pýrýl?"

"Ben fenayým."

Kýz tam bir şey söyleyecekti ki söylemedi.

"Sanýrým çocukluk/' dedi oðlan. "Þimdi ise..."

"Ne deðiþti?"

"Ben yanlýþ bir seçim yaptým."

"Bir kere mi?" dedi kýz. "Yoksa iki kere mi?"

"Ýki kere."

"Üçte keramet vardýr."

Ýkisi de bir süre konupmadý. Kýz, yapraklý karanlýkta oðlanýn cüssesini  
ancak seçiyordu. "Eskisine göre daha irisin," dedi. "Hâ-lâ ýþýk  
yapabiliyor musun Pýnl? Seni görmek istiyorum."

Oðlan olumsuz anlamda salladý baþýný.

"Senin yaptýðýn, benimse hiç yapamadýðým bir şeydi o. Bana hiç  
öğretememiþtin."

145

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Ne yaptýðýmý bilmiyordum," dedi oðlan, "Bazen oluyordu, bazen olmuyordu."

"Peki Güney Limaný'ndaki büyücü sana nasýl yapýlacaðýný öğ-retmedi mi?"

M0 bana sadece isimleri Öğretti."

"Neden þimdi yapamýyorsun?"

"Býraktým Karagül. Ya sýrf onu yapýp başka bir şey yapmaya-caktým; ya da  
hiç yapmayacaktým. Gönlünde tek bir şey olmasý, tek gönül olman  
gerekiyor,"

"Neden öyle olduðunu anlayamýyorum," dedi kýz, "Annem atep düþürebiliyor,  
doðumu kolaylaþtýrýyor, kaybolmuþ bir yüzü-ðü buluyor; belki bu büyücüler  
ve ejderha efendilerinin yaptýkla-rýyla mukayese edilmez ama sonuç olarak  
bir hiç de deðil. Bunu yapmak için de her şeyden vazgeçmedi. Beni doðurmak

onu dur-durmadý, Beni, dođumu öđörensini diye dođurmup! Ben senden müzik yapmasýný öđörendim diye, büyülerimi söylemekten vaz mý geçtim? Artýk ben de atep dü sürebiliyorum. Neden yaptýđýn bir peyden, diđerini yapabilmek için vazgeçesin?"

"Babam," diye baıladı ođlan, sonra durdu ve bir nevi kahka-ha attý.

"Uymuyorlar," dedi. "Para ile müzik."

"Babayla cadý kýz," dedi Karagül.

Yine aralarında bir sessizlik oldu. Söđüdü yaprakları kýpýr-dadý.

"Bana dönecek misin?" dedi ođlan, "Benimle gelir misin, be-nimle yapar mýsýn, benimle evlenir misin Karagül?"

"Babanýn evinde olmaz Pýrýl."

"Herhangi bir yerde. Kaçalım."

"Ama müzik olmazsa bana sahip olamazsýn."

"Ya da sen olmazsan müziğe sahip olamam,"

"Evlenirim," dedi kýz.

"Labby bir harpçý istiyor mu?"

Kýz tereddüt etti; güldü. "Eđer bir fifreci istiyorsa eli mec-bur," dedi sonra.

"Ayrýldýđýmıdan beri hiç çalıpmadým Karagül," dedi ođlan. "Ama müzik ve sen, hep aklýmın içindeydiniz,..." Kýz ellerini ođ-

146

#### KARAGÜL ÝLE PIRLANTA

lana uzattý. Yüz yüze diz çöktüler, söđüt yaprakları saçları arasında kýpýrdýyordu. Birbirlerini öptüler, ilk baıta utangaçça.

Pýrlanta'nýn evden ayrýlmasýný izleyen yıllarda Altýn, her zaman-kindenden daha çok para kazandı. Yaptýđý bütün ipler kâr getirdi. Sanki baıyna devlet kuşu konmuştı da o bir türlü kovamýyordu. Çok zengin oldu. Ođlunu hiç affetmedi. Bu mutlu bir son olurdu ama o bunu kabul edemedi. İsimgünü gecesinde, öylece, tek bir söz söylemeden ayrýlması, cadý kýzla gitmesi, namuslu bir ipi ya-rým býrakması, harp çalıp parký söyleyen, birkaç kurup için sýrýtýp duran serseri bir çalgýcý olması - Altýn için bu utanç, acý ve hid-detten başka bir şey değildi. Böylece o da trajedisini yapıdı. Ođlunu ancak kocasına yalan söyleyerek -ki bunu da yapmak ona çok zor geliyordu- görebilen Tuly uzun bir süre bu trajediyi adamla payladı. Pýrlanta'nýn aç bilaç olduđunu düpünüp ađlaya-rak, zor uyuyordu, Sonbahann sođuk günleri onun için bir ýstýrap olmuştı. Fakat zaman geçtikçe ondan Batý Havnor'dan tatlı sesli parkýcý Pýrlanta, Kýlýç Kulesi'ndeki büyük beylere harp çalıp par-ký söyleyen Pýrlanta diye söz edildiđini duymaya baılayınca içi rahatladı. Ve bir kere Altýn Güney Limaný'na gidince Arapsaçý'yla birlikte bir epek arabası alýp, Pýrlanta'nýn Yitimli Kraliçe'nin Gaze-/î'ni söylediđini duydukları Dođutepe'ye sürdüler; o türküsünü söylerken Gül onunla birlikteydi, Küçük Tuly de Tuly'nin dizle-rinde oturuyordu. Belki mutlu bir son değildi ama bu, insana ye-tip de artacak gerçek bir keyifti.

\*\*& »\*<-

147

YERÝN KEMÝKLERÝ

YÝNE yađmur yađýýyordu; Re Albi büyücüsü bir iklim týlsýmý, yađ-muru dađýn öte tarafýna yollayacak böyle minik, küçük bir týlsým yapmamak için kendisini zor tutuyordu. Kemikleri sýzlýyordu. Güneş çdcsýn da parlayarak teninden süzölüp kendilerini kurutsun diye sýzlýyordu kemikleri. Tabii ki bir sýzy büyüsü de söyleyebilir-di ama bu sadece sýzyýý bir süre gizlemeye yarardı o kadar. Onu hasta eden beyin pifası yoktu. Yaşlı kemiklerin güneşe ihtiyacı vardı. Büyücü evinin kapýsýnýn epiðinde, karanlık oda ile yađmur-lu açýk hava arasýnda durmuş büyü yapmamak için kendisini zor tutuyor, tuttuðu ve kendisini tutmak zorunda kaldýđý için de ken-disine kýzyyordu.

Hiç küfretmezdi -güç sahibi adamlar küfretmez, bu emniyet-li deðildir- ama gyrtlađýný bir ayý gibi homurdanarak temizledi. Bir an sonra Gont Dađý'nýn gizlenmiş yukarı yamaçlarından, ku-zeyden güneşe doğru yankýlanarak bulut içindeki ormanlarda yi-tip giden bir gökgürültüsü duyuldu.

iyi bir iparet bu gökgürültüsü, diye düþündü Deniz Yosunu. Yakýnda yađmur durur. Kapüponunu çekip tavukları yemlemek için yađmurun altına çıktı Küme bakýnca üç yumurta buldu. Kýzýl Bucca kuluçkaday-dý. Yumurtaları çatlamak üzereydi. Keneler hayvancıđý rahatsız ediyor, tavuk pis ve bitkin görünüyordu. Kenelere karşı birkaç söz söyleyip, civcivler çýkar çýkmaz follukları temizlemesi gerek-tiðini kendi kendine hatýrlattýktan sonra Kahverengi Bucca, Gri, Paçalý, Akbaba ve Kral'uý saçaklar altında bir araya gelip yađmur hakkýndaki görüþlerini hafif, aksi bir tonda beyan ettikleri kümes avlusuna çıktı.

"Öðlene varmaz kesilir," dedi büyü tavuklara. Onları yem-ledikten sonra vıçık vıçık çamurlar üzerinde yürüyerek eve üç sı-cak yumurta ile geri döndü. Çocukken çamurda yürümeye bayý-lýrdý. Çamurun serinliðinin parmaklarının arasýndan yükseliþin-den nasýl zevk aldýđýný hatýrladı. Hâlâ yalýn ayak yürümekten hoş-

151

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

lanýyordu ama artık çamur hoþuna gitmiyordu; yapıþkan bir þey-di çamur, ayrıca eve girmeden önce ayaklarını temizlemek için eðilmekten de hiç hoþlanmýyordu. Evinin zemini toprakken bu önemli deðildi ama artık týpký bir bey, tüccar veya babbüyücü gi-bi tahta kaplı bir zemini vardı. Soðuk ve rutubet kemiklerine nü-fuz etmesin diye. Kendi fikri deðildi bu.

Sükûnet geçen bahar es-ki eve tahta döþeme yapmak için Gont Limaný'ndan gelmişti. Bu konuda bir güzel tartýþmýlardý. Bunca zaman sonra Sükûnet ile tartýþmamasý gerektiðini öğrenmiş olmasý gerekirdi.

"Yetmiş beş yıldýr toprak üzerinde yürüyorum," dedi Deniz Yosunu, "Birkaç yıl daha yürümek beni öldürmez"

Sükûnet tabii ki buna bir þey söylememiş, adamın kendi söy-lediðini duymasýný ve ahmaklıđýný tamamen hissetmesini saðla-mýptý.

"Temiz tutması daha kolay," dedi, mücadelesini daha pimdi-den kaybedilmiş olduðunun bilinciyle. Ýyice sýkýþmýþ toprak bir zemini sadece arada bir, toz kalkması diye su serptikten sonra süpürmenin yeterli olduðu doðruydü. Ama yine de söyledikleri kulaða aptalca geliyordu.

"Zemini kim döþeyecek?" dedi; artık sadece söylenmiş olmak için söyleniyordu.

Sükûnet kendisini kastederek þapýný salladı.

Aslında oðlan birinci sýnýf bir ipçiydi, bir marangoz, ince ip yapan marangoz, taþ döþemecisi, çatý aktarıcýsý; burada Deniz Yo-sunu'nun öðrencisi olarak yaparken bunu ispat etmişti; Gont Li-manýnda zengin

insanlarla birlikte yapamak da ellerini yumupat-mamýptý. Tahta döpemeleri Re Albi'deki Altýncý'nýn býçkýhanesin-den Kocakadýn'ýn kaðnýsýnda tapýyarak getirmipti; ertesi gün yap-ly büyücü Bataklýk Gölet'e ilaç yapmak için ot toplamaya gittiðin-de de döbeyip cilalamýptý. Deniz Yosunu eve döndüðünde ip bit-mipti bile, sanki karanlýk bir gölmüþçesine parlýyordu yer. "Her içeri giripte ayaklarýmý yýkamak zorunda kalacaðým," diye ho-murdandý. içeri ihtiyatla girdi. Ahþap o kadar pürüzsüzdü ki ayak tabanlarýna yumupakmýþ gibi geliyordu. "Saten," dedi. "Bunu bir-iki týlsým katmadan bir günde yapamazdýn. Saraylara layýk döpe-

152

#### YERÝN KEMÝKLERÝ

mesi olan bir köy damý. Eh, gelecek kýp atepin bu zeminden par-layýþý ne biçim bir manzara oluþturacak! Yoksa þimdi de bir halý mý almak zorunda kalacaðým? Altýn çözümlü bir pösteeki mesela?"

Sükûnet gülümsedi. Yaptýðýndan çok memnundu.

Birkaç yýl önce Deniz Yosunu'nun eþiðine gelmipti. Yok, ha-yýr, yirmi yýl önce olmasý gerekir, ya da yirmi beþ. Yani bundan bir süre önce. O zamanlar gerçekten bir oðlan çocuðuydu, uzun bacaklý, gür saçlý, yumupak yüzlü. Kapalý bir aðýz, parlak gözler. "Ne istiyorsun?\*" diye sormuþtu büyücü, gözlerini o parlak gözler-den sakýnýp ne istediðini anlayarak; hepsinin ne istediðini biliyor-du. Ýyi bir hocaydý, Gont'un en iyisiydi, bunu biliyordu. Ama ho-calýk etmekten býkmýptý, ayaklarýnýn altýnda baþka bir çýrak iste-miyordu; bir tehlike hissetmipti.

"Öðrenmek,\*" diye fýsýldadý oðlan.

'Roke'a git," dedi büyücü. Oðlan ayakkabý ve güzel bir deri yelek giyiyordu. Okul'a gidecek parayý bulabilir veya kazanabi-lirdi.

"Oradayým."

Bunun üzerine Deniz Yosunu yeniden oðlana baktý. Cüppesi veya asasý yoktu.

"Baþarýsýz mý oldun? Kovuldun mu? Kaçtýn mý?"

Oðlan her soruda baþýný hayýr anlamýnda salladý. Gözlerini kapattý; aðýz zaten kapalýydý. Orada durmuþ, bütün benliðiyle kendisini toplamýþ, acý çekiyordu: Derin bir nefes aldý: Doðrudan büyücünün gözlerine baktý.

"Benim maharetim burada, Gont'ta," dedi, sesi bir fýsýltýdan biraz fazla çýkýyordu. "Ustam Enhemon'dur."

Bunun üzerine gerçek adý Enhemon olan büyücü en az onun kadar hareketsiz durup, oðlan bakýþýný indirinceye kadar yüzüne baktý.

Sessizlik içinde oðlanýn ismini aradý Deniz Yosunu ve iki þey gördü: Çam kozalaðý ve Kapalý Aðýza ait bir rün. Sonra biraz da-ha arayınca zihninde bir ismin söylendiðini duydu; ama bunu söylemedi.

"Öðretmekten ve konuþmaktan yorulдум," dedi. "Sükûnete

153

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

ihtiyacým var. Bu sana yeter mi?"

Oðlan baþýyla onayladý.

"O halde sen benim için Sükûnet'sin," dedi büyücü. "Batý penceresinin altýndaki girintide uyuyabilirsin. Odunlukta eski bir ot döpek var.

Havalandýr. Ýçinde sýçan getirme içeri." Ve geldiði için oðlana, teslim olduðu için de kendisine için için kýzarak Overfell'e doðru iri adýmlarla uzaklaþtý; ama kalbinin çarpmasýna neden olan hiddet deðildi. Onu her zaman solundan iten deniz rüzgârý altýnda, daðýn engin gölgesi Ötesindeki

denizin üzerinde güneşin ilk yığılları parlarken iri adımlarla yürüyerek -o zamanlar iri adımlarla yürüyebiliyordu hâlâ- Roke'un Büyücülerini, büyü sanatının ustalarını, sır ile gücün profesörlerini düpündü. "Onlara döş geldi, değil mi? Üstelik bana da döş gelecek," diye düpüne-rek gülümsedi. Huzur dolu bir adamdı ama biraz tehlikeyi de gö-ze alırdı hani. Durdu ve ayağının altındaki toprağı hissetti. Her zamanki gi-bi yalınayaktı. Roke'ta öğrenciyken ayakkabı giymişti. Ama bü-yücü asasıyla Gont'a, Re Albi'ye geri dönmüş ve ayakkabılarını fırlatıp atmıştı. Kıpırdamadan durarak uçuşum yolunda ayağının altındaki toprağı, kayaları, onların altındaki uçuşumu, onun da al-tında adanın karanlıktaki köklerini hissetti, Sularm altında, karan-lıkta bütün adalar birbirlerine deşiyorlar, tek bir ada oluyorlardı. Böyle söylemişti hocası Ard; Roke'taki hocaları da öyle demmişti. Ama burası onun adayıydı, onun kayası, tozu, toprağı. Onun bü-yüçülük irfanı buradan yetiyordu. "Benim maharetim burada, u demmişti oğlan ama bu iradede daha derin bir şeydi. Bu, belki de Deniz Yosunu'nun ona öğretebileceği bir şeydi: Maharettten daha derin olanlar. Burada, daha Roke'a gitmeden önce Gont'ta öğren-miş oldukları.

Oğlanın bir asası olmalıydı. Acaba neden Nemmerle oğlanın bir çırak veya cadı gibi Roke'tan asası, eli boş ayrılmasına izin vermişti? Böyle bir güç kendini belli etmeden, bir işaret taşıma-dan serbest bırakılmamalı. Benim hocamın asası yoktu, diye düpündü Deniz Yosunu; ay-nı anda da, Asasının benden istiyor, diye düpündü. Gontlu bir bü-

154

yerin kemikleri

yücünün ellerinden çıkma Gont meşesinden bir asa. Eh, eğer hak ederse ona bir asa yaparım. Eğer ağızını kapalı tutabilirse. Ona ir-fan kitaplarımı bırakırım. Eğer kümesi temizleyip, Danemer Der-hini anlarsa, eğer ağızını kapalı tutabilirse.

Yeni öğrenci kümesi temizledi, fasulye bahçesini çapaladı, Danemer Derhinin ve Enlades Sırları'nın anlamını kavradı ve ağ-zını kapalı tuttu. Dinledi. Deniz Yosunu'nun söylediklerini duy-du; bazen Deniz Yosunu'nun düpündüklerini bile duydu. Deniz Yosunu'nun her istediğini hatta Deniz Yosunu'nun istediğinin far-kında bile olmayacağı şeyleri yaptı. Oğlanın vergisi Deniz Yosunu' nun hocalığının çok ötesindeydi ama yine de Re Albi'ye gelmek-le doğru yapmıştı ve her ikisi de bunu biliyordu. Deniz Yosunu o yıllarda bazen babalar ve oğullar hakkında düpünürdü. Bir sihirbaz, maden arayıcısı olan kendi babasıyla, seçtiği öğretmen yüzünden tartışmıştı; babası Ard'ın öğrencisinin onun oğlu olamayacağı haykırış, hiddetini beslemiş ve oğlu-nu affetmeden ölmüştü. Deniz Yosunu oğullan doğunca mutlu-luktan ağlayan genç adamlar görmüştü. Saadətli bir oğlan çocuğu vadiyle yillik kazançlarının yarısını cadılara ödeyen fakir adam-lar, altınlarla süslenmiş bebeğinin yüzüne dokunup, hayranlıkla, "Ölumsuzlüm!" diyen zengin bir adam görmüştü. Oğullarını döven adamlar görmüştü, onları azarlayan, ağıdlayan, sinir edip babalarını engel olan, onlarda gördükleri ölümden nefret eden adamlar. Oğullarının gözündeki karpı nefreti, tehdidi, acımasız saygıszlığı görmüştü. Ve bunu gören Deniz Yosunu neden baba-sıyla uzlaşmaya yanaşmanın bir yolunu aramış olduunu anla-mıştı. Bir babayla oğlunun pafak vaktinden gün kavuncaya ka-dar birlikte çalıştıklarını, yapı adamın kör bir öküzü çekerken, orta yapı adamın demir ağızlı sabanı sürerken tek bir kelime bile konuşmadıklarını görmüştü; eve dönerlerken yapı adam bir an için elini oğlunun omzuna koymuştu. O temasta, yapamında ek-sik olan şeyi görmüştü Deniz Yosunu. Kıpı akpamlar ocak başın-da oturmuş irfan kitaplarına veya onan ıması gereken bir gömle-de edilmiş esmer yüze

bakarken bunu hatýrladý. Gözler yere baký-yor olurdu, ađýz sýký sýký kapalý, ruhu kulaklarýný açmýp.

155

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Bir büyücü eđer panshysa hayatýnda bir kez konupabilecek birine rastlar." Nemmerle, Babbüyücü seçildikten bir-iki yýl son-ra, Deniz Yosunu Roke'tan ayrýlmadan bir-iki gece önce böyle söylemipti. O zamanlar Pekilleme Ustasý'ydy ve Okul'da Deniz Yosunu'nun en iyi hocalarýndan biriydi. "Eđer kalmýp olsaydýn, sanýrým seninle konupabilirdik Enhemon."

Deniz Yosunu bir süre hiç cevap veremedi. Sonra kekeleye-rek, kendi nankörlüðünden suçluluk duyup inatçýlýðýna inanama-yarak, "Usta, kalýrdým ama benim ipim Gont'ta," dedi. "Kepke bu-rada, seninle olsaydý."

"Olmaman gereken bir sürü yere gitmeden nerede olman ge-rektiðini bilmek ender bulunan vergilerden biridir. Eh, arada bir bana bir-iki öðrenci yolla. Roke'un Gont büyücülüðüne ihtiyacı var. Sanýrým burada bilinmesi gereken bazı peyleri es geçiyo-ruz..."

Deniz Yosunu okula öðrenciler göndermipti, üç-dört tane, o ya da bu vergiye sahip iyi delikanlýlar; ama Nemnerle'nin bekle-diði kendi isteðiyle gelip gitmipti ve Deniz Yosunu ona Roke'ta ne öðretmiþ olduklarýný bilmiyordu. Sükûnet söylemedi. Orada iki-üç yýlda, bazı oðlanlarýn altý-yedi yýlda öðrendiklerini, hatta bazı-larýnýn hiç öðrenemediði kadarýný öðrenmipti ama bunlar onun için sadece temeldi.

"Neden en baþta bana gelmedin?11 diye sordu Deniz Yosunu. "Sonra da Roke'a gider, cilasýný yapardýn?"

"Zamanýmýzý boþa harcamak istemedim."

"Nemmerle senin benimle çalıpmaya geldiðini biliyor muy-du?"

Sükûnet baþýný hayýr anlamýnda salladı,

"Eđer amacýný ona söylemeyi lütfetseydin bana bir mesaj yol-layabilirdi."

Sükûnetin beti benzi soldu. "Arkadaþýn mıydý?11

Deniz Yosunu duraksadı. "Ustamdý. Eđer Roke'ta kalsaydým belki de arkadaþým olurdu. Büyücülerin arkadaþları olur mu? Ka-nlan ve oðullan ne kadar varsa, o kadar, der bazıları. Bir keresin-de bana, bizim ipimizde konupacak birini bulanların þanslý olduk-

156

yerin kemikleri

lanný söylemipti. Bunu unutma. Eđer panshysan günün birinde ađýný açarsýn."

Sükûnet gür saçlý, düpünceli kafasýný eđdi.

"Tabii eđer kapalı durmaktan paslanmadýysa," diye ekledi Deniz Yosunu.

"Eđer isterseniz, konupurum," dedi genç adam; Deniz Yosunu'nun ricasýyla tabiatýndan tümüyle vazgeçmeye o kadar gönül-lüydü ki büyücü kendini tutamayýp güldü.

"Senden konupmamam rica etmiptim,'1 dedi, "sözünü ettiðim de kendi ihtiyacým deđýl Ben iki kiþiye yetecek kadar konupuyo-rum. Boþ ver. Zamaný gelince ne demen gerektiðini bileceksin. Sanat bu, öyle deðil mi? Neyi, ne zaman söyleyeceðini bilmek. Geri kalan da sükûnet."

Genç adam Deniz Yosunu'nun evinin küçük batý penceresi al-týndaki ot þiltede tam üç yýl yattý. Büyücülük öðrendi, tavukları yemledi, ineði sađdı. Bir kere, Deniz Yosununa keçi beslemeyi önerdi. Güzün soðuk ve ýslak geçen bir haftasýnda; bir hafta ka-dar hiçbir þey söylememiþti.

"Birkaç keçi besleyebilirsin," dedi ustasına.

Deniz Yosunu'nun önündeki masada açık duran büyük bir ir-fan kitabı vardı. Yüzlerce yıl önce Fundaur'un Çýkýþýyla oldukça bozulan ve güçsüzleşen Acasta Büyüleri'nden birini yeniden ör-meye çalışıyordu. Tam bopluklardan birine oturabilecek kayıp sözcüğün hissini almaya başlamıştı, neredeyse bulmuştu ki -"Birkaç keçi besleyebilirsin/1 dedi Sükûnet, Deniz Yosunu kendisinin sözünü sakınmayan, çabuk sinirle-nen sabırsız bir adam olduğunu düþündü. Gençliğinde küfret-meme gereði omuzlarm büyük bir yük olarak binmişti ve otuz yıl boyunca çýrakların, müþterilerinin, ineklerin ve tavukların ahmaklığı onu son derece yormuştu. Çýraklar ve müþteriler onun dilinden korkardı gerçi, ama inekler ve tavuklar onun fevranla-nna pek kulak apmazdı. Daha Önce Sükûnet'e hiç kızmamıştı. Çok uzun bir sessizlik oldu.

"Neden?"

Belli ki Sükûnet aradaki sessizliği ve Deniz Yosuný'nun se-

157

yerdeniz öyküleri

sindeki apırý yumupaklığı fark etmemişti. "Süt, peynir, fırynda oð-lak, yoldaþ/1 dedi.

"Hiç keçi besledin mi?" diye sordu Deniz Yosunu, aynı yu-mupak, kibar sesle.

Sükûnet başını hayır anlamında salladı.

Aslında, Gont Limanı'nda doğmuş bir kasaba çocuğuydu. Kendisi hakkında hiçbir şey anlatmamıştı ama Deniz Yosunu et-raftan biraz sorup soruşturmuştu. Liman ipçisi olan babası, Sükû-net herhalde yedi-sekiz yaşlarındayken, büyük depresyon esnasında ölmüştü; annesi ise sahildeki hanlardan birinde çalışmıştı. On iki yaşındayken oğlanın babı belaya girmişti, büyük bir ihtimalle bü-yüyle uğraştığından; annesi de onu Valmouth'da itibarlı bir sihir-baz olan Ellassen'e çýrak vermeyi başarmıştı. Oğlan burada gerçek ismini alması, başka bir şey olmasa bile biraz marangozluk ve çift-çilik öğrenmişti; üç yıl sonra Ellassen onun Roke'a olan yolculuğunun parasını vermek cömertliğinde bulunmuştu. Deniz Yosunu'nun oğlan hakkında bütün bildiği buydu.

"Keçi peynirini sevmem," dedi Deniz Yosunu.

Sükûnet başını salladı, her zamanki teslimkârlılığıyla.

O zamandan bu yana yıllar boyunca, Deniz Yosunu, Sükûnet ikide bir keçi beslemeyi önerdiğinde, sınırlarına nasıl hâkim olduğunu hatırlar; her keresinde de bu hatıra onu son derece mem-nun ederdi, tıpkı son derece güzel olgunlaşmış bir armudun son lokmasını ısırmak gibi.

Sonraki birkaç günü eksik kelimeyi yeniden yakalamak için geçiren büyücü, Sükûnet'i çalışması için Acasta Büyüleri'nin başına oturmuştu. Sonunda birlikte bulmuşlardı, uzun bir uğraşı. "Tıpkı kör bir öküzle saban sürmek gibi," dedi Deniz Yosunu. Bunun üzerinden pek geçmeden de Sükûnet'e, Gont meşesinden yaptığı asasını verdi. Gont Limanı Beyi, bir kez daha Deniz Yosunu'nun limana inip Gont Limanı'nda yapılması gerekenleri yap-masını istediğinde, Deniz Yosunu kendi yerine başına Sükûnet'i yolladı ve oğlan orada kaldı.

Deniz Yosunu kapısının eşiğinde elinde üç yumurtayla dur-muştu, ya da sýrtından süzülüyordu. Ne kadardı duruyordu

158

## YERÝN KEMÝKLERÝ

orada? Neden duruyordu? Çamur hakkýnda, zemin hakkýnda, Sü-kûnet hakkýnda düpünüyordu. Overfell üzerindeki patikada yürü-yüpe mi çýkmýptý? Hayýr, bu yýllar önce olmuþtu, yýllar ve yýllar önce, güneþ altýnda. Þimdi yaðmur yaðýyordu. Tavuklarý yemle-miþ, üç yumurtayla eve dönmüþtü, elindeki yumurtalar hâlâ sý-caktý, ipeksi bir kahverengi olan ýlýk yumurtalar; gokgürültüsü-nün sesi de hâlâ aklýndaydý, gokgürültüsünün titrepimi kemikle-rinde, ayaklarýnda. Gokgürültüsü mü?

Hayýr. Bir süre önce bir gokgürültüsü olmuþtu. Bu gokgürül-tüsü deðildi. Daha önce de bu garip hissi duymuþtu ve anlayama-mýptý o zamanlar, depresyon Essary sahilinde yarým millik bir alaný batýnp Gont Limaný'ndaki iskeleleri suya gömdüðü zaman, Ayak tabanýnýn sinir uçlarıyla yeri hissedebilmek için epikten topraða indi, ama çamur topraðýn onun için yolladýðý mesajlarý cý-výklaþtýnp bozuyordu. Yumurtalarý epiðe býrakarak yanlarýna oturdu, epiðin yanýnda duran testideki yaðmur suyuyla ayaklarýný yýkadý, testinin kulpuna asýlý bez parçasýyla sildi, yumurtalarý tek-rar eline aldý, yavaþça ayaða kalktý ve evine girdi.

Kapýnýn ardýnda duvara yaslanmýþ duran asasına sert sert bak-tý. Yumurtalarý kilere býraktý, çok acýktýðý için aceleyle bir elma yedi ve asasını aldý. Porsuk aþacmdandý asa, ucu bakýrla baðlan-mýþ, tutacak yerine ipek giydirilmiþti. Nemmerle vermiþti ona asasmý. "Kalk!" dedi asaya onun dilinde ve asayý býraktý. Asa san-ki bir yuvaya oturtulmuþ gibi dikildi. "Köke," dedi adam sabýrsýz-ca Yaradýlýp dilinde. "Köke!" Parlak zemin üzerinde duran asayý seyrediyordu. Bir süre sonra asanın hafifçe titrediðini, ürperdiðini, sarsýldýðým gördü. MAh, ah, ah," dedi yaþlý büyücü.

"Ne yapmam gerek?" dedi bir süre sonra yüksek sesle.

Asa sallandý, durdu, sonra yine titredi.

"Bu kadarý yeter caným," dedi Deniz Yosunu, elini asaya ko-yarak. "Gel þimdi. Neden Sükûnet'i düpünüp durduðuma þapma-malý, Ona gönderi yapmam gerek... gönderi... Hayýr. Ard ne de-miþti? Merkezi bul, merkezi bul. Sorulması gereken soru bu. Ya-pýlması gereken..." Kendi kendine mýnldanarak ađýr pelerinini

159

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

üzerinden çýkartýp atarken ve daha önce yaktýðý küçük atepin üze-rine kaynamasý için su koyarken her zaman kendi kendisine ko-nuþup konuþmadýðýný merak etti: Acaba Sükûnet onunla yaparken de durmadan konuþuyor muydu? Hayýr. Bu, Sükûnet gittikten sonra hasýl olan bir alýþkanlýk, diye düþündü aklýnýn, yapamýn ola-ðan þeylerini düþünen kýsmýyla; bu arada diðer kýsmý deþpet ve yýkýma karþý hazýrlýk yapıyordu. Bütün geceyi dýþarıda geçirmek zorunda kalabileceðini göz önüne alarak üç yumurta ile kilerde bulunan bir yumurtayý iyice haþlayýp dört elma ve bir tulum dolusu reçine þarabýyla birlikte bir heybeye koydu. Ađýr cüppesini bütün eklemleri sýzlayarak omuzladýT asasını aldý, ateþe sönmelerini söyledi ve dýþan çýktý.

Artýk inek beslemiyordu. Durup düþünceli düþünceli kümes avlusuna baktý. Tilki son zamanlarda meyva bahçesini ziyaret edip duruyordu. Ama o uzun süre ayrýlacaksa hayvanlarýn yiye-cek aramaları gerekecekti. Onlar da, herkes gibi tehlikeyi göze al-mak zorundaydý. Kapýlarýný biraz açtý. Yaðmurun artýk puslu bir çiselti halini almýþ olmasına raðmen hayvanlar kümesin saçları altýnda kamburlarýný çýkartýp kederle bekleliyordu. Kral bu sabah bir kere bile ötmemiþti.

"Bana söyleyecek bir þeyiniz var mı?" diye sordu Deniz Yo-sunu onlara.

Gözdesi Kahverengi Bucca böyle bir silkinip kendi adýný bir-kaç kez tekrarladý. Diðerleri bir þey söylemedi.

"Peki öyleyse, dikkatli olun. Dolunayda tilkiyi gördüm," de-di Deniz Yosunu, sonra yoluna devam etti.

Yürürken bir yandan da dübüdü; çok dübüdü; hatýrladý. Ho-casýnýn çok uzun bir zaman önce, tek bir kez söylediði meseleler hakkýnda bütün hatýrlayabileceðim hatýrladý. Garip meselelerdi, o kadar garipti ki bunlarýn büyücülük mü yoksa Roke'ta söylendiði gibi sadece cadýlýk mı olduklarýný hiç anlayamamýþtý; Roke'ta ke-sinlikle hiç duymamýþ olmasýndan, belki de oradaki ustalarýn bu tür þeyleri fazla ciddiye aldýðý için onunla alay edeceklerinden korkmasýndan, belki de bunlar Gont meselesi, Gont'un gerçeke-ri olduðu için anlayamayacaklarýný bildiðinden, kendisinin de

160

#### YERÝN KEMÝKLERÝ

orada hiç sözünü etmediði meseleler. Yine de Ard'ýn, Gontlu Bü-yük Büyücü Ennas'tan kalma irfan kitaplarýnda da bunlardan söz edilmiyordu. Bunlar sadece sözdeydi. Aile içindeki meselelerdi.

"Semere'nin otlaðýnýn tepesindeki Kara Golet'e git," demiþti hocasý ona.

bul." "Oradan Dað'ý okuyabilirsiniz. Merkezi bulman lazým. Nereden gireceðini

"Girmek mi?" diye fýsýldamýþtý delikanlý Deniz Yosunu,

"Dýþarıdan ne yapabilirsiniz ki?"

Deniz Yosunu uzun bir süre sessiz kaldýktan sonra, "Nasýl?" demiþti.

"Böyle." Ard'ýn uzun kollan yukarı doğru bir yakarıyla uzan-mýþtý; Deniz Yosunu, daha sonra bunun büyük Dönüpüm büyü olduðunu öðrenecekti. Ard büyüün sözlerini tersten söylemiþti, büyü hocalarýnýn büyü harekete geçmesin diye yaptýklarý þekilde. Deniz Yosunu bu sözleri doğru duyup, hatýrlama numarasýný bili-yordu. Sonunda sözleri aklýnýn içinde sessizce tekrarlayıp, büyü-nün bir parçasý olan garip, sakil hareketlerle ellerini uzatmýþtý. Ama eli havada kalakalmýþtý.

"Ama bu büyüü bozamazsm ki!" demiþti yüksek sesle.

Ard bapýyla onaylamýþtý. "Geriye dönüpü yoktur."

Deniz Yosunu, geriye dönüpü olmayan hiçbir dönüpüm, sade-ce bir kez söylene-bilen Çözme Sözü dýþýnda, bozulmayacak hiç-bir büyü duymamýþtý.

"Ama neden...?"

"Ýhtiyaçtan," demiþti Ard.

Deniz Yosunu bir açýklama talep etmemesi gerektiðini bili-yordu. Böyle bir büyüü söylemek pek şýk gerekmezdi; onun bu-nu kullanmak zorunda kalma ihtimali çok azdı. Bu korkunç bü-yünün aklýnýn derinliklerine çökmesini, saklanmasýný, binlerce yararlı, güzel veya insanýn içini açan büyücülük ve týlsýmlarla, Roke'un bütün o irfan ve kurallarýyla, Ard'ýn ona miras býraktýðý kitaplarýn irfanýyla Örtülmesini saðlamýþtý. Ýplenmemiş, korkunç, ipe yaramaz bir halde altmış sene boyunca aklýnýn karanlıklarýn-da kalmıştý, týpký ýþık, servet ve çocuk dolu bir malikânenin mah-zeninde kalmış eski, unutulmuş bir evin yapım tarihini tapýyan te-

161

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

mel tapý gibi.

Yağmur durmuştı gerçi ama pus hâlâ zirveyi gizliyor, bulut peritleri yüksek ormanlar arasından geçip gidiyordu. Deniz Yosunu, elinden gelse bütün hayatını Gont Dağındaki ormanları dolaşarak geçirebilecek olan Sükûnet kadar yorulmaz bir yürüyüşçü değildi; ama Re Albi'de doğduğundan buradaki yolları ve geçitleri avucunun içi gibi biliyordu. Rissi'nin kuyusunun oradan kestir-me yola saparak, ölene varmadan, dağın yamacında düz bir ba-samak gibi duran Semere'nin yüksek otluğuna çıkmıştı. Buranın bir mil kadar aşağısında, artık güneşle aydınlanmış bir tepenin muhafazalı tarafında, ilerisinde bulut gölgesi gibi hareket eden koyun sürülerinin bulunduğu çiftlik binaları duruyordu. Gont Li-manı ile körfezi, behrin tepesindeki dik, düğüm düğüm tepelerin altına gizlenmişti. Deniz Yosunu, Karanlık Gölet'e giden yeri buluncaya kadar biraz arandı. Bu gölcük, yarı çamur ve sazdan oluşuyordu. Aradı-şu ise üzerinde keçilerin ayak izlerinden başka bir iz bulunmayan, belli belirsiz, bataklık bir yoldu. Parlak gök altında, turbalı topra-şın çok üzerinde olmasına rağmen su karanlıktı. Deniz Yosunu keçi izlerini takip etti; çamurda kayıp düpmemek için bileğini burkunca homurdandı. Suyun kenarında kıpırdamadan durdu. Bi-leğini ovma için edildi. Dinledi.

Tamamen sessizdi.

Hiç rüzgâr yoktu. Hiç kuş çıvıldamıyordu. Uzaktan gelen ne bir böğürtü, ne bir meleme, ne de bir seslenme vardı. Vızıldayan bir sinek bile yoktu, Karanlık suya baktı. Hiçbir şey yansıtmıyordu.

İsteksizce, yalınayak, baldıncıplak ileri doğru bir adım attı; yarım saat önce güneş açtığında cüppesini dâirip heybesine kal-dırmıştı. Sazlar bacaklarını süpürüyordu. Aşağıdaki çamur yumuşaktı, insanı içine çekiyordu, sazların köklerinin Kaçak-larıyla doluydu. Göletin içine doğru yavaşça ilerlerken hiç ses çıkmıyordu; hareketinden meydana gelen halkalar da belirsiz ve küçüktü. Gölet uzun bir süre şö devam etti. Sonra dikkatli ayak-ları dibi hissetmeyince durdu,

182

yerin kemikleri

Su titredi. Bunu önce butlarında hissetti, bacaklarına kürk de\* diyor muş gibi hafif çarpıntılar çarpıyordu; sonra gördü, bütün gö-letin yüzeyinde bir titreme vardı. Onun yarattığı, çoktan geçmiş olan halka halindeki çarpıntılar değil, tekrar tekrar olan bir buru-şukluk, bir kabartı, bir titreme.

"Nerede?!" diye fıslıladı; sonra bu sözü başka bir lisanı olma-yan şeylerin anladığı lisanda söyledi.

Bir sessizlik oldu. Derken kara, titreşen sudan bir balık atla-dı; hemen bir kol boyu mesafede grimsi beyaz bir balık; balık sıç-rarken cılız, berrak bir sesle, aynı dilde, "İvedi!" diye bağırdı.

Yaplı büyücü olduğu yerde kalakaldı. Gonftaki isimler hak-kında bütün bildiklerini hatırlamaya çalıştıktan bir süre sonra îa-ved'in nerede olduğunu gördü. Burası sırtların birbirinden ayrıl-dığı, tam Gont Limanı'nın iç taraflarındaydı; behrin üzerindeki burnun kıyısı; tam fay hattı. Burada odaklanmış bir deprem bütün beheri yıkabilir, çö- dölünebilir, bir deniz dalgası oluşturunabilir, ka-vuşan eller gibi limanın ağındaki kayalar kapatabilirdi. Deniz Yosunu titredi, göletin suyu gibi her yanı ürperdi.

Dönerek aceleyle, nereye bastığına bakmadan, suyu sıçratıp veya ağız ağız nefes alıp sessizliği bozmayıp umursamadan kıyıya gitti. Sazlar arasındaki yoldan kuru toprağa ve kaba otlara varıp da tatarcık ve cırcır böceklerinin sesini duyuncaya kadar zar zar yürüdü. Zar zar yere oturdu çünkü bacakları titriyordu.

"Olmayacak," dedi kendi kendine Hard dilinde konuşarak; "Yapamayacağım, 11

dedi sonra. "Tek babýma yapamam."\*

O kadar çýlgýna dönmüptü ki sonunda Sükûneti çađýrmaya karar verdiðinde altmýb yýldýr bildiði büyüün nasýl baþladýđýný hatýrlayamadý; sonra hatýrladýđýný düþündüðünde de ölü çađýrma büyüü söylemeye baþlamýptý; ne yaptýđým fark edip durdurunca-ya kadar büyü çalıþmaya baþlamýb ve kelime kelime hepsini boz-mak zorunda kalmýptý.

Biraz ot yolarak bacađýndaki ve ayaklarýndaki yapıþkan çamu-ru sildi.

Çamur daha kurumamýptý, sadece tenine bulaþtırmýb oldu, o kadar. "Çamurdan nefret ediyorum, 'l diye fýsýldadı. Sonra çene-sini kapatarak bacaklarýný temizlemeye çalıþmayý bıraktý. "Top-

163

yerdeniz öykülerr

rak, toprak," dedi, üzerine oturduðu yeri okpayarak. Sonra son de-rece yavaþ ve son derece dikkatle, davet büyüü yapmaya baþladı.

Gont Limaný'nýn kalabalýk rýhtýmına giden kalabalýk caddede bü-yücü Ogion birdenbire duru verdi. Yanýndaki gemi kaptaný birkaç adým daha ilerledikten sonra dönüp Ogion'un havayla konuþtuðu-nu görmüptü.

"Tabii geleceðim usta!" dedi Ogion. Sonra biraz duraksadık-tan sonra, "Ne kadar var?" diye sordu. Uzun bir sessizlikten son-ra da havaya gemi kaptanýnýn anlamadıđý bir dilde bir þey söyle-di ve bir an için tepesindeki havanýn kararmasýna neden olan bir el hareketi yaptı.

"Kaptan," dedi, "çok özür dilerim, geminin yelkenlerine bü-yü yapmak için biraz beklemem gerek. Bir depres yaklaþýyor. Þehri uyarmam lazým.

Oradakilere, yelken açabilecek bütün ge-milerin açık denize gitmelerini söyler misin. Çýkýn, Silahlý Kaya-larý geçin! Size iyi þanslar." Dönüp caddeden geri koþmaya baþ-ladı; kýrılaþmaya baþlamýb gür saçlý, uzun boylu, güçlü bir adam-dý, erkek bir geyik gibi koþuyordu,

Gont Limaný, dik sahillere arasýndaki uzun ve dar bir körfezin iç ucunda bulunur. Körfezin giriþi aralarý ancak otuz metre kadar olan iki büyük burun yani Liman Kapýsý ile Silahlý Kayalar ara-smdandýr. Gont Limaný deniz korsanlarýna karþý emniyetlidir. Ama emniyet kendi tehlikesini yaratýr; uzun körfez yerdeki bir fay hattýný izlediði Ýçin açık olan bu boðaz her an kapanabilir.

Þehri uyarmak için elinden geleni yaptıktan, kapý muhafýzla-rý ve liman muhafýzlarýnýn þehirden çýkan birkaç yolu kapatýp pa-nik içindeki insanların birbirlerini ezmelerini engellemek için el-lerinden geleni yaptýklarýný gördükten sonra, Ogion kendisini Li-man'ýn gözetleme kulesindeki bir odaya kapatýp kapýsýný kilitledi,

164

yerin kemikleri

çünkü herkes aynı anda onunla konuþmak istiyordu; sonra da Dađ'da Semere'nýn inek otlađýnýn üzerindeki Kara Gölet'e bir gönderide bulundu. Eski ustasý göletin yakýnlarýnda otlarýn üzerinde oturmuþ el-ma yiyordu. Kurumakta olan çamurla kaplanmýb olan bacaklarý-nýn yakýnında yer yumurta kabuklarýyla beneklenmipti. Bakýplarý-ný kaldýrýp Ogion'un gönderisini görünce aðý kulaklarýna vararak gülümsedi. Ama yaplý görünüyordu. Hiç bu kadar yaplý görünme-miþti gözüne. Ogion iplerinin yoðunluðu nedeniyle bir yýldan faz-ladı onu görmemiþti; beylerin ve halkýn iplerini yapmaktan dađ

yamacýndaki ormanlarda yürüyecek, gidip Re Albideki küçük evde Enhemon ile kýpýrdamadan oturup dinleyecek bir fýrsatý ol-mamýptý. Enhemon yaplý bir adamdý, seksenine yaklaþmýptý; kor-kuyordu, Ogion'u görünce nepeyle gülümsedi ama ürkmüptü.

"Sanýrým yapmamýz gereken," dedi hiç girip yapmadan, "sen Kapýlandan, ben de Dað'ýn iç ucundan, fay hattýnýn fazla açýlma-sýna mani olmaya çalyþmak. Birlikte çalyþacaðýz, bilirsin ya. Ba-þarabiliriz. Ben toplandýðýný hissediyorum, ya sen?"

Ogion hayýr anlamýnda baþýný salladý. Gönderisinin Enhe-mon'un yanýnda otlara oturmasýný saðladý; tabii suretinin geçtiði veya oturduðu yerde otlarýn boyunlarý hiç eðilmiyordu. "Ben þe-hirde panik yaratmaktan þapka bir þey yapamadým," dedi. "Bir de gemileri körfezin dýþýna yolladým. Hissettiðin nedir? Nasýl hisse-debiliyorsun?"

Bunlar büyücüler arasýnda konupulan teknik sorulardý. Enhe-mon cevap vermeden önce tereddüt etti.

"Bunu Ard'dan Öðrenmiptim," dedikten sonra yine duraksadý. Ogion'a Gont'ta bile pek ünlü olmayan, hatta iyi bir ünü olmayan bir sihirbaz olan ilk hocasý hakkýnda hiçbir þey anlatmamýptý. Ard' la ilintili bir giz, bir utanç vardý. Enhemon bir büyücü için biraz geveze bile olsa bazý þeyler konusunda bir taþ kadar sessiz olurdu. Sessizliðe saygýsý olan Ogion ona hocasýný hiç sormamýptý.

"Bu Roke büyüü deðil," dedi yaplý adam. Sesi kuruydu ve bi-raz zorla çýkýyordu. "Gerçi dengeye ay kýn bir yaný yok. Bulapýk bir þey deðil." Kötü þeyler, tamahkârlýkla yapýlan büyüler, lanet-

165

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

ler ve kara büyü için hep bu sözü kullanýrdý: "Bulapýk þeyler." Bir süre sonra, kullanacaðý kelimeleri araþtým araþtýra devam etti: "Toprak. Taþlar, Bu tozlu topraklý bir büyü. Eski, Çok eski. Gont Adasý kadar eski."

"Kadim Güçler," diye mýrýldandý Ogion.

Enhemon baþýyla onayladý.

"Yerin kendisini mi denetim altýna alýyor?"

"Sanýrým daha çok yere girip bütünlepmekle ilgili." Enhemon elmanýn koþanýný ve yumurta kabuklarýnýn büyük parçalarýný gev-þek topraðýn altýna gömüp üzerini okpayarak güzelce kapattý. "Sözleri biliyorum tabii ki, ama ne yapmam gerektiðini yaparken keþfedeceðim. Büyük büyülerin böyle bir sakýncasý oluyor, deðil mi? Ne yaptýðýný, yaparken Öðreniyorsun. Alýptýrma yapacak fýr-sat olmuyor. Ah - iþte! Bunu hissettin mi?"

Ogion hayýr anlamýnda baþýný salladý.

"Geriliyor," dedi Enhemon gözleri dalmýþ; eli, ürkmüp bir da-nayý sakinleþtirmek için okþarcasýna farkýnda olmadan, yavaþça topraðý okpuyordu. "Artýk çok az zaman kaldý sanýrým. Sen Kapý-lar'ý açýk tutabilir misin caným?"

"Bana ne yapacaðýný anlat..."

Fakat Enhemon baþýný sallýyordu, "Hayýr," dedi, "zaman yok. Senin yapacaðýn türden bir þey deðil." Yerde veya havada hisset-tiði her ne idiyse, o dikkatini gittikçe daha çok çekiyordu; Ogion ise onun aracýlýðýyla toplanan, tahammül edilemez gerginliði his-sediyordu. Fakat bir süre sonra biraz rahatladý ve hatta gülümse-di bile. "Çok eski bir þey," dedi. "Þimdi keþke bu konuda daha çok düþünseydim diyorum. Sana aktarmýþ olsaydým. Ama insana biraz kaba geliyordu. Can sýkýcý... Hoca haným bana nereden öð-rendiðini söylememiþti. Buradan tabii ki... Sonuç olarak çepit çe-pit bilgi var."

"Hoca haným mı?"

"Ard. Hocam." Yüzündeki ifade okunamayan, hatta muzip bir ifadesi olduğu bile söylenebilecek olan Enhemon bakýplarýný kaldýrdý, "Bilmiyor muydun? Hayýr, galiba bundan hiç söz etme-miptim. Ama sonuç olarak pek bir fark da yok. Hiçbirimizin, ya-

166

#### YERÝN KEMÝKLERÝ

ni biz büyücülerin bir cinsiyetimiz olmadýđý için, öyle deđil mi? Önemli olan kimin evinde yapadýđýmýz. Galiba bilinmesi icap eden önemli miktardaki bilgiyi gözardý etmiþiz. Bu tür þeyleri... Ýpte! Yine oldu...1' Adamýn ani gerginliđi ve hareketsizliđi, gerilmþ yüz ifadesi ve donuk bakýþý, dođum sýrasýnda sancýlanan bir kadýnýn ifadesi-ne benziyordu. Ogion, "'Dađ'ýn içinde' derken neyi kastetmiþtin?" diye sorarken bunu düþünüyordu.

Sancý geçmiþti; Enhemon cevap verdi, "Dađýn içini. ÝavcdV Altларыndaki düđüm düđüm tepeleri iparet etti. "Ýçeri girip, etrafýn kayýp gitmesini önlemeye çalıþacađým, tamam mı? Yaparken na-sýl yapýlacađýný anlayacađým mutlaka. Sanýn m kendine dönme zamanýn geldi. Sýkýpmaya baþladý." Yine durdu, sanki yođun bir ađrý çekiyormuş gibi kamburunu çýkartýp, diþlerini sýktý. Kalkmak için çabaladı. Ogion düþünmeden yardým etmek için elini uzattý.

"Bir iþe yaramaz/' dedi yaplý büyücü sýrýtarak. "Rüzgâr ve gün ýpýđýndan baþka bir þey deðilsin. Þimdi ben ise toprak ve tap olacađým. En iyisi sen iþinin baþýna git. Hoþça kal Aihal. Ađzý... ađzý açık tut, bir kere de olsa, tamam mı?"

Ýtaatkârca kendisini Gont Limaný'ndaki havasýz, duvar hakla-rýyla dolu odaya geri döndüren Ogion pencereden bakýp, uzun körfezin ucunda her an kapanabilecek bir çene gibi görünen Si-lahlý Kayalar'ý görünceye kadar, yaplý adamýn yaptýđý espriyi an-lamamýþtı.

"Yani anlayacađýn, yapmam gereken," dedi yaplý büyücü, artýk orada olmasa bite, kendisini rahatlattýđý için hâlâ Sükûnetle ko-nuþarak, "dađa girmek, dođrudan dađýn içine; ama maden arayýcý bir sihirbaz gibi deđil; öyle þeylerin arasýndan kayýp gidip, baka-rak, tadarak deđil. Daha derine. En derine. Damarlara deđil, ke-miklere. Evet..." Yayladaki otlakta tek baþýna duran Enhemon, bütün büyük büyüleri açan hareketle dua eder gibi kollarýný açtı ve konuþtu.

167

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Ard'ýn öğrettiđi kelimeleri söylerken hiçbir þey olmadý; sert ađzý, uzun, ince kollarýyla yaplý cadý hocasýnýn tersten söylemiþ olduđu sözler, þimdi dođru olarak söylenmiþti. Hiçbir þey olmadý ve kuru, sýcak, karanlýk toprak etrafýnda yükselmeden önce gün ýpýđýyla deniz yelinin hasretini çekecek, büyüden kupku duyacak, kendinden kupku duyacak zamaný oldu. Oraya girince acele etmesi gerektiđini, yerin kemiklerinin ha-reket etmek için sabýrsýzlandýđýný ve onlara yol göstermek için onlar olmasý gerektiđini biliyordu ama acele edemiyordu. Üzerin-de bütün dönüþümlerde yapanan dehpert hissi vardı. Zamanýnda tilki olmuþtu, bođa olmuþtu, kýzböceđi olmuþtu ve varlýk deđiptir-menin ne demek olduđunu biliyordu. Ama bu farklıydý, bu yavaş-ça yapanan geniþleme. Enginle þiyorum, diye düþündü.

Ýaved'e dođru uzandý, sancýya, sýkýntýya dođru. Yaklaptykça batýdan içine büyük bir kuvvetin aktýđýný hissetti, sanki sonuç ola-rak Sükûnet de onun elinden tutmuş gibi. Bu bađdan kendi gücü-nü yani Dađ'in gücünü, yardým olsun diye yollayabiliyordu. Ona geri dönmeyeceđimi söylemedim, diye düpündü; bu Hard dilin-deki son sözleriydi, son esefiydi çünkü artýk dađýn kemikleri için-deydi. Atepin damarlarýný ve büyük kalbin atýbýný biliyordu. Ne yapması gerektiđini biliyordu. MSakin ol, sessiz ol. Tamam, ta-mam. Kendine hâkim ol. Tamam ipte. Sakin olabiliriz," dedi, in-san dili olmayan bir dille. Artýk sakinlepmiştii, hareketsizlepmiştii, dađýn atepli karanlýđýnda tap içinde tap olarak, toprak içinde top-rak olarak tutunmuştu.

Caddeler dalgalar gibi kabararak inip çýktýđý sýrada, kaldýrým tap-lan dört bir yana patlarken, tuđladan duvarlar un ufak olurken, Si-lahlý Kayalar homurdanarak birbirlerine dođru yatarken, rýhtým-daki gözetleme kulesinin çatýsýnda tek basma duran büyücüleri Ogion'u görmüştü insanlar. Gördükleri, elleri uzanmýp, sanki bir peyi zorla ayýrmaya çalıbýyormuş gibi duran Ogion'du: Ve kayalar onun hareketiyle açýlarak, dümdüz, kýpýrdamadan durdu. Behir

168

yerin kemikleri

sarsýldýktan sonra kýpýrdamadan durdu. Depremi durduran Ogi-on'du, Bunu gözleriyle gördüklerini söylediler

"Hocam yanımdaydı; onun hocası da onun yanında/' dedi Ogion, onu övdüklerinde. "O Dađý hareketsiz tutabildiđi için ben de Kapý'yý açık tutabildim." Onun alçakgönüllülüđünü överek, söylediklerine kulak asmadýlar. Dinlemek, insana zor nasip olan bir vergidir; üstelik insanlar kahramanlarý olsun isterler.

Behir yeniden düzene girdikten, bütün gemiler geri geldikten, duvarlar yeniden inpa edildikten sonra, Ogion bütün o övgülerden kaçarak Gont Limaný üzerindeki tepelere gitti. Yaradýlýp Lisam'n-daki gerçek adı, Ogion'un gerçek adı gibi Aihal olan Trimmer Va-disi denilen garip ve küçük vadiyi buldu. Bütün gün boyunca bu-rada yürüdü, sanki bir pey bulmaya çalıbýymýp gibi. Akşam olun-ca toprak üzerine uzanarak, toprakla konuşmaya baıladı. "Bana söylemen gerekirdi. Sana bir veda ederdim," dedi. Bir kez ađladı; gözyaıları otlaýın sapları arasýndaki kuru toprađa düperek minik çamur noktaları, minik, yapıp yapıp noktalar oluıurdular. Orada, toprak üzerinde uyudu. Gün dođarken ayađa kalktı ve yoldan Re Albi'ye gitti. Köyün içine girmeden geçip, Overfell'in baılangý-cýnda, kuzeydeki iki odalı eve vardı. Evin kapýsý açık duruyordu.

Son fasulyeler dallarýnda irilepip kartlaıpmýptý; lahanalar ise büyümeye baılamýptý. Tozlu avludan üç tavuk gýdaklayarak ve epelenerek geldiler; biri kıızıl, biri tarçýn renkli, biri beyazdı; gri bir tavuk kümeıte follukta yatýyordu. Ne civciv vardı, ne de En-hemon'un Kral dediđi horozdan bir emare. Belki o sýrada, horo-zun yerini almak için civcivlerden biri yumurtasýndan çýkıyordu bile. Evin arkasýndaki minik meyva bahçesinde bir tilkinin koku-sunu alý gibi olmuıtu.

Cilalı aııap zemin üzerine uçupup gelmiı olan tozu ve yap-rakları süırdü ve Enhemon'un piltesiyle battaniesini havalan-dýrmak için güneıe serdı.

"Bir süre burada kalýrým/' diye geçti ak-lýndan. "Güzel bir yer burası/1 Bir süre sonra da, "Keçi besleye-bilirim/' diye düpündü.

169

Semel adası Havnor'un önündeki Peln Denizi'nin kuzeybatısýn-da, Enlad'ýn güneybatısýnda bulunur. Yerdeniz Takýmadalarýnýn en büyük adalarýndan biri olmasına rağmen Semel ile ilgili fazla hikâye yoktur. Enlad'ýn þanlı bir tarihi, Havnor'un serveti, Paln'in kötü namý vardýr ama Semerin sadece büyük ve küçük baþ hay-vanlarý, ormanlarý, küçük kasabalarý ve hepsinin tepesinde yükse-len kocaman» sessiz yanardaðlarý Andanden vardýr. Andanden'in güneyinde, yanardað son canlandýðýnda üzerine küllerin yüzlerce metre yýðýlmýþ olduðu bir arazi uzanýr. Bu yük-sek yaylada nehirler ve ýrmaklar denize doðru kendilerine yol aç-mýþlar, dönerek, birikintiler oluþturarak, yayýlýp dolanarak burada büyük bir bataklýk meydana getirmiþlerdir; engin ufuklu, az adaç-lý, pek insaný bulunmayan kocaman, ýssýz sulak bir arazi. Küllü toprakta gür, parlak otlar biter; insanlar da burada büyük baþ hay-van besleyerek kalabalýk güney sahilleri için sýðýrlarý semirtirler, hayvanlarý yaylada dolap-sýnlar diye akarsularýn parmaklýk görevi gördüğü millerce alanda baþýboþ býrakýrlar. Daðlarýn hep yaptýğı gibi iklimi Andanden belirler. Etrafýna bulutlan toplar. Yayladaki bataklýklarda yazlar kýsa, kýplar uzun olur. Bir kýp gününün erken çöken karanlýðýnda, saðýnda solunda kamýplar arasýnda sýðýrlarýn açtýğı yoldan baþka bir þey olmayan, pek bir þey vaat etmeyen rüzgârlý bir yol ayrımýnda bir yolcu du-rarak ne taraftan gitmesi gerektiğini anlamak için bir iparet aradı. Dağın son yamacýndan inerken bataklýk arazi üzerinde pek uzakta olmayan bir köy ve orada burada evler görmüþtü. Köye gi-den yol üzerinde olduðunu düþünmüþtü ama bir yerlerde yanlýp bir tarafa sapmýþtı. Yollann kýyyýlarýnda uzun kamýplar yükseldiði için, bir yerlerde ýþık yanıyorsa bile göremiyordu. Ayaklarýnýn di-binden sular sýrýklýyordu. Andanden'in kara lavdan olupmuþ kaba yollarýnda yürümekten ayakkaýılan yýpranmýþtı. Tabanlan tama-

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

men erimiþti, ayaklan bataklýk yollarýnýn buzlu ýslaklýðýyla aðrý-yordu. Hava çok çabuk karardı. Güneyden gelen ince bir sis gökyü-zünü gözlerden gizliyordu. Sadece dağın devasa, loþ kütlesi üze-rinde yýldýzlar net bir biçimde ýþýldýyordu. Rüzgâr, yumuþakça, kasvetle ýslýk çaldý kamýplar arasýnda.

Yolcu da kavpakta durup kamýplara ýslýk çaldý. -

Yollarýn birinde bir þey, karanlýktan daha kara iri bir þey ha-reket etti.

"Orada mýsýn caným?" dedi yolcu. Kadim Lisan'da konup-yordu, Yaradýlýp dilinde. "Gel bakalým o halde Ulla," deyince dü-ve, yanma yaklaþan adama doðru, kendi ismine doðru birkaç adým ilerledi. Hayvanýn baþýný görerek deðil de el yordamýyla bu-lup gözleri arasýndaki ipeksi çukuru okpadý, alnýndaki çýkýntý ha-lindeki boynuzlarýnýn kökleri kapýdı. "Güzelsin, çok güzelsin," dedi düveye, hayvanýn ot kokulu nefesini teneffüs edip, iri sýcak-lýðýna yaslanarak, "Bana yolu gösterir misin tatlý Ulla? Gitmem gereken yere beni götürür müsün?"

Onu bataklýklarýn daha da derinliklerine sürükleyecek olan baþýboþ sýðýrlardan biriyle deðil de bir süt danasıyla karþýlaþması bir þanstý. Ulla'sý parmaklýklardan atlamaya pek düþküdü ama biraz gezindikten sonra

ahýrýn ve hâlâ bir avuççuk da olsa süt apý-rabildiði anasýnýn tatlý hayallerine dalmaya baþlardý; o sýrada ise yolcuyu eve götürmeye razýydý. Yollardan birinden aðýr aðýr ama kararlý bir tempoyla yürümeye baþladý; adam da yol yeterince ge-nipleyince bir elini hayvanýn kalçasýna koyarak onunla yürümeye koyuldu. Düve diz boyu suya girip nehirde yürürken, o da hayva-nýn kuyruðuna tutundu. Hayvan akarsuyun alçak, çamurlu kýyyý-sýndan týrmandý, kuyruðunu sallayarak kurtardý ama adamýn ken-disinden de sakil bir þekilde týrmanýþýný bekledi. Sonra yeniden yavaþça yoluna devam etti. Adam hayvanýn böðrüne yaslanarak sarýldý çünkü akarsu onu iliklerine kadar dondurmup ve titreme-ye baþlamýþtý. "Moö," dedi rehberi yavaþça; o zaman hafifçe sol yanlarýnda, sarý bir ýþýðýn soluk, küçük karesini gördü.

174

#### BATAKLIK YAYLA

"Teþekkür ederim," dedi adam bahçe kapýsýný, annesine doð-ru koþan düve için açarak; kendisi ise evin karanlýk avlusundan kapýya doðru tökezleyerek ilerledi. Herhalde kapýdaki Yemiþ'ti ama kapýyyý niye çalmýþtý kadýn anla-yamadý. "Gir içeri ahmak!" dedi; adam bir daha çaldý kapýyyý; ka-dýn onardýðý þeyi yere býrakarak kapýya gitti. "Daha bu saatte na-sýl bu kadar sarhoþ olabildin?" dedikten sonra adamý gördü. Kadýnýn ilk gördüðü bir kraldý, bir bey, þarkýlardaki Mahari-on, uzun boylu, dimdik, yakýþýklý. Hemen sonraki düþüncesi ise, bir dilenci, yolunu yitirmiþ bir adam, kirli giysiler içersinde titre-yerek büzüþmüþ. Adam, "Yolumu kaybettim. Köye varabildim mi?" diye sor-du. Sesi bir dilencinin sesi gibi kaba ve boðuktu ama dilenci ak-saný yoktu. "Yarým mil kadar ilerde," dedi Armaðan. "Han var mı köyde?" "Oraby'ye varana kadar yok, o da güneyde on-on iki mil öte-de." Kadýn bir an için düþündü. "Eðer gece kalacak bir oda arýyor-san bende bir tane var. Belki San'ýn da boþ odasý vardýr, eðer kö-ye gideceksen." "Eðer mümkünse burada kalmak isterim," dedi adam o soylu tavnyla, bir yandan da dipleri birbirine çarparak ve ýýðýlmamak için kapý pervazýna tutunarak. "Ayakkabýlarýný çýkart," dedi kadýn, "výcýk výcýklar. Sonra gir içeri." Yana doðru çekilip, "Ateþ babýna gel," diyerek onu ocaða yakýn yerde duran Bren'in yerine oturttu. "Ateþi biraz karýþtýrý-ver," dedi. "Biraz çorba içmek ister misin? Hâlâ sýcak." "Teþekkür ederim hanýmefendi," diye mýrýldandý adam, ateþe doðru eðilerek. Kadýn adama bir kase et suyu getirdi. Adam bunu sabýrsýzlýkla ama yine de dikkatlice içti, sanki uzun zamandýr sý-cak çorba içmeyi unutmuþ gibL "Daðý apýp da mı geldin?" Adam babýyla onayladý.

175

yerdeniz öyküleri

TİNe demeye?"

"Buraya gelmek için,11 dedi adam. Artýk daha az titremeye baþlamýþtý. Çýplak ayaklarýnýn görüntüsü çok hüzn vericiydi, ya-ra bere içinde, þipmiþ ve sýrýlsýklamdý, Kadm adama ayaklanný ateþte ýsýtmasýný söylemek istedi ama haddini apmayý sevmezdi. Her ne idiyse, kendi rýzasýyla dilenci

olmamýptý.

"Buraya, Bataklýk Yayla'ya pek gelen olmaz," dedi kadýn. "Sadece seyyar satýcýlar falan. Ama onlar da kýpýn gelmezler."

Adam çorbasýný bitirdi, kadýn kâseyi aldı. Kadýn yerine, oca-ðýn saðýndaki gaz lambasýnýn yanmdaki tabureye oturarak yama-ma iþine döndü. "Isýn da sana yataðýný göstereyim," dedi. "O oda-da ateþ yoktur. Yukarda, daðda kötü havaya yakalandýn mı? Kar olduðunu söylüyorlar,"

"Hafif bir kar vardý," dedi adam. Kadýn, ateþ ve lambaýn ýþý-ðýnda adamý iyice bir süzdü. Kýrk yaþlanndaydý; inceydi ve kadý-nýn ilk algýladýðý kadar da uzun boylu deðildi. Hoþ bir çehresi var-dý ama bir tuhaflýk, bir eksiklik vardý yüzünde. Ýýkýlmýþ gibi gö-rünüyor, diye düþündü kadýn, ýýkýlmýþ bir adam.

"BatakluYa neden geldin ki?" diye sordu kadýn. Onu içeri al-dýðý için sormaya hakký olduðunu düþünüyordu; yine de adamý sorularýyla sýkýþtırmaktan biraz huzursuz olmuþtu.

"Buradaki sýðýrlarda hastalýk olduðunu söylediler.1' Artýk üþü-mekten kurtulduðu için sesi daha güzeldi. Týpký kahramanlarýn ve Ejderha Efendileri'nin kýssalarýný anlatan masalcýlar gibi konuþu-yordu. Belki de bir masalcý veya þarkýcýydý? Ama yo; hastalýk, de-miþti.

"Öyle."

"Hayvanlara bir yardýmým dokunabilir."

"Devacý mı s m?"

Adam baþýyla onayladı.

"O halde herkes geldiðine çok memnun olacak. Bulapýcý has-talýk sýðýrlar arasýnda felaket halde. Daha da kötüleþiyor."

Adam bir þey söylemedi. Kadýn ýsýnýn adamýn iliklerine iþle-diðini, onu açtýðýný görüyordu.

"Ayaklarým ateþe uzat," dedi aniden. "Kocamýn eski ayakkabý-

176

## BATAKLIK YAYLA

lan var." Bunu söylerken çok zorlanmýþtı ama yine de kendi sesi-ni duyduðunda rahatlamýþ hissetmiþti kendisini, o da açýlmýþtı. Za-ten Bren'in ayakkabýlarýný ne diye saklýyordu ki? Yemiþ'e çok kü-çük, kendisine de çok büyük geliyorlardý. Kýyafetlerini daðýtmýþtı ama nedenini bilmeden ayakkabýlarýný saklamýþtı. Sanki bu adama saklamýþtı, insan sabrederse her þey yerli yerini buluyor, diye dü-pündü. "Sana çýkartý veririm/' dedi. "Seninkiler mahvolmuþ,"

Adam kadýna baktý. Kara gözleri iri, derin ve at gözü gibi do-nuktu, okunmuyordu.

"Öldü," dedi kadýn, "iki yýl önce. Bataklýk illeti. Burada, bu-na dikkat etmen gerek. Su. Ben erkek kardeþimle birlikte yapýyo-rum. O þimdi köyde, meyhanede. Mandýramýz var. Ben peynir ya-parým. Bizim hayvanlarýn durumu iyi." Kötülüðü uzak tutmak için bir geri çevirme iþareti yaptý. "Onlarý kapalı tutuyorum. Me-ralardaki hastalýk pek fena. Belki soðuk hava hastalýðý bitirir,"

"Hastalýktan mustarip olan hayvanlarý öldürme ihtimali daha fazla,1' dedi adam. Sesi biraz uykulu çýkýyordu.

"Bana Armaðan diyorlar," dedi kadýn, "erkek kardeþim de Ye-miþ."

"Selyataðý," diye adlandırdý kendisini adam biraz duraksadıo tan sonra; kadın bu ismi uydurmuþ olduðunu düþündü. Adama uymuyordu. Adamýn hiçbir yaný uymuyor, bir bütünlük oluþtur-muyordu. Yine de kadýn adama karpý bir emniyetsizlik hissine ka-pýlmamýþtı. Onun yanýnda rahattý. Kendisine karpý kötü bir niyeti yoktu. Kadýn adamýn içinde bir iyilik olduðunu düþündü, hayvan-lar hakkýnda konuþmasýna bakýlacak olursa. Onlarý ikna edebile-ceðini düþündü. Kendisi de bir hayvan gibiydi, korunmaya muh-taç

ama bunu söyleyenýeyen sessiz, yaralý bir hayvan.

"Gel," dedi kadýn, "orda uyuyup kalmadan." Adam itaatkârca pepinden, evin bir köpesine yapýlmýþ, bir dolaptan pek büyük ol-mayan Yemiþ'in odasýna gitti. Kadýnýn odasý bacanyñ arkasýnday-dý. Biraz sonra Yemiþ zil zurna gelirdi; kadın onun için de baca-nýn köpesine ot bir pilte hazýrlardý. O gece yolcu rahat bir yatakta yatsýndý. Belki, yoluna devam ederken kadýna bir-iki bakýr para býrakýrdý. Bu günlerde evde bakýr sýkýntýsý

çekiyorlardý

177

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Adam her zamanki gibi uyandý, Büyük Ev'deki odasýnda. Neden tavanýn alçak, havanýn da temiz ama ekþi olduðunu, dýparýda da sýðýrlarýn baðýrdýðýný anlayamadý. Kýpýrdamadan yatýp, bu diðer yere ve bir gece evvel bir düveye veya bir kadýna söylediði gün-lük ismini hatýrlayamadýðý bu diðer adama geri dönmesi gerekti. Gerçek adýný biliyordu ama burada bu bir iþe yaramazdý; her ne-redeyse ya da bir yerdeyse. Kara yollar, inen yamaçlar, önünde uzanan akarsularýn parlak sularýyla kestiði engin bir yepillik var-dý. Esen soðuk bir yel. Kamýplar ýslýk çalmýptý, genç inek onu de-relelerden geçirmipti, Emer de kapýyy açmýptý. Kadýný görür görmez adýný bilmipti. Ama baþka bir isim kullanmasý gerekiyordu. Kadý-na Ýsmiyle hitap etmemeliydi. Kadýna, kendisi için söylediði ismi hatýrlamalýydý. Ýrioth olmasýna raðmen, Ýrioth olmamalýydý. Belki zamanla baþka bir adam olurdu. Hayýr; bu yanlýptý; bu adam ol-malýydý, Bu adamýn bacaklan sýzlýyor, ayaklan aðrýyordu. Ama yatak güzeldi, kuþtüyünden bir yatak, sýcak; henüz içinden çýk-mak istemiyordu. Ýrioth'tan ayrýlarak biraz kestirdi. Sonunda kalktýðýnda kaç yapýnda olduðunu merak ederek» yetmiþ yapýnda olup olmadýðýný anlamak için ellerine ve kollarý-na baktý. Hâlâ kýrk yapýnda görünüyordu gerçi ama yetmiþ yapýn-da biri gibi iki büklüm hareket ediyordu. Günler ve günlerce sü-ren yolculuktan berbat hale gelmiþ olan kýyafetlerini giydi. San-dalyenin altýnda bir çift ayakkabý vardý; kullanýlmýþ ama güzel, saðlam ayakkabýlar, yanlannda da onlara uygun bir çift el örgüsü yün çorap vardý. Çoraplarý yara bere içindeki ayaklarýna geçirdik-ten sonra mutfaða seðirtti. Emer koca lavaboda durmuþ, bez için-de aðýr bir þey sýkýyordu.

"Bunlar ve ayakkabýlar için tepekkür ederim," dedi; verdiði armaðan için tepekkür ederken kadýnýn günlük ismini hatýrladý; ama sadece,

"Hanýmefendi," dedi.

MBýr þey deðil," dedi kadýn ve elindeki her neydiyse kocaman bir toprak çanaða atarak ellerini önlüðünde kuruladý. Adam ka-dýnlar hakkýnda hiçbir þey bilmezdi. On yapýndan beri kadýnlan

178

## BATAKLIK YAYLA

olduðu bir yerde yapamamýptý. Onlardan korkuyordu, uzun süre önce, o diðer büyük mutfakta ona ayak altýndan çekilmesini baðý-ran kadýnlardan. Ama Yerdeniz'de gezinmeye baþladýðýndan beri kadýnlarla karþýlaþmýptý; kadýnlar hayvanlara benziyordu; korkut-madýðý sürece onun farkýna bile varmadan iþlerini yapmaya de-vam ediyorlardý. O da onlan korkutmam ay a çalıþýyordu. Onlarý korkutmak gibi bir arzusu veya bunun için bir nedeni yoktu. On-lar erkek deðildi.

"Taze lor ister misin? Kahvaltýda pek güzel olur.11 Kadýn ada-mý þöyle bir süzdü ama çok deðil, göz göze gelmediler. Bir hay-van gibi, bir kedi gibi

ölçüyordu adamý kadýn, ona meydan oku-madan, Bir kedi, büyük boz bir kedi vardý; ocak babýna oturmuş korlarý seyrediyordu. Ýrioth kadýnýn verdiði kâseyle kapýđý kabul ederek yerine oturdu. Kedi yanma sýçrayarak mýrlamaya başladı,

"Puna bak," dedi kadýn. "Genellikle insanlarla arasý iyi deðil-dir."

"Lora geldi."

"Belki de devacýlarý tanýyordun"

Kadýn ve kedinin yaný çok huzur vericiydi, Ýyi bir eve gelmiþ-ti.

"Dýparýsý soðuk," dedi kadýn. "Bu sabah yalakta buz vardý. Bugün mü gideceksin?"

Bir sessizlik oldu. Sözcüklerle cevap vermesi gerektiðini unutmuþtu.

"Mümkünse kalmak isterdim," dedi. "Burada kalýr-dým."

Kadýnýn gülümsediðini gördü ama kadın hâlâ müteredditti, bir süre sonra,

"Eh, hoş geldiniz beyim, ama sormak zorundayým, azýcýk ödeme yapabilir misiniz?"

"A, tabii," dedi adam aklý karýparak; ayaða kalkýp kesesini al-mak için topallayarak yatak odasýna gitti. Kadýna tek bir para ge-tirdi, küçük bir Enlad altýný.

"Yiyecek ve atep için, bilirsin ya; bugünlerde yer kömürü çok pahalý," diyordu kadýn; sonra adamýn uzattýđý paraya baktý.

"Aman beyim," dedi; o zaman adam yanlýþ bir þey yaptıđým anladý.

179

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Tl Kas abada bunu bozabilecek biri yok/1 dedi kadın. Bir an için adamýn yüzüne baktý. "Bütün köy birleşse bu parayı bozamaz," diye güldü. Demek ki bir sorun yoktu; gerçi paranýn "bozulması" düþüncesi kafasýnda çýnlayýp duruyordu.

"Para bozuk deðildi," dedi ama kadýnýn bunu kastetmemiþ ol-duðunu biliyordu. "Özür dilerim," dedi adam. "Eðer bir ay kalýr-sam, bütün kýþ kalýrsam, o zaman ödeþir rnýyiz? Hayvanlarla ça-lýþýrken kalacak bir yerim olmalý."

"Kaldýr onu," dedi kadýn bir el hareketiyle, yeniden kahkaha atarak, "Eðer sýđýrlarý iyileptirirden, sýđýrcýlar sana para verir, sen de bana olan borcunu ödersin. "Teminat de istersen buna. Ama parayı kaldýr beyim! Bakmak bile babýmý döndürüyor. Yemiþ," dedi kadýn koca kafalý, kuru bir adam, ani esen bir rüzgârla içeri dalarken, "bu bey bir yandan sýđýrlarý iyi ederken bizimle kala-cak; çabuk olacak bir ip! Bize ödeme yapacađýna dair teminat ver-di, Sen bacanın köbesinde yatacaksýn, o da senin odanda. Bu kar\* deþim Yemiþ, beyim."

Yemiþ babýný eðerek bir þeyler mýrýldandý. Gözleri boþ boþ ba-kýyordu. Ýrioth'a adam sanki zehirlenmiþ gibi gelmiþti. Yemiþ tek-rar çýktýđýnda kadýn adama yaklaþarak, kararlı bir edayla ve alçak sesle, "Ýçkiden baþka bir kötü yaný yoktur ama artýk geriye içki-den baþka bir þey kalmadı zaten/" dedi. "Akimin büyük bir bölü-münü ve sahip olduklarýnýn çoðunu yiyip bitirdi. Yani, afedersin ama paraný onun görmeyeceði bir yere kaldýrsan iyi olur beyim. Paraný bulmaya çalıþmaz. Ama görürse alýr. Ne yaptıđýnýn farkýn-da deðil, anlatabildim mi,"

"Evet," dedi Ýrioth. "Anlýyorum. Sen iyi bir kadýnsýn." Kadýn erkek kardeþi hakkýnda, onun ne yaptıđýný nasýl da bilmediði hak-kýnda konuşup duruyor, sonra da onu bađýplayýveriyordu. "Ýyi bir kýz kardeþsin," dedi. Kelimeler onun için çok yeniydi, daha önce hiç söylemediði, hiç düþünmediði sözlerdi, o yüzden bunlarý ko-nuşmamasý gereken Gerçek Lisan'da söylemiþ olduðunu düþün-dü, Ama kadýn gülümseyip omuz silkmekle yetinmiþti.

"Bazen o ahmak kafasýný tutup sallayasým geliyor," dedi ka-dm, sonra ipine

geri döndü.

180

#### BATAKLIK YAYLA

Böyle bir sýðmaða gelinceye kadar ne kadar yorgun olduðu-nu anlamamýptý. O gün, Armaðan ipini yapýp bir içeri, bir dýparý girip çýkarken, bütün günü atepin karpýsýnda boz kediyle birlikte uyuklayarak geçirdi; kadýn onu birkaç kez doyurmuþtu - fakir, kaba yiyeceklerdi ama hepsini yavaþça ve tadýna vararak yedi. Akþam olunca erkek kardeþ çýktý; kadýn içini çekerek, r'Artýk bir kiracýmýz olduðuna dayanarak meyhanede bir sürü yeni borç bu-lacak. Senin suçun olduðundan deðil."

"Öyle ya,11 dedi Ýrioth. "Benim suçum." Ama kadýn onu affet-ti hemen; boz kedi ise rüyalar görerek adamýn bacaklarýna yasla-nýyordu. Kedinin rüyalarý írrioth'un zihninde belirdi, hayvanlarla konuþtuðu alçak ovalarda, gölgeli yerlerde. Kedi orada sýçrýyor-du; sonra süt vardý, derin yumuþak bir heyecan. Hiç hata yoktu, sadece büyük bir masumiyet vardý. Kelimelere de ihtiyaç yoktu. Onu burada bulamazlardý. Buraya bulmaya gelmemiþti. Herhangi bir isim söyleme ihtiyacý yoktu. Kadýndan baþka kimse yoktu; bir de rüya gören kedi; bir de kýrpýþýp duran atep. Ölü daðdan kara yollaran apýp gelmiþti ama burada dereler otlaklar arasýndan sýð aký-yorlardý. Adam deliydi ve kadýn neyin ona hükmedip de kalmasýna izin vermesine neden olduðunu bilmiyordu; yine de adamdan korka-mýyor veya ona güvenmemezlik edemiyordu. Deliyse bile ne fark ederdi ki? Kibardý; baþýna her ne geldiyse, gelmeden önce belki de irfan sahibi biriydi. Zaten o kadar da deli deðildi. Yer yer de-liydi; ara sýra deli. Ona ait hiçbir þey bütün deðildi, deliliði bile. Kadýna söylediði ismi hatýrlayamamþ ve köydeki Ýnsanlarýn ken-disine Otak demelerini istemiþti. Büyük bir ihtimalle kadýnýn da adýný hatýrlayamamýptý; ona hep Hanýmefendi diyordu. Ama belki de bu adamýn kibarlýðýndandý. Kadýn, kibarlýk olsun diye adama beyim diyordu; ayrıca bir de Selyataðý ya da Otak adama uyma-dýðý için. Duyduðu kadarýyla otak hiç sesi olmayan, keskin dipli küçük bir hayvandý ama Yüksek Bataklyk'ta öyle yaratýklar yoktu. Kadýn, adamı buraya sýðýr hastalýðýný tedavi etmek için gel-diðini anlatmasýnýn da deliliklerinden biri olabileceðini düþün-müþtü. Yanlarýnda hayvanlar için hazýrladýklarý ilaçlar, büyüler ve

181

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

merhemlerle gelen devacýlara hiç benzemiyordu. Ama birkaç gün dinlendikten sonra köydeki sýðýrcýlarýn kimler olduðunu sorarak hâlâ yara bere içindeki ayaklarýyla, Bren'in eski pabuçlarýný giye-rek evden ayrýldý. Bunu görmek kadýnýn içini burkmuþtu.

Akþam, eskisinden daha da aksayarak gelmiþti, çünkü San onu sýðýrlarýn çoðunun bulunduðu Uzun Çayýrlara götürmüþtü. Kýzýlaðaçtan baþka kimsede at yoktu; ondaki atlar da sýðýr çoban-larý içindi. Kadýn misafirinin zavallý ayaklan için bir leðen sýcak su ile temiz bir havlu vermiþti; sonra da aklýna adamýn yýkanmak isteyip istemediði gelmiþti - adam yýkanmak istiyordu. Suyu ýsý-týp eski küveti doldurdular; adam ocak baþýnda banyosunu yapar-ken kadýn da kendi odasýna çekildi. Kadýn çýktýðýnda her þey te-mizlenmiþ, silinmiþ, havlular atepin önüne asýlmýþtı. Kadýn hiç böyle ortalýk toplayan adam duymamýptý; hem de zengin bir adamdan bunu hiç bekler miydi insan? Geldiði yerde usaklan yok muydu acaba? Kediden fazla

yükü yoktu. Kendi epyalarýný kendi ýýkamýptý, hatta çarpafýný bile; kadýn daha ne yaptýđýný anlayama-dan ýýkamýp bitirmip dýparýda günepe sermipti, "Bunu yapmana ge-rek yok beyim, ben kendi epyalarýmla y ikayý veririm," dedi kadýn,

"Gerek yok/" dedi adam o mesafeli tarzýyla, sanki kadýnýn ne hakkýnda konuþtuđunu pek anlamýyormuþ gibi; ama sonra, "Sizin ipiniz çok ađýr," dedi.

"Kimin deđil ki? Peynir yapmasmý seviyorum. Ýlginç bir ya-ný var Üstelik güçlüyüm de. Bütün korkum yaþlanmak; kovalan ve kalýplan kaldýramayacađým zamanlar." Adama tumbul, kaslý kolunu gösterip yumruđunu sýkarak gülümsedi. "Elli yapýnda biri için oldukça iyi!" dedi. Böyle böbürlenmesi aptalcaydý ama kadýn güçlü kollarýyla, enerjisiyle ve hüneriyle gurur duyuyordu.

"Ýpi hýzlandýrýr,1' dedi adam ađýr baþlýlýkla, Adamda inekleri ikna etme kabiliyeti vardý ki insana hayran-lýk veriyordu. Eđer adam ortalýklardaysa ve kadýnýn yardýma ihti-yacý varsa, Yemip'in ipini üsteleniveriyordu hemen; üstelik arka-dapý Esmer'e anlatmýp olduđu gibi ineklere karþý Bren'in yaþlý kö-peđinden daha uyanýktý. "Onlarla konuþuyor; yemin ederim, on-lar da ona kulak veriyor. Bizim düve de yavru bir köpek gibi onun

182

#### BATAKLIK YAYLA

peþinden ayrýlmýyor." Otlaklarda sýđýrlara her ne yapýyorduyorsa sý-đýrcýlar onun hakkýnda iyi þeyler düþünmeye baþlamýptý. Tabii ki insancýklar herhangi bir yardým vaadine dört elle sarýlýyorlardý. San'ýn sürüsünün yarýsý ölmüptü; Kýzýlaðaç, kaybýnýn ne kadar ol-duđunu söylemiyordu. Sýđýrlarýn cesetleri dört bir yana serilmip-ti. Eđer hava soðuk olmasaydý bataklýk leþ kokusundan geçilme-yecekti. Kadýnýn mandýra kuyusu ve köyün adýný aldýđý kuyular-daki sular hariç, sular bir saat kaynatmadan içilmiyordu.

Bir sabah Kýzýlaðaç'ýn atlý sýđýr çobanlarýndan biri yanýnda eyerlenmiþ bir katýrla çýkagelmipti. "Dođu Otlaklarý on-on iki mil uzakta olduðundan, Kýzýlaðaç efendi, Otak efendi katýra binsin dedi," dedi genç adam. Kadýnýn misafiri evden çýktý. Parlak, puslu bir sabahtý; bataklýklar pýrýltýlý buharlarýn ardýna gizlenmipti. Kuzey göđüne karþý devasa bir suret olan Andanden pusun üzerinde yüzüyordu.

Devacý sýđýr çobanýna hiçbir þey söylemedi ama dođrudan ka-týra, Kýzýlaðaç'ýn beyaz atý ile San'ýn koca diþi epeđinden olma di-þi katýra dođru gitti. Demir kýrý donlu, genç, güzel yüzlü bir hay-vandý. Gidip bir dakika kadar hayvanla konuþtu; koca, narin ku-lađýna bir þey söyleyerek, tepesini okpadý.

"Böyle yapýyor»" dedi sýđýr çobaný Armađan'a. "Onlarla konu-þuyor." Genç adam küçük görürcesine eðleniyordu. Yemip'in meyhanedeki içki arkadaþlarýndan biriydi; bir sýđýr çobaný için ol-dukça terbiyeli sayýlabilecek bir delikanlý.

"Sýđýrlara deva buluyor mu?" diye sordu kadýn.

"Hastalýđý hemen yok edemiyor. Ama damla illeti baþlama-dan önce hayvana ulaþýrsa hayvaný iyileptiriyor gibi. Ayrýca has-talýk bulamamýp olanlardan hastalýđý uzaklaþtırabileceđini söylü-yor. O yüzden bey, çiftlikteki hayvanlara yapabileceđini yapmasý için çađýrdý onu. Birçođu için geç kalýndý/1

Devacý kolaný kontrol etti, kayýplarý gevpetti ve eyere atladý; pek ustaca atlayamadý ama katýr hiç itiraz etmedi. Uzun, krem rengi burnunu ve güzel gözlerini, binicisine bakmak için çevirdi. Adam gülümsedi. Armađan adamın gülümsediđini görmemiþti daha önce.

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Gidelim mi?" dedi ufak kýsrađý burnundan soluyan, Arma-đan'a el sallayýp hemen harekete geçen sýđýr obanýna. Devacý sý-đýr obanýný izledi. Katýrýn muntazam, genip adýmlý bir yürüyüþü vardý; beyazlýđý sabah güneþinde parlýyordu. Armađan, kendini ayrýlan bir prensi seyrediyormuþ gibi hissetti, masallardan ýkma bir sahneydi sanki; kýþ otlaklarýnýn bulanýk boz rengi üzerindeki parlak pusun içinden ilerleyen atlý suretler, ýþýđýn içine dođru so-larak gözden kayboluyordu. Odaklardaki ip yorucuydu, "Kim yorulmuyor ki?" diye sor-muþtu Emer, tumbul, güçlü kollarýný, sert, kýrmýzý ellerini göste-rirken. Sýđýrcý Kýzýlađaç, buradaki büyük sürülerdeki bütün canlý hayvanlara teker teker deđinceye kadar ayýrlarda kalmasýný bek-liyordu adamdan. Kýzýlađaç onunla birlikte iki de sýđýr çobaný yollamýþtý. Yere serdikleri bir bez ve yarým adýrla sýradan bir kamp kurmuþlardý. Bataklýkta biraz alý ýrpý ile kurumuş kamýþ-lardan baþka yakacak bir þey yoktu; atep ancak suyu kaynatmaya yetiyor, adamlarý hiç ýsýtmýyordu. obanlar, o don tutmuş kuru otlu çayýrlara, otlamak için yayýlmýþ hayvanlara tek tek gitmek zorunda kalmasýn da hemen sürünün içine girebilsin diye atlarýný sürüp hayvanlarý toplamaya alıþýyorlardý. Sýđýr obanlar sýđýrla-rý uzun süre bir arada tutamýyorlar, hayvanlara ve daha hýzly hare-ket edemediði için de ona kýzýyorlardý. obanlarýn bir eþyaymýþ gibi muamele ettikleri, kütükülerin nehir apađý yüzdürdükleri kütüklere davrandýktan gibi sadece kaba kuvvet uyguladýklan hayvanlara karþý hiç sabýrlan olmamasý onu þapýrtýyordu. Ona karþý da sabýrlan yoktu; durmadan acele etmesi için, iþi-ni bitirmesi için yüklenip duruyorlardý; kendilerine veya yapam-larýna karþý da sabýrlan yoktu. Aralarýnda konuþtuklannda hep, paralanný aldýktan sonra kasabada yani Oraby'de ne yapacaklarý-ný anlatýyorlardý. Oraby'deki fahipeler Papatya, Sarýaltýn ve Yakan Funda hakkýnda bol bol hikâye dinlemiþti. Genç adamlarla otur-mak zorundaydý çünkü hepsi atepin verdiði ýsýdan yararlanmak zorundaydý ama gençler onu aralannda istemiyorlar, o da onlann arasýnda olmak istemiyordu. Ýlerinde bir sihirbaz olarak ona kar-þý belirsiz bir korku vardý; onu kýskanýyorlardý ama daha ziyade

## BATAKLIK YAYLA

küümsüyorlardý. Yaplıydý, baþkaydý; onlardan deđildi. Korku ve kýskanlýđý biliyor ve kendini bundan sakýnýyordu; hor görölme-nin nasýl bir þey olduđunu hatýrlýyordu. Onlardan biri olmadýđýna, onunla konuþmak istemediklerine memnundu. Onlara bir kötölük yapmaktan korkuyordu. obanlar hâla battaniyelerine sarýlmýþ uyurlarken o buz gibi sabahta kalktý. Sýđýrlarýn yakýnlarda nerede olduđunu biliyordu, onlara gitti. Hastalýk artýk ona çok bildik geliyordu. Eđer çok iler-lemişse ellerinde bir yanma, içinde bir kuma hissi duyuyordu. Yerde uzanmýþ olan bir öküze yaklaþýnca baþý döndü, kusacak gi-bi oldu. Daha fazla yaklaþmadý ama hayvanýn ölümünü rahatlatma-bilecek sözleri söyleyip, yoluna devam etti. Hayvanlar aralarýnda yürümesine izin veriyorlardý; vahþi de olsalar, insan elinden hadým edilmek ve kesilmek dýþýnda bir þey görmemiş olsalar bile. Hayvanlarýn güvenmesi ona bir zevk, bir gurur veriyordu. Böyle hissetmemeliydi ama hissetti. Eđer koca hayvanlara dokunmak istiyorsa durup konuþmayanlarýn dilinde biraz konuþuyordu o kadar. "Ulla," dedi,

onlan isimlendirerek. "Ellu. Ellua." Onlar ise tüm irilikleriyle, kayıtsızca duruyorlardı; bazen içlerinden biri ona uzun uzun bakıyordu. Bazen içlerinden biri rahat, serbest, görkemli bir edayla gelip açık avucuna nefesi-ni veriyordu. Ona gelenlerin hepsini iyileptirebiliyordu. Ellerini hayvanların üzerine koyuyordu, sert kıllı, sıcak böğürlerine ve boyunlarına; sonra güç sözlerini tekrarlayarak pıfayı ellerine yol-luyordu. Bir süre sonra hayvan bir silkiniyor, bapını biraz sağa so-la sallıyor ve yoluna devam ediyordu. O ise ellerini bırakıp duru-yordu, bir süre için içi kurumuş, boş bir halde. Sonra başka biri, içindeki hastalık kendisini adamda bir bap dönmesiyle, ellerinde bir karıncalanmayla, bir gıdıklanmayla, sıcaklıkla belli eden bir hayvan daha geliyordu, kocaman, meraklı, utangaç bir gözü peklikle, çamur içinde. "Ellu," diyordu; yürüyüp ellerini hayvanın üzerine koyuyor, sanki içinden dağ kaynaklarının sulan akıyör-müş gibi serinlik hissedinceye kadar tutuyordu. Sığır çobanları hastalıktan ölmüş bir öküzün etini yiyip yiye-meyeceklerini tartıpyorlardı. Daha baptan yetersiz olan erzakları

185

#### YERDENİZ ÖYKÜLERİ

tükenmek üzereydi. Erzaklarını yenilemek için yirmi otuz mil gi-deceklerine o sabah yakın zamanda ölmüş bir sığırın dilini kes-mek istiyorlardı.

Onları kullandıkları bütün suları kaynatmaya zorluyordu. Pimdi de, "Eğer o eti yerseniz bir yıl içinde bapınız dönmeye bap-lar/' dedi. "Sonunda gözleriniz görmez olur, sendelemeye bapla-yarak onlar gibi Ölürsünüz." Küfredip dudak büktüler ama yine de ona inandılar. Söyledi-đi peyin doğru olup olmadığı hakkında bir fikri yoktu. Belki de onlardan kurtulmaya çalışıpyordu.

"Geri dönün," dedi. "Beni burada bırakın. Bir kipiye daha üç-dört gün yetecek kadar yemek var. Katır beni geri getirir."

Hiç ısrar gerekmedi. Her peyi, battaniyeleri, çadırlı, demir kap kaçakları bırakarak çekip gittiler "Bütün bunları köye nasıl götüreceğiz?" diye sordu katıra. Hayvan iki midilliye bakarak ka-tırların dediklerini dedi. "Aaaii!" Katırcık midillileri özleyecekti.

"Buradaki ipi bitirmemiz gerek," dedi adam katıra; dişi katır da ona tatlılıkla baktı. Bütün hayvanlar sabırlıdır ama at soyunun sabrı harikadır, sormadan verirler. Köpekler sadıktı ama onların sadakatinde daha çok itaatkârlık vardı. Köpekler hiyerarşik bir yapıya sahipti, dünyayı beyler ve halk diye ikiye ayırırlardı. Atla-rın hepsi beydi. Dolap çevirmeye hazırdılar. Hiç korkmadan ara-ba atlarının kocaman, tüylü ayakları arasında yürüdüğünü hatırla-dı. Bapında hissettiği nefeslerinin verdiği huzuru. Uzun bir zaman önce. Güzel katıra giderek onunla konuştu, ona tatlım dedi, ken-disini yalnız hissetmesin diye onu rahatlattı. Doğu bataklıklarındaki büyük sürünün ipini bitirmesi altı gü-nünü daha almıptı. Son iki gün, katırın dağın eteklerine dağılmış sığırlara doğu sürmekle geçmipti. Birçoğu henüz hastalanma-mış ti; onları koruyabilirdi. Katır onu eversiz taşıyor, böylece ha-reketini de kolaylaştırıyordu. Ama yiyecek bir pey kalmamıptı. Köye döndüğünde bapı dönüyor, dizlerinin bağı çözülyordu. Ka-tırlı bırakığı Kızıladaç'ın ahırından eve dönmek epey vaktini al-mıptı. Emer onu karıladı, azarladı, yemek yedirmeye çalıştı ama adam ona, henüz yemek yemeğe hazır olmadığını anlattı, "Orada

186

## BATAKLIK YAYLA

hastalýk içinde, hasta otlaklarda kaldýðým için kendimi hasta his-sediyorum. Bir süre sonra yeniden yemeye baþlayabilirim," dedi. "Delisin sen/1 dedi kadýn, çok hiddetlenerek. Bu tatlý bir hid-detti. Neden daha fazla hiddet daha da tatlý olmasýn?

"En azýndan bir banyo yap," dedi kadýn, Nasýl koktuðunun farkýndaydý, kadýna tepekkür etti.

"Bütün bunlar için Kýzýlaðaç sana ne ödüyor?" diye sordu ka-dýn, su ýsýnýrken. Hâlâ kýzgýndý, normalden daha daha daha ko-nuþmaya baþlamýþtý.

"Bilmiyorum," dedi adam.

Kadýn durup adama baktý.

"Bir ücret tayin etmediniz mi?"

'Ücret tayin etmek mi?" diye parladı adam. Sonra kim olma-dýðýný hatýrlayarak alçakgönülle konuþtu. "Hayýr. Etmedim."

"Bu ne cahillik," dedi Armaðan týslarcasýna. "Derini yüze-cek." Dumaný tüten bir çaydanlýk dolusu suyu küvete bopalttı. "Onda fildiþi var," dedi kadýn. "Fildiþi vermesi gerektiðini söyle, Orada on gün, aç bilaç çalıþtýn onun hayvanlarýný tedavi etmek için! San'da bakýrdan baþka bir þey yoktur ama Kýzýlaðaç sana fil-diþiyle ödeme yapabilir. Eðer iþine burnumu sokuyorsam özür di-lerim. Beyim." Elinde iki kovayla kapýdan dýþarý fırlayarak tu-lumbaya gitti. O günlerde, dere suyunu hiçbir iþi için kullanmý-yordu. Akýllý bir kadýndý, iyi yürekli. Neden o kadar uzun süre iyi olmayan insanlar arasýnda yapamýþtý acaba?

"Görelim bakalým," dedi Kýzýlaðaç ertesi gün, "hayvanlarým iyileþecek mi. Eðer kýþý geçirirlerse yani, senin tedavinin iþe ya-radýðýný görürüz, doðru söyledini anlarýz yani. Kupku duydu-ðumdan deðil de, Ýþ iþtir, öyle deðil mi? Sen de, þu anda sana öde-meyi düþündüðüm miktarý eðer tedavi bir iþe yaramadıysa, hay-vanlar zaten ölecekse, ödememi istemezsin, öyle deðil mi? Aman bizden ýrak olsun! Ama o kadar süre de sana bir þey Ödemeden beklemeni isteyemem. O yüzden, al sana avans, diyelim, gelecek olanýn avansý; þimdi aramýzda bir anlaþmazlýk yok, deðil mi?" Bakýrlar adam gibi bir keseye bile konmamýþtý. Ýrioth elini uzattý, sýðýrcý altý bakýr kurupı birer birer adamýn avucuna býraktý.

187

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Tamam öyleyse! Alacak verecek yok!" dedi copkuyla, "Belki de gelecek günlerde Uzun GÖTdeki danalarýma da bakmak istersin."

"Hayýr," dedi Irioth. "Ayrýldýðýmda San'ýn sürüsü hýzla hasta-lanýyordu. Bana orada ihtiyaç lan var."

"Yok efendim, ihtiyaçlarý ihtiyaçlarý yok Otak Efendi. Sen doðu otlaklardayken sihirbaz bir devacý geldi, buraya daha ön-ce gelmiþ biri, ta güney sahilinden; San da onu tuttu. Sen benim için çalıþ, iyi para veririm. Bakýrdan daha iyi belki, eðer hayvan-lar iyileþýrse."

Ýrioth ne evet, ne hayýr, ne tepekkür ederim dedi; konuþmadan ayrýldý. Sýðýrcý arkasýndan bakýp yere tükürdü, "Irak olsun," dedi.

Ýritoh'un kafasmda bir dert belirmiþti. Yüksek Bataklýk'a gel-diðinden beri olmadýðý þekilde. Düþünmeye baþladı. Sýðýrlarý iyi-leptirmek için güç sahibi bir adam gelmiþti, baþka bir güç sahibi adam. Ama bir sihirbaz, demiþti Kýzýlaðaç. Bir büyücü veya Ýrfan sahibi biri deðildi. Sadece bir devacý, bir sýðýr þif acýsý. Ondan korkmama gerek yok. Onun gücünden korkmama gerek yok. Emin olmak için onu görmem gerek. Birlikte çalıþabiliriz. Eðer onun burada yaptýklarýný ben yapacak olursam. Eðer sadece bü-yücülük kullanacaksa, kötü bir niyete sahip deðilse. Benim gibi.

Safkuyular'ın düzensiz caddesinden, caddenin ortalarında bir yerlerde, meyhanenin karpıсында bulunan San'ın evine doğru yürüdü. Otuzlarında, yıpranmış bir adam olan San epiğinde bir adamla, bir yabancıyla konuşuyordu. Yrioth'u görünce huzursuz oldular. San eve girdi, yabancı da onu izledi.

Yrioth epiğe vardı. İçeri girmeden, açık kapıdan konuştu. "San Efendi, senin dereler arasındaki şöyrlar için geldim. Onlara bu-gün bakabilirim." Neden böyle söylediğini bilmiyordu. Bunu söylemek istememişti.

"Pey," dedi San kapıya gelerek; biraz muin kırmızı etti. "Gerek kalmadı Otak Efendi, Bu, Güneşparlağ Usta, hastalıkla uğraşmak için geldi. Daha önce de benim İçin hayvanları iyi ettiydi, toynak çürümelerini falan. Kıymetli bir şöyrların bir adamın na-sıl bütün vaktini alacağını bildiğimden, yani..."

Sihirbazın adı Ayeth idi. İçindeki güç azdı, kusurluydu, ceha-

188

#### BATAKLIK YAYLA

let, kötü niyet ve yalanla bozulmuştu. Ama kıskançlığı için ya-kan bir atep gibiydi. "On yıldır ben buraya gelip iş yaparım," dedi suçlularına, San'm arkasından dolanıp gelerek Yrioth'u ayağından yukarıya süzerek.

"Kuzeylerde bir yerden çıkıp gelerek işimi elimden alдын, kimisi böyle bir şey için tartıma bile çıkartır. Si-hirbazlar arasında tartımlar iyi bir şey değildir. Yani eğer bir si-hirbazsan, güç sahibi bir adamsan. Ben öyleyim. Buradaki iyi huylu insanların da bildiği gibi/"

Yrioth tartıma istemediğini söylemeye çalıştı. Burada ikisine yetecek kadar iş olduğunu söylemek istedi. Adamın işini elinden almak istemediğini söylemeye çalıştı. Ama bütün bu sözler ada-mın başka hiçbir şeye kulak asmayan kıskançlığının asidi içinde yandı; daha sözler söylenmeden yanıp bitti.

Yrioth'un kekelediğini gören Ayeth'ın bakışları daha da terbi-yesizleşti. San'a bir şey söylemeye başladı ama Yrioth konuştu.

"Senin..." dedi, "Senin gitmen gerek. Geriye." Yrioth 'geriye' derken sol eli havayı bir bıçak gibi biçti ve Ayeth arkasındaki bir sandalyeye devrildi; gözleri boş boş bakıyordu.

O, birkaç zavallı tılsım ile pifacılık oynayan basit bir sihirbaz-dı sadece. Ya da öyle görünüyordu. Ya kandırıyorsa, gücünü giz-liyorsa, gücünü gizleyen bir rakipse? Kıskanç bir rakip. Durdu-rulması, bağlanması, isimlendirilip çağırılması gerekiyordu. Yrioth adamı bağlayacak sözleri söylemeye başladı; sarsılmış adam tit-reyerek, ince, tiz bir sesle uluyarak olduğu yere sindi. Yanlıp bu, yanlıp; yanlıp yapıyorum, ben kötüyüm, diye düdüdü Yrioth. Ağ-zındaki sözleri, onlarla boğuparak durdurdu ve sonunda başka bir söz haykırdı. O zaman Ayeth ismindeki adam olduğu yerde iki büküm olarak kismaya, titremeye başladı; San ise gözleri fal ta-pı gibi açılmış, "Irak olsun! Irak olsun!" demeye çalışıyordu. Ve hiçbir kötülük olmadı. Ama yüzünü elleriyle gizlemeye çalıştı-ğında ellerinde bir atep yanıyordu, gözlerinde de; konuşmaya ça-lıptığı anda dilini de yaktı.

189

#### YERDENİZ ÖYKÜLERİ

Uzun bir süre kimse ona dokunmadı, iltihaplar içinde San'ın epi-ğine devrilmeydi. Orada ölü gibi yatıyordu. Ama güneyden gelen devacı onun ölü

olmadýđýný, en az bir engerek kadar tehlikeli ol-duđunu söyledi. San, Otak'ýn Günepparlađý'na nasýl lanet okudu-đunu ve adamýn gitgide küçölerek atepteki bir kütük gibi zýrlama-sýna neden olan korkunç bazý peyler söylediđini, sonra nasýl ada-mýn bir anda yeniden kendine geldiđini ama bir köpek gibi hasta olduđunu, tabii bu yüzden kimsenin onu suçlayamayacađýný ve bütün bu süre zarfýnda diđerinin, Otak'm, etrafýnda dalgalanan atep gibi bir harenin olduđunu, nasýl gölgelerin zýpladyđýný, napý] sesinin insan sesine benzemediđini anlatmýptý. Korkunç bir peydi. Günepparlađý hepsine bu adamdan kurtulmalarý gerektiđini anlatmýptý ama dediđini yapýp yapmadýklarýna bakacak kadar oyalanmadý. Meyhanede bir maprapa birayý midesine indirir in-dirmez, bir köyde iki sihirbaza veya adam her ne idiyse ona yer olmadýđýný söyleyerek yeniden güney yoluna koyuldu ve uzakla-pýp gitti.

Kimse ona dokunmak istemiyordu. San'ýn evinin önünde ya-tan yýđýný uzaktan seyrediyorlardý. San'ýn karýsý, sokakta bir yu-karý, bir apađý giderek dövünüyordu. 'Kör talih! Kör talih!" diye bađýrýyordu. "Amanýn bebeđim ölü dođacak, biliyorum, biliyo-rum!"

Yemip meyhanede Günepparlađý'nin hikâyesini ve San'ýn ken-di açýsýndan anlattýklarýna ilaveten dilden dile dolayan birkaç yo-rumunu daha dinledikten sonra gidip kardeþini çađýrdý. En cakah hikâyede Otak ađzý köpürüp morarmadan ve yýđýlýp kalmadan önce üç metre uzamýp, bir pimpekle Günepparlađý'ný kömüre çe-virmiþti.

Armađan aceleyle köye yollandý. Dođrudan kapý epiđine gide-rek yýđýnýn üzerine eđildi, ona dokundu. Tawny'nin küçük kýzý ha-riç herkes nefesini tutarak "Irak olsun! Irak olsun!" diye mýrýldan-dý; o kýzcađýz da hareketi yanlýp anlayýp, "Haydi ipe!" demiþti.

Yýđýn kýpýrdayarak yavaþça kalktý. Bu bildikleri devacýydý; atepten veya gölgeden olupmamýptý, ama çok hasta görünüyordu. "Haydi," dedi Armađan, adamý ayađa kaldýrarak yavaþça sokak

190

#### BATAKLIK YAYLA

boyunca onunla birlikte yürüdü, Köylüler baþlarýný salladýlar. Armađan cesur bir kadýndý ama cesaretin de bir sýnýrý vardý. Ya da meyhane tezgahýnda söyledik-leri gibi cesareti yanlýp yönde, yanlýp yerdeydi anladýn mı? Do-đuþtan vergi deđilse öyle sihirbazlýkla falan uđraþmamak gerekti, Ya da sihirbazlarla. Ýnsan bunu unutuyor. Diđer insanlara benzi-yorlar. Ama normal adam gibi deđiller ki. Ýnsan bir devacýdan za-rar gelmez sanýyor. Toynak çürümesini, pipmip hayvan memesini tedavi ederler. Orasý tamam. Ama birbirleriyle karpý laþmayagör-sünler, atepler, gölgeler, lanetler, nöbetler gýrla. Tekin deđiller. Zaten bu hep böyle tekin deđildi. Zaten nereden çýkýp gelmiþti? Sen söyle bana.

Kadýn adamý yatađýna yatýrdý, ayakkabýlarýný çekip çýkarttý ve bý-raktý uyusun. Yemip o gece geç ve normalden daha sarhoþ geldi-đinden düþüp alnýný ocađýn demir ayaklýđýna vurarak derin bir ya-ra açtý. Kan revan içinde hiddetle Armađan'a pihirbajý evden kov-masýný, hem de hemen kapý önüne koymasýný emretti. Sonra kül-lere kusarak ocađm baþýnda sýzýp kaldý. Kadýn onu ot piltesine ta-pýdý, ayakkabýlarýný çekip çýkarttý ve býraktý uyusun. Diđerine bakmaya gitti. Adam atepli görünüyordu; elini alnýna koydu. Adam gözlerini açarak ifadeden yoksun gözlerle dođrudan kadý-nýn gözlerine baktý. "Emer," deyip gözlerini kapattý yine. Kadýn deþpetle geriledi.

Karanlýkta yatađýna uzanarak düþündü: Bana Ýsmimi vermip olan büyücüyü tanýyor. Ya da belki ismimi söyleyipimdir. Belki de uyurken yüksek sesle söyledim. Ya da biri söylemiþtir. Ama kimse bilmiyor. Ýsmimi büyücü ile

annemden başka kimse bilmi-yordu. Onlar da öldüler, öldüler... Uykumda söylemişimdir... Ama ne olduğunu gayet iyi biliyordu.

191

#### YERDENİZ ÖYKÜLERİ

Elinde gaz lambasıyla durdu; lambanın ışığı parmakları arasında kırmızı, yüzünde ise altın rengi parlıyordu. Adam kadının adını söyledi. Kadın ona uyku verdi.

Sabah geç vakitlere kadar uyudu ve sanki bir hastalıktan kalkı-yormuş gibi uyandı: zayıf ve durgun. Kadın ondan korkuyor-du. Kadın, adamın köyde olanları, diğer sihirbazı ve hatta belli ki ta bapından beri elinde sıkı sıkı tuttuğu, kadının çarpak üzerine da-şılmış bulduğu altı bakır parayı bile hiç hatırlamadığını fark etti.

"Belli ki Kıyıdağ'ın sana verdiği bu," dedi kadın. "Tap yü-rekli!"

"Ona hayvanlana bakabileceğimi,,, iki nehir arasındaki hay-vanlara bakabileceğimi söylemişim, değil mi?" dedi adam endi-pelenmeye başlayarak; yüzündeki o korku dolu ifade geri gelmiş-ti. Oturduğu yerden kalktı.

"Otur oturduğun yere," dedi adam. Adam oturdu ama kadın kapıları çatmaya devam etti.

"Kendin hastayken nasıl deva daşıyacaksın?" dedi kadın.

"Başka nasıl olur ki?" dedi adam.

Ama yine hemen sakinleşmiş, boz kediyi okumaya başla-mıştı.

Kadının kardeşi girdi. "Dışarı gel," dedi devacı oturduğu yerde uyuklarken görünce. Kadın kardeşiyle dışarı çıktı,

"Artık onu burada istemiyom,,, dedi Yemiş, alındaki mor ya-rayla, gözleri deniz kabuğu gibi pırpı, elleri titrerken kendini kadının kardeşinde evin reisi ilan ederek.

"Nereye gideceksin?" dedi kadın.

"Gitmesi gereken o."

"Burası benim evim. Ben'in evi. O kalıyor. ister kalırsın, is-ter gidersin, sana kalmış."

"Onun kalıp kalamayacağı bana kalmış ve ben, o gidecek di-yorum. Sadece senin sözün geçmez. Herkes onun gitmesi gerek-tiğini söylüyor. Tekin değil."

192

#### BATAKLIK YAYLA

"Ya Öyle mi; tabii şeyhlerin yansıma iyi edip karşılığında altı bakır para alması ya, artık gitmesinin zamanı geldi, öyle değil mi! Ben ne kadar istersem o kadar kalır, o kadar."

"Süt ve peynir almazlar," diye zırladı Yemiş,

"Kim demiş?,r

"San'ın karısı. Bütün kadınlar"

"Ben de peynirleri Oraby'ye taşıyım," dedi kadın, "orada sata-rım.

İnsanlık adına kardeşim, git de bu bapındaki kesiği yıkayıp gömleğini bir deşiptir. Kenef gibi kokuyorsun." Kadın eve geri döndü. "Ah aman," dedi kadın ve hiçkırmağa bağladı.

"Ne var Emer?" dedi devacı, ince yüzünü ve garip gözlerini kadına çevirerek.

"Ah, faydasý yok, biliyorum faydasý yok. Sarhoþa çare yok," dedi kadýn. Gözlerini önlüdüyle sildi. "Seni böyle peripan eden o muydu," dedi kadýn, "içki miydi?"

"Hayýr," dedi adam alýnarak, belki de ne dediðini anlamamýþ-tý.

"Tabii ki deðildir. Af edersin," dedi kadýn.

"Belki bapka biri olmaya çalyþtýðý için içiyordur," dedi adam.

"Farklýlaþtırmak, deðiþtirmek için..."

"O içtiði için içiyor," dedi kadýn. "Bazýlarý için bundan ibaret-tir. Ben mandýraya gidiyorum. Evin kapýsýný kilitleyeceðim. Et-rafta... Etrafta yabancýlar var. Sen dinlen. Dýþarýsý zehir gibi." Ev-de, beladan uzakta olduðundan, kimsenin onu canýndan bezdir-mediðinden emin olmak istiyordu. Daha sonra kadýn köye iner aklý babýnda insanlarla bir-iki kelâm eder, elinden gelirse bu saç-ma sapan söylentiye bir son verirdi. Dübündüðünü yaptýðýnda Kýzýlaðaç'm karýsý Tawny ile birkaç kiþi daha ipleri yüzünden sihirbazlar arasýndaki aþýz dalabýnýn ye-ni bir þey olmadýðý ve büyütülmemesi gereken bir þey olduðu ko-nusunda anlaþmýþlardý. Ama San, kansý ve meyhanesinin takýmý, bu-nun, ölen sýðýrlar dýþýnda kýþ m geri kalan zamanýnda konulacak tek konu olmasý yüzünden olayýn peþini bir türlü býrakmýyorlardý. "Ayrýca," demiydi Tawny, "benim adam fildiþi ödemeyi düþündü-ðu iþe, bakýr ödemekten kaçýnmaz."

193

#### YERDENTZ ÖYKÜLERÝ

11 Dokunduðu sýðýrlar sýhhatte mi yani?"

"Görebildiðimiz kadarýyla öyle. Ayrýca yeni hastalanan da yok."

"O gerçek bir sihirbaz Tavvny," dedi Armaðan heyecanla. "Bi-liyorum."

"Sorun da bu ya caným," dedi Tawny, "Sen de biliyorsun! Bu-rasý öyle bir adama göre yer deðil. Her kim ise bizi hiç ilgilendir-miyor ama sorman gereken, buraya neden buraya geldiði."

"Hayvanlarý iyi etmek için," dedi Armaðan.

Güneþparlaðý gideli üç gün olmamýþtı ki kasabada yeni bir ya-bancý peydahlandý: Güney yolundan güzel bir at üstünde gelip meyhanede kalacak yer soran bir yabancý. Onu San'ýn evine yol-ladýlar arna San'ýn kan sý kapýda bir yabancý olduðunu duyunca feryat figan ederek, eðer San bir cadýadamý daha kapýdan soka-cak olursa çocuðunun iki kere ölü doðacaðýný haykýrdý. Çýðlýkla-rý sokak boyunca birkaç ev öteden duyuluyordu; sonunda bir ka-labalýk, yani on-on bir kiþi San'ýn evi ile meyhanesinin arasýna toplan-mýþtı.

"Þey, bu pek iþe yaramayacak," dedi yabancý tatlýlýkla. "Za-mansýz bir doðuma sebebiyet vermek istemem. Meyhanenin üze-rinde bir oda var mı?"

"Onu mandýraya yollayýn,11 dedi Kýzýlaðaçýn sýðýr çobanlarýn-dan biri.

"Armaðan kim gelirse topluyor." Biraz kýs kýs gülen ol-du, birazý da onlarý þýptladý.

"O tarafta," dedi meyhaneci.

"Tepekkürler," dedi yolcu ve atýný iþaret ettikleri yöne doðru surdu.

"Bütün yabancýlar bir sepette,1' dedi meyhaneci; bu söz o ge-ce bitmek tükenmek bilmeyen bir takdir kaynaðý, hastalýktan be-ri söylenen en iyi þey olarak meyhanede onlarca kere tekrarlandý.

194

#### BATAKLIK YAYLA

Akpam süt saðmayý yeni bitirmiş olan Armaðan mandýradaydı, Sütü süzüp, kap

kaçakları ayarlıyordu. "Hanymefendi/" dedi bir ses kapıdan; kadının bunun devacı olduğunu düpünerek, "Bunu bi-tirinceye kadar bekleyiver," dedikten sonra dönüp yabancıyı gö-rünce neredeyse elindeki kabı dübürecekti. "Beni ürküttün!1" dedi kadın. "Peki, senin için ne yapabilirim?"

"Bu geceyi geçirmek için yatacak bir yer arıyorum."

"Yok, özür dilerim, benim bir kiracıym var, sonra kardeşim ve ben varız. Belki San köyde. "

"Onlar beni buraya yolladı. 'Bütün yabancılar bir sepette' de-diler," dedi yabancı. Otuz yıllarında kaba yüz hatlı ama hoş görünümlü, sade giyinmiş bir adamdı, ancak arkasında duran binek atı güzel bir attı, "Beni mısır ambarında yatırın hanymefendi, bir mahzuru yok. Yatacak iyi bir yere ihtiyacı olan atım, yorgun olan o. Ambarda uyur, sabah giderim. Soğuk bir gecede ineklerle bir-likte uyumak hoş olun Eder iki bakır para sizin için de uygunsa, Ödeme yaptıktan memnuniyet duyarım; adımı Atmaca."

"Ben de Aramağan," dedi kadın, biraz telaşlanmıştı ama adamdan hoşlanmıştı. "Tamam o halde Atmaca efendi. Atın yer-leptir ve bakımını yap. Tulumba burada, bir sürü de saman var. Sonra eve gel. Sana biraz süt çorbası veririm, bir metelik yeter de artar bile." Devacıya hep yaptıdığı gibi bu adama Bey demek gel-memişti içinden. Bunun o prenslere layık havası yoktu. Bu ada-mı gördüğünde bir kral görmemişti, diğeri gördüğünde olduğu gibi.

Kadın mandıradaki ipini bitirince eve gitti; yeni adam Atma-ca ocağın üzerine edilmiş, büyük bir beceriyle ateşi yakıyordu. Devacı odasında uyuyordu. Kadın içeri bakarak kapıyı kapattı.

"Pek iyi değil," dedi kadın alçak sesle konuşarak. "Buz gibi havada, günler boyunca bataklığın doğusundaki sığırları iyi etti, kendini bitirdi tabii."

Kadın mutfaktaki ipini yaparken Atmaca da zaman zaman ka-dına o kadar doğul bir şekilde yardımcı oluyordu kiT Aramağan, yabancı yerlerde yapayan adamların ellerinin ev iplerine Batak-lyk'taki adamlardan daha yatkın olup olmadığını merak etmeye

195

yerdeniz öyküleri

bağladı. Bu adamla çok rahat konuşuluyordu; kendisi hakkında söyleyecek pek bir şey olmadığı için kadın ona devacıyı anlattı.

"Hem sihirbaz kullanırlar, hem de yararları hakkında söyle-mediklerini komazlar," dedi kadın. "Hak değil bu."

"Ama onların korkutmuş galiba, değil mi?"

"Galiba korkutmuş. Başka bir devacı daha gelmiş, buraya da-ha önce de gelen bir adam Gördüğüm kadarıyla pek matah biri de değil. Yıll önce benim ineğin sertleşmiş memesine pek bir şey yapamamıştı. Ayrıca yemin ederim, merhem diye sürdüğü şey domuz içyağından başka bir şey değildi. Her neyse, Otak'a, be-nim ipimi aldın diyor. Belki Otak da ona aynı şeyi söylüyor. Son-ra kendilerini kaybediyorlar, biraz kara tılsım falan yapıyorlar herhalde. Galiba Otak yaptı. Ama adama hiçbir zarar dokunma-dı, kendisi bayıldı o kadar. Pimdi de bir şey hatırlamıyor zaten, öbür adam da canı bile yanmadan çekip gitti. Ayrıca dokunduğu bütün hayvanların hâlâ ayakta, sağlıklı olduğunu söylüyorlar. Orada ya da murda, çamurda, rüzgâr altında on gün geçirdi, hay-vanlara dokundu, onları iyileştirdi. Ya sığırcı ona ne verdi biliyor musun? Altı kurup! Biraz hiddetli olmasına bakar mısın? Ama yi-ne de. " Kadın kendisini tuttu, sonra devam etti: "Zaman zaman gariplemiyor değil. Herhalde cadılar ve sihirbazlar böyle oluyor. Belki de öyle olmak zorundalar; yani uğraştıkları o güçler ve kö-tülükler yüzünden. Ama dürüst bir adam o; nazik."

"Hanýmefendi," dedi Atmaca, "size bir hikâye anlatabilir mi-yým?  
"A, masalcý mýsýn? Ay neden babýndan söylemedin! Yani sen masalcýsýn ha?  
Ben de böyle kýpta kýyamette niye yollara düpmüp-sün diye düpünmüptüm. Ama  
atma bakýnca tüccar olsa gerek de-miptim, Bana hikâye anlatabilir misin?  
Hayatýma biraz renk ka-tar; ne kadar uzun olursa o kadar iyi! Ama önce  
çorbaný iç, ben de oturup seni dinleyeyim..."  
"Aslýnda tam bir masalcý deðilim hanýmefendi," dedi adam taüý  
tebessümüyle, "ama size anlatacak bir hikâyem var," Çorba-sýný içtikten  
sonra kadýn eline onardýðý peyleri alýnca o da anlattý,  
"Ýç Deniz'de tüm büyücülüklerin öðretildiði Bilgeler Adapý'n-

ý%

#### BATAKUK YAYLA

da, yani Roke Adasý'nda dokuz Usta vardýr," diye söze baýladı adam. Kadýn  
gözlerini büyük bir mutlulukla kapatýp dinledi.  
Adam Ustalarý saydý, El Usta ile Þif acý, Çaðrýcý Usta ile Þe-killeme  
Ustasý, Yelanahtarý Usta ile Okuyucu, Ýsim Ustasý, Dönü-püm Usta. "Dönüpüm  
Usta ile Çaðrýcý Usta'nýn sanatlarý en tehli-keli sanatlardýr," dedi adam.  
"Dönüpümü, ya da baþka bir deyiþle deðipimi duymupsunuzdur belki  
hanýmefendi. Sýradan bir sihir-baz bile gözbaðýna dayalı dönüþümler  
yapabilir, bir süre için bir peyi baþka bir peye dönüþtürür, ya da  
kendinden farklı bir surete bürünür Bunu hiç gördünüz mü?"  
"Duydumdu," diye fýsýldadı kadýn.  
"Bazen cadýlar veya sihirbazlar, ölüleri çaðýrdýklarýný, ölüle-rin onlarýn  
içinden konuþtuðunu söylen Belki anne ve babasýnýn özlediði bir çocuk.  
Cadýnýn kulübesinde, karanlýkta çocuklarýnýn ađladýðým veya güldüðünü  
duyarlar,.."  
Kadýn babýyla onayladı.  
"Bunlar sadece gözbaðý týlsýmlarydýr, olmuþ gibi görünür. Ama gerçek  
dönüþümler ve gerçek çaðrýlar vardýr. Bunlar da bü-yücülerin akimi çelen  
gerçek peylerdir! Bir þahinin kanatlarıyla uçmak harika bir peydir  
hanýmefendi; altýnýzdaki dünyayý brr þa-hinin gözüyle görmek. Ve aslýnda  
isim söylemekten baþka bir pey olmayan çaðn da büyük bir güçtür. Gerçek  
ismi bilmek, gerçek güç sahibi olmaktýr hanýmefendi, sizin de bildiðiniz  
gibi. Çaðncý-nm sanatý da doðrudan bununla ilgilidir. Uzun zaman önce  
ölmüþ birinin suretini veya ruhunu çaðýrmak harika bir peydir.  
Elfar-ran'ýn güzelliðini, daha dünya gençken Morred'in gördüğü gibi Solea  
meyva bahçeleri arasýnda görmek..."  
Sesi çok yumuþamýþ, çok kararmýþtý.  
"Her neyse, gelemim benim hikâyeme. Kýrk yýl kadar Önce Ýç Deniz'in zengin  
adalarýndan biri olan S emel'ýn güneydoðusunda, açýklarda bulunan Ark  
Adasý'nda bir çocuk doðmuþtu. Fakir bir adamýn çocuðu deðildi ama pek öyle  
önemli sayýlacak bir çocuk da deðildi. Ebeveyni genç yaþta ölmüþtü, O  
yüzden çocuða fazla önem veren olmamýþtý, ta ki oðlanýn yaptýðý ve  
yapabileceði pey-ler dikkat çekinceye kadar. Tekin olmayan bir yumurcaktý,  
onla-

197

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

rýn deyimiyle. Güçleri vardý. Tek bir sözle atep yakabiliyor veya  
söndürebiliyordu. Kap kaçaðýn havada uçupmasýný saðlayabili-yordu, Bir  
fareyi güvercine çevirip Ark Beyinin koca mutfakla-rýnda uçurabiliyordu.  
Üstelik korkutulur veya küstürülürse zarar da veriyordu. Koca bir

çaydanlık dolusu kaynar suyu kendisine kotu davranan bir apçýnýn babýndan abađýya dökmüptü,<sup>11</sup>

"Ýnsaf," diye fýsýldadý Armađan. Adam babladýđýndan beri bir ilmek bile atmamýptý.

"Sadece bir çocuktan o zamanlar; ama evdeki büyücüler irfan sahibi deđillermiþ ki çocuda pek aklýselimle ve nezaketle yaklaþ-mamýþlar. Belki de ondan korkuyorlardý. Týlsým yapmamasý için ellerini bađlayýp ađzýný týkamýþlardý. Sonunda çocuđun ehlilepti-đine inanýncaya kadar bir kiler odasýna, taþtan bir odaya kilitle-miþlerdi. Sonra onu büyük çiftliđin ahýrlarýnda yapmamasý için yol-lamýþlardý, çünkü eli hayvanlara yatkýndý ve atlarýn yanýnda daha sakin oluyordu. Ama ahýrdaki seyis yamađýyla tartýpmýþ ve zaval-lý delikanlýýý bir gübre yýđýnýna çevirmipti. Büyücüler seyis ya-mađýný eski haline döndürdükten sonra çocuđu yeniden bađlamýþ-lar, ađzýný týkamýþlar ve oðlaný Roke'a giden bir gemiye bindir-miþlerdi."

"Zavallý çocuk," diye mýrýldandý kadın.

"Öyle, çünkü denizciler de çocuktan korktu, bütün yol boyun-ca çocuđu öyle bađlý tuttular. Roke'taki Büyük Ev'deki Kapýcý ço-cuđu görünce ellerini açýp, dilini çözdü. Anlattýklarýna göre çocu-đun Büyük Ev'de yaptýđý ilk þey yemek salonundaki Uzun Masa-yý ters çevirmek, birayý ekþitmek olup; onu durdurmaya çalıþan öđrenci de domuza dönüþmüþ. Ama Ustalar oðlanýn dengiymiþ.

"Onu cezalandýrmađýlar ama oðlan dinleyip öđrenmeye baþ-layýncaya kadar vahþi güçlerini büyülerle bađladýlar. Uzun za-manlarýný aldý bu. Oðlanda rekabetçi bir ruh vardý; kendisine ait olmayan bütün güçleri, bilmediði herhangi bir þeyi kendisine bir tehdit, bir meydan okuma, savaþması gereken bir þey olarak algý-lýyor ve yeninceye kadar savaþýyordu. Onun gibi çok oðlan var-dýr. Ben de Öyleydim. Ama ben þanslýydým, dersimi erkenden al-mýptým.

198

#### BATAKLIK YAYLA

"Neyse, bu oðlan sonunda hiddetini ehlileptirmeyi ve gücünü denetlemeyi öđrendi. Gücü de çok büyük bir güçtü. Çalıptýđý sa-nat ne olursa olsun çok rahatlıkla yapıyordu; o kadar rahatlıkla yapıyordu ki gözbađýný ve iklimciliði küçümsedi; hatta þifacýlýđý bile küçümsüyordu çünkü bunlarda korku yoktu, ona meydan okuyan bir yan bulunmuyordu. Bu ustalýklarda kendi adýna bir fa-zilet bulamýyordu. Böylece Babbüyücü Nemmerle ona ismini verdikten sonra gönlünü büyük ve tehlikeli bir sanat olan Çađrý-ya verdi. Ve o sanatın Ustasýyla uzun bir süre çalıptý.

"Hep Roke'ta yapıp çünkü bütün büyüün geldiði ve muha-faza edildiði yer orasýdır. Yolculuk yapıp başka insanlarla tanýþ-mak veya dünyayý görmek gibi bir arzusu yoktu; tüm dünyayý ayađına çađýrabileceđim söylüyordu - ki bu dođrudur. Belki de bu sanatýn tehlikesi de buradan kaynaklanır.

"Bir çađrýcýya, ya da herhangi bir büyücüye yasak olan þey canlý bir ruhu çađýrmaktır. Onlara seslenip davet edebiliriz, ta-mam. Onlara bir ses veya bir görüntü, kendi suretimizi yollayabi-liriz. Ama onlan, ister etten kemikten suretleri olsun, ister ruhla-rý, zorla bize gelmeleri için çađýramayýz. Sadece ölüleri çađýrabi-liriz. Sadece gölgeleri. Bunun neden böyle olmasý gerektiđini an-lamýþsýnýzdýr. Canlý bir insaný çađýrmak demek, ona, hem bedeni-ne hem aklýna tamamen hükmetmek demektir. Hiç kimsenin, ne kadar güçlü, ne kadar irfan sahibi, ne kadar ulu olursa olsun bir þapkasýna hâkim olma ve kullanma hakký yoktur.

"Fakat rekabetçi ruh oðlan büyüüp de bir adam olurken için-de kaldý. Bu Roke'ta güçlü bir ruhtur. Her zaman diđerlerinden daha iyisini yapmak, her zaman birinci olmak... Sanat bir yarýþ-ma, bir oyun olmaya baþlar. Amaç,

kendisinden daha önemsiz bir amaca vasyta olur... Orada bu adamdan daha büyük bir vergiye sa-hip başka biri yoktu, yine derbiri ondan daha iyi bir pey yapacak olsa buna çok zor katlanabiliyordu. Bu onu korkutuyor, kinle dol-duruyordu.

"Ýpten elini eteđini çekecek veya ölecek gibi görünmeyen, ol-gunluk çađýnda güçlü bir adam daha yeni Çađrýcý Usta seçilmiř olduđundan, Ustalar arasýnda ona yer yoktu. Bilginler ve diđer

199

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

hocalar arasýnda saygý duyulan bir yeri vardý ama Dokuz'dan biri deđildi. Onu atlamýplardý. Belki de onun orada kalmasý, her za-man irfan sahibi büyücüler ve syradan büyücüler, büyücülük öđ-renen ođlan çocuklarý arasýnda olmasý, her biri en güçlü olabil-mek için, güç ve daha büyük güç için uđraþanlar arasýnda olmasý iyi bir pey deđildi. Her halükârda yýllar ilerledikçe kule hücresin-de diđerlerinden ayrý çalıþmalarýna dalmýþ, birkaç öđrenciye ho-calýk yapıp, çok az konuparak herkesten daha da uzaklaþmýptý, Çađrýcý marifetli öđrencileri ona yolluyordu ama orada bulunan öđrencilerden çođu onu bilmezdi bile. Yalnýzlyđý içinde uđraþma-sý iyi olmayan, hiçbir zaman hayra çýkmayan bazı sanatlarla uđ-raþmaya baþlamýptý.

"Bir çađrýcý, ruhlara ve gölgelere istediđi zaman gelmeleri ve bir sözülle gitmeleri için emir vermeye alýpmýptýr Belki bu adam, ayný peyi canlýlar için yapmamý kim engelleyebilir, diye düþün-müptü. Eđer kullanamayacaksam neden böyle bir güce sahibim? Böylece canlýlarý, Roke'ta korktuđu, kendisine rakip gördüđu, gü-cünü kýskandýđý kipileri ayađýna çađýrmaya baþladý. Geldiklerin-de de onların gücünü kendisine alarak onların sessiz býraktý. Baþ-larýna ne geldiđini, güçlerine ne olduđunu anlayamýyorlardý. Bil-miyorlardý,

"Böylece sonunda kendi ustasýný, Roke'un Çađrýcýsýný gafil avlayarak çađýrdý.

"Fakat Çađrýcý hem bedeni, hem ruhuyla onunla savaþtý, bana seslendi ve ben de oraya gittim. Birlikte, bizi yok edebilecek ira-deye karþý savaþtýk."

Gece çökmüptü. Armađan'ýn lambasý çýrpýnýp söndü. Atmaca' nýn yüzünde, sadece atepin kýrmýzý parlaklýđý yansýyordu. Adamýn yüzü, kadýnm ilk baþta düþündüđu gibi bir yüz deđildi. Yýpran-mýptý, sertti ve bir yanýnda boydan boya bir yara vardý. Týpký bir atmaca yüzü, diye düþündü kadýn.

Kýpýrdamadan durup dinledi.

"Bu bir masalcýnýn hikâyesi deđil hanýmefendi. Bu, başka bir kipiden dinleyebileceđiniz bir hikâye de deđil.

"Ben Baþbüyücülük ipinde yeniydin o zamanlar. Savaþtýđý-mýz adamdan daha gençtim ve belki de ondan yeterince korkmu-

200

#### BATAKLIK YAYLA

yordum. Orada sessizlik içinde, kuledaki hücrede ikimiz kendi güçlerimizi ona karþý tutabiliyorduk. Neler olup bittiđini bilen bizden başka kimse yoktu. Mücadele ettik, uzun bir süre mücade-le ettik. Sonra her pey bitti. Direnci kýrýldý. Týpký kýrýlan bir sopa gibi. Kýrýlmýptý. Ama kaçtý. Çađrýcý, o kör iradeyi yenebilmek için kendi kuvvetinin bir kýsmýný tamamen harcamýptý. Bende de ne kaçan adamý durduracak kuvvet kalmýptý, ne

babýmda pepinden birini yollayacak akýl. Üstelik pepine düpecek bir damla güç bile kalmamýptý içimde. Böylece Roke'tan ayrýldý. Tamamen gitti. "Elimizden geldiði kadar az konupsak da onunla yaptýðýmýz kavgayý g izleyemedik. Oradakilerin birçoðu ondan kurtulmanýn iyi olduðunu, zaten hep yarý deli olduðunu ve son zamanlarda ta-mamen çýldýrdýðýný söylediler. "Fakat Çaðrýcý ile ben, ruhumuzdaki incinmeyi ve öyle bir mücadeleyi izleyen büyük aptallýk safhasýný atlatýnca çok büyük bir güce sahip bir adamýn, bir büyücünün aklý babýnda olmadan, üstelik belki de utanç, hiddet ve kin yüklü bir halde Yerdeniz'de dolaşmasýnýn o kadar da iyi bir şey olmadýðýný düşünmeye başla-dýk. "Onun izine rastlayamadýk. Roke'tan ayrýlýrken kendisini bir kup veya balýða çevirmiş ve bir adaya varýncaya kadar öyle kal-mýş olduðuna þüphes yok. Ayrýca bir büyücü kendisini tüm bulma týlsýmlarýndan gizleyebilir. Kendi yöntemlerimizce etrafý araþtır-dýk ama hiçbir şey veya hiç kimse cevap vermedi. Böylece onu bulmak için yollara düþtük; Çaðrýcý doðu adalanna gitti, bense batýya. Çünkü ne zaman bu adamý düşünsem, gönül gözümle bü-yük bir dağ görüyordum, eteðinde uzun, yepil topraklarýn güneye uzandýðý kýrýk bir huni. Roke'ta çocukken aldýðým coğrafya ders-lerimi, Semel'in arazisinin yayýlýþýný ve adý Andanden olan dağ hatýrladým. Böylece Yüksek BataklüVa geldim. S anýn m doðru ye-re gelmişim." Bir sessizlik oldu. Ateþ fýsýldadı. "Onunla konuşmalý mıyým?" diye sordu Armaðan ciddi bir sesle. "Gerek yok," dedi atmacaya benzeyen adam. "Ben konuşu-

201

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

ram." Sonra, "Ýrioth," dedi. Kadýn yatak odasýnýn kapýsýna baktý. Kapý açýldý; adam orada duruyordu, zayıf ve yorgundu, kara gözleri uyku, deþbet ve ýstý-rap dolu. "Ged," dedi adam. Babým eðdi. Bir süre sonra bakýplarýný ye-niden kaldýrarak, "Ýsmimi benden alacak mýsýn?" diye sordu. "Neden böyle bir şey yapayým?" "Sadece acý anlamýna geliyor. Nefret, gurur, tamah." "Senden o isimleri alacaðým Ýrioth, kendininkini deðil." "Anlamamýptým," dedi Ýrioth, "diðerlerini. Onlarýn öteki oldu-ðunu. Hepimizin öteki olduðunu. Olmamýz gerektiðini. Yanýlmýþ-þým." Adý Ged olan adam ona doðru gitti, hafifçe uzanmýþ, yakaran ellerini tuttu. "Yanlýþ yola saptýn. Geri geldin. Ama yorgunsun Ýrioth, tek babýna gitmek de zordur. Benimle eve gel." Ýrioth'un babý, sanki yorgunluktan duramýyormuş gibi düþtü. Bedenindeki bütün gerginlik ve ihtiras gitmiþti. Ama bakýplarýný kaldýrdý, Ged'e deðil de ocaðýn köbesinde duran Armaðan'a. "Burada ipim var," dedi. Ged de kadýna baktý. "Var," dedi kadýn. "Sýðýrlarý iyi ediyor." "Ne yapmam gerektiðini," dedi Ýrioth, "ve kim olduðumu gösterdiler bana. Adýmý biliyorlar. Ama hiç söylemiyorlar." Bir süre sonra Ged kendinden daha yaplý olan adamý kendine çekerek ona sarýldý. Yavaşça bir şey söyledikten sonra býraktý. Ýri-oth derin bir nefes aldı. "Orada bir ipe yaramýyorum, görüyorsun Ged," dedi adam. "Ben buradayým. Eðer ip yapmama izin verirlerse.11 Tekrar Arma-ðan'a baktý; Ged de öyle yaptı. Kadýn her ikisine birden baktý. "Sen ne dersin Emer?" diye sordu atmacaya benzeyeni. "Bence," dedi kadýn devacıya dönerek; sesi ince ve düdük gi-bi çýkýyordu. "Lðer Kızılaðaç'ýn sýðýrlarý kþpý ayakta geçirebilirse, sýðýrcýlar kalman

için sana yalvarýr. Gerçi sana bayýlmayabilirler."  
"Kimse sihirbazlarý sevmez," dedi Babbüycü. "Eh Ýrioth! Ký-  
202

#### BATAKLIK YAYLA

býn bu kör vaktinde bunca yolu senin için, tek babýma döneyim di-ye mi gelmiþim?"

"Onlara de ki - de ki, ben yanýlmýþým," dedi Ýrioth. "Onlara yanlýþ yaptýðýmý söyle. Thorýon'a de ki..." Kafasý karýþarak tekledi.

"Ona, insan hayatýndaki deðipimlerin bizim bildiðimiz bütün sanatlarýn, bütün irfanýmýzýn çok ötesinde olduðunu söylerim," dedi Babbüycü. Yeniden Emer'e baktý. "Burada kalabilir mi ha-nýmefendi? Bu onun olduðu kadar sizin de arzuladýðýnýz bir þey mi?"

"Erkek kardeþimden on kat daha çok ipime yarýyor ve bana yoldaþ oluyor," dedi kadýn. "Ýyi ve dürüst bir adam, size söyledi-ðim gibi. Beyim."

"Pek güzel o halde. Ýrioth, benim caným arkadaþým, hocam, rakibim, dostum, hoþça kal. Emer, cesur kadýn, size de saygýlarý-mý ve minnettarlýðýmý sunuyorum. Ocaðýn sönmesin, gönlün hu-zur içinde olsun." Ocak babýnda, havada bir süre ardýnda pýrýltýlý bir iz býrakan bir el hareketi yaptı.

"Artýk ahýra gidebilirim/l di-yerek dýparý çýktý.

Kapý kapandý. Ateþin fýsýltýsý dipýnda ses yoktu.

"Ateþe yaklaþ," dedi kadýn. Ýrioth gelip yerine oturdu.

"O Babbüycü müydü? Gerçekten mi?"

Adam babýyla onayladý.

"Dünyanın babbüycüsü," dedi kadýn. "Benim ahýrýmda. Ya-taðýmý almalýydý..."

"Almaz," dedi Ýrioth.

Kadýn adamýn haklý olduðunu biliyordu.

"Ýsmin çok güzel Ýrioth," dedi kadýn bir süre sonra. "Kocamýn gerçek ismini hiç bilmedim. O da benimkini. Seninkini bir daha söylemem. Ama bilmek hoþuma gidiyor, sen de benimkini bildi-ðine göre."

"Senin ismin çok güzel Emer," dedi adam. "Sen izin verince ben ismini söyleyeceðim."

203

#### EJDERBÖCEĐÝ

#### I. ÝRÝA

BABASININ dedeleri, genip ve zengin bir ada olan VWay'de genip ve zengin topraklara sahipti. Krallarýn zamanýnda hiçbir unvan ve saraydan imtiyaz talep etmemiþ olmalarýna raðmen Maharion öl-dükten sonraki karanlýk yýllar boyunca topraklarýna ve üzerinde ki halka dört elle sarýlmýþlar, kazandýklarýný yeniden topraða ver-miþler, bir çepit adalet tesis etmiþler, önemsiz zorba hükümdarlar-la savaþmýþlardý, Roke'un bilge adamlarýnýn etkisiyle Adalar Di-yarý'nda barýþ yeniden saðlanýnca, ailenin çiftlikleri ve köyleri bir süre daha gelipmeye devam etti. Çayýrlarýn, yayla otlaklarýnýn ve meþeyle taçlanmýþ tepelerin o bereketi ve güzelliði bu diyarý dil-lere destan etmiþti, öyle ki insanlar, MÍria ineði kadar tumbul", ve-ya "Ýrialý kadar þanslý," der olmuþtu. Bu arazinin beyleri ve

kira-cýlarýnýn çoðu buranýn ismini kendi isimlerine eklemiþler, kendi-lerine Ýrialý demiþlerdi. Fakat çiftçiler ve çobanlar en az meþeler kadar aralýksýz bir þekilde, mevsimden mevsime, yýldan yýla ve nesilden nesle devam etse de, topraða sahip olan aile zaman ve ta-lihle baþkalaþým þtý.

Kardeþler arasýnda meydana gelen miras kavgalarý onlarý böl-müþtü. Bir vâris kendi arazisini tamahkârlýk nedeniyle kötü idare etmiþti, bir baþkasý ahmaklýðý yüzünden. Birinin, bir tacir Ýle ev-lenip arazisini þehirden yönetmeye kalkan bir kýzý olmuþtu, bir baþkasýnýn oðullarý kavga ederek bölünmüþ topraðý yeniden bölen bir oðlu. Ejderböceði isimli kýz doðuncaya kadar hâlâ Verde-niz'deki en güzel tepelere, tarlalara, çayýrlara sahip bölgelerden biri olmasýna raðmen, íria arazisi kan davalarý ve hukuk davala-rýnýn savaþ alanýna dönmüþtü. Çiftlik arazilerini yabani otlar bü-rümüþ, çiftlik binalarýnýn çatýlarý çökmüþ, süt saðýlan aðýllar kul-lanýlmaz olmuþ, çobanlar daha iyi otlaklar bulmak umuduyla sü-rülerini daðýn ötesine kadar götürmüþlerdi. Bir zamanlar arazinin kalbi olan eski ev, meþeler arasýndaki tepede yan harabeye dön-müþtü.

207

yerdeniz öyküleri

Evin sahibi kendilerine Ýri a Efendisi diyen dört adamdan bi-riydi. Diðer üçü ona Eski Ýria'nýn Efendisi diyordu. Gençliðini ve kendisine miras kalaný mahkeme salonlarýnda ve Shelieth'teki Way Beyleri'nin bekleme odalarýnda, yüz yýl önce olduðu gibi bü-tün arazi üzerinde hakka sahip tek kiþi olduðunu ispat etmeye ça-lýþarak harcamýþtı. Baþarýsýzlykla ve canýndan bezmiþ bir halde geri gelmiþ; yýllarýný son baðlarýndan gelen kýrmýzý þarabý içerek ve kötü muamele ettiði, az beslediði köpekleriyle birlikte arazisi-nin sýnýrlarýnda devriye gezip davetsiz misafirleri topraklarýndan uzak tutarak geçiriyordu.

Shelieth'teyken, Ýria'da kimsenin hakkýnda bir þey bilmediði bir kadýnla evlenmiþti; söylendiðine göre kadýn baþka bir adadan gelmiþti, batýda bir yerlerden; kadýncaðýz Ýria'ya hiç gitmemiþti çünkü þehirde doðum sýrasýnda ölmüþtü. Adam eve geri döndü-ðünde yanýnda üç yapýnda bir kýz vardý. Kýzý kâhyaya verip unut-muþtu. Sarhoþ olduðu zamanlarda bazen kýzý hatýrlardý. Eðer kýzý bulabilirse ya sandalyesinin yanýnda durdurur, ya dizine oturtur, kendisine ve Ýria sülalesine yapýlan tüm haksýzlyklarý anlatýrdý. Adam küfürler eder, aðlar, iþer, kýza da iþirir, kýzýn mirasýna ha-lel getirmeyeceðine, Ýria'ya sadýk olacaðýna söz verirdi. Kýz para-bý içerdi ama onu izleyen küfürlerden, yeminlerden, gözyaþlarýn-dan, salyalý okþamalardan nefret ederdi. Mümkün olursa kaçır, köpeklerin, atlarýn, sýðýrlarýn yanýna gider ve onlara, kendisinden baþka kimsenin bilmediði, saygý duymadýðý veya sadýk olmadýðý annesine karþý vefalý olacaðýna dair söz verirdi,

Kız on üç yapma basýnca, yaplý baðcý ile kâhya -ki ev halkýn-dan geriye bir tek onlar kalmýþtı- Efendi'ye kýzýnýn isim gününün geldiðini bildirdiler. Batýgöleti'nden ötedeki sihirbazý my çaðýra-caklarýný, yoksa köylerinin cadýsýna my bu Ýpi yaptýracaklarýný sor-dular, fria Efendisi çýðlýk çýðlýða baðýrarak hiddetten kendisini kaybetti. "Bir köy cadýsý my? Ýria'nýn kýzýna ismini üfürükçü bir kocakarý my verecek? Ya da Batýgöleti'ni dedemden çalan o son-radan görme arazi hýrsýzlarýnýn o sinsi, hain, sihirbazýmsý upaðý my? Eðer o kokarca arazime adým atarsa köpeklerime ciðerini parçalatýrým, gidin söyleyin ona isterseniz!" Falan filan. Yaplý Pa-

208

## EJDERBÖCEĐÍ

patya mutfađýna, Tavpan da bađýna geri döndü; on üç yapýndaki EjderbÖceđi evden kaçýp, adamýn bađýrtýlarýndan heyecanlanýp deliye dönen, havlayan, uluyan» kýzýn pepine takýlan köpeklere babasýnýn küfürlerini savurarak tepeden inerek köye gitti. "Geri dön seni kara kalpli kancýk!" diye bađýrdý. "Eve dön sürüngen ha-in!" Köpekler sessizleptiler, kuyruklarýný kýstýrarak eve döndüler.

EjderbÖceđi köy cadýsýný bir koyunun budundaki irinli bir ya-radan kurtçuk çýkartýrken buldu. Cadýnýn günlük ismi, Way'deki ve Adalar Diyan'nýn Hard bölgesindeki birçok kadýnýnki gibi Gül'dü, Pýrlantanýn ýbýđý muhafaza ettiđi gibi kendi güçlerini mu-hafaza eden gizli bir isimleri olan insanlar, günlük isimlerinin di-đer insanlarýn isimleri gibi sýradan, alýpýlmýp olmasýný ister.

Gül ezberden bir büyü mýrýldanýyordu ama ipin çođunu yapan elleriyle minik, kýsa, keskin býçađýydý. Donuk, kehribar, dar göz-leriyle sessizliđe bakan koyun, etine batan býçađa sabýrla katlan-dý; sadece arada bir minik sol ayađýný yere vurarak iç geçirdi. Ej-derbÖceđi Gül'ün ipini yakýndan izledi. Gül bir kurtçuk çýkarttý, attý, üzerine tükürdü ve yeniden araптýrmaya bařladı. Kýz koyuna, koyun da kýza yaslanarak hem teselli etti, hem teselli buldu. Gül son kurtçuđu da çýkartýp atarak üzerine tükürdükten sonra, "Pim-di bana řu kovayý uzatýver," dedi. Yarayý tuzlu suyla yýkadý. Ko-yun derin derin içini çekerek aniden avludan ayrýlýp evinin yolu-nu tuttu. Týp ilmi canýna yetmipti. "Bucky!" diye seslendi Gül. Pis bir çocuk uyumakta olduđu çalylýđýn altýndan çýktý ve koyun on-dan daha yaplý, daha iri, daha iyi beslenmiř ve büyük ihtimalle da-ha da akýllý olmasýna rađmen, sözde sorumlu olduđu koyunun pe-pine takýldý, "Bana ismimi vermen gerektiđini söylediler," dedi EjderbÖ-ceđi. "Babam köpürdü. Yani çaresi yok."

Cadý bir pey söylemedi. Kýzýn haklý olduđunu biliyordu, tria Efendisi bir peye izin verip vermeyeceđini söyledikten sonra fik-rini hiç deđiptirmez, sadece zayıf adamlar sözlerinden dönerler deyip bu sabit fikirliliđiyle övünürdü.

"Neden ben kendi kendime gerçek ismimi veremiyorum?" di-ye sordu EjderbÖceđi, Gül býçađý ve ellerini tuzlu suyla yýkarken,

209

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Olmaz."

"Neden? Neden ille de bir cadý veya sihirbaz olmasý gereki-yor? Sen ne yaparsýn ki isim verirken?"

"Pey," dedi Gül ve tuzlu suyu cadý evlerinin çođu gibi köyün diđer evlerinden bir parça uzakta duran evinin küçük Ön avlusun-daki çýplak toprak üzerine bopalttý. "Pey," dedi dođrulup etrafa sanki bir cevap veya bir koyun ya da bir havlu ararmýpçasýna ba-kýnarak. "Güç hakkýnda bir peyler bilmen gerekiyor ipte," dedi so-nunda tek gözüyle EjderbÖceđi'ne bakarak. Diđer gözü biraz ya-na kayýyordu. Bazen EjderbÖceđi'ne papýlýk Gül'ün sol gözündey-miř gibi gelirdi, bazen de sađ gözünde, ama her zaman bir göz düz bakar, diđer i de tam insanýn gözünün ucundaki bir peyi, bař-ka bir peyi izlerdi.

"Ne gücü?"

"O güç," dedi Gül. Koyunun yürüyüp gittiği gibi ani bir hare-ketle o da

evine girdi. Ejderböceði onu izledi ama sadece kapýya kadar. Kimse çaðýrýlmadan cadýnýn evine girmezdi.

"Sen bende olduðunu söylemiptin," dedi kýz, tek gözlü kulü-benin kötü kokulu loþluðuna doðru.

"Ben sana içinde bir kuvvet olduðunu, üstelik büyük bir kuv-vet olduðunu söyledim," dedi cadý karanlýktan. "Üstelik sen de bunu biliyorsun. Ne yapman gerektiðini ben bilmiyorum, sen de bilmiyorsun. Bulunması gereken bu. Ama insanýn kendi kendini isimlendirmesi gibi bir güç yoktur."

"Niyemip? Ýnsanýn kendi gerçek isminden daha kendisine ait başka ne olabilir?"

Uzun bir sessizlik.

Cadý sabuntapýndan bir kirman ve yaðlý bir yapaðý yumaðýyla belirdi.

Kapýnýn yanýndaki banka oturarak kirmaný döndürmeye baþladı. Cevap vermeden bir metre kadar grimsi kahverengi ip eðirmipti.

"Ýsmim ben demektir» kendimdir. Doðru. Ama o zaman isim ne demek? Ýs Ým, bir baþkasýnýn bana seslendiði þeydir. Eðer baþ-kasý olmasaydý, sýrf ben olsaydým, o zaman isme ne ihtiyacým ola-caktý?"

210

#### EJDERBÖCEÐÝ

"Ama," dedi bu fikir yürütmeye kendisini kaptýran Ejderbö-ceði ve durdu.

Bir süre sonra, "Yani isim bir hediye mi olmalı?"

Gül baþýyla onayladı.

"Bana ismini ver Gül," dedi kýz.

"Baban yapmamam gerektiðini söylüyor."

"Ben de yapman gerektiðini söylüyorum.'1

"Burada Efendi o."

"Beni fakir, aptal ve deðersiz býrakabilir ama isimsiz býraka-maz!"

Cadý, koyun gibi huzursuzca ve zorla içini çekti.

"Bu gece," dedi Ejderböceði. "Ýria Tepesi altýndaki pýnarýmýz-da. Bilmezse bir sorun olmaz." Sesi yarý tatlý, yan vahþiydi,

"Adam gibi bir isim günün olmalı, eðlenti, danslar, her genç gibi/' dedi cadý. "Þafak vakti verilmeli isim. Sonra da müzikti, eðlentiydi, iþte o tür þeylerin hepsi olmalı. Öyle kimsenin haberi olmadan gece süzülüp gitmek olmaz,.."

"Benim haberim olacak. Hangi ismi söylemen gerektiðini na-sýl biliyorsun Gül? Su mu söylüyor sana?"

Cadý kýr saçlý baþýný bir kez, hayýr anlamýnda salladı. "Sana söyleyemem."

Kadýnýn "söyleyemem'!", "söylemeyeceðim" anla-mýna gelmiyordu. Ejderböceði bekledi. "Söylediðim gibi önemli olan güç. Öylece insanýn içine doðuveriyor."

Gül yün eðirmeyi bý-rakarak tek gözüyle batýdaki buluta baktý; diðeri gökyüzünün bi-raz daha kuzeyine bakýyordu. "Orada onunla birlikte suda oluyor-sun, çocukla birlikte. Çocuðun çocukluk ismini alýyorsun. Ýnsan-lar bu ismi günlük Ýsim olarak kullanmaya devam edebilir ama bu onun ismi olmuyor, hiçbir zaman da olmamýþtýr zaten. Böylece çocukluktan çýkýyor, artýk ismi yok. O zaman beklemeye baþlýyor-sun. Yani aklýný açýyorsun sanki. Sanki hava alsýn diye evin kapý-larýný rüzgâra açmak gibi. O geliyor. Dilin söylüyor ismi. Nefesin þekillendiriyor. Bunu çocuða veriyorsun, nefesi, ismi. Bunu dü-pünmüyorsun bile. Sadece sana gelmesine izin veriyorsun. Ait ol-duðu kipiye senin aracýlýðýnla gelmek zorunda. Güç bu, böyle ça-lýþýr. Hep böyledir. Bu senin yaptýðýn bir þey deðil. Onun iþleme-sine izin vermeyi bilmen gerek. Bütün marifet de bu."

211

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Büyücüler bundan fazlasýný da yapabilir," dedi kýz.

"Kimse bundan fazlasýný yapamaz," dedi Gül.

Ejderböceđi babýný boynu çýtlayýncaya kadar kadar çevirdi, uzun kollarýný ve bacaklarýný huzursuzca gerdi. "Gelecek misin?"

Gül babýný tek bir kez olur anlamýnda salladı.

Karanlýk gecede, güneş kavuðtuktan uzun bir süre sonra, gün ađarmadan uzun bir zaman önce Ýria Tepesi altýndaki yolda buluş-tular. Gül, bataklýk arazide kamýplar arasýndaki deliklere düþme-den yollarýný bulabilsinler diye soluk bir týlsým ýþýđý yaptı. Birkaç yıldýzýn ve tepenin kara kavisinin altýndaki soðuk karanlýkta so-yunup sýð suda yürüdüler; ayaklarý kadife çamura batýyordu. Ca-dý, 'Ýsmini alýyorum çocuk. Artýk çocuk deðilsin. Hiç ismin yok," diyerek kýzýn eline dokundu.

Çok sessizdi her yan.

Bir fýsýltýyla cadý, "Kadýn, ismini al," dedi. "Sen Ýrialý'sýn."

Bir an daha kýpýrdamadan durdular. Derken gece rüzgârý çýp-lak omuzlarý üzerinden esti; titreyerek suyun içinden yürüyüp çý-karak ellerinden geldiðince kendilerini kuruladýlar; yalýnayak ve sefil bir halde kenar lan keskin kamýp lann ve birbirine karýþmýp köklerinin arasýndan zar zor geçtiler ve patikaya çýkan yolu bul-dular. Burada Ejderböceđi kesik kesik, hiddetli bir fýsýltýyla ko-nuþtu: "Bana nasýl o ismi verirsin!"

Cadý bir þey söylemedi.

"Budoðru deðil. Bu benim gerçek ismim deðil! Ýsmimin be-ni var edeceđini düþünmüþtüm. Ama beni daha kötü yaptı. Yanlýp yaptýn. Sen bir cadýsýn sadece. Bu babamýn ismi. Onun olsun. Bu-nunla, bu aptal topraklanyla, aptal dedesiyle çok gurur duyuyor Ben istemiyorum. Almayacađým. Ben deðilim. Hâlâ kim olduðu-mu bilmiyorum. Ben Irialý deðilim!" Ýsmi söylemiþ olduðu için aniden sustu.

Cadý hâlâ bir þey söylemiyordu. Karanlýkta yan yana yürüdü-ler. Sonunda, teskin edici, ürkmüş bir sesle Gül, "Öyle geldi..." dedi.

"Eğer birine söyleyecek olursan seni öldürürüm," dedi Ejder-böceği.

212

## EJDERBÖCEĐÝ

Bunun üzerine büyücü yürümeyi býrakýp durdu. Bir kedi gibi týsladı.

MBirine söylemek mi?"

Ejderböceği de durmuþtu. Bir an sonra, "Özür dilerim. Ama sanki - sanki bana ihanet etmiþsin gibi geliyor."

"Senin gerçek ismini söyledim. Ýsminin bu olacađmý önceden düþünmemiptim.

Bu konuda kendimi rahat da hissetmiyorum. Sanki bir þeyi yarým býrakmýþým gibi bir his var. Ama bu, senin ismin. Eđer bu isim sana ihanet ediyorsa bile, ipin gerçeđi bu." Gül tereddüt ettikten sonra öfkesi biraz yatýþmýþ bir halde, daha soðuk bir edayla konuþtu: "Eđer bana ihanet etme gücüne sahip olmak istersen Ýrialý, sana bu gücü vereceđim. Benim adým Eta-udis." Rüzgâr yeniden baþladı. Her ikisi de titriyor, dipleri birbirine çarpýyordu. Simsiyah yol üzerinde yüz yüze durmuþlar, birbirle-rini zor görüyorlardý. Ejderböceđi görmeden elini uzattý ve eli ca-dýnýn eline denk geldi. Uzun bir süre hiddetle kucaklaþtýlar. Son-ra aceleyle yollarýna devam ettiler; cadý köydeki kulübesine, Ýri-a'nýn vârisi ise tepeyi týrmanýp, gitmesine pek ses çýkarmamýþ ama geldiði için havlamalanyla ortalýđý ayaða kaldýrarak, soðuk ocađýnýn yanýnda zil zurna sarhoþ yatan Efendi hariç yarým millik mesafedeki herkesi uyandıran köpeklerin bulunduðu harabe eve.

213

## II. FÝLDÝPÝ

ÝRÝA'DAKÝ Batýgöleti'nin Efendisi eski eve sahip deðildi ama eski arazinin en zengin, merkezi topraklarýna sahipti. Akrabalarýyla kavga etmekten ziyade baðlara, meyva bahçelerine düpkün olan babasý Huþ'a zengin bir arazi býrakmýptý. Huþ servetinin zevkini çýkartýrken, çiftlikleri, paraphaneleri, fýçý imalathanesi, arabalarý ve tüm ipleri için adamlar tutmuþtu. Wayfirth Beyi'nin erkek kar-depinin mahcup kýzýyla evlenmiþ ve kýzlarýnýn soylu kaný tapýyor olmalarým düþünmekten sonsuz bir zevk almýptý. Zamanýn soylu-larý arasýnda, hizmetlerinde bir büyücü, Bilgeler Adasý'nda tahsil görmüþ, asasý ve gri cüppesiyle hakiki bir büyücü çalıptýrma mo-dasý vardý; böylece Ýria'daki Batýgöleti'nin Efendisi de kendisine Roke'tan bir büyücü buldu. Parasýný ödeyince bir büyücü almanýn o kadar kolay olmasý onu hayrete düþürmüþtü.

Fildiþi adýndaki genç adamýn aslýnda henüz bir asasý ve cüp-pesi yoktu; Roke'a geri döndüðü zaman kendisine büyücülük pa-yesi verileceðini açýklamýptý. Ustalar onu dünyaya deneyim ka-zanmasý için yollamýplardý, çünkü Okul'daki bütün dersleri topla-sanýz size büyücü olmanýz için ihtiyacýnýz olan deneyimi vere-mezdi. Huþ bu konuya biraz kupkuyula yaklaþmýptý, ama Fildiþi onu Roke'ta aldýðý eðitimle Way'de, Ýria'daki Batýgöleti'nde ihti-yaç duyulabilecek her türlü büyüyle teçhiz edilmip olduðu konu-sunda ikna etmiþti. Bunu kanýtlamak için de yemek salonlarýnýn güney duvarýndan hayret verici bir þekilde süzülerek girip kuzey duvarýndan çýkan bir geyik sürüsü, ardýndan da bir sürü kuðu ge-çiyormuþ görüntüsü vermiþti; son olarak da masanýn ortasýndan, gümüş bir havuz içinden bir su fýpkýrmýþ, Efendi ve ailesi büyü-cülerini ihtiyatla taklit edip kupalarýný bu sývýyla doldurup tattýk-larýnda bunun altýn rengi tatlı bir þarap olduðunu görmüþlerdi, "Andrades þarabý/' dedi genç adam alçakgönüllü, rahat bir tebes-sümle. Bu arada karýsý ve kýzlarýnýn gönülleri tamamen fethedil-miþti. Dile getirmese de kendi tercihi kendi baðlarýndan çýkan,

214

## EJDERBÖCEĐÝ

yeterince içildiðinde insaný sarhoþ eden, bu sarý þey gibi sadece bal suyu olmayan kendi sek kýrmýzý Fanian þarabý olduðu halde, Huþ da genç adamýn aldýðý þarayý hak ettiðini düþünmüþtü.

Eðer genç büyücü deneyim kazanmak istiyor idiyse Battgöle-ti'nde pek bir þansý olmayacaktý. Ne zaman Huþ'un Kemmermo-uth'tan veya komþu arazilerden konuklan gelse, geyik ve kuðu sürüsü ile altýn rengi þarap fýskiyesi bir kez daha Deliriyordu. Ýlýk bahar akþamlarý için çok güzel havai fiþek gösterileri de hazýrla-mýptý. Ama meyva bahçelerinden veya baðlardan idareciler gelip de büyücünün gelecek yýlýn armut mahsulünü artýracak bir büyü yapmasýný veya güney tepesindeki Fanian baðlarýndaki kara küfe karþý bir týlsým söylemesini rica etse, Huþ, "Roke'tan gelen bir bü-yücü böyle þeylerle ilgilenecek kadar küçülmez. Gidin köy sihir-bazýna aldýðý þarayý hak etmeye çalıþmasýný söyleyin," diyordu. En küçük kýzlarý, kýzý harap eden bir öksürüðe tutulduðunda Huþ'un karýsý irfan sahibi adamý bu konuyla rahatsýz etmeye cesa-ret edememip, tevazuyla Eski Ýria'dan Gül'e haber yollayıp arka kapýdan gelerek kýzýn eski sýhhatine kavuþmasý için ya bir lapa yapmasýný, ya da bir þeyler okumasýný rica etmiþti. Fildiþi ne ký-zýn rahatsýzlandýðýný, ne armut aðaçlarýný, ne de baðlarý fark etti. O kendi kendine yuvarlanýp gidiyordu, hüner sahibi, eðitilmiş bir adamýn yapmasý gerektiði þekilde. Günlerini, Roke'tan ta buraya kadar çamur ve kurlardaki

keçi yollarýnýn tozu toprađý içinde yü-rümeç için gelmediđini açýkça beyan ettiđinde, ipvereninin hiz-metine verdiđi güzel, siyah kýsrakla kýrlarda gezerek geçiriyordu.

Gezintileri sýrasýnda bazen bir tepenin üzerinde, ulu meþeler arasýndaki eski bir evin yanýndan geçiyordu. Tepeden köy yoluna sapýnca kemikleri çýkmýþ, ađýzlan köpüklü bir köpek sürüsü bö-öürerek üzerine saldýrýyordu. Kýsrak köpeklerden korktuđu ve sýçrayýp kaçmaya meyilli olduđu için o da evden uzak duruyordu. Ama güzelliđi fark eden bir gözü vardý oðlanýn ve eski evi seyre-dip erken yaz günlerinin ikindi vakitlerinin benekli güneþ ýþýkla-rýnda hayallere dalmayý seviyordu.

Huþ'a bu yeri sormuþtu. "Orasý Ýria," dedi Huþ. "Eski Ýrýya, de-mek istiyorum. Hukuken evin sahibi benim aslýnda. Fakat bir

215

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

yüzyýl süren kan davalarý ve kavgalardan sonra dedem anlaþmaz-lýklarý halletmek için evden vazgeçmiþ. Eđer evin Efendisi konu-þamayacak kadar sarhoþ olmasaydı, hâlâ benimle kavga etmeye devam ederdi. Ýhtiyarý görmeyeli yýllar oluyor. Galiba bir kýzý vardý."

"Kýzýn adý Ejderböceđi; bütün ipi o yapıyor, geçen yýl bir ke-re görmüþtüm onu. Uzun boylu, bahar dalý gibi güzel bir kýz," de-di, görüp göreceđi on dört yýlma bütün bir ömre yetecek dikkatli gözlemlerini sýđdırmakla meþgul olan en küçük kýz Gül. Sonra öksürünce sözünü kesti. Annesi büyücüye dođru elem dolu, öz-lem dolu bir bakýp attý. Eh artýk bu sefer öksürüđü duyardý herhal-de? Adam genç Güle gülümseyince annesinin içi hafifledi. Her-halde Gül'ün öksürüđü kötü bir þey olsaydı kýza gülümsemezdi, deđil mi?

"O eski evdekilerin bizimle bir alakasý yok/" dedi Huþ, mem-nuniyetsizce. Anlayýþlý Fildiþi daha fazla soru sormadý Ama bir bahar dalý kadar güzel olan kýzý görme arzusuna kapýldý. Eski îri-a'mn yanýndan düzenli olarak geçmeye baþladý. Tepenin eteđinde-ki köyde durup bir þeyler sormaya çalıþtı ama duracak bir yer yoktu ve kimse sorulara cevap vermiyordu. Þapý bir cadý ona þöy-le bir baktýktan sonra kulübesine seđirtti. Eve dođru gitse bir sü-rü þeytan gibi köpeklerle ve büyük bir ihtimalle sarhoþ bir adamla karþýlaþacaktý. Ama bu ihtimali göze almaya deđer, diye düþündü; Batýgöleti'ndeki sýkýcý yapamdan patlamýþtı ve tehlikeleri göze al-maktan çekinen biri olduđu da söylenemezdi. Sonunda köpekler kýsrađýnýn bacaklarý arasýnda çýlgýna dönmüþ bir halde diplerini göstererek yaygara kopartmcaýa kadar tepeye týrmandý. Kýsrak nallarýyla köpekleri dövüyordu; atýn kaçmasýný, sakinleptirme bü-yüsü ve kollarýnda kalan bütün kuvvetle engelleyebiliyordu. Kö-pekler artýk zýplayýp onun bacaklarýna saldýrmaya baþlamýþtı; tam hayvanýn alýp baþmý kaçmasýna izin verecekti ki birisi köpeklerin arapma girip küfürler etmeye, hayvanlarý bir kayýpla dövmeye baþladý. Köpüklü ter içinde, nefes nefese kalan kýsrađý sakinlepti-rmeyi bapardýđýnda, bir bahar dalý kadar güzel kýzý gördü. Çok uzun boylu, çok terli; elleri, ayaklan, ađýz, burnu ve gözleri ko-

216

#### EJDERBÖCEĐÝ

caman, dađýnýk, tozlu saçlý bir kýzdý. "Çökün! Eve dönün sizi lep yiyciler, sizi apađýlýk orospu çocuklarý!" diye bađýrýyordu sinmiþ sýzlanan köpeklere.

Fildiþi sađ bacađýný tutuyordu. Bir köpeđin diþi tam baldýrýn-dan

pantolonunu yırtmıyptı ve buradan biraz kan sızıyordu.

"Kısrak yaralandı mı?!" dedi kız. "Ah hain hıparat!" Kısrakın sağ ön ayağının okpuyordu. Her okpadığında eline kanla karıyık at teri buluyordu. "Tamam, tamam," dedi. "Cesur kızım benim, ce-sur yürekliyim benim." Babının eden kısrak ferahlayarak titredi. "Ne diye onu orada öyle, köpeklerin içinde tuttun?" diye sordu kız hiddetle. Atın bacağının yanında diz çökmüş, atın sırtından ken-disini seyreden Fildipine bakıyordu; böyle olmasına rağmen adam kendisini kısa boylu, küçük hissetmipti, Bir cevap beklemedi. "Atı yürüteceğim," dedi ayağa kalka-rak; elini yuları almak için uzattı. Fildipi attan inmesi gerektiğini anladı, inerek, "Çok mu kötü?" diye sordu; atm ayağına bakınca sadece parlak, kanlı bir köpek gördü.

"Gel bakalım canım," dedi kız, ama ona değil. Kısrak onu gü-venle izledi. Tepenin yanındaki kaba bir patikadan, içinde hiç at olmayan, sadece yuva yapıp, çatının dört bir yanına dalyıp çıkan ve bıcıp bıcıp ötüp dedikodular yapan kırlangıçların yapıldığı es-ki tap ve tuğladan yapılmış bir ahıra doğru yola koyuldular.

"Onu hareketsiz tut," diyerek adamın elinde kısrakın dizginle-riyle yalnız bıraktı. Bir süre sonra adın bir kovayı sürükleyerek geri geldi ve kısrakın bacağının süngerle yıkamaya koyuldu. "Sırtındaki eyeri çıkart," dedi; ses tonunda söylenmemiş, sabırsız bir "seni ahmak!" gizliydi. Fildipi, biraz bu kaba dev kızından can sıkılmıp olduğundan, biraz da merakından itaat etti. Kız onun ak-lına hiç de bir bahar dalını getirmemişti ama gerçekten de iri, vahşi bir güzelliği vardı. Kısrak tamamiyle kıza teslim olmuştu. Kız, "Ayağın oynat!" dediğinde kısrak ayağın oynattı. Kız kıs-rağ oldu gibi sildi, eyer örtüsünü sırtına attı ve günepte durma-sın sağladı. "Yi olacak," dedi kız. "Derin bir yarası var ama gün-de dört-beş kez ılık tuzlu suyla yıkarsan sorun çıkarmadan iyile-şir. Özür dilerim." Son sözü istemeye istemeye de olsa içtenlikle

217

## YERDENİZ ÖYKÜLERİ

söylemişti, sanki hâlâ adamın kısrakın nasıl orada tutup saldırıya maruz bıraktığını anlayamıyormuş gibi; ilk kez doğrudan yüzüne bakmıptı. Gözleri koyu safir veya kehribar gibi berrak bir kavuniçi-kahverengiydi. Garip gözlerdi bunlar, tam adamın kiler-le aynı hızda.

"Ben de," dedi adam umursamaz ve hafif bir tonda konuşma-ya çalışarak.

"Kısrak Batıgöletli Yıralı'nın atlarından. O halde sen de büyü-cüsün öyle mi?"

Fildipi edilerek selam verdi. "Büyük Havnor Limanı'ndan Fildipi emrinizde, izin verirsiniz,."

Kız sözünü kesti. "Ben seni Roke'tan sanıyordum."

"Öyleyim," dedi adam kendisine yeniden çeki düzen vererek. Kız ona o tuhaf gözlerle bakıyordu; en az koyunlarınki kadar an-lanılmaz, okunamaz gözler, diye düündü büyücü. Sonra kız da-yanamayp, "Orada mı yapıyorsun?" diye sordu. "Orada mı okudun? Babıyucu'yü tanıyor musun?"

"Evet," dedi Fildipi bir tebessümle. Sonra yüzünü buruşturup bir an için elini baldırının ön kısmına bastırmak için eğildi.

"Sen de mi yaralandın?"

"Önemli değil," dedi büyücü. Hakikaten de kanın durmuş ol-duğunu fark etti can sıkıntısıyla. Kızın bakışları adamın yüzüne döndü,

"Roke... Roke nasıl bir yer?"

Fildipi çok hafif aksayarak yakınlardaki bir binek tapma yü-rüyüp üzerine oturdu. Yarasını sıvazlayarak ayağın uzatıp kıza baktı. "Roke'un neye benzediğini anlatmak uzun bir zaman ala-cak," dedi. "Ama bu benim için bir

zevk olacaktýr."

\*

"Adam bir büyücü; ya da neredeyse bir büyücü," dedi cadý Gül, "bir Roke büyücüsü! Ona soru sormamalýsýn!" Mahcup olmaktan da öte korkmuþtu. "Umursamýyor bile," diye ikna etti onu EjderböceðL "Sadece,

218

#### EJDERBÖCEÐÝ

gerçekten cevap verdiði çok az oluyor."

"Tabii ki vermeyecek!11

"Nedenmiþ o?"

"Çünkü o bir büyücü! Çünkü sen bir kadýnsýn, hiç sanatýn yok, hiç bilgin yok, hiç eðitimin yok!"

"Sen bana öğretebilirdin! Hiç öğretmedin!"

Gül» bütün öğretmiþ olduklarýný ve öğretmiþ olabileceklerim parmaklarýnýn bir þýklamasýyla savdý gitsin,

"Eh, benim de ondan öğrenmem gerek," dedi Ejderböceði.

"Büyücüler kadýnlara bir þey öğretmez. Aklýný þapýrmýþsýn sen."

"Süpürge ile sen týlsým alýþveriþi yapýyorsunuz ama!"

"Süpürge bir köy sihirbazý. Bu adam, irfan sahibi bir adam. Yüksek Sanatlarý, Roke'taki Büyük Ev'de öğrenmiþ!"

"Bana nasýl olduðunu anlattý," dedi Ejderböceði. "Kasabanýn içinden, Thwil kasabasýnýn içinden geçiyormuşsun. Yola açýlan bir kapý varmýþ ama kapalıymýþ. Sýradan bir kapýya benziyor-muş/1 Cadý ifþa edilen gizlerin cazibesine dayanamayarak, aþýrý hýrsýnýn etkisiyle dinledi. "Kapýý çaldýðýnda bir adam geliyor-muş, sýradan görünüplü bir adam. Ve bir sýnav yapýyormuş. Bir söz söylemen gerekiyormuş, bir parola, ki seni içeri alsýn. Eðer bunu bilmezsen içeri hiç giremiyormuşsun. Ama eðer içeri girer-sen içeriden kapýnýn tamamıyla farklı olduðunu görüyormuşsun: Kapý, üzerinde bir adaç oymasý olan boynuzdan yapılmýþ; kapýnýn pervazý da dipten oyulmuş, Erreth-Akbe'den, Morred'den, Yerde-niz'de daha insanlar yapmadan çok çok önce yapamýþ bir ejder-hanýn dibinden. Ýlk baþta sadece ejderhalar varmýþ. Diþi, Hav-nor'daki Onn Dagý'nda, dünyanın merkezinde bulmuşlar. Adaçýn yaprakları da o kadar ince oyulmuş ki arasýndan ýþık sýzýyormuş ama kapý o kadar güçlüymüş ki eðer Kapýcý kapýý kapatýrsa hiç-bir büyü kapýý açamazmýþ. Sonra Kapýcý seni önce bir holden ge-çiriyormuş, sonra başka bir holden, ta ki sen yolunu kaybedip de-liye donünceye kadar; sonra aniden göðün altma çýkýveriyörmüş-sün. Büyük Ev'in ta en derininde bulunan Çepmeli Avlu'ya. Baþ-büyücü de burada olormuş, eðer okuldaysa..."

219

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Ee sonra?" diye mýrýldandý cadý.

"Þimdilik bana bu kadarýný anlattý," dedi Ejderböceði, yumu-þak, kapalı bahar gününe, köy yolunun o sonsuz bildikliðine, me-þelerin bronz taşlarýna geri dönerek. "Ustalar hakkýnda konuşur-ken çok dikkatli oluyor."

Gül baþýyla onayladý.

"Ama öğrencilerden bazýlarýný anlattý bana."

"Bunda bir kötülük yoktur herhalde."

"Bilmiyorum/' dedi Ejderböceði. "Büyük Ev hakkýnda bir peyler duymak harika bir pey, ama sanki oradaki insanlar... Bilmi-yorum. Tabii ki oraya ilk gittiklerinde sadece birer oðlan çocuðu oluyorlar. Ama bana öyle geldi ki sanki onlar,..". Bakýplary tepede-ki koyunlara dalýp gitti, yüzü huzursuzdu. "Kimisi gerçekten kö-tü ve aptal," dedi kýz alçak sesle. "Zengin olduklary için Okul'a gi-riyorlar, Daha da zenginlepebilmek için orada okuyorlar. Ya da güce sahip olmak için."

"Tabii ki öyle," dedi Gül, "o yüzden oraya gidiyorlar!"

"Ama güç -hani bana anlattýðýn gibi- bu insanlara istediðini yaptýrmak veya sana para Ödemelerini saðlamakla ayný pey de-ðil ..."

"Deðil mi?"

"Hayýri" '

"Eðer bir kelime iyi ediyorsa, bir bapkasý da yaralar," dedi ca-dý. "Eðer bir el öldürürse, bir el de iyi eder. Sadece tek yöne gi-den araba zavallý bir arabadýr."

"Ama Roke'ta gücü iyiye kullanmayý öðreniyorlar, zarar ver-mek için deðil, kâr saðlamak için deðil,"

"Her pey bir yerde, bir çepit kâr içindir bence. Ýnsanlar yapa-mak zorunda. Ama ben ne bilirim ki? Hayatýmý, yapmayý bildiðim peyi yaparak kazanýyorum. Ama gidip de büyük sanatlara, ölüleri çaðýrmak gibi tehlikeli hünerlere bulapmýyorum," dedi Gül, ko-nuþtuklary tehlikeyi ýrak tutmak için bir el hareketi yaparak,

"Her pey tehlikeli," dedi Ejderböceði, artýk bakýplary koyunla-rý, tepeyi, aðaçlan apmýp, gün doðmadan önce berrak göðün hali gibi sakin bir derinliðe, renksiz engin bir boþluða dalmýptý.

220

#### EJDERBÖCEOÝ

Gül onu izledi. Ýrialy'nm kim olduðunu veya kim olabilece-ðini bilmediðinin farkýndaydý. Ýri, güçlü, sakil, cahil, masum, hiddetli bir kýzdý, tamam. Ama çocukluðundan beri Gül kýzda daha fazla bir pey görmüþtü, olduðunun çok ötesinde bir pey. Ne zaman Ýrialy dünyadan ayrýlýp böyle baksa sanki Gül'ün bilgisi-nin tamamen dýþýndaki, kendi ötesindeki zaman ve zemine veya varlýða giriyordu. O zaman Gül hem ondan korkuyordu, hem de onun adına korkuyordu.

"'Kendine mukayyet ol," dedi cadý, suratsýzca. "Her pey teh-likeli, doðru; büyücülere bulapmak ýse hepsinden tehlikeli."

Sevgisi, saygýsý ve güveninden dolayı, Ejderböceði Gül'den gelen bir uyarýý hiçbir zaman kulak ardý etmezdi; fakat bir tür-lü Fildîpi'ni tehlikeli göremiyordu. Adamý anlamýyordu ama on-dan, bizzat ondan korkmak düþüncesi onun aklýnda tutabileceði türden bir düþünce deðildi. Saygýlý davranmaya çalyptý ama bu mümkün deðildi. Adamýn zeki ve oldukça yakýpýklý olduðunu düþünüyordu, ama kendisine anlatacaklary dýþýnda bir beklentisi yoktu ondan. O, kýzýn \*ýe bilmek istediðini biliyor ve yavaþ ya-vaþ bunu anlatýyordu; sonunda bunlaryn kýzýn asýl bilmek istedi-ði pey olmadýðý çýkýyordu ortaya, kýz ise hep daha fazlasýný bil-mek istiyordu. Adam kýza sabýr gösteriyordu; kýz onun kendisin-den çok daha hýzlý olduðunu bildiði için sabrýna minnettardý. Bazen adam kým cahilliðine gülüyordu ama hiç alay edip azar-lamýyordu. Cadý gibi o da bir soruya soruyla cevap vermekten hoþlanýyordu; ama Gül'ün sorulanm cevaplarý her zaman kým bildiði bir pey oluyordu. Öte yandan adamýn sorulanm cevap-lan kýzýn hiç hayal bile etmediði, hayret verici bulduðu, hoþlan-madýðý hatta acý veren, inançlanný sarsýp deðiþtiren peylerdi.

Bulupmayý alýpkanlýk haline getirdikleri Ýria'nýn eski ahýr av-lusunda konupurlarken kýz ona soruyor, büyücü de gönülsüzce de olsa, hep yanm yamalak da olsa, daha fazlasýný anlatýyordu; Roke'un parlak görüntüsünü

savunmaya çalıptýđýndan genç adam Ustalarýný koruyor gibi gelmipti kýza, ta ki bir gün Fildiþi kýzýn ýsrarlanna dayanamayarak sonunda serbestçe konupmaya baþlaymcaýa kadar,

221

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Orada iyi adamlar var/ dedi, "Babbüýücü'nün ulu ve irfan sahibi olduđuna kupku yok. Ama o gitti. Ustalar ise... Bazýsý es-rarlı bilgilerin peþinde, daha fazla nizam, daha çok isim arayarak ama bilgilerini hiçbir ipte kullanmayarak kendilerini uzak tutu-yorlar. Diđerleri ise ihtiraslarýný irfanlarýnýn gri cüppesi altýna giz-liyorlar. Roke artýk Yerdeniz'deki gücün bulunduđu yer deđil. Güç artýk Havnor'daki Saray'da. Roke, günümüze karpý binlerce büyüyle korunan þapaalı geçmiþinde yapıyor. Peki o büyüü du-varlar içinde ne var? Birbiriyle çatýþan ihtiraslar, yeni her þeye karpý bir korku, yapılarıýn gücüne meydan okuyan genç adamlara karpý korku. Ortasýnda ise hiçbir þey. Boþ bir avlu. Babbüýücü hiç geri dönmeyecek."

"Nereden biliyorsun?" diye fýsýldadı kýz.

Adam ciddi görünüyordu. "Onu ejderha alýp götürdü."

"Sen gördün mü? Bunu gördün mü?" Kız o uupu tahayyül ederek ellerini sýktý.

Bir süre sonra güneþ ýþýđýna, ahýr avlusuna, düþncelerini ve aklýný karýptýran sorulara geri döndü. "Ama o gitmiþ olsa bile," dedi, "Ustalarýn bir kýsmýnýn irfan sahibi olduđundan þphe yok herhalde?"

Adam bakýplarým kaldýrýp konupmaya baþladıđýnda yüzünde melankolik bir tebessümün izleri vardı. "Ustalann tüm sýrrý ve ir-faný gün ýþýđýna ýkýnca pek bir þey tutmuyor, biliyor musun. Ýþin numaraları - harika gözbađlan. Ama insanlar buna inanmak iste-miyor. Onlar sýrlan, gözbađlarıým istiyor. Onları kim suçlayabilir? Yapamlarýn çođunda güzel veya deđerli olan o kadar az þey var ki."

Sanki söylemek istediđi þeyleri tarif etmek istercesine kýrýk dökük duran kaldýrým taþlanndan birini alarak havaya attý ve on-lar konupurken taþ baþlarıýnýn üzerinde bir kelebek olarak narin mavi kanatlarıyla uupmaya baþladı. Adam parmađýný uzattý ve kelebek hafifçe parmađýna kondu.

Parmađýný sallayınca kelebek, bir kaldýnm taþý parçası olarak yere düþtü.

"Benim hayatýmda pek kıymetli bir þey yok," dedi kız, kaldý-rým taþlarına bakarak. "Yapmasıýn bildiđim tek þey iftliđi alıþ-týrmak, ayaklarıýmın üzerinde durmaya ve dođru söylemeye alıþ-

222

#### EJDERBÖCEĐÝ

mak. Ama Roke'ta olup bitenlerin bile sadece yalan ve numara ol-duđunu düþnmþ olsaydým beni aldattýkları, hepimizi aldattýkla-rý için bütün o adamlardan nefret ederdim. Yalan olamaz. Hepsi yalan olamaz. Babbüýücü Aksalı Adamlarýn arasýndaki labirente gitti ve Barýþ Halkası'yla geri geldi. Genç kralla ölüme gitti, örümcek büyüýü yendi ve geri geldi. Bunu kralýn kendi sözün-den biliyoruz. Burada bile harpýlar gelip o þarkýýý söyledi, ma-salcýlar gelip anlattý...'"

Fildiþi ciddi bir tavýrla baþým salladı. "Ama Babbüýücü ölüm diyarýnda bütün gücünü kaybetti. Belki de o zaman bütün büyü-clük zayıflamýptýr/'

"Gl'n büyüleri her zamanki kadar iþe yarýyor," dedi kız ce-saretle.

Fildiþi gülümsedi. Bir þey söylemedi ama kız bir köy cadýsý-nýn

yaptýklarýnýn ona, büyük eylemler ve güçler görmüp bu ada-ma ne kadar küçük göründüðünü biliyordu. Ýçini çekerek, "Ah, bir kadýn olmasaydým!" dedi içten bir tavýrla.

Adam yine gülümsedi. "Güzel bir kadýnsýn," dedi ama sade bir dille söylemipti bunu, o ilk zamanlardaki, kýz buna ne kadar sinir olduðunu belli etmeden önce yaptýðý þekilde yað çeker gibi deðil. "Neden erkek olacakmýþsýn?"

"Roke'a gidebilmek için! Görmek ve öğrenmek için! Neden, neden oraya gidebilenler sadece erkekler?"

"Çünkü yüzyýllar önce ilk Babbüyücü öyle takdir etmiþ," de-di Fildipi.

"Ama... Ben de hep bunu merak etmiþimdir."

"Gerçekten mi?"

"Sýk sýk. Büyük Ev'de ve Okul'un tüm çevresinde her gün, her gün sadece oðlanlar ve erkekler görmek. Kasabalý kadýnlarýn Ro-ke Tepesi'nin etrafýndaki tarlalara bile adým atamayacak þekilde büyüyle baðlanmýþ olduklarýný bilmek. Birkaç yýlda bir kere, o da belki, büyük bir hanýmýn dýþ avlulara kýsa bir ziyaret yapmasýna izin veriliyor.. Neden böyle? Bütün kadýnlar anlama kabiliyetin-den yoksun mu? Yoksa Ustalar onlardan korktuðu için mi, bozul-maktan korktuklarý için mi? Hayýr ama belki kadýnlarý kabul et-menin, onlarýn sýký sýkýya yapýpmýþ olduklarý kuralý deðiþtirebil-

223

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

rne ihtimalinden korkuyorlar... Kuralýn saflýðýný/'

"Kadýnlar da erkekler kadar iffetli yapayabilirler," dedi Ejder-böceði lafým sakýnmadan. Adam nazik ve ince olduðu halde ken-disinin patavatsýz ve kaba olduðunun farkýndaydı, ama olunabile-cek baþka bir haJ bilmiyordu.

"Tabii," dedi adam, tebessümü yayýlmaya baþlamýptý. MAma cadýlar pek öyle her zaman iffetli olmuyorlar, deðil mi? Belki de Ustalar bundan korkuyorlardýr. Belki de bekâret Roke Kuralla-rýnýn öğrettiði kadar gerekli deðildir. Belki de bu gücü saf tutma-nýn bir yolu deðil de gücü kendilerine saklamanýn bir yoludur. Kadýnlarý kendi dýþlarýnda býrakarak, tek bir çepit gücü elde et-mek için kendilerini hadým ettirmeyi reddedenleri dýþarýda býra-karak... Kim bilebilir? Kadýn bir büyücü! Bak bu her peyi, bütün kurallarý deðiþtirir ipte!rý

Adam aklýnýn, fikirleri ele alýp onlarla oynayarak, tapý bir kelebeðe çevirdiði gibi onlan da çevirerek, kendi aklýndan hýzlý gidip önünde dans ettiðini görebiliyordu. Kýz onunla dans edemi-yordu, onunla oynayamýyordu ama adamý hayretle izledi.

"Roke'a gidebilirsin," dedi adam, gözleri heyecanla, haylaz-lýkla, cüretle parlamýptý. Kýzýn neredeyse yalvaran, kupkucu ses-sizliðiyle karþýlaþýnca adam ýsrar etti: 'Tapabilirsin. Bir kadýnsýn tamam, ama görüntünü deðiþtirmenin yollarý var. Sende bir erke-ðin yüreði, cesareti ve iradesi var. Büyük Ev'e girebilirsin. Bunu biliyorum."

"Peki orada ne yapacaðým?"

"Bütün öğrencilerin yaptýðýný. Tap bir hücrede tek baþýna ya-payýp irfan sahibi olmayý öğreneneceksin! Bu hayal ettiðin pey ol-mayabilir ama bunu da öğrenmelisin."

"Yapamam. Anlarlar. Ýçeri bile giremem. Kapýcý var, demiþ-tin. Ona söylenmesi gereken sözü bilmiyorum,"

"Evet, parolayý. Ama onu sana öğretebilirim."

"Öğretebilir misin? Buna mücade ediliyor mu?"

"Neye 'mücade' edilip edilmediði umurunda deðil/' dedi adam kýzm daha önce görmediði bir þekilde kaþlarýný çatarak. "Babbüyücü Kurallar bozulmak için yapýlýr demiþti. Haksýzlýk

## EJDERBÖCEĐÝ

kurallarý yaratýr, cesaret ise onlan yýkar. Benim cesaretim var, ip sana kalmýp!"

Kýz adama baktý. Konupamadý,. Ayađa kalktý ve bir süre sonra ahýr avlusundan yürüyüp çýktý, tepeye dođru yolun yarýsýný týr-mandý. Köpeklerden biri, kýzýn en çok sevdiđi iri, çirkin, koca ka-falý bir tazý onu izliyordu. Gül'ün onu on yýl önce isimlendirmip olduđu batakhklý pýnarýn üzerindeki yokupta durdu. Orada öylece kaldý; köpek yanýna oturarak yüzüne baktý. Kýzýn aklýndaki hiçbir düpünce belirgin deđildi ama kelimeler durmadan tekrarlanýp du-ruyordu: Roke'a gidip kim olduđumu bulabilirim.

Kamýp yataklarýnýn, söđütlerin ve ötedeki tepelerin üzerinden batýya baktý. Bütün batý göđü boş ve açýktý. Kýz kýpýrdamadan dur-du; ruhu sanki o göđe yükselerek gitmiş, içinden çýkyp gitmişti. Hafif bir gürültü vardý; siyah kýsrađýn yoldan yukarý gelen yumupak nal sesleri, Ejderböceđi kendisine gelip Fildipi'ne sesle-nerek onu karpýlamak için tepeden apađýya koştı. "Gideceđim," dedi.

Adam hiç böyle bir macerayý planlamamýp, böyle bir niyet gül-memişti ama ne kadar delice olursa olsun, dübüdüğüce bunun ona daha da yakýptýđýna hükmediyordu. Uzun ve boz kýpý Batýgöle-ti'nde geçirme ihtimali moralinin, suya düpen bir taş gibi çökme-sine neden oluyordu. Burada, dübüncelerini gitgide daha çok dol-duran Ejderböceđi adlý kızdán başka hiçbir şey yoktu. Kýzýn de-vasa, masum kuvveti o ana kadar onu tamamen yenmişti ama ký-zýn istediklerini yapmasýnýn nedeni, sonunda kendi istediđini ký-za yaptırmak içindi; bu oyunun da oynamaya deđdiđini dübünyü-yordu. Eđer kız onunla birlikte kaçarsa, oyun kazanýlmýp sayýlýr-dý. Ýbin paka kýmýna, yani kızy erkek kýlýđýnda Roke'taki Okul'a gerçekten sokma tasarýsýna gelince; bunu baparıbilme ihtimali çok azdý, ama yine de bu, Ustalarýn ve dalkavuklarýnýn softalýkla-rýna ve tantanalarýna karpý bir saygýsýzlýk hareketi olarak onun ho-puna gidiyordu. Eh bir de baparıya ulaşırsa, eđer bir kadým ger-

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

çekten kapýdan geçirebirse, bir anlýđýna bile olsa, ne tatlý bir öç olurdu bu!

Para sorunu vardý. Kýz, tabiidir ki, büyük bir büyücü oldu-đundan parmađýný pýklatýp büyülü bir kayýkla, bir büyü rüzgârýnýn önünde uçarak onlarý denizden götürüvereceđini sanýyordu. Ama adam kıza, yolculuk için bir gemiye ödeme yapmalarý gerektiđi-ni söyleyince kız, "Benim peynir param var ya," deyivermişti.

Genç adam kızýn bu tür köylü sözlerine bayýlýyordu. Bazen kız onu korkutuyordu, bu da onu kızdýrýyordu. Rüyalarda kızy hiç kendisine boyun eđerken görmüyordu; kendisi ise hep hiddet-li, mahvedici bir tatlýlýđa boyun eđiyor, imha edici bir kucak içi-ne çöküyordu; bu rüyalarda kız algýnýn ötesinde bir şey, kendisi ise bir hiç oluyordu, O rüyalardan sarsýlmýp ve utanç içinde uya-nýyordu. Gün ýpýđýnda kızýn iri, pis ellerini görünce, kız onunla kaba bir köylü, basit biri gibi konuştúnda yeniden üstünlüđünü kuruyordu. Kýzýn söylediklerini anlatabileceđi

birilerinin olması-ný isterdi yanýnda, bunlarý komik ve eðlendirici bulacak Büyük Liman'daki eski arkadaşlarından biri mesela. "Benim peynir pa-ram var ya," diye tekrarlady kendi kendisine Batýgöleti'ne geri dö-nerken ve güldü. "Gerçekten de var," dedi yüksek sesle. Siyah kýsrak kulaklarýný titretti.

Huþa, Roke'taki hocasý El Usta'dan bir gönderi aldıðýný, ne olduðunu açýklayamayacaðý bir ip nedeniyle hemen gitmesi ge-rektiðini ama oraya gittikten sonra ipinin pek uzun olmayacaðýný, yarým ay gidip, yarým ay dönüp olacaðýný, en kötü ihtimalle Na-das'ta burada bulunacaðýný söyledi. Huþ Efendiden yol parasý ve yatacak yer için ücretinden bir avans vermesini rica etmek zorun-da olduðunu, çünkü Roke'lu bir büyücünün insanların ona her ih-tiyacı olaný kendiliklerinden verme eðiliminden yararlanmamasý, herhangi biri gibi yol parasý ödemesi gerektiğini söyledi. Huþ da aynı fikirde olduðu için Fildipi'ne yolculuðu için bir kese vermek zorunda kaldý. Bu yıllardýr cebine giren ilk gerçek paraydı: Bir ta-rafýnda Shelieth'li Susamuru'nun, diðer yanýna da Kral Lebannen þerefine Barýþ Rünü'nün yontulduðu on fildipi para. "Merhaba mi-nik adamlar/ dedi, onlarla yalnız kaldýðýnda. MPeynir parasýyla

226

#### EJDERBÖCEĐÝ

birbirinize pek yakýpacaksýnýz.11

Ejderböceði'ne planlarından pek söz etmiyordu; bunun en bü-yük nedeni, fazla plan yapmayýp ipi þansa ve kullanmak için uy-gun bir fýrsat bulursa onu hiç yan yolda býrakmayan zekâsýna bý-rakmasýydý. Kız hemen hemen hiç soru sormuyordu. "Bütün yol boyunca bir erkek mi olacaðým?" idi sorulardan biri. "Evet," de-di adam, "ama sadece kýyafet deðiþtireceksin. Roke Adasý'na va-rýncaya kadar üzerine bir benzerlik büyüsü koymayacaðým."

"Ben bir Dönüþüm büyüsü olacak sanýyordum."

"Bu akýllýca olmaz," dedi adam, Dönüþüm Ustanýn lafý dolan-dýrmayan ciddiyetini gayet güzel taklit ederek. "Eðer gerekirse onu da yaparým tabii ki. Ama büyücülerin büyük büyüler konu-sunda çok çekingen davrandýklarýný göreceksin. Geçerli nedenle-ri vardýr bunun."

"Denge," dedi kız, adamýn her söylediðini en basit manasýyla, her zaman kabul ederek.

"Belki de bu tür sanatlar bir zamanlar sahip olduðu güce ar-týk sahip olmadýklarýndan," dedi adam. Kendisi de bilmiyordu ne-den kızı́n büyücülüðe olan güvenini kırmaya çalıþtıðýný; belki de kızı́n direncini, bütünlüðünü kırmak kendisi için bir kazançtı. Ký-zý sadece yataðına atmaya çalıþmakla baþlamýþtı; bu oynamaya bayıldıðý bir oyundu. Oyun hiç ummadýðý ama bir türlü bitireme-diði bir çepit yarýþa dönüþmüþtü. Artık kızı́n kazanmaya deðil de onu yenmeye karar vermiþti. Kızı́n kendisini yenmesine izin ve-remezdi. Hem kıza, hem kendisine rüyalarýnýn anlamsız olduðu-nu kanýtlamalýydý.

Daha ilk zamanlarda, kızı́n o muazzam fiziksel umursamazlý-ðýna karþý kur yapmaktan býkan adam bir týlsým yapmýþtı; yapar-ken bile etkili olduðunu bildiði halde hakir gördüğü, sihirbazların baþtan çýkarma büyülerinden birini. Tipik olarak, kız bir ineðin yularýný onarýrken büyülemiydi onu. Sonuç Havnor ve Thwü'deki kızların üzerinde yarattýðý, o kızlarý eriten arzu olmamýþtı. Ejder-böceði zamanla sessizleþip somurtkanlaþmýþtı. Roke hakkýnda o bitmek tükenmek bilmeyen sorulan azalmýþ, adam da konuþtu-ðunda cevap vermez olmuþtu. Adam ona deneme kabilinden yak-

227

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

lapýnca da adamýn kafasýna, sersemletecek kadar biddetle vurmup-tu. Adam kýzýn ayaða kalkýp tek söz bile söylemeden, peþinde gözdesi olan o çirkin tazýyla birlikte, iri adýmlarla ahýr avlusun-dan çýktýðýný görmüþtü. Köpek adama sýrýtarak bakmýþtı.

Kýz eski eve giden yolu tutmuþtu. Adamýn kulaklanndaki çýn-lama geçince kýzýn peþinden seyirtmiþti; içinde, týlsýmýn çalıþtıðý-na ve bunun da kýzýn onu sonunda yataðýna götürmesinin kaba bir yolu olduðuna dair bir umut vardý. Eve yaklaþýnca kýnlan çanak çömlek sesleri duymuþtu. Baba, o sarhoþ adam korkmup ve aklý karýþmýþ bir halde dýþarý çýkmýþtı; arkasýndan da Ejderböceði'nýn avazý çýktýðý kadar baðýran kaba sesi duyulmuþtu:

"Defol evden seni ayyaþ, sürüngen hain! Seni ahmak, utanmaz zampara!"

"Elimden maþrapamý aldý," demiþti íria Efendisi yabancýya, köpekleri etrafýnda yaygara ederken, bir köpek yavrusu gibi sýz-lanarak. "Kýrdý." Fildiþi gitmiþti. Ýki gün de geri gelmemiþti. Üçüncü gün þan-sým bir denemek için Eski íria'nýn yanýndan atla geçiyordu ki kýz iri adýmlarla onu karþýlamaya gitmiþti. "Özür dilerim Fildiþi/1 de-miþti kýz, adama dumanlý kavuniçi gözlerle bakarak. "Geçen gün bana ne olduðunu anlayamadým. Çok kýzgýndým. Ama sana deðil. Özür dilerim."

Kýzý büyük bir nezaketle affetmiþti. Bir daha da üzerinde apk týlsýmý denemedi.

Yakýnda herhangi bir týlsýma ihtiyacý olmayacaðýný düþünü-yordu. Kýz üzerinde mutlak bir hâkimiyeti olacaktý. Sonunda na-sýl baþaracaðýný anlamýþtı. Ejderböceðý bunu kendisi vermiþti ada-mýn ellerine. Kýzýn kuvveti ve irade gücü muazzamdý ama allah-tan aptaldý; o ise aptal

deðildi.

Huþ, Kembermouth'taki bir þarap tüccarýnýn sipariþ ettiði altý varil on yýllýk Fanian þarabýný bir arabacý ile Kembermouth'a yol-luyordu.

Büyücüsünü de yanýnda muhafýz olarak yollamaktan ga-yet mutlu olmuþtu çünkü þarap kýymetliydi ve genç kralýn elinden geldiðince büyük bir hýzla iþleri yoluna koymaya baþlamasýna rað-men, hâlâ yollarda hýrsýz çetelerine rastlanýyordu. Böylece Fildiþi, dört büyük atm çektiði büyük bir arabayla Batýgöleti'nden ayrýldý;

228

## EJDERBÖCEĐÝ

hafifçe salýnan arabada bacaklarýný apaðý sallandýrmýþ gidiyordu. Epek Tepesi'nden inince yol kenarýndan kaba saba biri çýkarak ara-bacýdan kendisini de götürmesini rica etti. "Bilmiyorum," dedi arabacý, kýrbacýný yabancýyy uyarýrcasýna kaldýrarak ama Fildiþi arabanýn arkasýndan dolanarak, "Býrak delikanlý binsin efendi/' dedi. "Ben yanýndayken sana bir zarar veremez."

"O zaman gözünü ondan ayýрма usta," dedi arabacý.

"Öyle yapacaðým/' dedi Fildiþi Ejderböceði'ne göz kýrparak. Toprakla ve çiftlik amelesinin gömleði, pantolonu ve iðrenç keçe þapkasýyla gayet güzel tebdilikýyafet etmiþ olan kýz, adama göz kýrþmadý. Arabanýn arkasýnda yan yana oturmuþ, ayaklarýný sal-landýrmýþ, uykulu arabacý ile aralarýnda altý kocaman yarým ton-luk varil sarsýlýp durur, uykulu yaz tepeleri ve tarlalarý yavaþ ya-vaþ yanlarýndan geçip giderken bile rolünü oynamaya devam edi-yordu. Fildiþi onu kýzdýrmaya çalıþmýþ ama kýz sadece baþný sal-lamýþtı. Belki de artýk bir kere iþe baþladýðý için bu çýlgýn plandan korkuyordu. Bilinmez ki. Kýzda ciddi, ađýr bir sessizlik vardý. Bu kadýndan çok sýkýlabilirim, diye düþündü Fildiþi, bir kez onu altý-ma aldýktan sonra. Bu düþünce onu neredeyse dayanýlmayacak kadar

telaplandýrmýptý ama ona bakýnca düpünceleri kýzýn etkili, gerçek varlýđýyla eridi gitti.

Bir zamanlar tamamen Ýria topraklarýna ait olan bu yol bo-yunca hiç han yoktu. Güneþ batý ovalarýna yaklaýýrken, atlara bîr ahýr, arabaya bir barýnak ve arabacýlar için de ahýrda saman veren bir çiftlik evinde durdular. Samanlýk karanlýk ve havasýz, saman-lar da küf kokuluydu. Ejderböceði bir-iki metre ötesinde yattýđý halde Fildipi hiçbir arzu hissetmedi. Kýz gün boyunca erkek rolü-nü o kadar güzel oynamýptý ki, onu bile neredeyse ikna etmişti. Belki ihtiyarý da kandýrabilirdi, belli mi olur! diye düþündü; bu düþünceyle sýrýtarak uykuya daldý. Ertesi gün boyunca bir-iki yaz sađnađý altýnda sarsýlarak iler-leyip akþam karanlýđýnda refah içinde, surlarla çevrili bir kent olan Kembermouth'a vardýlar. Arabacýýý efendisinin iplerinin pe-pinden kopmasý için býrakarak nhtým yakýnýnda bir han bulmak niyetiyle yürümeye başladýlar. Ejderböceði þehrin manzarasýna

229

yerdeniz öyküleri

huþu ya da bir tasvip etmeyip ya da sadece vurdumduymazlýk ola-bilecek bir sessizlik içinde bakýyordu. "Burasý güzel, küçük bir kasaba," dedi Fildipi, "ama dünyadaki tek þehir Havnor'dur." Ký-zý etkilemeye çalýþmanýn bir faydasý yoktu; kýzýn bütün söylediði, "Gemiler Roke'la pek ticaret yapmýyorlar deðil mi?" oldu. "Sen-ce bizi oraya götürecek bir gemi bulmak uzun zaman alýr mı?"

"Eđer asa tapýrsam pek zaman almaz," dedi adam.

Kýz etrafma bakýnmaktan vazgeçip bir süre uzun adýmlarla yürüdü. Kýz hareket ederken cesur ve zarifti, baþýný dimdik tutu-yordu.

"Yani bir büyücüýü memnuniyetle kabul ederler mi demek is-tiyorsun? Ama sen bir büyücü deðilsin ki."

"O formalite sadece. Eđer Roke için bir iþe çýkmýþsak, biz ký-demli sihirbazlar da asa tapýyabiliriz. Ben de Roke için bir iþ ya-pýyorum."

"Beni oraya götürerek mi?"

"Onlara bir Öðrenci götürerek - evet. Büyük vergileri olan bir öðrenci! Kýz baþka soru sormadı. Hiç tartýpmazdı; kýzýn faziletlerinden biriydi bu. O gece, sahildeki bir handa akþam yemeði yerken, sesinde alýþýlmamýþ bir utangaçlýkla sordu: "Benim büyük vergilerim mi var?"

"Bence var," dedi adam.

Kýz düþündü - onunla sohbet etmek genellikle yavaþ gelipen bir þeydi. "Gül hep bana gücüm olduðunu söyledirdi," dedi. "Ama o ne tür bir güç olduðunu bilmiyordu. Ben... ben de olduðunu bi-liyorum, ama ne olduðunu

bilmiyorum."

"Bunu anlamak için Roke'a gidiyorsun," dedi adam, bardađý-ný kaldýrarak.

Biraz sonra kýz da kendi bardađýný kaldýrýp adama gülümsedi; o kadar þefkat dolu, o kadar parlak bir tebessümdü ki bu, genç adam gayri ihtiyari, "Umarým bulduðun þey, aradýđýn þey olur," deyiverdi.

"Eđer bulursam, sana müteþekkir olacađým," dedi kýz. O an-da genç adam kýzý o açýkyüreði için sevdi; cesaret gerektiren bir

230

EJDERBÖCEĐÝ

maceradaki, pervasýz bir þakadaki yol arkadapý olmasý dýþýnda, onun hakkýndaki bütün düpüncelerini yeminle inkâr edebilirdi.

Kalabalık handaki bir odayý tanımadýklarý iki yolcu ile pay-laþmak

zorundaydýlar ama bu haline biraz gölse de, Fildipi'nin dü-pünceleri son derece iffetliydi.

Ertesi sabah hanýn mutfak avlusundan bir tutam baharat çöpi alýp benzeme büyüü yaparak tam kendi boyunda, bakýr uçlu gü-zel bir asa haline soktu. "Tahtasý ne?" diye sordu Ejderböceði asa-yý görünce büyülenerek; genç adam gülüp, "Biberiye," diye ce-vap verince o da güldü. Bir büyüü ile çýraðým Bilgeler Adasý'na götürecektü güneye giden bir gemi arayarak rýhtým boyunca yürü-meye başladýlar; kýsa bir süre sonra bir büyüüyü hayýr için, çýra-ðýný da yan fiyatýna gemiye almaya gönüllü bir kaptaný olan, Warthort'a gidecek aðýr bir ticaret gemisi buldular. Yarý fiyat bile yan peynir parasý demekti ama bir kamaranýn rahatlýðýna kavuþa-bileceklerdi çünkü Susamuru güverteli, iki direkli bir gemiydi.

Onlar geminin kaptanýyla konupurken nhtýma bir araba yak-laþtý ve tanýdýklan altý adet yarým tonluk varili indirmeye başladý. "Bunlar bizim," dedi Fildipi; geminin kaptaný da, "Hort Kentine gidiyorlar," dedi; Ejderböceði ýse, "Ýrýa'dan," dedi alçak sesle.

O zaman kýz dönüp topraklara baktý. Bu genç adamýn, kýzý ar-kasýna bakarken gördüü tek andý.

Geminin iklimi isi, demir almadan hemen önce gemiye bindi; Roke büyüüsü deðildi, ýpranmýþ bir denizci pelerini giyen, rüz-gârdan ýpranmýþ bir adamý. Fildipi onu selamlarken asasıyla gösteripli bir hareket yaptı. Sihirbaz onu baþtan apaðýya süzdük-ten sonra, "Bu gemide iklimle bir kiþi uðraþýr. Bu ben deðilsem, gidiyorum," dedi.

"Ben sadece yolcuyum Heybeci Usta. Rüzgârlan seve seve senin eline býrakýrým."

Sihirbaz bir aþaç gibi dimdik durup aþzýný açmayan Ejderbö-ceði'ne baktý. "Ýyi," dedi ve bu Fildipi'ne söylediði son söz oldu.

Öte yandan yolculuk boyunca birkaç kez Ejderböceði'yle ko-nuþtu; bu da Fildipi'ni biraz huzursuz etmiþti. Kýzýn cahilliði ve

231

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

insanlara olan güveni kendisini ve dolayýsýyla da onu tehlikeye atabilirdi. Kýza, "Heybeci ne diyor?" diye sorduðunda, "Bize ne olacaðýný konupuyor," diye cevap verdi kýz.

Genç adam bakakaldý.

"Hepimize. Way'e, Felkway'e, Havnor'a, Wathort'a, Roke'a. Adalarýn bütün insanlarýna. Geçen güz Kral Lebannen taþ giyece-ði zaman, Gont'a, eski Babbüyücü'ye, tacýný giydirmesi için haber yollamýþ ama o gitmemiþ. Yeni bir babbüyücü de yokmuþ. O yüz-den kendi tacýný kendi almýþ. Kimi bunun yanlýp olduðunu, onun tahtý hak etmediðini söylüyormuþ. Ama diðerleri kralýn bizzat ye-ni babbüyücü olduðunu söylüyorlarmýþ. Ama o büyüü deðil, sa-dece bir kral. O yüzden bazýlarý, adaletin kalmadýðýný, büyüülü-ðün kötüye kullanýldýðý karanlýk yýllarýn yeniden geleceðini söy-lüyormuþ. \*' Bir aradan sonra Fildipi, "Bütün bunlarý o yaplý iklimci mi söylüyor?" dedi.

"Sanýrým bu herkesin aþzýnda," dedi Ejderböceði, o aðýr ya-lýnlýðýyla. En azýndan iklimci ipini biliyordu. Susamuru hýzla güneye ilerledi; yaz rüzgârlarıyla ve çýrpýntýlý denizlerle karþýlaþtýlar ama fırtýnaya veya sorun yaratacak bir rüzgâra denk gelmediler. O'nun kuzey sahilllerinde, Ýlliende, Leng'de, Kamery'de ve O Lima-ný'ndaki nhtýmlarda yük indirdiler, yeni yükler aldýlar; sonra da yolcularýný Roke'a götürmek için batýya döndüler. Batýya yönelen-diklerinde Fildipi biraz heyecanlanýr gibi oldu, çünkü Roke'un na-sýl korunduðunu gayet iyi biliyordu. Eðer Roke rüzgârý onlara karþý eserse, ne kendisinin, ne de iklimi inin elinden hiçbir þey gelmeyeceðini biliyordu. Eðer öyle olacak olursa Ejderböceði, Neden? diye

soracaktý, neden onlara karpý estiðini.  
Dümencinin yanýnda duran, gemi direðinde etrafý gözetleyen, batýdan gelen hafif bir rüzgârýn emaresiyle bile yelkenleri indiren sihirbazýn da huzursuz olduðunu görmek onu mutlu etmipti. Ama rüzgâr deðipmeden kuzeyden geliyordu. Bu rüzgâra katýlýp gök-gürültülü bir fýrtýna geldi, ama Ejderböceði güvertede kaldý. Su-dan korktuðunu söylemipti adama. Yüzemiyordu; "Boðulmak

232

#### EJDERBÖCEÐÝ

korkunç bir þey olmalý - Nefes alamamak..." dedi. Dübüncesiyle bile titremiþti. Herhangi bir þeye karpý gösterdiði ilk korkuydu bu. Ama basýk, sýkýþýk kamarayý da sevmiyor, o yüzden her gününü güvertede geçirip ýlýk gecelerde orada yatýyordu. Fildiþi kýzý alt güverteye sokmak için kandýrmaya çalıþmýyordu. Artýk kýzý kan-dýrmaya çalıþmanýn bir Ýþe yaramadýðýný öðrenmipti. Ona sahip olmak için ondan üstün olmalýydý; bu da eðer Roke'a varabilirler-se olacaktý ancak.

Adam yeniden güverteye çýktý. Hava açýktý ve gün kavuþur-ken batýdaki bulutlarý parçalamýþ, bir tepenin yüksek, kara kývrý-mý Ötesindeki altýn göðü gözler önüne sermiþti.

Fildiþi bu tepeye bir çepit özlemlili nefretle baktý.

"Orasý Roke Tepesi delikanlý," dedi güverte týrabzanýnýn ya-nýnda duran iklimci yanýndaki Ejderböceði'ne. "Artýk Thwil Kör-fezi'ne giriyoruz.

Kendi istedikleri rüzgâr dýþýnda rüzgâr bulun-mayan körfeze.'1

Körfeze girip demirlediklerinde Fildiþi geminin kaptanýna, "Kýýýýa sabah çýkacaðým," dedi.

Minik kamaralarýnda Ejderböceði oturmuþ onu bekliyordu her zamanki aðýrbaplýlýðýyla ama gözleri heyecanla parlamýþtý. "Kýýýýa sabah çýkacaðýz," diye tekrarlady kýza; kýz itaatkâr bir þe-kilde bapýný sallayarak, "Ýyi görünüyor muyum?" diye sordu.

Adam dar ranza üzerine oturup, kendi ranzasýnda oturan kýza baktý; dizleri sýðmadýðý için tam yüz yüze oturmýyorlardý. Kýz, Fýldiþi'nin önerisi üzerine, Okul için daha iyi bir aday gibi görün-sün diye, O Limaný'ndan düzgün bir gömlek ve pantolon almýþtý. Rüzgârdan kavrulmuþ yüzü güzelce silinip temizlenmiþti. Saçlarý-ný örmüþ ve örgüsünü Fildiþi'ninki gibi bir araya toplanmýþtý. Elle-rini de temizlemiþti; elleri bacaklarýnýn üzerinde hareketsiz duru-yordu, o erkek ellerine benzeyen uzun, güçlü elleri.

"Erkeðe benzemiyorsun," dedi adam. Kýzýn yüzü asýldý. "'Be-nim gözümde benzemiyorsun. Bana hiçbir zaman erkek gibi gö-rünmeyeceksin. Ama üzülme. Onlara öyle görüneceksin."

Kýz, endipeli bir yüzle bapýný evet anlamýnda sallady.

"Ýlk sýnav, en büyük sýnavdýr Ejderböceði," dedi adam. Ka-

233

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

marada tek bapýna yattýðý her gece bu konuþmayý planlamýþtý. "Büyük Ev'e girmek: O kapýdan geçmek/'

"Ben de bunu düþünüyordum," dedi kýz aceleyle ve ciddi bir yüzle. "Onlara kim olduðumu söylesem olmaz mı? Sen yanýmda bana kefil olursun -bir kadýn bile olsun bir vergim olduðunu söy-lersin- ben de and içeceðime, bekâret büyüsü yapacaðýma ve eðer isterlerse ayrý bir yerde oturacaðýma yemin ederirn...M

Bütün bu konuþma süresince genç adam durmadan bapým sal-lýyordu. "Yo, yo,

yo, yo. Ümitsiz. Ýpe yaramaz. Olacak ip deðil!"

"Sen konuþsan da..."

HSeni savunsam bile. Beni dinlemezler. Roke Kurallary kadýn-lara herhangi bir yüksek sanatýn, Yaradýlýþ Lisaný'ndan herhangi bir sözün öðretilmesini yasaklar. Hep böyleymiþ. Dinlemezler. O yüzden onlara göstermek gerek! Biz, sen ve ben onlara göstere-ceðiz. Onlara öðreteceðiz. Cesaretli olmalýsýn Ejderböceði. Za-yýflayýp da 'Ah eðer beni içeri alsýnlar diye yalvarırsam, beni red-detmezler,' diye düþünmeye baþlama. Reddedebilirler ve redde-deceklerdir. Eðer kendini belli edersen seni cezalandýrýrlar. Beni de." Son sözü özellikle vurguladı; içinden de "Evlerden ýrak," di-ye mýrýldandı.

Kýz anlaþýlmaz gözleriyle adama baktýktan sonra en sonunda, "Ne yapmalýyým?" diye sordu.

"Bana güveniyor musun Ejderböceði?"

"Evet.11

"Bu tehlikeli ipte benim göze aldýðým riskin seninkinden da-ha büyük olduðunu bilerek, bana tamamen, bütünüyle güvenecek misin?"

"Evet."

"O halde bana Kapýcý'ya söyleyeceðin sözü söylemen gerek."

Kýz baktý. "Ama ben onu bana sen söyleyeceksin sanýyordum - parolayı."

"Sana soracağý parola, senin gerçek ismin olacak." Söylediðinin etkisini göstermesi için biraz bekledikten sonra yavaşça devam etti: "Benzerlik büyüsunü üzerinde güzelce hare-kete geçirebilmek için, Roke Ustalarýnýn seni bir erkekten baþka

234

#### EJDERBÖCEĐÝ

bir þey olarak görmemelerini saðlamak için büyüyü daha bütün ve derin yapabilmek için ben de ismini bilmek zorundayým." Ye-niden durdu. Konuþurken kendisine de söylediði her þey doðruy-muş gibi gelmipti; "Ýsteseydim çok önce öğrenirdim. Ama bu sa-natlarý kullanmak istemiyorum. Bana, kendi ismini söyleyecek kadar güvenmeni istedim," derken sesi çok etkileyici ve kibardı.

Kýz, dizlerinde kavuþturduðu ellerine bakýyordu. Kamaradaki fenerin kýrmýzýmtyrak soluk parlaklýğında kirpikleri yanaklarýna narin, uzun gölgeler düþürüyordu. Bakýplarýný kaldýrýp doðrudan genç adama bakarak, "Ýsmim Ýnalý," dedi.

Genç adam gülümsedi. Kýz gülümsemedi.

Genç adam bir þey söylemedi. Aslýnda ne yapacağýný bilemez bir haldeydi. Bu kadar kolay olacağýný bilseydi kýzýn ismini öðre-nir ve bu güçle günler önce, haftalar önce bu çýlgýn planý öne sü-rerek ona her istediðini yaptýrýrdý - üstelik parasýndan, o kıymet-li saygýnlýğýndan vazgeçmek, bu deniz yolculuðuna katlanýp, ta Roke'a kadar gelmek zorunda kalmadan! Çünkü artýk tüm bu pla-nýn ahmaklýk olduðunu görüyordu. Kýzý, kapýcýyý bir an için bile kandýrabilecek þekilde gizlemesi mümkün deðildi. Ustalarýn ken-di kibrini kırdýğý gibi, onun da onlarýn kibrini kıрма hevesi sabun köpüðünden ibaretti. Kýzý kandýrmaya o kadar kapýlmıptý ki kýza kurduðu kapana kendi düþmüptü. Acýyla, hep kendi yalanlarýna kendisinin kandýğýný, ince ince dokuduðu aða kendisinin takýldý-ğýný fark etti. Roke'ta kendini rezil etmipti, þimdi de yeni baptan rezil etmek için gelmipti geri. Büyük, pipmanlýk yüklü bir hiddet kabardı içinde. Hiçbir þeyinT hiçbir þeyin faydasý yoktu.

"Ne var?" dedi kýz. Derin, buðulu sesindeki þefkat adamýn bütün gücünü alýp götürmüptü; yüzünü elleriyle kapatýp, gözyaþ-larýnýn utancıyla savaþmaya çalıptý.

Kýz elini adamýn dizine koydu. Ýlk kez dokunuyordu ona. On-ca zamaný

arzulayarak geçirdiði o temasýn sýcaklýðý ve ađýrlýđýna katlandý.  
Kýzý incitmek istedi; o korkunç, cahil iyiliðinden sarsarak çý-kartmak;  
ama sonunda konuþtuðunda söylediði þey, "Sadece se-ninle seviþmek  
istemiptim," demek oldu,

235

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Gerçekten mi?"

"Beni o hadýmlardan biri mi sanmýþtýn? Kutsal olabileyim di-ye kendimi  
büyülerle hadým ettiðimi mi sanmýþtýn? Neden bir asam yok sanýyorsun?  
Neden Okul'da deðilim sanýyorsun? Söy-lediðim her þeye inandýn mı?"

"Evet," dedi kýz. "Çok üzgünüm." Eli hâlâ adamýn dizindeydi. "Eðer  
istersen seviþebiliriz," dedi.

Adam olduðu yerde doðrulup kýpýrdamadan oturdu.

"Nesin sen?" dedi sonunda kýza,

"Bilmiyorum. O yüzden Roke'a gelmek istedim. Öğrenmek

\* \* it

için.

Adam kendisini kurtarýp ayaða kalktý; alçak kamarada ikisi de dik  
duramadýkları için eðilmek zorundaydı. Yumruklarýný sý-kýp sýkýp açarak,  
sýrtýný dönüp kýzdan mümkün olduðunca uzakta durdu.

"Öğrenemeyeceksin. Hepsi yalan, hepsi taklit. Kelimelerle oyun oynayan  
koca adamlar. Ben onların oyununu oynamayı red-dettiðim için ayrýldým. Ne  
yaptýðýmı biliyor musun?" dedi muzaf-ferane bir tavýrla, pipmiþ kelle gibi  
sýntarak. "Bir kýzý, kasabadan bir kýzý odama aldým. Hücreme. Minik,  
taþtan, bekâret odama. Arka caddeye açýlan bir penceresi vardý. Hiç büyü  
yapmadým -etrafta onların büyüleri hüküm sürerken sen týlsým mýlsým  
yapa-mazsýn. Ama kýz gelmek istedi ve geldi; ben pencereden ip bir  
merdiven salladým, o da týrmandý. Tam ip üstüneyken ihtiyar içe-ri girdi!  
Onlara günlerini gösterdim! Eðer seni içeri sokabilsey-dim yine  
gösterecektim, onlara derslerini verecektim!"

"Eh, bir denerim," dedi kýz.

Adam bakakaldý.

"Seninle ayný nedenlerden dolayı deðil," dedi kýz, "ama yine de denemek  
istiyorum. Üstelik ta buraya kadar da geldik. Üstelik adýmý da  
biliyorsun."

Doðruydu. Kýzýn ismini biliyordu: Ýrialý. Bu aklýnýn içinde atepli bir  
kömür, yanan bir kor parçasý gibiydi. Düþünceleri onu kavrayamýyordu.  
Bilgisi onu kullanamýyordu. Dili söyleyemiyor-du.

236

#### EJDEREÖCEÖY

Kýz gözlerini kaldýrdý; keskin, güçlü yüzü gölgeli fener ýþý-ðýnda  
yumupamýþtý. "Eðer beni buraya kadar sýrf seviþmek için getirdiyse  
Fildiþi," dedi kýz, "bunu yapabiliriz. Hâlâ istiyorsan."

Önce söyleyecek söz bulamadan sadece babýný hayýr anlamýn-da salladı  
Fildiþi. Bir süre sonra gülebildi. "Sanýrým o ihtimali... çoktan aptýk..."  
Kýz hiç pipmanlýk duymadan, hiç serzenipte bulunmadan ve-ya utanmadan  
adama baktý.

"Ýnalý," dedi adam; bu kez kýzýn ismi kolaylýkla gelmipti dili-ne, kuru  
ađzýna tatlý ve serin bir pýnar suyu gibi. "Ýrialý, Büyük Ev'e girmek için  
þunları yapmalýsýn..."

fil. AZVER

Kýzý, hiçbir özelliđi olmayan duvarlar arasýndan daha yüksek bir duvardaki tahta bir kapýya dođru meyleden caddenin köbesinde, dar, kasvetli, biraz müphem görünüplü caddenin köbesinde býrak-tý genç adam. Kýzýn üzerine bir büyü yapmýptý ve kýz, öyle hisset-mese de erkek gibi görünüyordu. Fildipi ile san Ými þiardiý çünkü ne de olsa arkadaþtýlar, yoldaþtýlar ve genç adam bütün bunlarý kýz için yapmýptý. "Cesaret!" dedi ve kýzý býraktý. Ejderböceđi cadde-den yürüyüp giderek kapýnýn önünde durdu. O zaman durup arka-sýna baktý ama genç adam gitmipti.

Kýz kapýýý çaldý.

Bir süre sonra kapý mandalýnýn týngýrdadýđmý duydu. Sýradan görünüplü, orta yaþlý bir adam duruyordu kapýda. "Senin için ne yapabilirim?" dedi adam. Gülümseliyordu ama sesi çok tatlýdy.

"Beni Büyük Ev'e sokabilirsiniz beyim."

"İçeri nasýl girileceđini biliyor musun?" Badem biçimindeki gözleri dikkatliydi ama yine de sanki kýza millerce veya yýllarca uzaktan bakýyordu.

"Ýçeri buradan giriliyor beyim,"

"Seni içeri almam için bana kimin ismini söyleyeceğini bili-yor musun?"

"Kendi ismimi beyim. Ýsmim Ýrialý."

"Öyle mi?" dedi adam.

Bu kýzý duraksattý. Sessiz durdu. "Bu Way'deki köyümde ca-dý Gül'ün Ýria Tepesi'ndeki pýnarda bana verdiđi isim," dedi so-nunda, dimdik durup gerçeđi söyleyerek.

Kapýcý, insana uzun bir süre gibi gelen bir zaman, kýza baktý. "Öyleyse bu senin ismin," dedi. "Ama belki de isminin tamamý deđildir. Sanýrým senin bir ismin daha var."

"Onu bilmiyorum beyim."

Uzun bir süre daha geçtikten sonra, "Belki onu burada öðre-nebilirim beyim," dedi kýz.

#### EJDERBÖCEĞİ

Kapýcý baþýný biraz eđdi. Hafif bir tebessüm yanaklarýnda hi-lal biçimli kývrýmlar yarattý. MGel içeri kýzým," dedi.

Kýz, Büyük Ev'in eþiđinden içeri adým attý.

Fildipi'nin yaptýđý benzerlik büyü, örümcek ađý gibi üzerin-den dökülüverdi. Kendi gibi görünüyordu ve kendisi olmuþtu.

Kapýcýýý tap bir koridor boyunca izledi. Tam koridorun sonu-na varmýptý ki dönüp, ýpýđýn nasýl kemik beyazý pervazý içindeki yüksek kapýya oyulmuþ binlerce yapraktan geçip parladýđýna bak-mak geldi aklýna.

Koridordan apađýya aceleyle gitmekte olan gri cüppeli genç bir adam onlara yaklaþýrken olduđu yerde kalakaldý. Ýrialý'ya baký-yordu; sonra baþýyla hafifçe bir selam vererek yoluna devam etti. Kýz dönüp genç adama baktý. Adam da dönmüp kýza bakýyordu.

Göz hizasýnda puslu, yepilimtýrak bir atep küresi koridor bo-yunca ilerliyor, belli ki genç adamý izliyordu. Kapýcý elini salla-yýnca top yana çekildi. Ýri alý yolundan çekilip dehpette eđildiđi halde, üzerinden geçen serin atepin saçlarýný hafifçe yaktýđýný his-setti. Kapýcý dönüp baktý; artýk tebessümü daha da geniþlemiydi. Bir þey söylemediđi halde kýz

adamýn kendisinin farkýnda oldu-ðunu, onun için endipelendiðini hissediyordu. Doðrularak adamý izledi. Adam meþe bir kapýnýn önünde durdu. Kapýýý çalacaðýna grimtýrak bir tahtadan yapýlma hafif asasmýn tepesiyle kapýnýn üzerine minik bir iparet veya bir rün çizdi. Kapý açýldý, kapýnýn ar-dýndaki yankýlý ses, "Girin!" dedi.

"Lütfen burada bekle biraz Ýrialý," dedi Kapýcý ve kapýýý ardý-na kadar açýk býrakarak odaya girdi. Kýz kitap raflarýný, kitaplarý, kitaplar, hokkalar ve yazýlarla tepeleme dolu bir masayý, masa ba-pýnda oturmuþ iki-üç oðlaný, Kapýcý'nýn konuþtuðu beyaz saçlý, týknaz adamý görebiliyordu. Adamýn yüz ifadesinin deðiþtiðini, gözlerinin kýsa, hayret dolu bir ifadeyle ona kaydýðým, alçak, ha-raretsiz bir sesle Kapýcý'yý sorguladýðýný gördü.

Ýkisi birlikte kýza doðru geldiler. "Roke'un Dönüpüm Ustasý. Way'li Ýrialý;1 dedi Kapýcý.

Dönüpümcü hiç sakýnmadan kýzý süzüyordu. Onun kadar

239

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

uzun boylu deðildi. Kapýcý'ya baktýktan sonra tekrar kýza döndü.

"Yüzüne karþý konuþtuðum için özür dilerim genç haným," de-di, "ama konuþmak zorundayým, Kapýcý Usta, senin yargýný þim-diye kadar hiç sorgulamadýðýmý bilirsin, ama Kural kesindir. Ku-ralý bozmana ne neden oldu da onu içeri aldýn merak ediyorum."

"Girmek istedi," dedi Kapýcý.

"Ama..." Dönüpümcü durdu.

"Bir kadýn en son ne zaman Okul'a girmek istemiþti?"

"Kural'm onlara izin vermediðini biliyorlar."

"Sen bunu biliyor muydun írrialý?" diye sordu Kapýcý kýza; kýz da, "Evet beyim," diye cevap verdi.

"O halde seni buraya ne getirdi?" diye sordu Dönüpümcü, se-si sertti ama merakýný da gizlemiyordu.

"Fildiþi Usta, erkek kýlýðýnda girebileceðimi söylemiþti. Ama ben kim olduðumu söylemem gerektiðini düþünüyordum. Ben de herkes kadar iffetli olurum beyim/1

Kapýcý'nýn yanaklarýnda, tebessümünün yavaþça yayýlmasýyla iki uzun kavis belirdi. Dönüpümcü'nün yüzü ciddiyetini korumuþ-tu ama gözlerini kýrpýþtırdý ve bir süre sonra, "Tabii, evet, dürüst olmak daha doðru bir düþünceymiþ. Hangi Usta'dan söz etmiþ-tin?"

"Fildiþi," dedi Kapýcý. "Büyük Havnor Limaný'ndan üç yýl ön-ce içeri aldýðým ve geçen yýl, senin de hatýrlayabileceðin gibi bý-raktýðým bir delikanlý."

"Fildiþi! El Usta'yla çalıþan o çocuk mu? Burada mı o?" diye sordu Dönüpümcü Ýriah'ya, hiddetle. Kýz dimdik durarak bir þey söylemedi.

"Okulda deðil," dedi Kapýcý gülümseyerek.

"Seni aldatmýþ genç haným. Bizi aptal yerine koyup rezil ede-bilmek için seni aptal yerine koymuş."

"Beni buraya getirmesi ve Kapýcý'ya ne söylemem gerektiði-ni öğrenmek için ben onu kullandým," dedi Irialý. "Ben buraya kimseyi aptal yerine koyup rezil etmeye deðil bilmem gerekeni öğrenmeye geldim."

"Hep o çocuðu neden okula kabul ettiðimi merak etmiþtim,"

240

EJDERBÖCEĐÝ

dedi Kapýcý. "Đimdi anlamaya bađlýyorum."

Bunun üzerine Dönüþümcü ona baktý, bir süre düþündükten sonrat "Kapýcý, aklýnda neler var?" diye sordu ölçülü bir sesle.

"Bence Way'li Ýnalý bize sadece bilmesi gerekeni öğrenmeye gelmedi, ayný zamanda bizim de bilmemiz gerekeni öğrenmeye geldi." Kapýcýnýn tonu da bir o kadar ölçülüydü artýk, tebessümü kaybolmuþtu. "Sanýrým bu dokuzumuz arasýnda konuþulmasý ge-reken bir mesele."

Dönüþümcü bunu gerçek bir hayret ifadesiyle kabullendi. Ka-pýcýýý sorgulamadı. Sadece, "Ama öğrenciler arasýnda deđil," di-ye ekledi.

Kapýcý, bu fikre katýldýđýný belli ederek bađýný salladı.

"Kasabada kalabilir," dedi Dönüþümcü, biraz rahatlayarak.

"Biz onun arkasmdan konuþurken mi?"

"Onu Divan Odasý'na getirmeyeceksin herhalde?" dedi Dönüþümcü kulaklarına inanamayarak.

"Baþbüyücü Arren adlý delikanlýýý getirmipti."

"Ama... Ama Arren Kral Lebannen'di..."

"Peki Ýnalý kim?"

Dönüþümcü sessiz kaldý; sonra sessizce, saygýyla, "Dostum, yapmayý, öğrenmeyi planladýđýn nedir?" diye sordu. "Bu kýz ne-dir ki, onun için bunu Ýstiyorsun?"

"Biz kimiz ki," dedi Kapýcý, "daha onun kim olduđunu bilme-den onu reddediyoruz?"

"Bir kadýn," dedi Çađrýcý Usta.

Ýrialý birkaç saat Kapýcý'nýn, Büyük Ev'in mutfaklarýnýn ba-kýmlý, güzel, ardýnda böđürtlen çalırlarý ve meyva ađaçlarýnýn uzan-dýđý, uzun sebze, yepillik ve þifalı ot yatakları bulunan avlusuna açýlan, küçük pencerele alçak, ýþýklý, çýplak odasýnda beklemipti, Ýrialý, kara tenli bir adam ile iki ođlanýn gelip sebze bahçelerinin birindeki yabani otları yolduklanný gördü. Onların dikkatle yap-týkları ipi seyretmek kýzýn zihnini biraz yatýptýrmýptý. Onlara yar-

241

YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

dun edebiliyor olmayý diledi. Beklemek ve bu yabancýlýk çok zor-du. Kapýcý kýza sođuk et, ekmek ve yepil sođan dolu bir tabak geti-rince, sýrf adam istediđi için yemeđini yedi ama çiđnemek ve yut-mak zor gelmipti.

Bahçývanlar gidince, büyüyen lahanalardan, zýp-layan serçelerden, arada bir gökyüzünde yükseklerde beliren bir þahinden, bahçelerin ötesindeki yüksek ađaçlar üzerinde yavaþça hareket eden rüzgârdan baþka seyredecek bir þey kalmamýptý.

Kapýcý geri gelerek, "Gel Malý," dedi. "Gel de Roke'un Usta-lanyla tanýþ." Kýzm kalbi dörtnala giden arabacı atý gibi atmaya baþladı. Adamý bir koridorlar labirentinden, dizi halinde yüksek pencereleri bulunan karanlýk duvarlý bir odaya kadar izledi. Bir grup adam duruyordu burada; kýz odaya girerken hepsi bakmak için döndüler.

"Way'li Ýnalý efendiler/ dedi Kapýcý. Hepsi sessizdi. Eliyle kýzý odanın daha içine çađýrdý. "Dönüþümcü Ustayý görmüþtün," dedi. Diđerlerinin hepsini teker teker tanýttý ama kýz bahçývan sanmýþ olduđu Þifacı Usta ile sanki kara bir taþtan yontulmuþ gi-bi sert, güzel yüzlü, uzun boylu, aralarýnda en gençleri olan Çađ-rýcý Usta hariç bir türlü onların neyin ustasý olduklarını aklýnda tu-tamýyordu. Kapýcý sözünü bitirince söz alýp konuþan Çađrýcý Us-ta olmuþtu: "Bir kadýn."

Kapýcý, her zamanki kibarlýđýyla tek bir kez baþýyla onayladı.

"Dokuzu bir araya bunun için mi getirdin? Baþka bir þey de-đil de sadece

bunun için öyle mi?"

"Sadece bunun için," dedi Kapýcý. "Baþka bir þey yok."

"İç Deniz üzerinde ejderhalar uçuyordu, Roke'un bir babbü-yücüsü, adaların da gerçek anlamda taçlandýrýlmýþ bir kralý yok. Yapýlacak gerçek iþler var," dedi Çaðncý; sesi de taþ gibi soðuk ve ađýrdý. "Bunlarý ne zaman yapacađýz?"

Kapýcý konupmayınca rahatsýzlyk verici bir sessizlik oldu. So-nunda, büyücülük cüppesi altýna kýrmýzý bir tunik giymiþ olan za-yýf, parlak gözlü bir adam, "Bu kadým Ev'e bir öðrenci olarak mı getiriyorsun Kapýcý Usta?" diye sordu.

"Eðer böyle yaparsam bunu tasdik etmek veya etmemek size kalmýþ," dedi Kapýcý.

242

EJDERBÖCEĞİ

"Peki böyle mi yapıyorsun gerçekten?" diye sordu kýrmýzý tu-nikli adam hafifçe tebessüm ederek.

"El Usta," dedi Kapýcý, "o bir öðrenci olarak girmek istedi ve ben de reddetmek için bir neden bulamadým."

"Daha ne nedeni olsun?" dedi Çaðrcý.

Derin, berrak sesli bir adam konuþtu: "Hâkim olan bizim hü-kümlerimiz deðil, uymaya yemin ettiðimiz Roke'un Kuralla-rý'dýr."

"Sanýrým Kapýcý da o kuralları hafife aldýðýndan yapıyor bunu," dedi iriyan, beyaz saçlý, çýkýk kemikli, sert bir yüz ifade-sine sahip olmasına rağmen konupuncaya kadar Ýri alý'mn fark et-mediði biri. Diðerlerinin aksine, konupurken ona bakýyordu. "Ben Kurremkarnerruk," dedi kýza.

"Buradaki Ýsim Ustası olarak isim-ler konusunda rahatýmdayr, buna kendi ismim de dahil. Seni kim isimlendirdi irialý?"

"Köyümüzün cadýsý Gül, beyini/1 diye cevap verdi kýz dimdik durarak; sesi biraz yüksek perdeden ve kaba çýkmýþtı.

"Yanlıþ mı isimlendirilmiş?" diye sordu Kapýcý, tsimci Usta-ya.

Kurremkarmerruk babýný salladı, "Hayýr. Ama..."

Sýrtý onlara, yüzü de soðuk ocaða dönük duran Çaðrcý döne-rek» "Cadýların birbirlerine verdikleri isimler deðil buradaki ko-numuz," dedi. "Eðer bu kadýna bir ilgi duyuyorsan Kapýcý, bunu bu duvarlar dýbýnda aramalýsýn. Koruyacađýna yemin ettiðin kapý-nýn dýbýnda. Onun burada yeri yok, asla da olmayacak. Aramýza sadece karýþýklýk, uyumsuzluk ve daha fazla zayıflýk getirebilir. Onun önünde daha fazla konupup bir þey söylemeyeceðim. Bi-linçli yapılan hataya tek cevap susmaktır."

"Susmak yetmez efendim," dedi daha önce konupmamýþ olan biri. Bu adam çok tuhaf görünmüþtü Ýrialý'ya; soluk pembemsi bir teni, uzun soluk saçları, buz renkli kýsýk gözleri vardý. Konupma-sý da tuhaftý; tutuk ve biraz pivesi bozuk. "Susmak hem her þeye, 'hem hiçbir þeye cevaptýr," dedi. Çaðrcý soylu, kara yüzünü kaldýrarak odanın diðer tarafýnda-ki soluk adama baktý ama konupmadý. Tek bir söz söylemeden ve-

243

yerdeniz öyküleri

ya bir harekette bulunmadan yeniden döndü ve odadan çýktý. Ýri-alý'nýn yanýndan yavaþça geþip giderken kýz sindi. Sanki bir mezar açýlmýþtı, bir kýþ mezarý, soðuk, ýslak ve karanlýk. Kýzın nefesi bo-ðazına takýldý. Hava almaya çalıþtı. Kendine geldiðinde Dönü-pümcü ile soluk adamın kendisini

dikkatle izlediklerini fark etti.

Derin tınyılı bir çan gibi sesi olan adam da ona bakıyordu ve kıyla yalı, müpfik bir sertlikle konuptu. "Gördüđüm kadanyla se-ni buraya getiren adam kötü niyetliymiş ama sen deđilsin. Yine de burada olmakla hem kendine hem bize kötölük yapıyorsun Yıralı. Yerinde olmayan her şey zarar verir. Ne kadar iyi söylenirse söy-lensin, bir nota ait olmadıđı eğiyi bozar. Kadýnlar kadýnlara öđ-retir. Cadýlar hünerlerini diđer cadýlardan ve sihirbazlardan öđre-nir, büyücülerden deđil. Biz burada kadýnlann diline uymayan bir lisan öđretiyoruz. Genç bir yürek bu tür kanunlara isyan eder, bunlara haksız, keyfi den Ama bunlar gerçek kanunlardır; isteđi-mize göre deđil, olanlara göre temellendirilmişlerdir. Haklı ya da haksız, ahmak ya da arif fark etmez, hepsi bunlara uymak zorun-dadır yoksa yapımlannı bopa harcar ve üzürlüler,"

Dönüpmücu ile yanındaki ince, zeki çehreli bir adam bu fikri kabul edercesine bağlanın salladılar. El Usta, "Üzgünüm Yıralı. Fildişi benim öğrencimdi. Ona iyi öğretmenlik edemedim, onu yollayarak da daha büyük kötölük yaptım. Onun önemsiz, o yüz-den de zararsız olduğunu sanmıptım. Ama sana yalan söylemiş ve seni aldatmış. Utanrnamalıydın. Kusur onun ve benimdi."

"Utanmıyorum," dedi Yıralı. Hepsine baktı. Kibarlıklan nede-niyle onlara tepekkür etmesi gerektiğini hissetti ama sözler bir türlü gelmedi diline. Gergin bir halde başıyla selam verdi, döndü ve iri adýmlarla odadan çıktı. Koridorlann keşiptiği yere varıp da nereye gideceğini bileme-den durunca, Kapıcı ona yetipti. "Bu taraftan," dedi, kıyın arkası-na takılarak; bir süre sonra da, "Bu taraftan," dedi; böylece kısa bir süre sonra kapıya vardılar. Kapı boynuz ve fildi sinden yapılmamıptı. Yontulmamış meşeydi, kara ve yekpare; üzerinde de za-manla aşınmış demir bir sürgü vardı. "Bu arka kapı," dedi büyü-cü, sürgüyü açarak. "Medra'nın Kapısı, derlerdi buraya. Her iki

244

#### EJDERBÖCEĞ

kapıya da ben bakarım." Kapıyı açtı. Günün parlaklığı Iriah'nın gözlerini kamaşırttı. Görebilmeye başlayınca kapıdan bahçelere ve gerisindeki tarlalara doğru ilerleyen bir patika gördü; tarlala-rın ötesinde de yüksek adaçlar vardı, Roke Tepesi'nin kabartısı ise sağ taraftaydı. Fakat tam kapının dıyında patika üzerinde onları bekler gibi duran kıyık gözlü adam vardı.

"Đekilleme Ustası," dedi Kapıcı, hiç de başımadan.

"Bu hanımı nereye yolluyorsun?" dedi Đekilleme Ustası o ga-rip lisanıyla.

"Hiçbir yere/" dedi Kapıcı. "Nasıl içeri aldýysam, dıparı çı-karttım, onun isteğine göre."

"Benimle gelir misin?" dedi Đekilleme Ustası Yıralı'ya.

Kız adama ve Kapıcı'ya baktı; bir şey söylemedi,

"Ben EvTde yapıyorum. Herhangi bir evde oturuyorum," dedi Đekilleme Ustası. "Ben orada yapıyorum. Kuru'da. -Hah/" dedi aniden dönerek. Yıri, ak saçlı adam, Yısimci Kurremkarmerruk patikanın biraz ilerisinde duruyordu. Diğer büyücü "Hah," deyin-ceye kadar orada yoktu oysa. Yıralı, bir birine, bir diğerine dehpert-le bakakaldı.

"Bu sadece benim suretim, benim temsilim, bir gönderim," dedi başlı adam

kıza. "Ben de burada yapıyorum. Millerce uzaktayım." Kuzeyi işaret etti.

"Burada Đekilleme Ustası ile ipin bitince oraya gelebilirsin. Yısmın hakkında daha fazla şeyler öğ-renmek isterdim." Diğer iki büyücüye başıyla selam verdi; sonra yok oldu. Adamın olduğu yerde iri bir arı vızıldayıp duruyordu.

Yıralı yere baktı. Uzun bir süre sonra boğazını temizleyip, ba-pın

kaldýrmadan, "Burada olmakla zarar verdiðim doðru mu?" diye sordu.

"Bilmiyorum," dedi Kapýcý.

"Koru'da bir zarar olmaz," dedi Þekilleme Ustasý. "Haydi gel. Eski bir ev, bir kulübe var. Eski, pis. Senin için önemli deðildir, ha? Biraz kal. Göreceksin." Bunu diyerek maydanozlar ve fasul-ye çalırları arasýndan yola koyuldu. Kız Kapýcý'ya baktý; adam te-bessüm etti. Kız soluk saçlı adamı izledi.

Yarým mil kadar yürüdüler Tepe, batý güneþi altmda bütün

245

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

heybetiyle saðlarında yükseliyordu. Arkalarında okul daha alçak olan tepesi üzerinde, bir sürü gri çatýsýyla, yayılmýptý. Koru halin-deki aðaçlar artýk önlerinde yükselmeye baþlamýptý. Kız meþeleri ve söðütleri gördü, kestaneler, diþbudaklar ve yapraðýný dökme-yen uzun aðaçlar. Aðaçların yoðun, güneþe kapalý karanlýðýndan yepil kıyýlý bir dere akýyordu; sýðýrlar ve koyunlar su içmek veya karþý kıyýya geçmek için indiklerinden yer yer çiðnenip toprak rengine dönüpmüþtü. Elli-altmýþ koyunun otladýðý kısa, parlak ot-lu otlaktan apýp gelmiþler, þimdi de derenin yakýnında duruyorlar-dý. "O ev," dedi büyücü aðaçların ikinci gölgelerinin altýnda yan yarıya saklanmýþ duran alçak, yosun kaplı çatýyı göstererek. "Bu gece kal. Kalacak mýsýn?"

Adam kızdan kalmasýný rica etmiþti, bunu emretmemiþti. Kız-zýn bütün yapabildiði baþıyla onaylamaktý.

"Ben yemek getiririm," dedi adam ve adýmlarýný hýzlandýra-rak uzaklaþtı, ýs imci kadar ani olmasa da, aðaçların altýndaki ýþık ve gölgeler içinde, kısa bir süre sonra gözden kayboldu. Ýrialy adamın gerçekten kaybolmasýný bekledikten sonra yüksek otlar arasýndan küçük eve yollandý.

Ev çok eski görünüyordu. Yeniden ve yeniden inþa edilmiþti ama uzun zamandır ellenmemiþti. Hissedilebildiði kadarıyla uzun bir zamandır burada yapayan da olmamýptý. Ama hoþ bir hissi var-dý, sanki burada uyumuþ olanlar, huzur içinde uyumularmýþ gibi. Ýþpranmýþ duvarlara, sýçanlara, örümcek aðlarına, sýnýrlý mobil-yaya gelince; zaten bunların hiçbirisi Ýrialy için yeni sayılmazdý. Kel bir süpürge bularak ortalýðý biraz süpürdü. Battaniyesini ke-revet üzerine açtı. Çarpık kapılı bir dolaptan çatlak bir sürahi bu-larak kapýdan on adým ötede sessizce, tüm berraklýðıyla akan de-reden doldurdu. Bütün bunları adeta trans halinde yaptı, sonra da sýrtýný güneþin ýsýsýný emmiþ olan evin duvanna dayayarak yeret otlar arasýna oturup uykuya daldý.

Uyandýðý zaman Þekilleme Ustasý yakýnda oturuyordu ve ara-larýndaki otların üzerinde bir sepet duruyordu.

"Aç mýstn? Ye," dedi adam.

"Daha sonra yerim beyim. Tepekkür ederim," dedi Ýrialy.

246

#### EJDERBÖCEĐÝ

"Ben þimdi açým," dedi büyücü. Sepetten lop bir yumurta al-dý, yumurtayı kırdý, soydu ve yedi.

"Buraya Susamuru'nun Evi derler," dedi. "Çok eskidir. Büyük Ev kadar eski. Buradaki her þey eskidir. Biz de eskiyiz - yani Us-talar."

"Sen deðilsin/" dedi Ýnalý. Adamın otuz-kýrk yaþlarında oldu-ðunu düþünüyordu, gerçi bunu anlamak zordu; saçý siyah olmadý-ðý için beyazmýþ

gibi geliyordu kýza.

"Ama çok uzaktan geldim. Yol da zaman sayýlabilir. Ben KarghyýmT Karego'dan. Biliyor musun?"

"Aksaçlý Adamlar!" dedi Ýrialý; adama bakakalmýptý. Do-ðumdan yelken açýp ñlkeleri yakýp yýkan, masum bebekleri mýz-raklarýnýn ucuna takan Aksaçlý Adamlarla ilgili Papatya'nýn bütün o türküleri; Erreth-Akbe'nin Barýp Halkasýl m nasýl kaybettiðinin hikâyesi; yeni türküler; Babbüycü Çevik Atmaca'nýn Aksaçlý Adamlarýn arasýna nasýl girip halkayla geri döndüðünü anlatan Kral'ýn Öyküsü...

"Aksaçlý mý?" dedi Pekilleme Ustasý.

"Kýr. Beyaz," dedi kýz utanýp bakýplarýný çevirerek.

"Ha!" Hemen ekledi, "Çaðrýcý Usta da yaplý deðil." Kýza o ký-sýk, buz rengi gözleriyle yan yan baktý.

Kýz bir pey söylemedi.

"Galiba ondan korktun."

Kýz babýyla onayladı,

Kýz bir pey söylemeyip de bir süre geçince adam, "Aðaçlarýn gölgesinde bir zarar bulunmaz," dedi. "Sadece gerçek vardýr."

"Yanımdan geçtiði zaman," dedi kýz alçak sesle. "Bir mezar gördüm."

"Ha!" dedi Pekilleme Ustasý.

Dizinin yanýnda, yerde, yumurta kabuklarýnýn parçalarıyla minik bir tepe yapmýptý. Beyaz parçacýklara bir kavis verdikten sonra uçlarým bir daire þeklinde kapattý. "Evet," dedi yumurta ka-buklarýný inceleyerek; sonra topraðý biraz kazýp bunlarý dikkatle gömdü. Ellerindeki topraðý silkti. Yine bakýplarý Ýrialý'ya kayýp, ayrýldý.

247

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Bir cadý miydin Ýrialý?"

"Hayýr."

"Ama biraz bilgin var."

"Hayýr. Yok. Gül bana öğretmiyordu. Buna cüret edemeyece-ðini söylüyordu. Çünkü bende bir güç vardý ve o ne olduðunu an-layamýyordu."

"Senin Gül irfan sahibi bir çiçekmiþ," dedi büyücü gülümse-meden.

"Ama ben biliyorum ki - yapmam gereken bir pey var, olmam gereken bir pey. O yüzden buraya gelmek istedim. Bunu bulmak için. Bilgeler Adapý'nda,"

Kýz artýk bu tuhaf yüze alýpmaya baþlamýptý ve onu okuyabi-liyordu. Adamýn hüznü bir görünübü olduðunu düþündü. Ada-mýn konuþma tarzý kaba, hýzlý, kuru ve huzur doluydu. "Adanýn insanlarý her zaman irfan sahibi olmuyor, ha?" dedi adam. "Belki Kapýcý." Artýk kýza bakýyordu, öyle kaçamak deðil, tam yüzüne bakýyor, gözleri kýzýn gözlerini yakalayýp hapsediyordu. "Ama orada. Ormanda. Aðaçlarýn altýnda. Orada eski irfan var. Hiç es-kimiyor, yaplanmýyor. Sana Öğretemem. Seni Koru'ya sokabili-rim." Bir dakika kadar sonra ayaða kalktý. "Ee?"

"Tamam," dedi kýz tereddütle.

"Ev iyi mi?"

"Evet..."

"Yarýn," dedi adam ve iri adýmlarla uzaklaftý.

Böylece yazýn sýcak günlerinde on bep gün kadar veya biraz daha uzun bir süre boyunca Ýrialý, huzur dolu bir ev olan Susamu-ruhun Evi'nde yattý, Þekil leme Ustasý'nýn sepet içinde getirdikle-rini -yumurta, peynir, yepillik, meyva, tütsülenmiþ koyun eti- ye-di ve her akþamüstü onunla birlikte yüksek aðaçlarýn oluþturduðu, yollarýn hiçbir zaman kýzýn hatýrladýðý yerlerde kalmadýðý ve ge-nellikle sýnýrlan sanýlan þeyin daha ötesine uzanan koruya gitti. Sessizlik içinde yürüdüler orada;

dinlendiklerinde de nadiren ko-nuptular. Büyücü sakın bir adamdı. İçinde bir hiddet kıyıntısı olsa bile bunu kıza hiç göstermemiştii; üstelik varlığı da en az Kuru'nun ağaçları, nadir kuşları ve dört bacaklı yaratıkları kadar rahatlatı-

248

#### EJDERBÖCEĞİ

çıydı. Söylemiş oldu gibi, kıza bir peyler Öğretmeye çalışmıyor-du. Kız Kuru hakkında bir peyler öğrenmek isteyince, Roke Tepe-si ile birlikte Kuru'nun, Segoy'un dünya adalarını yaptığundan beri durduğunu, bütün büyülerin ağaçların köklerinde olduğunu, bu köklerin de gelmiş, geçmiş ve gelecek olan bütün ormanların kök-leriyle karışmış olduğunu söyledi. "Ve bazen Kuru burada olur," dedi adam, "bazen de başka bir yerde. Ama hep olur."

Kız adamın nerede yapıldığını hiç görmedi. Nerede arzu eder-se orada uyuyor herhalde, diye hayal ediyordu kız, özellikle bu ılık yaz gecelerinde. Yedikleri yiyeceğin nereden geldiğini sordu ona; Okul'un kendisinin tedarik edemediğini, dedi adam, kendile-rini Ustaların sürülerine, tarlalarına ve meyva bahçelerine yaptık-ları koruma büyüyle mükâfatlandırılmış hissedene etraftaki çift-çiler tedarik ediyor. Bu kıza yeterince makul gelmişti. Way'de, "apı olmayan büyücü" tabiri benzeri görülmemiş, duyulmamış peyler için söylenirdi. Ama o bir büyücü değildi, o yüzden de apı-nı hak etmek için bir çiftçiden aletleri ödünç alıp, peynir parası-nın yarısı da hâlâ elinde olduğu için Thwil Kasabası'ndan çivi ve sıva satın alarak, Susamuru'nun evini onarmak için elinden gele-ni yaptı. Bekilleme Ustası öðlenden önce hiç yanına gelmezdi, o yüz-den sabahları serbestti. Yalnızlıda alıptı ama yine de Gütti, Pa-patya'yı ve Tavpanı, tavukları, inekleri, koyunları, külhanbeyi, ahmak köpekleri, Eski İria'yı bir arada tutabilmek ve sofraya ek-mek koyabilmek için evde yaptığı bütün işleri özlüyordu. O yüz-den, güneş ışıltısı rengi saçları güneş altında parlayan büyücünün ağaçları altından çıkışını görünceye kadar her sabah aceleyle çalışmıyordu.

Bir kez Kuru'ya girince artık kazanmak, hak etmek ve hatta öğrenmek gibi bir kaygısı kalmıyordu. Orada olmak kâfiydi, her şeydi.

Büyük Ev'den oraya öğrenci gelip gelmediğini sorduğunda adam, "Bazen," dedi. Başka bir keresinde, "Benim sözlerim bir hiç. Yaprakları duy," dedi. Söylediği, öğretmek sayılabilecek tek şey buydu. Kız yürürken rüzgârın hışırtıdattığı yaprakları veya fırl-

249

#### YERDENİZ ÖYKÜLERİ

tınalar yarattığı ağaçların tepelerini dinledi; gölgelerin oynayışını seyretti ve toprağın karanlığına inmiş ağaç köklerini düündü. Orada olmaktan son derece memnundu. Yine de bir memnuniyet-sizlik veya telaş duymaksızın beklediğini hissediyordu hep. Bu sessiz beklenti ormanın korunağından çıkıp açık göğü gördüğünde en derin ve belirgin halini alıyordu.

Bir keresinde, ağaçları arasında uzun bir yol gittikten sonra, ağaçları, daha önce bilmediği yaprağını dökmeyen kara kara ağaç-lar etraflarında yükselirken bir ışıltı duydu - öten bir borazan mıydı, yoksa bir haykırmı? Çok uzaktan gelmişti, duyma sırası-nın kıyısında bir yerlerindeydi. Kıvrımdan durup batıyı din-lemeye başladı. Büyücü yürümeye devam etmiş,

sadece kým durduğunu fark edince dönmüştü.

"Duydum..." dedi kým ama ne duyduğunu söyleyemedi.

Adam dinledi. Sonunda o uzak haykırıyla enginlepmiş ve de-rinlepmiş bir sessizlik içinde yollarına devam ettiler.

Adam yanında olmadan Koru'ya girmiyordu hiç; adamın kýmı yalnız bırakması bile günler almıştı. Fakat sıcak bir akşamüstü meşeler arasındaki bir açıkta geldiklerinde adam, "Ben buraya dönerim, ha?" dedi ve o kendine has hızlı, sessiz adımlarıyla yü-rüyerek hemencecik ormanın benekli, deşipken derinliklerinde kayboldu.

Kımın kendi başına keşfe çıkmak gibi bir niyeti yoktu. Bu yerin huzuru hareketsizlik, izleme ve dinleme gerektiriyordu; ayrıca kým patikalarm ne kadar aldatıcı olduğunu ve Bekilieme Ustası'nın da söylediği gibi Koru'nun "içinin dibinden daha büyük olduğunu/ biliyordu. Güneşle benetlenmiş gölgede oturarak, yaprakların gölgelerinin zemindeki oyunlarını seyretti. Meşelik derindi; or-manda hiç yabancı domuz görmemesine rağmen burada izlerini görmüştü. Bir an için bir tilki kokusu aldı. Düşünceleri ılık ılıkta hareket eden meltem kadar sessizce, rahatça hareket ediyordu. Genellikle aklında hiçbir düşünce olmazdı, sanki ormanın kendisiyle dolardı ama o gün hatıralar canlanıyordu. Fildişi'ni dü-pündü, onu bir daha hiç göremeyeceğini dü-pündü, onu Havnor'a döndürecek bir gemi bulup bulamadığını dü-pündü. Kıza bir daha

250

#### EJDERBÖCEKİ

Batıgöleti'ne hiç gitmeyeceğini söylemişti; onun için tek yer Bü-yük Liman, Kral'ın Behriydi; Way adası Solea gibi deniz dibine batsa umurunda değildi. Ama kým Way'in yollarını ve tarlalarını sevgiyle dü-pündü. Eski Yria köyünü dü-pündü, Yria Tepesi altında-ki bataklıkta pınar, tepe üzerindeki eski evi. Kıp akşamları, tahta takunyalarla ritm tutarak mutfakta türküler söyleyen Papatya'yı dü-pündü; keskin bağıyla asmanın nasıl "tam içindeki yapı-ma kadar" budanacağını gösteren bağlardaki yapraklı Tavşan'yı; bir çocuğun kıyık kolundaki ağız azaltmak için tılsımlar fıslıdayan Etaudis'ini, Gül'ü dü-pündü, irfan sahibi insanlar tanıdım, diye dü-pündü, Babasını hatırlayınca zihni irkildi ama yaprakların ve göl-gelerin hareketi yoluna devam ettirdi. Onu sarhoşken, bağıırken gördü. Adamın meraklı, titrek ellerini üzerinde hissetti. Adamın ağıladığını, hastalandığını, utandığını gördü ve uzun bir gerin-meyle eriyip giden bir sancı gibi hü-zün de bedeninde yükselip geçti. Adam ona, hiç tanımadığı annesinden daha az şey ifade ediyordu. Sıcakta bedeninin rahatladığını hissederek gerindi; aklı yeni-den Fildişi'ne kaydı. Hayatında arzulanabileceği kimsesi olma-mıştı. Genç büyücü o zarif ve mağrur haliyle ilk kez at üstünde geldiğinde, kým bu erkeği arzulanabilmeyi dilemişti; ama arzula-mamış, arzulanamamıştı; o yüzden de genç adamın büyüyle ko-runduğuna hükmetmişti. Gül ona büyücülerin tılsımlarının nasıl işlediğini anlatmıştı, "öyle ki ne senin, ne de onun aklına bile gel-mez, anlıyor musun, dediklerine göre bu onların güçlerini alır-mış." Fakat Fildişi, zavallı Fildişi çok iyi korunuyordu. Eğer biri-si bir iffet büyüü altındaysa bu kendisi olmalıydı çünkü adam ne kadar çekici ve yakıcı olursa olsun kým ona karpı sevgiden baş-ka bir şey hissetmiyordu; tek tutkusu da adamın ona öğretecekle-riyle ilgiliydi.

Koru'nun derin sessizliğinde oturarak kendini dü-pündü. Tek bir kupa bile otmedi; esinti durmuştı; yapraklar kıpırtıyordu. Büyü-lenmiş miyim? Kısırın teki miyim, bütün olmayan, kadın olma-yan biri? diye sordu kendi kendine; güçlü çıplak kollarına, göm-leğinin yakasının altındaki gölgede kalan göğüslerinin hafif yu-

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

mu þak çýkýntýlarýna bakarak.

Babýný kaldýrýnca Aksaçlý Adamýn karanlýk ulu meþe dizileri arasýndan çýkýp, açýklýktan kendisine doðru ilerlediðini gördü.

Adam kýzýn önünde durdu. Kýz yüzünün ve boðazýnýn yandý-ðýný, babýnýn döndüðünü, kulaklarýnýn çýnladýðýný, yüzünün kýzar-dýðýný hissetti.

Kelimeleri aradý, söyleyecek bir þey bulmaya, ada-mýn dikkatini kendisinden baþka bir yere çekmeye çalyþtý ama hiçbir þey bulamadý. Adam kýzm yakýnýna oturdu. Kýz sanki elin-de tuttuðu geþen yýlýn bir yapraðýnýn iskeletini inceliyormuþ gibi bakýplarým indirdi.

Ne istiyorum? diye sordu kendi kendine; cevap sözlerle deðil, tüm bedeni ve ruhunu kaplayarak geldi: Ateþ, bundan daha büyük bir ateþ, uçup, ateþli uçup-

Yeniden kendine döndü, aðaçlarýn altýndaki durgun havaya. Aksaçlý Adam yanýna oturdu, yüzü yere eðilmiþti; kýz, adamýn ne kadar ince, ne kadar hafif göründüðünü düþündü, ne kadar sakín ve hüznü. Korkacak bir þey yoktu. Bir zarar yoktu.

Adam kýza baktý.

"Iriaiý," dedi, "yapraklan duyuyor musun?"

Esinti yeniden hafifçe kýpýrdamaya baþlamýþtý; meþeler ara-sýndaki çýplak fýsýldaþmayý duyabiliyordu. "Biraz," dedi.

"Kelimeleri duyabiliyor musun?"

"Hayýr."

Kýz bir þey sormadý, adam da baþka bir þey söylemedi. Sonra ayaða kalktý, Ejderböceði de onlarý sonunda Susamuru'nun Evi ile Thvvilburn yakýnýndaki meydana çýkartan patikaya doðru ada-mý izledi. Meydana çýktýklarýnda akþam yaklaþmýþtý. Adam ýrma-ða giderek tam ormandan çýktýðý, bütün geþiþlerden önceki bir yerden su içti. Kýz da öyle yaptý. Sonra kýýýdaki serin, uzun otlar arasýna oturarak konuþmaya baþladý adam.

"Halkým, yani Karglar tanrýlara tapýnýr, ikiz tanrýlara, iki er-kek kardeþe. Oradaki kral da bir tanrýdýr. Ama bundan önce ve sonra akarsular vardýr. Maðaralar, taþlar, tepeler. Aðaçlar, Toprak. Topraðýn karanlýðý."

"Kadim Güçler," dedi Ýnalý,

## EJDER BÖCEĐÝ

Adam babýyla onayladý. "Orada kadýnlar Kadim Güçleri bilir: Burada da biliyorlar, cadýlar. Bu bilgi de kötüdür, ha?"

Kanaatini açýklar gibi görünen bir cümlenin sonuna o minik, sorgulayýcý

"ha?"yi eklediðinde kýzý hep gafil avlýyordu. Kýz bir þey söylemedi.

"Karanlýk kötüdür," dedi Þekilleme Ustasý. "Ha?"

Ýriah derin bir nefes alýp oturduklarý yerden tam adamýn göz-lerinin içine baktý. "'İþýk karanlýkta," dedi kýz.

"Ah," dedi adam. Kýz yüzündeki ifadeyi görmesin diye babý-ný çevirdi.

"Gitmeliyim," dedi kýz. "Koru'da yürüeyibilirim ama orada yapayamam. Orasý benim... yerim deðil. Üstelik Okuyucu Usta burada zarar verdiðimi

söyledi."

"Hepimiz var olmakla zarar veririz," dedi Þekilleme Ustasý.

Sýk sýk eline ne geçerse yaptýðý gibi minik bir desen oluþturu-yordu: Dere kenarýnda, önündeki bir parça kum üzerine bir yap-rak sapý, bir ince ot yapraðý ve birkaç çakýl taþý yerleþtirmiþti. Bunlarý inceleyip yeniden



çok daha korkunçtu. O yüzden onu gömmeye hazırlandı. Sonra, tam mezarının yanında gözleri açıldı. Hareket etti ve konuştu. 'Yapılması gerekeni yapmak için kendimi yeniden yapma çağır-dım,1 dedi.11  
İkilleme Ustası'nın sesi pürüzlendi; aniden çakıtağlarından oluşan minik deseni avucuyla bozdu.

"Böylece Yelanahtan Usta geri dönünce yeniden dokuz ol-duk. Ama bölünmüştük. Çünkü Çağırıcı yeniden toplanıp bir bağ-büyücü seçmemiz gerektiğini söyledi. Kralın aramızda bir yeri olmadığı iddia etti. O 'Gont'tan bir kadın'ın da her kimse, Ro-ke'taki erkekler arasında bir yeri olmadığı. Ha? Yelanahtan, Okuyucu, Dönümcü ve El Usta onun haklı olduğunu düşünüyor. Ve Kral Lebannen ölümden dönen biri olarak kehaneti ta-mamladığına göre, bağbüyücünün de ölümden dönen biri olması gerektiğini söylüyorlar."

"Ama..." dedi Yıralı ve sustu.

Bir süre sonra İkilleme Ustası, MBu sanat, yani çağın çok.,. Çok korkunçtur. Her zaman tehlikelidir. Burada,11 ağaçların yepi-limtırak, altın rengi karanlığına baktı, "burada çağır yoktur. Du-varın öte yanından getirmek yoktur. Duvar yoktur."

Yüzü bir savaçın yüzüydü ama ağaçlara bakınca yumuşuyor, özlemlili oluyordu.

"O yüzden," dedi, "seni, yeniden toplanmamız için bahane et-meye çalışıyor şimdi. Ama ben Büyük Ev'e gitmem. Beni çağır-masına izin vermem.11

"O buraya gelmez mi?"

"Koru'da yürüyebileceğini zannetmem. Roke Tepesi'nde de. Tepe'de bir şey neyse, o olur."

Kız adamın ne demek istediğini bilmiyordu ama aklı başka yerde olduğu için sormadı: "Onun sizi bir araya toplamak için be-ni bahane ettiğini söyledin."

"Evet. Bir kadını yollamak için dokuz büyücüye ihtiyaç var-dır." Çok nadiren gülümserdi; gülümsediğinde de tebessümü hız-lı ve hiddetli bir tebessüm oluyordu. "Roke Kuralı'nı yerine getir-mek için toplanmalıyız. Yani bir bağbüyücü seçmek için."

255

## YERDENİZ ÖYKÜLERİ

"Eğer ben gidersem../' Kız adamın babını hayır anlamında salladığını gördü. "İsimciye gidebilirim..."

"Burada daha emniyettesin."

Bir zarar veriyor olma düşüncesi kızın rahatsız ediyordu; tehli-ke fikri ise hiç aklına gelmemişti. Bunu tasavvur edilemez buluyordu. "Banabir şey olmaz," dedi. "Yani Yımsıcı, sen ve Kapıcı...?"

"Thorion'un Bağbüyücü olmasını istemiyoruz. Pif acı da, ger-çi o habire kazıp pek bir şey söylemiyor." Yıralı'nın hayretle ken-disine baktığını gördü. "Çağırıcı Thorion gerçek ismini söyler," dedi. "Öldü, ha?"

Kız Kral Lebannen'in de gerçek ismini açıkça kullandığını bi-liyordu. O da ölümden dönmüştü. Yine de Çağırıcı'nın da böyle yapıyor olması, düşündükçe kızın papırtmaya ve rahatsız etmeye devam ediyordu.

"Peki ya.,. öğrenciler?"

"Onlar da bölündü."

Çok kısa bir zaman bulundu Okul'u düşündü. Buradan, Ko-ru'nun saçakları altından okulu bir küme, bir kafes gibi, tek bir v arlık biçimini içeride tutup diğerlerini dıparıda bırakan taştan duvarlar olarak görüyordu, İnsan nasıl olur da böyle bir yerde dengesini muhafaza edebilirdi?

İkilleme Ustası, kumda dört çakıl tapmış bir kavis beklinde dizerek, "Kepke Çevik Atmaca gitmemiş olsaydı," dedi. "Gölge-lerin ne yazdıklarını okuyabilseydim kepke. Ama yapıkların De-ğipim, değipim dediğinden başka

bir bey duymuyorum... Onlar dý-pýnda her bey deðiþecek." Yine o özlem dolu bakýpla aðaçlara kal-dýrdý bakýplarýný. Güneþ kavuþuyordu; ayaða kalktý, kibarca kýza iyi geceler diledi, aðaçlarýn altýna girerek uzaklaþtý. Kýz bir süre daha Thwilburn'ün kýýýsýnda oturdu. Adamýn an-latmýþ olduklarýndan, Koru'daki düþünceleri ve hislerinden hu-zursuz olmuþtu; ayrýca herhangi bir düþünce veya hissin onu Ko-ru'da rahatsýz edebileceði fikrinden de rahatsýz olmuþtu. Eve git-ti; tütsülenmiþ et, ekmek ve yaz marulundan oluþan akþam yeme-ðini hazýrladý ve hiç tat almadan yedi. Derenin kýýýsýndan suya doðru huzursuzca yürüdü. Akþam karanlýðýnýn ilerleyen saatlerin-

256

#### EJDERBÖCEĞÝ

de hava hâlâ durgun ve ýlýktý; süt rengi bulutlar arasýndan sadece en iri yýldýzlar parlýyordu. Sandaletlerini çýkartarak ayaklarým su-ya soktu. Su serindi ama içinden güneþ ýsýsýnýn damarlarý akýyor-du. Giysilerinden de sýyrýldý, tek kýyafeti olan erkek pantolonu ve gömleðinden yani; çýplak olarak, akýntýnýn tüm itipini ve kýpýrtýsý-ný bedeninde hissederek suya süzöldü- Ýria'da hiç yüzmemiþtý bir nehirde, boz rengiyle kabaran denizden de nefret ederdi ama o gece, bu hýzla akan su hoþuna gitmiþti. Elleri su altýndaki ipeksi taþlar üzerinde ve kendi ipeksi bedeni, bacaklarý su yosunlarý ara-sýnda kayarken oradan oraya sürüklenip yüzdü. Suyun akýþýyla üzerindeki bütün sýkýntýlar ve huzursuzluk yýkanýp akmýþtý; dere-nin kucaðýnda zevkle yüzüyor, yýldýzlarýn beyaz, yumuþak ateþle-rini seyrediyordu.

Birden bir úrperti hissetti. Su soðudu. Kollan ve bacaklarý hâ-lâ yumuþak ve serbest duran kýz kendini toparlayarak baþýný kal-dýrýnca kýýýda, tepesinde siyah bir adam sureti gördü.

Suyun içinde doðrulup dimdik durdu.

"Defol!" diye baðýrdý. "Defol git, seni hain, seni iðrenç zam-para, git yoksa ciðerini deþerim!" Kýz kýýýya fýrladý; yabani otla-ra tutunup kendisini çekerek ayaða kalktý. Kimse yoktu. Öfkeyle tutuþmuþ bir halde tir tir titriyordu. Kýýý boyunca kopup kýyafet-lerini buldu ve bir yandan küfretmeye devam ederken bir yandan da giyindi - "Seni ödleþ büyücü! Seni hain orospu çocuðu!"

"Ýnalý?"

"Buradaydý!" diye seslendi kýz. "O iðrenç yürekli, o Thori-on!" Þekilleme Ustasý evin yanýndaki yýldýz ýþýðýnýn altýna çýkar-ken o da adamý karþýlamak için hýzlý adýmlarla ilerledi, "Derede yüzüyordum, orada durup beni seyretti!"

"Bir gönderi - bir görüntü. Sana bir zarar veremez Ýnalý."

"Gözleri olan bir gönderi, gören bir görüntü! Belki o..." Kýz aniden bir söz bulamadan durdu. Kendini kötü hissediyordu. Tit-redi, aðzýnda biriken soðuk tükürüðü yuttu.

Þekilleme Ustasý yaklaþýp kýzýn elini tuttu. Adamýn elleri sý-caktý; kýz o kadar þiddetle üþüyordu ki, adamýn bedeninin sýcaklý-ðýna yaklaþtý. Bir süre öyle durdular; kýzýn yüzü yana dönüktü

257

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

ama elleri birleþmiþ, bedenleri birbirine yaslanmýþtý. Sonunda kýz kendisini kurtarýp, ýslak saçlarýný geri itti. "Teþekkür ederim," de-di.

"Çok üpümüptüm."

"Biliyorum."

"Hiç üpümem," dedi kыз. "Oydu."

"Sana söylüyorum Ýriah, buraya gelemes, sana burada bir za-rar veremez.1'

'Bana hiçbir yerde zarar veremez," dedi kыз, damarlarýndan yeniden ateş akmaya bařlamýptý. "Eđer bunu denemeye kalkarsa onu yok ederim."

"Ya," dedi Đekilleme Ustasý.

Kыз adama yýldýz ýpýđýnda bakarak, "Bana ismini söyle - Ger-çek ismini deřil, sadece sana seslenirken kullanabileceđim bir ad. Seni dýpündüđüm zaman," dedi.

Bir süre sessizce durduktan sonra, "Karego-At'da, bir barbar-ken

Azver'dim," dedi adam. "Hardcada savař sancađý demektir."

"Tepekkür ederim," dedi kыз.

Küçük evde uyanýk yatýyordu; hava bođucu geliyordu ona, tava-ný da üzerine üzerine gelir gibiydi; derken aniden derin bir uyku-ya daldý. Dođu gökyüzü aðarmaya bařlarken gene aniden uyandý. Görmeye bayýldýđý peye, güneş dođmadan önceki göđe bakmak için kapýya gitti. Oraya varýp bakýplarým yere indirdiđinde, Đekil-leme Ustasý Azver'in gri cüppesine sarýlmýp, tam epiđin önünde, yerde, derin bir uykuda olduđunu gördü. Hiç ses çýkarmadan eve geri döndü. Kısa bir süre sonra adamýn ormana dođru gittiđini, daha tam uyanmamýp biri gibi biraz tutuk yürüyerek bařýný kapý-dýđýný gördü, Evin iç duvarlarýný sývaya hazýrlamak için kazýma ipine ko-yuldu. Ama daha güneş pencerelerden girmeden, açýk duran ka-pýsýnýn çalındýđýný duydu. Dýparýda kým bahçývan zannettiđi adam, yani Đif acý Usta, etten kemikten, hislerini belli etmeyen haliyle, kuru, suratsýz yařlý Ýsimci'nin yanýnda kahverengi bir

258

EJDERBÖCEĐÝ

öküz gibi duruyordu.

Kыз kapýya çýkarak onlarý selamlamak için bir peyler mýrýl-dandý, Kызýn gözünü korkutuyorlardý bu Roke Ustalarý; ayrıca varlýklarý huzur dolu zamanlarýn, Đekilleme Ustasý ile sessiz yaz ormanýndaki gezinti günlerinin geride kaldýđý anlamýna geliyor-du. Önceki gece bitmipti o günler. Kыз bunu biliyordu ama bilmek istemiyordu.

"Đekilleme Ustasý bizi davet etti/' dedi Đifacý Usta. Rahatsýz görünüyordu. Pencerenin altýnda bir ot kümesini fark edince, MBu velver" dedi. "Havnor'dan gelen biri dikmiş buraya. Adada vel-ver olduđunu bilmiyordum/' dedi. Bitkiyi dikkatle inceledi ve ke-sesine birkaç tohum zarfý koydu.

Ýrialý, Ýsimci Usta'yý gizlice ama bir o kadar da dikkatle ince\* liyor, adamýn gönderi denilen peyden mi, yoksa etten kemikten mi olduđunu anlamaya çalıpýyordu. Adamýn hiçbir tarafý hayali görünmüyordu ama kыз adamýn orada olmadýđýný dýpündü; güneş ýpýđýna çýktýđýnda yere gölgesi dýpmeyince de öyle olduđunu iyi-ce anladý.

"Yapadýđýnýz yer ile burasý çok mu uzak beyim?\*" diye sordu.

Adam bařýyla onaylayarak, "Kendimi yan yolda býraktým," dedi. Bakýplarýný kaldýrdý; Đekilleme Ustasý da onlara dođru geli-yordu; artýk iyice uyanmýptý.

Onlarý selamlayarak, "Kapýcý gelecek mi?" diye sordu.

"Kapýlan korumasýnýn daha iyi olacađýný söyledi," dedi Đifa-cý. Bir sürü gözü olan kesesini dikkatlice kapatarak diđerlerine baktý. "Ama karýnca yuvasýna bir kapak yapabilecek mi, onu bi-lemiyorum,"

"Neler oluyor?" dedi Kurremkarmerruk. "Ejderhalarý okuyup duruyordum. Dikkatimi bařka peye pek veremedim. Ama Kule'de çalıřan bütün ođlanlar

ayrýldý."

"Çađýrýldýlar," dedi Ðifacý Usta, ince bir alayla.

"Yani?" dedi Ýsimci, daha da alaycý.

"Sadece olaylarýn bana nasýl göründüðünü anlatabilirim sa-na," dedi Ðifacý gönülsüzce, rahatsýz bir tavýrla.

"Anlat," dedi yaplý büyücü.

259

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Ðifacý hâlâ müteredditti. "Bu haným bizden biri deđil," dedi sonunda.

"Benden biri," dedi Azver.

"Buraya, tam bu zamanda geldi/\* dedi Ýsimci. "Üstelik bura-ya, bu zamanda, kimse tesadüfen gelmez. Herhangi birimizin bü-tün bildiði, olaylarýn kendisine nasýl göründüğü, nasýl geldiðidir. Ýsimlerin gerisinde isimler vardý Ðifacý Efendim."

Kara gözlü büyücü baþýný eðerek, "Pekâlâ," dedi; belli ki on-larýn hükümlerini kendisinininkinden makbul görmenin rahatlýđýyla söylemipti bunu. "Thorion diðer Ustalarla olduđu kadar genç adamlarla da birlikte oluyordu. Gizli toplantýlar, iç gruplar. Dedi-kodular, fýsýltýlar. Küçük öðrenciler korktu; birkaçý Kapýcý ile ba-na gidip gidemeyeceklerini sordular. Biz de onlan býraktýk. Ama limanda gemi yok ve seni getirip ertesi gün de Warthort,a yelken açan gemiden sonra, hiç gemi gelmedi hanýmefendi. Yelanahtarý Usta, Roke rüzgârýný bize karpý kullanýyor. Kralýn kendisi bile gelse Roke'a ayak basamaz."

"Rüzgârlar deðiþ inceye kadar, ha?" dedi Ðekilleme Ustasý.

"Thorion, kendisine tacýný giydirecek bir babbüyücü olmadý-đý için Lebannen'in gerçek kral olmadýđýný söylüyor,"

"Ne saçma! Tarihle ilgisi yok!" dedi yaplý isimci. "ilk babbü-yücü son kraldan asýrlar sonra gelmipti. Kralýn yokluğunda, Roke yönetmipti onun yerine."

"Ah," dedi Ðekilleme Ustasý. "Ev sahipleri geri dönünce, evin kâhyasýna anahtarlarý teslim etmek zor geliyor."

"Barýb Halkasý tamamlandý," dedi Ðifacý, o sabýrlý, tedirgin se-siyle, "kehanet yerini buldu, Morred'in oðlu taç giydi ama yine de barýb yok.

Nerede yanlýb yaptýk? Neden dengeyi bulamýyoruz?"

"Thorion'un amacý ne?" diye sordu Ýsimci.

"Lebannen'i buraya getirmek," dedi Ðifacý. "Gençler 'gerçek taç'tan bahsediyor. Burada yapýlacak olan ikinci bir taç giyme tö-reninden, Babbüyücü Thorion tarafýndan yapýlacak,"

"Evlerden ýrak!" diye kaçýverdi irialý'nýn ađzýndan, böyle bir peyin olmamasý için eliyle de bir uzaklaþtırma ipareti yaparak. Adamlardan hiçbirisi gülümsemedi; Ðifacý biraz gecikmeyle ayný

260

#### EJDERBÖCEĐÝ

hareketi yaptý.

"Onlarýn hepsini nasýl bir arada tutuyor?" dedi Ýsime i. "Ðifa-cý, Irioth Çevik Atmaca ile Thorion'a meydan okuduğunda sen buradaydýn. Sanýnm onun vergisi de Thorion'un ki kadar büyüktü. Bunu insanlarý kullanmak için, onlarý tamam iyle denetim altýna almak için kullanýyordu. Thorion da öyle mi yapýyor?"

"Bilmiyorum," dedi Ðifacý. "Tek söyleyebileceðim, onunla birlikteyken,

Büyük Ev'deyken, yapılmıyş olandan başka bir şey yapılamayacağı dübünüyorum. Hiçbir şeyin deşipemeyeceğini. Hiçbir şeyin büyümeyeceğini. Ne deva kullanırsam kullanayım, hastalık ölümle sonuçlanacak gibi geliyor/' Hepsine, yaralı bir öküz gibi baktı. "Sanıyım bu da doğru. Hareketsiz kalmaktan baş-ka bir yol yok Denge'nin yeniden kazanılması için. Çok ileri git-tik. Babbüyücü ile Lebannen'in o kadar cüretkârca ölümüne gidip dönmeleri doğru değildi. Çiönenmemesi gereken bir kanunu çiö-nediler. Thorion bu kanunu eski haline koymak için geri geldi."

"Nasıyl, onların ölümüne geri yollamak için mi?" dedi Ysimci; Se-ki Yleme Ustası ise, "Kanunun ne olduğunu kim söyleyebilirmiş?"

"Bir duvar var," dedi Pifacı.

"O duvarın temelleri benim aşılarıma kadar derine inmiyor," dedi Pekilleme Ustası.

"Ama haklısın Pifacı, Dengemiz bozuldu," dedi Kurremkar-merruk, sesi sert ve tersti. "Ne zaman ve nerede fazla ileri gitme-ye başladık? Neyi unuttuk, sırtımız döndük, görmemezlikten geldik?"

trialı bir birine, bir diğere bakıyordu.

"Denge bozulduğunda kıyırdamadan durmamın bir faydası olmaz. Daha da yanıltılır," dedi Pifacı Usta. "Ta ki..." Bir elini yukarıdan aşağıya indirirken, diğerini aşağıdan yukarıya kaldıra-rak, ters bir denge hareketi yaptı.

"Yınsanın kendisini ölümden geri çağırmıştı daha yanıltır ne olabilir?\*" dedi Ysimci.

1'Thorion hepimizin en iyisiydi, cesur yürekliydi, soylu bir akla sahipti/' Pifacı neredeyse hiddetle konuşuyordu. "Çevik At-maca onu çok severdi. Hepimiz severdik."

261

## YERDENİZ ÖYKÜLERİ

"Vicdanı yakaladı onu," dedi Ysimci. "Vicdanı, bir tek kendi-sinin ipleri yoluna sokabileceğini söyledi. Bunun için ölümü in-kâr etti, O yüzden de yapamı inkâr etti."

"Peki ona kim karşı koyacak?" dedi Pekilleme Ustası. "Ben sadece ormanımda saklanabilirim,"

"Ben de kulede/1 dedi Ysimci. "Sen ise Pifacı, Kapıcı ile bir-likte Büyük Evde kapana kısıldınız. Duvarlar perri dıvarda tut-mak için yapılmıştı. Ya da, bu durumda olabileceği gibi, içeride muhafaza etmek için."

"Ona karşı dört kişiye/1 dedi Pekilleme Ustası.

"Onlar bize karşı beş/1 dedi Pifacı.

"Yı buraya gelip dayandı mı?" dedi Ysimci. "Segoy'un dikmiş olduğu ormanın kıyısında durup birbirimizi yok etmekten konu-şacak noktaya?"

"Evet," dedi Pekilleme Ustası. "Uzun süre deşipmeden giden bir şey kendini yok eder. Orman sonsuzdur, çünkü ölür, ölür ve böylece yapar. Ölü elin bana dokunmasına izin vermeyeceğim, Bize umut getiren krala dokunmasına da. Bir söz verilmişti, be-nim vasiyetimle; benim aşımdan çıkmıştı:

'Gont'taki bir kadın'-Bu sözün unutulmasına izin vermeyeceğim,"

"Yani Gont'a mı gitmeliyiz?" dedi Pifacı, Azver'in hevesine kapılarak.

"Çevik Atmaca orada."

"Halka'nın Tenar'ı da orada/' dedi Azver.

"Belki umudumuz da oradadır," dedi Ysimci.

Tereddütle, ümitlenmeye çalışarak sessizce durdular.

Yıralı da sessizdi ama onun ümitleri sönmüş, yerini bir utanç ve mutlak bir önemsizlik hissine bırakmıştı. Bunlar sevdikleri bir şeyi kurtarmanın yollarını arayan cesur, irfan sahibi adamlardı ama bunu nası yapabileceklerini bilmiyorlardı. Kız ise onların ir-fanlarının paylaşmıyor, kararlarında bir rol oynamıyordu. Onlar-dan uzaklaştı; farkına bile

varmadýlar. Thwilburn'ün ormandan çý-kýp birkaç devrilmip kaya üzerinden  
aparak aktýđý yere dođru yü-rümeýe devam etti. Su sabah güneþinde parlaktý  
ve mutlu bir ses çýkartýyordu. Ađlamak istedi ama hiçbir zaman ađlamayý  
becere-memiþti. Durup suyu seyretti; utancý yavaþ yavaþ öfkeye dönüþtü.

262

EJDERBÖCEĐÝ

Üç adama doğru dönerek, "Azver," dedi.

Adam hayretle kýza dönerek biraz ileri çýktý.

"Neden Kuralýnýzý benim için bozdunuz? Bu, hiçbir zaman sizler gibi  
olamayacak olan benim için değer miydi?"

Azver kaplarýný çattý. "Kapýcý seni içeri girmek istediđin için aldý,"  
dedi. "Ben seni Koru'ya getirdim çünkü ağaçlar sen daha buraya gelmeden  
senin ismini söylemiþlerdi. Ýriah demiþlerdi, Iriaiý. Neden geldiđini  
bilmiyorum ama tesadüfi olmadýđýný bili-yorum. Çađrýcý da bunu biliyor."

"Belki onu yok etmeye gelmiþimdir,11

Adam kýza bakýp bir þey söylemedi.

"Belki Roke'u yok etmeye gelmiþimdir.11

O zaman adamýn soluk gözleri alevlendi. "Dene bakalým!11

Durmup Azver'e bakarken kýzý uzun bir titremedir aldý. Kýz kendisini  
adamdan, hatta kendi olduðundan daha iri hissetti, mu-azzam bir irilik.  
Tek bir parmađýný uzatarak adamý yok edebilirdi. Adam oracýkta o minik,  
cesur, kýsa insanlýđý, o ölümlülüđüyle, sa-vunmasýz duruyordu. Kýz derin  
bir nefes aldý. Bir adým geriledi.

O muazzam kuvvet duygusu çekilmeye baþlamýptý. Babýný bi-raz çevirip  
bakýplarýný indirince kendi kahverengi kolunu, sývan-mýþ gömlek kollarýný,  
sandaletli ayaklarý arasýndan fýpkýran serin yepil otları görünce þapýrdý.  
Tekrar þekilleme Ustasýna baktý; adam hâlâ narin bir varlýk gibi  
duruyordu. Adama hem acýdý, hem saygý duydu. Onu içinde bulunduðu  
tehlikeye karpý uyarmak iste-di. Ama kýzýn diline hiçbir söz gelmiyordu.  
Dönerek, minik þela-lenin yanýna, nehir kýýýsýna gitti. Orada kamburunu  
çýkartarak çöktü, yüzünü kollarýna kapadı, adamý, dünyayý dýþarýda

býraktý.

Konuþan büyücülerin sesleri akan derenin seslerine benziyor-du. Dere kendi  
sözlerini, onlar da kendi sözlerini söylüyorlardý ama hiçbirini dođru sözler  
değildi.

263

IV. ÝRÝALI

AZVER diđerlerinin yanma döndüðünde yüzünde Þifacý'nýn, "Ne var?" demesine  
neden olan bir ifade vardý.

"Bilmiyorum/ dedi adam. "Belki Roke'tan ayrýlmasak daha

\* M

ÝÝÝ.

"Büyük bir ihtimalle ayrýlamayýz," dedi Þifacý, "Eđer Yela-nahtarý  
rüzgârları bize karpý kilitlerse..."

"Olduðum yere geri dönüyorum," dedi Kurremkarmerruk aniden. "Kendimi  
eskimiþ bir ayakkabý gibi býrakmaktan hoplan-mýyorum. Bu akþam size  
katýlýrým." Ve yok oldu.

"Ben de biraz ađaçlarýnýn altýnda yürümek istiyorum Azver," dedi Þif acý,  
uzun bir iç çekiple.

"Sen git Deyala. Ben burada kalacağım." Dıfacı gitti. Azver İrialı'nın yapıp evin Ön duvarına dayadığı kaba bankın üzerine oturdu. Derenin yukarısında, kıyıda kıyırdamadan çöelmip olan kıza baktı. Onlarla Büyük Ev arasındaki koyunlar tarlada hafifçe melepiyordu. Sabah güneşi ışınmaya başlamıştı.

Babası ona Savaş Sancağı ismini vermişti. Batıya gelip bütün bildiklerini geride bırakmıştı; gerçek ismini Varlık Korusu'ndaki ağaçlardan öğrenmiş ve Roke'un Bekilleme Ustası olmuştu. Bütün bu yıl boyunca gölgelerin bekileri, dallar ve kökler, ormanının tüm sessiz lisanı yıkımdan, ihlalden ve her şeyin deşipimin-den söz etmişti. Artık zamanı gelmişti, biliyordu. Kızla birlikte gelmişti.

Kızdan kendisinin mesul olduğunu, kızm onun himayesinde olduğunu daha ilk gördüğünde anlamıştı. Söylemiş olduğu gibi Roke'u yok etmek için geldiği halde kıza hizmet etmeliydi. Bunu seve seve yapıyordu, Kız o uzun boylu, sakil, korkusuz haliyle onunla birlikte ormanda yürümüşü; böğürtlen çalıların dikeni dallarını koca, dikkatli elleriyle kenara çekmişti. Thwilburn'ün gölgeler içindeki suyu gibi kehribar rengi olan gözleri her peye bakmıştı; kız dinlemişti; kıyırdamadan durmuştu. Kızı korumak

264

EJDERBÖCEK

istiyor ama bunu yapamayacağını da biliyordu. Üpüdüğü zaman kızy birazcık ışıtabilirdi. Kıza verebileceği başka bir şeyi yoktu. Kız nereye gitmesi gerekiyorsa, gidecekti. Tehlikeyi anlamıyor-du. Masumiyetinden başka irfanı yoktu, öfkesinden başka da zır-hı. Kimsin sen İrialı? dedi adam, orada suskunluğu içinde kilitli kalmış bir hayvan gibi çömelen kıza bakarak.

Arkadaşı ormandan geri gelerek bir piire banka, yanına oturdu. Gün ortasında, sabah Kapıcı ile birlikte geri dönmeye ikna olarak Büyük Ev'e gitti. Tüm diğer Ustalarla birlikte Koru'da bu-lupulmasını önereceklerdi. "Ama o gelmeyecek," dedi Deyala; Azver de başıyla onayladı. Bütün gün boyunca adam Susamuru'nun Evi'nden aynım adan İrialı'yı bekledi; kızın kendisiyle birlikte biraz yemek yemesini sağladı. Kız eve geldi ama yemeklerini bitirdikten sonra dere kıyısındaki yerine geri dönüp kıyırdamadan orada oturdu. Adam da kendi bedeni ve aklında bir atalet hissetti; karpı koydu ama bir türlü üzerinden atamadığı bir aptallık. Çöncü'nün gözlerini dü-pündü; o zaman üpüyen, yaz gününün tüm sıcaklığı içinde oturdu-đu halde her şey üpüyen kendi oldu. Ölüler tarafından yönetili-yoruz, diye dü-pündü. Bu dü-pünce yakasını bırakmadı. Kurremkarmerruk'un kuzeyden Thwilburn kıyısı boyunca ya-vağca geldiğini görünce ona minnettar oldu. Yaplı adam pabuçla-rını bir eline almış, uzun asası da diğer elinde su içinden yalına-yak yürüyor, taplara iyi basamayınca homurdamp duruyordu. Ya-kında bir yerlerde ayaklarını kurutmak için dere kıyısına oturup yeniden pabuçlarını giydi. "Kuleye geri dönerken/" dedi, "ata bi-neceğim. Bir araba kiralayacağım, bir katır alacağım. Yaplandım Azver."

"Eve gel," dedi Bekilleme Ustası ve Yısimci'nin önüne su ve yi-yecek koydu. "Kız nerede?"

"Uyuyor." Azver, kızın minik belalenin üzerindeki otlar üzerine kıvrılmış yattığı yeri gösterdi.

Günün ışıması azalmaya başlamıştı ve Koru'nun gölgesi otların üzerinde uzandığı halde Susamuru'nun Evi hâlâ güneş altında.

265

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Kurremkarmerruk sýrtýný evin duvarýna vererek banka, Az ver de epiðe oturdu.

"Sonuna geldik," dedi yaþlý adam sessizlik içinden.

Az ver babýyla onayladý sessizlikle.

"Seni buraya ne getirmipti Azver?" diye sordu Ý siniri. "Hep sana bunu sormayý düþünmüþümdür. Çok çok uzun bir yoldan geldin. Galiba Karg topraklarýnda büyücü de yok."

"Yok. Ama bizde büyücülüðün meydana geldiði þeyler var. Su, taþlar, aðaçlar, sözler..."

"Ama Yaradýlýþ sözleri deðil."

"Deðil. Ejderha da yok."

"Hiç mi?"

"Sadece çok çok eski bazý masallarda var. Tanrýlardan önce-ki. Ýnsanlardan önce. Ýnsanlar insan olmadan önce ejderhaymýþ."

"Bak þimdi, bu ilginç/1 dedi yaþlý bilgin, doðrularak. "Sana ejderhalar hakkýnda bir þeyler okuduðumu söylemiþtim. Onlarm Ýç Deniz'de Gont kadar doðuya büe uçtuklarýna dair söylentiler vardý. Bu, belli ki Ged'i evine götüren Kalessin'di; denizciler ola-yý dallandýrýp budaklandýrýp öyküyü geniþletivermiþlerdir. Ama bir çocuk, bütün köyün bu bahar ayýnda Onn Daðý'nýn kuzey ta-rafýnda uçan bir ejderha gördüðüne önümde yemin etti. Böylece ben de ne zamandan beri Pendor'dan doðuya gelmez olduklarýný öğrenmek için eski kitaplarý okumaya baþladým. Kitaplardan bi-rinde senin öyküne, ya da onun gibi bir þeye rastladým. Yani in-sanlar ile ejderhalarýn ayný ýrk olduklarý ama kavga ettiklerine da-ir. Kimi batýya, kimi doðuya gitmiþ ve iki ayn ýrk halini almýþlar ve bir zamanlar tek olduklarýný unutmuþlar."

"Biz en doðuya gittik," dedi Azver. "Ama benim dilimde bir ordu komutanýna ne derler biliyor musun?"

"Edran," dedi Ýsimci hemen ve güldü. "Erkek ördek. Ejder-ha..."

Bir süre sonra, "Bir kelimenin asýl þeklini kýyamete kadar iz-leyebilirim... Ama bence Azver, sanýrým kýyamete vardýk. Onu yenemeyeceðiz," dedi.

"Avantaj onda," dedi Azver son derece kuru bir sesle.

266

## EJDERBÖCEÐÝ

"Öyle. Yani... Yani bu yüzden, bunun pek olasý olmadýðýný, imkânsýz olduðunu itiraf etmeliyim -eðer onu yenersek -eðer ölüme geri döner ve bizi burada canlý býrakýrsa -ne yaparýz? Son-ra ne olacak?"

Uzun bir süre sonra Azver, "Hiçbir fikrim yok," dedi,

"Yapraklarýn ve gölgelerin sana bir þey söylemiyor mu?"

"Deðipim, deðipim," dedi Þekilleme Ustasý. "Dönüpüm/'

Aniden babým kaldýrdý. Sýnýra yakýn duran koyunlar telaþla kaçýþmaya baþlamýþlardý; Büyük Ev'in patikasýndan biri yaklaþý-yordu.

"Bir grup genç adam/' dedi Þif acý, nefes nefese, onlara doð-ru gelirken.

"Thorion'un ordusu. Buraya geliyorlar. Kýzý almaya. Kýzý yollamak için."

Durup bir nefes aldý. "Ben ayrýldýðýmda Ka-pýcý onlarla konuþuyordun.

Sanýrým..."

"Ýpte burada," dedi Azver; Kapýcý gelmiþti, pürüzsüz sarýmtý-rak kahverengi yüzü her zamanki kadar sakindi.

"Onlara," dedi, "bugün Medra'nýn Kapýsý'ndan geçerlerse, bir daha bildikleri eve hiç geri dönemeyeceklerini söyledim. O za-man bir kýsmý geri dönmek istedi. Fakat Yelanahtarý ile Okuyucu Usta onlarý

yürekliydirdi. Yakında burada olurlar."

Koru'nun doğusunda adamların seslerini duyabiliyorlardı.

Azver aceleyle Yıralı'nın dere kenarında uyuduğu yere gitti; diğerleri de onu izledi. Kız uyanarak ayağa kalktı, donuk donuk bakıyor; alıktı, afallamış görünüyordu. Otuz civarında adam küçük evi geçip onlara doğru yaklaşıpken kızın etrafında durdu-lar, bir çepit muhafız gibi. Gelenler arasında genellikle büyük öd-renciler vardı; kalabalık içinde beş altı büyücü asası da vardı ve onlara Yelanahtar Usta önderlik ediyordu, ince, zeki yüzü kuru-muş ve yorgun görünüyordu ama diğer dört büyücüyü kibarca un-vanlanıyla selamladı. Onlar da onu selamladılar ve Azver söz al-dı:

"Koru'ya gel Yelanahtar Usta," dedi, "orada Dokuz'un kalanı-nı bekleriz."

"İlk önce bizi bölen meseleyi halletmeliyiz/" dedi Yelanahtar-ı-

"Bu pek deşpecek bir mesele deşil," dedi İsimci.

267

#### YERDENİZ ÖYKÜLERİ

"Yanınızdaki kadın Roke Kuralı'na meydan okuyor," dedi Yelanahtar.

"Gitmesi gerek. Rıhtımda onu götürecektir bir gemi bek-liyor; rahatlıkla söyleyebilirim ki, rüzgâr Way'e kadar mutedil olacak."

"Bu konuda hiç kuşum yok efendim," dedi Azver, "ama onun gideceğinden kuşuluyum."

"Sevgili Bekilleme Ustası, bu kadar uzun zamandır tek olan ve yıkım güçlerine karşı düzeni muhafaza eden Kuralı'mıza ve topluluğumuza karşı mı geliyorsun? Bütün insanlar içinde bekil-lerin düzenini kıran sen mi olacaktın?"

"Bu cam deşil ki kırsılsın," dedi Azver. "Bu nefes, bu ateş."

Konuşmak çok zor geliyordu ona.

"Ölümü bilmiyor," dedi ama kendi dilinde konuştuğu için söylediklerini anlamadılar, ıralı'ya daha da yaklaştı. Kızın bede-ninin sıcaklığına hissetti. Kız bir hayvan kadar sessizce durmuş bakıyordu, sanki bunların hiçbirini anlamıyormuş gibi.

"Thorion Efendi hepimizi kurtarmak için ölümden döndü," dedi Yelanahtar hiddetle ve kesin bir dille. "Bababüyücü olacak, Onun yönetimi altında Roke eskisi gibi olacak. Kral gerçek tacı-nı onun elinden giyecek ve Morred gibi onun nasihatıyla yönetecek. Kutsal toprağı hiçbir cadı pisle temeyecek. Hiçbir ejderha iç Deniz'i tehdit edemeyecek. Düzen, emniyet ve barış olacak."

Büyücülerin hiçbirisi ona cevap vermedi. Yanındaki adamlar sessizce mırıldandılar; aralarında bir ses, "Cadıyı bize verin," de-di.

"Hayır," dedi Azver ama başka bir şey söyleyemedi. Yemil sö-öğütten asasının kaldırdı ama elindeki sadece bir tahta parçasıydı. Dördü içinde bir tek Kapıcı hareket edip konuştu. Bir adım ata-rak bütün adamlara tek tek baktı, sırayla. "İsimlerinizi vererek ba-na güvenciniz. Bana hâlâ güveniyor musunuz?" dedi.

"Efendim," dedi içlerinden güzel, esmer yüzlü, meş bir büyücü asası tapıyan biri, "size güveniyoruz; o yüzden cadıyı bırak-manızı ve barışın yeniden gelmesini istiyoruz sizden."

Daha Kapıcı cevap vermeden Yıralı ileri bir adım attı,

"Ben cadı deşilim," dedi. Erkeklerin sesinden sonra sesi tiz

268

ve metalik geliyordu kulaklara. "Benim bir sanatým yok. Bir bil-gim yok. Öörenmeye geldim."

"Burada kadýnlara bir pey ööretmiyoruz," dedi Yelanahtarý. "Bunu biliyorsun."

"Hiçbir pey bilmiyorum," dedi Ýrialý. Bir adým daha attý ileri; tam büyücünün Önündeydi. "Bana kim olduðumu söyle."

"Yerini bil kadýn," dedi büyücü soðuk bir hiddetle,

"Yerim," dedi kýz yavaþça, "benim yerim tepede." Kelimeler zorla çýkýyordu aðzýndan. "Her peyin, kendi olduðu yerde. Ölü adama onu orada beklediðimi söyleyin."

Yelanahtarý sessizce durdu ama adamlarýn oluþturduðu grup-tan mýrýltýlar yükseldi, kýzgýn mýrýltýlar; birkaçý harekete geçti. Azver kýz ile onlarýn arasýna girdi; kýzýn sözleri adamý, aklýný ve bedenini kaplayan felçten kurtarmýþtý. "Thorion'a onunla Roke Tepesi'nde bulupmak istediðimizi söyleyin," dedi. "Geldiði za-man biz orada olacaðýz. Þimdi benimle gelT" dedi Ýrialý'ya. Ýsim-cit Kapýcý ve Þif acý, kýzla birlikte onu Koru'ya doðru izlediler. Önlerinde bir patika vardý. Ama birkaç genç adam peplerine düþ-meye kalkýnca, patika yok oldu.

"Geri gelin," dedi Yelanahtarý adamlara.

Kararsýzca geri döndüler. Alçalmýþ güneþ hâlâ tarlalarda ve Büyük Ev'in çatýsýnda parlýyordu ama ormanýn içi gölgeliydi.

"Cadýlýk bu}" dediler, "küfür, kirlilik."

"En iyisi gelin gidelim/" dedi Yelanahtarý Usta; yüzü asýk ve sýkýntýlý, zeki gözleri rahatsýzdý. Okula doðru yola çýktý; diðerle-ri ise asabiyet ve hiddetle tartýþýp müzakere ederek arkasýndan da-ðýnýk bir þekilde ilerlediler.

Koru'nun içine çok girmemiþlerdi, hâlâ derenin yanýndaydýlar ki Ýrialý durup yana döndü, suya eðilmiþ bir söðüdü muazzam, kamburlarý çýkmýþ kökleri arapma çömeldi. Dört büyücü patikada durdular.

"Öteki nefesle konuþtu," dedi Azver.

269

## YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

Isimci babýyla onayladý.

"Yani onu izlemeli miyiz?" diye sordu Þifacý.

Bu kez Kapýcý babýyla onayladý. "Öyle görünüyor," dedi ha-fifçe gülümseyerek.

"Pekâlâ," dedi Þifacý sabýrlý, huzursuz ifadesiyle; biraz yana ayrýlýp orman zemininde bulunan minik bir bitki veya mantarý in-celemek için diz çöktü.

Zaman her zamanki gibi geçti Koru'da, sanki hiç geçmiyor gibi görünüyordu ama yine de geçip gitmiþti; gün birkaç uzun so-lukla, yapraklarýn titre þmesiyle, uzakta öten bir kuþla ve daha da uzakta ona cevap veren þapka bir kupun sesiyle sessizce bitmiþti. Ýrialý yavaþça ayaða kalktý. Konuþmadý; patikadan apaðýya baktý, sonra yürümeye baþladý. Dört adam onu izledi.

Sakin, açık akþam havasýna çýktýlar. ThwilbunYü geçip tarla-lardan önlerinde göðe karpý yüksek karanlýk bir kavis gibi yükse-len Roke Tepesi'ne doðru yürürken batýda hâlâ biraz parlaklýk vardý.

"Geliyorlar," dedi Kapýcý. Adamlar, bütün büyücüler ve öð-rencilerin bir kýsmý bahçelerden geçip Büyük Ev'den uzanan pa-tikadan o tarafa doðru geliyordu. Baþlarýnda gri cüppesiyle cüs-seli görünen, etrafýnda soluk bir týlsým ýþýðýnýn oynattýðý kemik beyazý tahtadan yapýlma asasýný havaya

kaldýrmýþ tapýyan Çaðrýcý Thorion vardý.

Ýki patikanýn bulupup Tepe'ye dođru dönerek týrmanmak için birleptiđi yerde Thorion durarak onlarý bekledi. Ýriah onunla yüz-lepmek için genip adýmlarla ilerledi.

"Way'li Ýriah," dedi Çaðrýcý derin, berrak sesiyle, "barýþ ile düzen olmasý ve her þeyin dengesi adýna hemen bu adadan ayrýl-maný emrediyorum. Sana istediđin þeyi veremeyiz, o yüzden de senden bizi affetmeni istiyoruz. Ama eđer burada kalmaya kal-karsan kendin affedilme hakkýný yitirirsin ve ondan sonra günah iþlemenin sonuçlarýný görürsün." Kýz neredeyse adam kadar uzun olan boyuyla dimdik duru-yordu. Bir dakika boyunca bir þey söylemedi; ama sonra yüksek, pürüzlü bir sesle konuþtu. "Tepeye gel Thorion," dedi.

270

#### EJDERBÖCEĐÝ

Adamý kavpakta, düz arazi üzerinde býrakarak tepeye týrma-nan patikada biraz ilerledi, birkaç adým kadar. Dönüp, daha alçak-ta duran adama baktý. "Seni tepeye gelmekten ne alýkoyuyor?"

Etraflarýnda hava karanyordu. Batý sadece donuk bir kýrmýzý çizgi halini almýþtý; dođu göđü ise deniz üzerinde gölgelerle do-luydu.

Çaðrýcý Ýrialý'ya baktý. Yavaþça kollarýný ve asasýný bir duanýn çađrý hareketiyle kaldýrmaya baþladý; Roke üzerindeki irfan sahi-bi olan olmayan bütün büyücülerin öđrendiđi dilde konuþuyordu, sanatlarýnýn dilinde, Yaradýlýþ Lisaný'nda: "îrialý, isminle seni ça-đýrýþ bana itaat etmen için bađlýyorum!"

Kýz tereddüt etti, bir an için ona itaat edecek gibi göründü, adama gidecek gibi; sonra haykýrdý, "Ben sadece Ýriah deđilim!"

Bunun üzerine Çaðrýcý kýza dođru koþmaya baþladý; uzanýp kýzý yakalamak ister gibi üzerine atýldý. Artýk ikisi de tepenin üze-rindeydi. Kýz inanýlmaz bir þekilde adamýn üzerinde yükselmiþti, aralarýnda atep vardý, kýzýl alevler alacakaranlýđa fýþkýrýyordu, ký-zýl-altýn pullar parlamýþ, genip kanatlar göründü bir an için. Sonra bunlar geþti; tepe yolunda bir kadýndan ve onun önünde yavaþ ya-vaþ toprađa dođru eđilip uzanan uzun boylu bir adamdan baþka bir þey kalmamýþtý.

Aralarýnda ilk hareket eden Þifacý'ydý. Patikadan ilerleyerek Thorion'un yanýnda durdu. "Efendim," dedi, "arkadaþým.11

Gri cüppenin altýnda sadece bir kumaþ yýđýný, kuru kemikler ve kýrýk bir asa buldu. "Böylesi daha iyi Thorion," dedi, ađlýyor-du.

Yaplı Isimci ilerleyerek tepedeki kadýna gitti ve "Kimsin sen?" diye sordu.

11 Diđer adýmý bilmiyorum," dedi kadýn. Daha önce konuþtuđu gibi konuþuyordu, Çaðncý'ya konuþtuđu gibi, Yaradýlýþ Lisanýn-da, ejderhalarýn konuþtuđu dilde.

Kadýn dönerek tepeden yukarý yürümeye baþladý.

&#9632;

"iriah," dedi Þekilleme Ustasý AzverT "bize geri dönecek mi-sin?"

Kadýn duraksayarak adamýn yanýna yaklaþmasýný bekledi.

271

#### YERDENÝZ ÖYKÜLERÝ

"Eđer beni çađýrýrsan gelirim.11

Uzanarak adamýn eline dokundu. Adam ani bir nefes aldý.

"Nereye gideceksin?"

"Bana ismimi verecek olanların yanına. Su içinde değil, ateş içinde. Halkıma."

"Batıya," dedi adam.

"Batının ötesine,\*" dedi kadın.

Adama, oradakilere arkasını döndü ve yoğunlamakta olan karanlıkta tepeye doğru yoluna devam etti. Uzaklaştığında hepsi gördü onu; o koca altın zırlı böğrü, ucuna doğru sivrilen yay beklindeki kuyruğu, pençeleri, parlak bir ateş olan nefesini gördü-ler. Tepenin hilal beklindeki kıyıсында bir süre duraksadı kız, uzun babı Roke Adası'na bakmak için yavaşça döndü, en çok da artık karanlık içinde karanlık, bulanık bir lekeden başka bir şey değil-miş gibi görünen Kuru'ya baktı. Sonra piriç levhaların sallanma-sından çıkıyormuş gibi gelen bir pıngırtı sesiyle, yelken gibi ge-niş kanatlar açıldı ve ejderha havaya fırlayıp bir kez Roke Tepesi üzerinde halka çizdi, sonra uçup gitti.

Bir ateş kıvrımı, bir duman tutamı karanlık hava içersinde uzaklaşıp gitti.

Bekilleme Ustası Azver, kızın temasıyla yanmış olan sol elini sağ eliyle tutarak ayağa kalktı. Tepenin eteğinde, ejderhanın peşinden sessizce bakakalmış adamlara baktı. "Evet arkadaşlarım," dedi, "şimdi ne olacak?" Sadece Kapıcı cevap verdi: "Galiba evimize gidip kapıların açılması."

- »© & \*»

272

Ursula K. Le Guin

YERDENİZ

Çeviren: Çiğdem Erkal İpek

YERDENİZ BÜYÜCÜSÜ

"Sanırım Yerdeniz Büyücüsü'niin en çocuksu yanı konusu: Büyümek. Büyümek, benim yıllarıma alan bir süreç oldu; bu süreç otuz bir yapımda tamamladım - ne kadar tamamlanabilir-se; o yüzden de çok önemsiyorum. Çoğu genç de önemser. Ne de olsa esas ipleri budur: Büyümek." - Le Guin

ATUAN MEZARLARI

"Atuan Mezarlarımın konusu tek kelimeyle söylemek gerekir-se cinsellik. Kitapta bir sürü imge var, tabii ki yazarken bun-ları bilinçli bir şekilde çözümlemedim; bu simgelerin hepsi cinsel simgeler olarak okunabilir. Daha açık söylemek gerekir-se kitabı bir kadının büyümesi olarak okuyabilirsiniz. Temalar, doğum, yeniden doğum, yıkım ve özgürlük." - Le Guin

EN UZAK SAHİL

"En Uzak Sahil ölüm hakkında. Onun diğerlerinden daha zayıf kurgulu, daha tutarsız ve eksik olması da bu yüzden. İlk iki ki-tap yapıldım ve atlattım peyler hakkında. En Uzak Sahil de konu edilen şeyi ise yapıp atlanmazsınız. Bu bana genç okurlar için çok uygun bir konu gibi gelmişti, çünkü çocuk yalnızca ölümün varolduğunu değil -çocuklar ölümün yoğun bir biçimde farkındadırlar- kendisinin de ölümlü olduğunu, öleceğini anladığı anda, çocukluk biter ve yeni hayat başlar. Bu da büyümedir, ama daha geniş bir bağlamda." - Le Guin

TEHANU

"Yerdeniz Üçlemesi'nin son kitabı En Uzak Sahil, düplemeyi bırakmadım bir düp gibiydi. Ve düplemekten uzun süre vaz-geçmedim. Tehanu böyle ortaya çıktı: Ged'in kendi hayatının nasıl sona ermesi gerektiği konusunda yanıldı ve bana Yer-dcniz'in gerçekten son kitabında kılavuzluk edecek kipinin Te-nar olduğunu keşfetmek çok hoş bir sürpriz oldu. Üçleme'ye eklediğim bu yeni sona 'Olsun da Geç Olsun' adını da koyabildim." -Le

Guin

Ursula K. Leguin \_ Yerdeniz Serisi Cilt5 Yerdeniz Öyküleri

www.kitapsevenler.com

Merhabalar

Buraya Yüklendiğim e-kitaplar Aşağıda Adı Geçen Kanuna İstinaden

Görme Engelliler İçin Hazırlanmıştır

Ekran Okuyucu, Braille 'n Speak Sayesinde Bu Kitapları Dinliyoruz

Amaçım Yayın Evlerine Zarar Vermek Değildir

Bu e-kitaplar Normal Kitapların Yerini Tutmayacağından

Kitapları Beyanla Engelli Olmayan Arkadaşlar Sadece Kitap Hakkında Fikir Sahibi Olduğunda

Aşağıda Adı Geçen Yayın Evi, Sahaflar, Kütüphane, ve Kitapçılardan Temin Edebilirler

Bu Kitaplarda Hiç Bir Maddi Çıkarım Yoktur Böyle Bir Peyide Düşünmem

Bu e-kitaplar Kanunen Hiç Bir Şekilde Ticari Amaçlı Kullanılamaz

Bilgi Paylaşıkça Çoğalır

Yapar Mutlu

Not: 5846 Sayılı Kanunun "altıncı Bölüm-Çeşitli Hükümler " bölümünde yer alan "EK MADDE 11. dahil, alenilemiş veya yayımlanmış yazılı ilim

ve edebiyat eserlerinin engelliler için üretilmiş bir nüshası yoksa hiçbir ticarî amaç güden bir engellinin kullanımı için kendisi veya üçüncü

bir kişi tek nüsha olarak ya da engellilere yönelik hizmet veren eğitim kurumu, vakıf veya dernek gibi kuruluşlar tarafından ihtiyaç kadar kaset, CD, braille

alfabesi ve benzeri matlarda çoğaltılması veya ödünç verilmesi bu Kanunda öngörülen izinle gerçekleştirilebilir."Bu nüshalar hiçbir şekilde

satılamaz, ticarete konu edilemez ve amaç dışı şekilde kullanılamaz ve kullandırılmaz. Ayrıca ar üzerinde hak sahipleri ile ilgili bilgilerin bulundurulması

ve çoğaltım amacının belirtilmesi zorunludur." maddesine istinaden web sitesinde deneme yayınına geçilmiştir.

T.C.Kültür ve Turizm Bakanlığı Bilgi İşlem ve Otomasyon Dairesi Başkanlığı  
Ankara

Bu kitaplar hazırlanırken verilen emeye harcanan zamana saygı duyarak

Lütfen Yukarıdaki ve Aşağıdaki Açıklamaları Silmeyin

bu kitaplar Görme engelliler için düzenlenmiştir.

bu kitabı kimler Tarafıyla çok teşekkür ederiz

Ursula K. Leguin \_ Yerdeniz Serisi Cilt5 Yerdeniz Öyküleri